

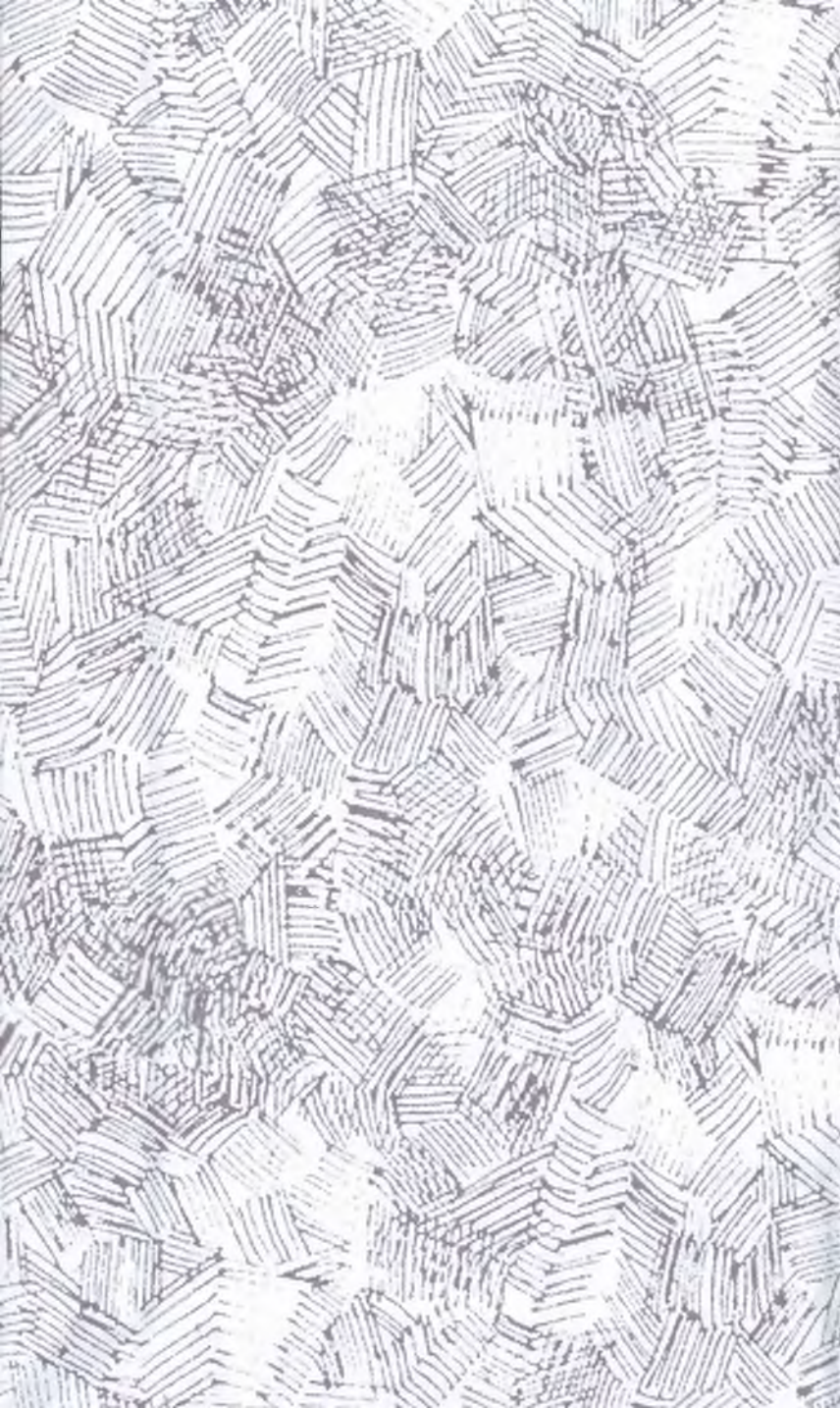
Джеймс Гедлі
ЧЕИЗ

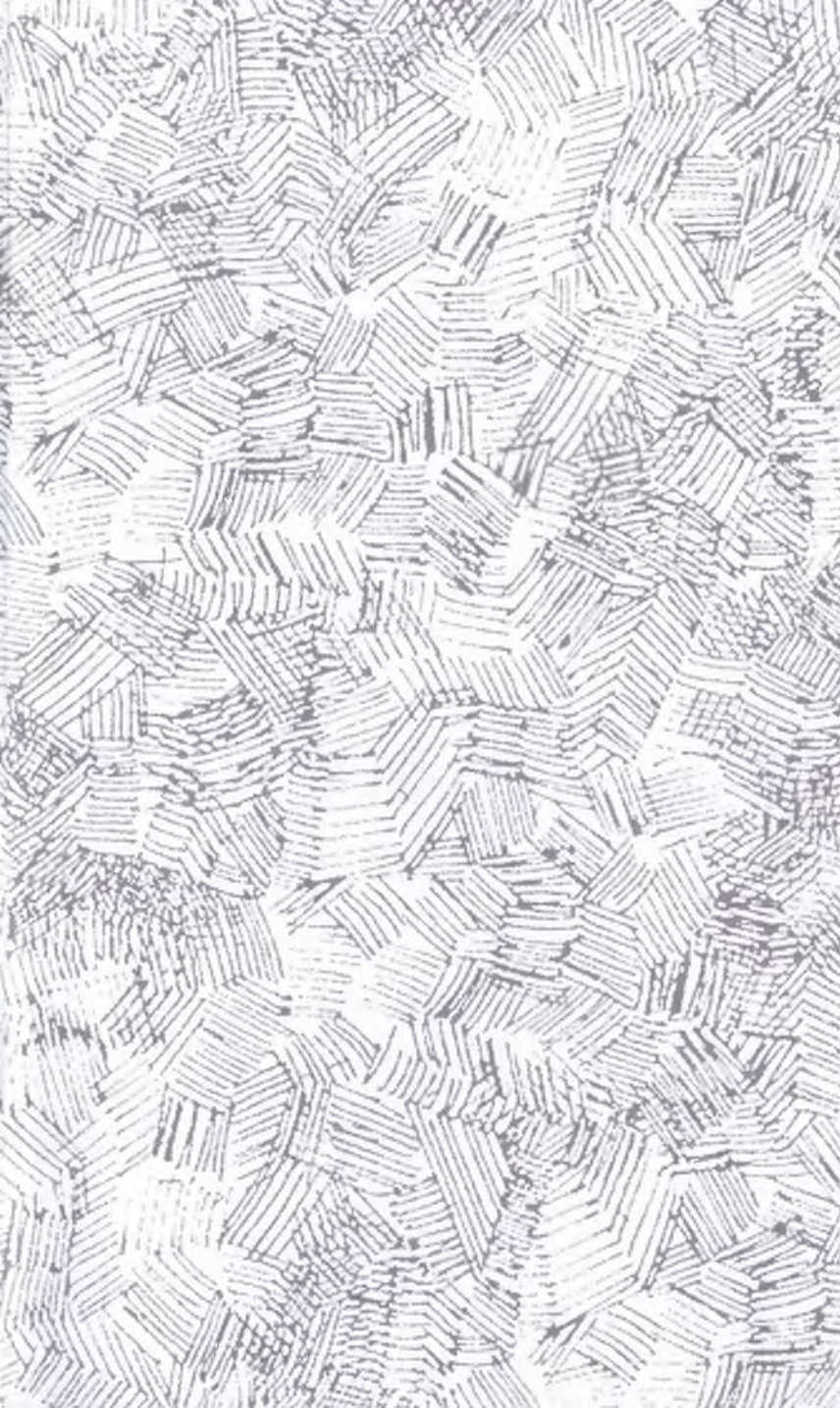
Джеймс Гедлі
ЧЕИЗ

МЕЛЛОРИ

МЕЛЛОРИ

Джеймс Гедлі Чейз

МЕЛЛОРИ

 Богдан

Серію «Чейзіана» засновано 2017 року

James Hadley Chase
Mallory

MALLORY © Hervey Raymond, 1950

«Меллорі» — одна з найкращих книг Чейза.

У ній сплелися детектив, шпигунський роман і військові пригоди. Головний герой роману — Мартін Коррідон — колишній розвідник, що свого часу побував у лапах гестапо і зумів вирватися. Після війни до нього звернулася дивна трійця, учасники французького підпільного руху спротиву. Вони жадали помсти і найняли Коррідона знайти й убити зрадника — свого колишнього друга Меллорі.

Під тиском обставин Коррідон береться до справи, та усіх свідків убивають просто під його носом...

Цікавий сюжет, яскраві персонажі, добре прописані характери. А ще це розповідь про покалічених війною людей, про неможливість прощення і невміння знайти себе в новому житті.

Охороняється законом про авторське право.

Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.

«Навчальна книга – Богдан», просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, Україна, 46002.

«Навчальна книга – Богдан», а/с 529, м. Тернопіль, Україна, 46008.

У випадку побажань та претензій звертатися:

т/ф (0352) 520 607; 520 548 office@bohdan-books.com

Інтернет-магазин «НК Богдан»:

www.bohdan-books.com mail@bohdan-books.com

т. (0352) 519 797, (067) 350 1870, (066) 727 1762

Електронні книги: www.bohdan-digital.com

Гуртові продажі: т/ф (0352) 430 046, (050) 338 4520

м. Київ, просп. Гагаріна, 27: т/ф (044) 296 8956; (095) 808 3279,
nk-bohdan@ukr.net

Інтернет-магазин «Дім книги»: dk-books.com

т. (067) 350 1467; (099) 434 9947

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

1

Уже давно перейшло за північ, і холодна мжичка сіялася з чорних дощових небес на Коррідона, який саме крокував Олд-Комптон-стріт, запхавши руки до глибоких кишень свого тренчкота* та низько насунувши на очі крилатого повстяного капелюха. Вулиці в цій частині Сого** вже збезлюдніли; дощ, який припустив ще вчора, позаганяв до домівок усіх тих нероб, які зазвичай тиняються тут у цю пору.

На розі Олд-Комптон-стріт і Фріт-стріт Коррідон зупинився, аби запалити цигарку. Затуляючи від вітру полум'я сірника долонею, він намагався почути кроки переслідувачів, які невідступно йшли за ним, однак нічого не почув, а коли кинув погляд через плече, то побачив лише вулицю, що простягалася ген удалечінь, у вільготну, порожню темряву. Коррідон викинув сірника до канави та, прискоривши крок, повернув на Фріт-стріт і попрямував далі.

Упродовж останніх двадцяти чотирьох годин Коррідон був свідомий того, що, куди б він не йшов, за ним

* Тренчкот, також тренч (англ. trench coat, буквально «траншейне пальто») — модель двобортного дощовика, створена Томасом Берберрі, постачальником верхнього одягу для британського війська. Саме солдати-фронтовики й прозвали плащ «траншейним пальто», а після війни і далі продовжували його носити, що зробило тренчкот популярним предметом одягу. (Тут і далі примітки перекладача.)

** Сого (англ. Soho) — торговельно-розважальний квартал у центральній частині лондонського Вест-Енду, осередок нічного життя та розваг.

назирці цілком несподівано та без очевидної причини слідує двоє чи троє людей.

Він не вперше потрапляв у такі пригоди. Колись за ним уже стежила поліція. Упродовж війни, коли він був одним із командос*, на нього полювало гестапо. Тож у Коррідона виробився інстинкт, який безпомилково підказував, коли за ним стежать. А проте йому на думку не спадало жодної причини, яка пояснювала би, чому хтось міг настільки ним зацікавитися, щоб отак іти слідом. Ніде правди діти, він легко наживав собі ворогів. Уже було кілька охочих поквитатися з Коррідonom. Щоправда, він ніколи не приховував своєї адреси, тож переслідувачі легко могли його відшукати, проте чомусь уперто переслідували його вулицями міста. Ця ситуація неабияк спантеличувала й інтригувала.

Тож зараз, остаточно упевнившись, що це не витівки його власної уяви, Коррідон постановив собі загнати в кут бодай одного з переслідувачів і з'ясувати, що й до чого, та наразі його зусилля марні. Вже наближалася перша година ночі; Коррідон, потайний та насторожений, розвернувся й пішов назад допіру пройденим шляхом, сподіваючись перехитрувати й заскочити зненацька тих людей, які йшли назирці, та вони залишалися невловними та невидимими, неначе привиди. Однак Коррідон мав безмежне терпіння. Рано чи пізно один із них неодмінно схибить.

Неподалік, відділений від Фріт-стріт алеєю, був розташований клуб «Аметист». Саме туди Коррідон і вирішив піти, а ті нишпорки нехай дожидаються його під дощем. А сам він тим часом міг би мигцем поглянути на них із горішнього вікна клубу. Хай там як, а чекання під дощем, либонь, погамує їхнє завзяття.

* Британські командос (англ. British Commando) — спеціально тренований особовий склад та підрозділи спеціального призначення Збройних сил Великої Британії.

«Аметист» — типовий маленький клуб із сумнівною репутацією, що ними рясніє Соґо. У таких закладах пропонують прихисток від поліції, і там ви можете хильнути о будь-якій годині дня і ночі. Розташований у кінці глухого провулка в приміщенні колишніх винних складів, нині «Аметист» був пофарбований жовтою та червоною темперою, умебльований столиками зі скляними стільницями та плетеними з лози стільцями, а на стінах були порозвішувані запилюжені дзеркала. У дальньому кінці кімнати, за шинквасом у формі літери S, стояв Зані — темний, величезний, лискучий та лиховісний.

Зані був власником клубу «Аметист». А ще він докладав руку до більшості непевних оборудок, які коїлися у Соґо. Майже такий самий завширшки, як і заввишки, з типовими негроїдними рисами, він нагадував Коррідонові якесь страхіття з кунсткамери. Його пошитий на Севіл-Роу* костюм, бездоганно чиста біла сорочка та краватка з фарбованої вручну тканини пасували йому, як бабуїнові — циліндр.

У клубі було близько дюжини чоловіків і жінок. Усі вони підвели погляди на Коррідона, коли той спустився сходами з передпокою до бару. Завсідники підозріливо дивилися на нього крізь пелену тютюнового диму. Гучний гомін їхніх балачок нараз ущух. Військовий крій Коррідонового тренчкота, його міцні широкі плечі, те, як він тримався, — усе це змушувало їх відчувати неспокій. Заледве кинувши оком на новоприбулого, відвідувачі клубу бачили, що він — ані один із них, ані поліціант, і витріщалися на чоловіка, намагаючись зрозуміти, хто ж це.

* Севіл-Роу (англ. Savile Row) — вулиця у центральній частині Лондона, знаменита тим, що на ній розташовані елітні кравецькі майстерні, осередок британської моди.

Не зважаючи на загальну цікавість, Коррідон пройшов до шинквасу.

— Подейкували люди, буцімто ти повернувся, — сказав Зані, простягаючи гладку, вологу долоню, — та я не йняв їм віри. Та й чого б то було тобі повертатися? Якби я міг забратися геть із оцієї паскудної країни, то вже таки вшився би з кінцями.

— Невелика була би втрата, — мовив Коррідон, нехтуючи простягнутою рукою. — Я би випив скотчу, звісно, якщо він мене не отруїть. — Він підсунув стілець і всівся.

У дальньому кутку зали невисокий худорлявий чоловік у червоно-білій картатій сорочці та брудно-сірих фланелевих штанях грав на піаніно з майстерністю, яка справляла неабияке враження.

— Жодним із тутешніх напоїв ти не втруїшся, — відказав Зані, його посмішка застигла на обличчі. — У моєму закладі лише найкраща випивка. Ось, скуштуй-но, — і він підштовхнув Коррідону пляшку та склянку.

Поки той наливав, Зані провадив далі:

— Казали, ніби ти був у Штатах.

— Правду казали. Та годували там аж надто щедро, тож я звідти й поїхав.

Зані підморгнув і посміхнувся, натякаючи на те, що йому відомо, що сталося насправді.

— Я чув інше. У них там трапляються дуже суворі копи, еге ж?

Якийсь час Коррідон пильно дивився на своє віскі, а тоді підвів погляд на Зані.

— Хтось колись таки заткає твою велику пащеку розбитою пляшкою — і можливо, то буду я.

Посмішка Зані зчезла.

— Та я ж лише пожартував. А подорож анітрохи не пом'якшила твоєї вдачі, еге ж?

— З моєю вдачею усе гаразд. А свої жарти залиш для тих довбнів, яким вони подобаються. Мені ж вони не до смаку.

Після нетривалої зніяковілої паузи Зані сказав:

— Ну, то як нині твої справи? Зайнятий чимось?

— Тако собі, потрошку, — стримано відказав Коррідон. — Хтось запитував про мене?

— Ні, тебе ж бо довгенько не було. Люди швидко забувають, — Зані розглядав його з хитрою цікавістю. — То що збираєшся робити тепер, коли повернувся?

— То вже мій клопіт. Що менше ти про мене знаєш, то менше зможеш розповісти своїм приятелям-копам. Чи Роулінс, бува, не заходив? Я маю на увазі — чи розпитував про мене?

— Та він постійно тут буває, — сказав Зані, вибачливо знизуючи своїми огрядними плечима. — Але тебе не згадував. Відколи ти поїхав, його підвищили на службі. Тепер він детектив сержант, щоб ти знав.

Отже, люди, що таємно його переслідували, були не з поліції. Якби поліціантів цікавили його пересування, вони могли би запитати про них у Зані. Власник клубу «Аметист» служив одночасно двом панам. Мало кому було відомо, що Зані передавав поліції інформацію. Та Коррідон знав. Він узяв собі за правило дізнаватися про подібні речі. Це був найпевніший спосіб, який дозволяв уникати халепи.

— Мною зацікавились якісь люди, — мовив Коррідон. — Переслідували мене потайки цілий день.

— Ну, тебе це не мало би аж надто непокоїти. Я чув, що гестапо полювало на тебе цілих два роки. І, зрештою, вони тебе так жодного разу і не впіймали, чи не так?

— Одного разу таки впіймали, — сказав Коррідон, і його обличчя застигло. — Але це інша справа. Я хочу знати, що відбувається. Маєш якісь думки щодо цього?

— Хто, я? Чого б це? Цими днями я не чув анічогі-сінько.

Якусь мить Коррідон уважно вивчав темні негроїдні риси, а тоді знизав плечима.

— Ну гаразд, забудь про це. Я сам усе з'ясую. — Він допив віскі, заплатив за нього й відсунув свій стілець. — Я ще трохи тут посиджу. Збіса вже дошкульний дощ надворі.

— Роби, як тобі до вподоби. Ти ж бо знаєш, що можеш залишатися тут, скільки тобі завгодно. Може, хочеш дівчину?

— Я вже переріс той вік, коли волочаться за жінками, — відказав Коррідон із цинічною посмішкою. — Крім того, бачив я твоїх дівчат... не для мене, дякую. — Він відійшов від шинквасу й зупинився коло піаніно, свідомий того, що більшість чоловіків і жінок за столиками продовжують із прихованою цікавістю спостерігати за ним.

— Привіт, Максе, — сказав він піаністові.

Піаніст продовжував грати. Не ворущачи губами, він промовив до Коррідона:

— Привіт.

Коррідон задивився на пальці, що літали над клавішами, і на грубуватих рисах його обличчя з'явився зацікавлений та ввічливий вираз. Тим завсідникам, які спостерігали за ним зараз, могло здатися, ніби він завмер, зачарований майстерною технікою виконавця.

— Маєш якісь новини, Максе?

Макс почав грати «Ніч і день»*. Його худорляве обличчя скривилося, неначе ця мелодія навіювала йому болісні спогади.

* «Ніч і день» (англ. «Night and Day») — пісня американського композитора Коула Портера (1891–1964); була написана 1932 року для мюзиклу «Веселе розлучення» і здобула надзвичайну популярність.

— Була одна дівчина, що питала про тебе, — сказав він, і досі не поворухнувши губами. — Заходила сюди три ночі тому в товаристві Крю.

Коррідон струсив з цигарки попіл і продовжував задивлятися на пальці, що літали понад клавішами піаніно.

— І хто то була?

— Аби ж я знав. Раніше вона сюди не заходила. Схожа на іноземку; молода, чорнява, має великі очі, була вбрана у чорний светр і штани. Звати її Жанна. Скидалося на те, що Крю її боявся.

— Чого вона хотіла?

— Питала мене, чи знаю я, де ти живеш і чи ти, бува, не з'являвся тут нещодавно. Я сказав, що не знаю і що давно тебе не бачив.

Коррідон неухважно кивнув.

— Щось іще?

— Ще сказала, що як я повідомлю Крю, коли ти тут з'явишся, то вона заплатить мені п'ять фунтів.

— П'ять фунтів? — Коррідон здійняв брови. — Ліпше мені побачитися з Крю.

— Мене у це не вплутуй.

— Авжеж. Ну, дякую тобі, Максе. Я все відшкодную.

— Та щодо цього я не хвилююся, — відказав Макс і відсунув свого стільця, поставивши його під кутом. — Я вже думав, що ти щез назавжди. Еффі дуже тішитиметься, коли побачить тебе знову.

Коррідон вишкірився.

— Як вона, Максе?

— Виросла. Якби не її губа, я вже мав би певні думки щодо неї. Таку вже фігурку нині має, ну достоту як у Грейбл*. Просто дивовижно, наскільки вона подорослішала.

* Елізабет Рут «Бетті» Грейбл (1916–1973) — американська акторка, танцівниця та співачка. У роки Другої світової війни зажила слави однієї з найгарніших жінок свого часу.

Коррідон видобув із кишені п'ятифунтову банкноту і запхав під кришку піаніно.

— Тримай язика на припоні й надалі, Максе, — озирнувся він, відходячи.

А Макс тим часом перейшов із мелодії «Ніч і день» на «Чоловік, якого я кохаю»* та гучно видихнув крізь свої тонкі ніздрі.

3

Крю... Коррідон геть про нього забув. Він не бачив Крю уже чотири роки. Тепер його думки поверталися до минулого та викликали в пам'яті образ високого, жінкоподібного Крю з гладким білявим волоссям і червоною гвоздикую у бутоньєрці бездоганно скроєного костюма. Постать Крю завжди була оповита таємницею. Ніхто не знав, як він заробляє гроші. Одні казали, ніби Крю живе за рахунок жінок, інші стверджували, буцімто він поліційний інформатор, а найдобріші язики подекували, що він просто має приватний прибуток**. Хай там як, а Крю ніколи не працював і зазвичай його можна було зустріти затемна, коли він ошивався вулицею Пікаділлі чи підпирав шинкваси у шикарних пабах на Лестерсквер. Поміж людей Крю не мав доброї слави; він був чоловіком, якому ніхто не довіряв.

Хоча Коррідон і знав Крю в обличчя, та спілкувався з ним лише один-єдиний раз. Було це за грою у покер.

* «Чоловік, якого я кохаю» (англ. «The Man I Love») — популярна пісня, автор музики — американський композитор Джордж Гершвін (1898–1937).

** Приватний прибуток (англ. private income) — прибуток, отримуваний приватною особою або домогосподарством, який не є платнею за роботу. Зазвичай під приватним прибутком розуміють прибуток від капіталовкладень і відсотки за депозитами.

Коррідон впевнено вигравав партію за партією, допоки Крю не увійшов у гру, і вже тоді йому перестало щастити. А коли карти здали втретє, Коррідон упіймав Крю на махлюванні та, не гаючи часу, вгатив йому по голові пивною пляшкою, залишивши на чолі суперника подовгастий чотиридюймовий* шрам. Можливо, Крю ще й досі має на нього зуб за той випадок? Проте Коррідонові, який ніколи ні на кого довго не ображався, видавалося вкрай дивним, що хтось може чотири роки пам'ятати заподіяну кривду; а втім, деякі люди на таке здатні. Якщо Крю має намір звести порахунки, він може становити для Коррідона небезпеку. Цей Крю мав неабиякий хист до втручання у чужі справи.

Але хто була та дівчина? Коррідон замислено сидів за столиком у кутку зали. На стільниці перед ним стояла нова склянка віскі, і він помічав, що на нього крізь оповиту клубами диму залу дивиться Зані, а чоловіки та жінки за іншими столиками ще й досі ведуть про нього балачки. Хто вона така? Схожа на іноземку; молода, чорнява, має великі очі. Коррідон навмання шукав подібний образ у своїй пам'яті, одначе жодна з численних жінок, яких він будь-коли знав, не відповідала наведеному опису. Були часи, коли жінки відігравали істотну роль у його житті, але він залишив це у минулому. Після усього, що Коррідон зазнав під час війни, вже ніщо не відіграло у його житті істотної ролі й ніщо його більше не цікавило.

Різно підвівшись з-за свого столика, він знову підійшов до шинквасу.

— Чи є тут нагорі кімната, з якої видно вулицю?

— А що, коли й так? — підозріливо запитав Зані.

— Хочу піднятися туди, аби визирнути у вікно.

— Ну, гаразд, — завагавшись, мовив Зані. — Там — кімната Еффі. Вона ще не вклалася спати. Я гукну її. —

* 1 дюйм дорівнює 2,54 см.

Він підійшов до дверей у стінці за шинквасом, відчинив їх і пронизливо свиснув. — Агов, Еффі! Ходи-но сюди на хвилю. — А тоді розвернувся до Коррідона. — Що ти хочеш побачити з того вікна?

— Не пхай носа до чужого проса, — коротко відповів Коррідон. — Колись ти, Зані, перейдеш межу зі своїми втручаннями у мої справи.

— Хіба ж то вже й запитати не можна?..

— Стули пельку! — грубо урвав його Коррідон. — Мене вже нудить від твого голосу.

Двері позаду шинквасу відчинились, і з'явилася Еффі. Коли Коррідон бачив її востаннє, їй було лише п'ятнадцять; тоді вона була недоладним, сором'язливим створіннячком із худорлявим нерозвиненим тілом. А Макс таки мав рацію. Як же вона подорослішала за останні три роки, ошелешено думав Коррідон. Якби не її вроджене каліцтво — роздвоєна заяча губа — дівчина була би справжньою красунею.

Побачивши Коррідона, вона густо зашарілася, її очі засяяли від утіхи.

— Привіт, Еффі, не забула мене? — недбало запитав він. Коррідон знав, що Еффі його обожнювала. Він завжди завоював цю дівчину, і це не вартувало йому жодних зусиль — він-бо просто запропонував їй щось на кшталт своєї жартівливої дружби.

Шість років тому Зані знайшов її надворі коло клубу. А оскільки вона відмовлялася розповідати про своїх батьків, походження та про те, де живе, той здогадався, що дівчинка втекла з дому. Вона була бридким маленьким створінням, голодним і брудним, а з-під її розщепленої надвоє губи видніли два великих зуби. Та Зані метушитися не став. Йому тоді була потрібна людина, яка допомагала би на кухні, тож, оскільки ніхто не заявив своїх батьківських прав на цю дитину, Зані забезпечив

дівчинку додом і заходився експлуатувати її так само, як і решту своїх працівників.

— Вітаю, містере Коррідон, — сказала вона й зніяковіло позадкувала.

Зані спостерігав за її збентеженням із глузливою посмішкою. Він уважав вельми кумедним те, що Еффі закохана у Коррідона.

— Відведи його нагору, до своєї кімнати. Йому кортить визирнути з вікна. Хутко!

Коррідон подався слідом за Еффі до тьмяно освітленого коридору. Зачинивши за собою двері та відмежувавшись від звуків музики та шепоту голосів, він схопив дівчину за руку та притягнув її до себе.

— Ну то як, Еффі, чи рада мене бачити? — запитав Коррідон, усміхаючись до неї. — Закладаюся, ти вже геть-чисто про мене забула, хоча й удаєш, ніби це не так.

— О, ні, я вас не забула, — затамувавши подих, заперечила вона. — Не забула, правда. Я би ніколи не змогла. Та я вже й не сподівалася, що ви колись повернетесь.

— Ну, як бачиш, ти помилялася. Мені тебе бракувало, Еффі, — і, тримаючи її на відстані простягнутої руки, він з подивом збагнув, що таки справді за нею скучив. — А ти ніби подорослішала за одну ніч. Овва, та ти справжня красуня!

Вона поквапливо прикрила губи долонею.

— Не варто вам таке казати. Це неправда.

— Та то пусте. Знаєш, з часом цьому можна буде зарадити. — Йому сяйнула раптова ідея, і, анітрохи не подумавши про наслідки, він провадив далі: — Я знаю одного чолов'ягу, який може це виправити. Ти би хотіла це зробити, правда? Коли я дістану достатньо грошей, ми зможемо усе залагодити. Чекати доведеться недовго. Либонь, із місяць.

Однаке, щойно бовкнувши це, Коррідон усвідомив, що насправді все не буде аж так просто. Він повсякчас

мав клопіт через ці свої навіжені та нестримні добрі поривання. Приміром, минулого тижня він дав бабусі, яка продавала букетики білого вересу, п'ятифунтову банкноту лишень для того, щоб побачити ошелешений вираз її обличчя. А згодом того самого вечора він помітив молоду, вбого вбрану пару, яка стояла під театром на Стренді*, тужливо розглядаючи світлини балетної трупи. Тоді Коррідон купив два квитки на місця у бельетажі, віддав їх молодятam і пішов собі, задоволено шкірячись від вигляду їхніх щасливих облич.

Але цього разу йому так задешево не відбутися, і він засмутився, побачивши з виразу обличчя дівчини, що вона йому повірила. І зараз він пригадав, що її віра в усе, що він їй говорив, була просто приголомшливою. Упродовж війни, коли Коррідон квартирував у Лондоні, більшу частину свого вільного часу він проводив у клубі «Аметист» і, неабияк дратуючи цим Зані, регулярно навідував кухню й теревенив з Еффі, допомагаючи їй мити посуд. Спочатку він робив це з жалощів, а ще йому було приємно відчувати, що він робить добру справу. Та їхня приязнь у жодному разі не була однобокою. На свій подив Коррідон усвідомив, як багато для нього значить ця дівчина, чи, радше, та прихильність, з якою вона до нього ставилась. Якось Еффі сказала йому, що молиться за нього щоночі. Він тоді ще посміявся з неї. Та просто дивовижно, як думка про ті щирі молитви допомагала Коррідонові, коли він був у руках гестапо. Еффі була єдиною людиною, якій було не начхати на те, що з ним станеться, а кожному з нас потрібна така людина. Навіть якщо ви кепкуєте з молитов і покладаєтеся виключно на власні сили, та рано чи пізно ви відчуєте потребу в якомусь якорі. Чоловікові хтось потрібен — навіть якщо цей

* Стренд (англ. Strand) — вулиця у центрі Лондона, яка з'єднує райони Вестмінстер (центр політичного життя) і Сіті (центр ділової активності).

хтось — лише Попелюшка із заячою губою. Та довіра, яку Еффі відчувала до Коррідона, зворушила у ньому вже майже забуту самоповагу.

Вона дивилася на нього з напруженим очікуванням.

— Один місяць? — Таким поглядом собака дивиться на кістку, до якої годі дотягнутися. — О, ні, це було би неправильно.

— Ну, може, шість тижнів. Не знаю напевне. Усе залежить від грошей. У всякому разі на це має піти не більше кількох місяців, — промовив він різко, сердитий сам на себе. Операція могла коштувати сто фунтів, а могла й усі двісті. Коррідон і гадки не мав, скільки вона може вартувати. Треба було геть з'їхати з глузду, щоби пообіцяти таке. Та хай там як, а він уже дав їй своє слово. А його не можна просто взяти й порушити, надто — коли обіцяєш щось Еффі.

Дівчина швидко вловила в його голосі різкі нотки.

— Але ж вам і самому потрібні ці гроші. А моя проблема не така вже й важлива. Чесно, я нікуди не поспішаю. З вашого боку було так ласкаво запропонувати таке.

— Ну годі тобі, Еффі, припини, — сказав Коррідон і раптом відчув радість від того, що здобувся на таку обіцянку. Саме час йому зробити щось для неї. Не марно ж вона за нього молилася. — Ходімо вже, відведи мене нагору. А про це поговоримо іншим разом.

Вона була рада уникнути його напівглузливої усмішки й побігла вгору сходами. Коррідон неквапно йшов за нею слідом і думав: «Щось я м'якшаю. Добрячу ж роботу я собі запопав. Але нічого, впораюся. Ця дівчина того варта».

Він наздогнав її на горішньому сходовому майданчику.

— Сюди, — сказала вона та відчинила двері.

Коррідон увійшов до маленької темної кімнатки й у п'ятьмі наскочив на ліжко.

— Не вмикай світло, — поквапливо сказав він, відчуваючи, що саме це дівчина збиралася зробити. — Там, надворі, є дехто, кого я хочу побачити.

— І хто ж там такий? — запитала вона, підійшовши до нього і зупинившись коло вікна.

— Саме це я і хочу з'ясувати. — З місця, де він стояв, Корридону було видно єдиний вхід до глухого провулка та частину Фріт-стріт. Вуличні ліхтарі освітлювали вулицю та розсіювали тіні, але нікого не було видно. Він постояв так кілька хвилин, визираючи у напівморок за вікном. — Вони десь там, — пробурмотів він сам до себе, а тоді штовхнув віконну раму догори та висунувся із вікна, відчуваючи на обличчі холодні краплі дощу. Під вікном був спадистий дах.

— Що ви робите? — нервово запитала Еффі, коли він перекинув одну ногу через підвіконня.

— Збираюся гарненько усе роздивитися.

— Але ж ви впадете! — Вона схопила його за руку. — Ви не повинні цього робити. Ви впадете!

— Звісно, що ні, — сказав він, стримуючи нетерпіння та звільняючи свою руку. — Усе гаразд, Еффі, я до таких речей звик.

— Але ж ви...будь ласка, не...

— Не метушися, — різко сказав він і, тримаючись однією рукою за підвіконня, дозволив своєму тілові вільно ковзнути дахом униз, аж поки його ноги сягнули ринви.

Еффі спостерігала за Корридоном зі свого безпечного й захищеного від дощу місця, і звідти, де вона стояла, все виглядало вкрай ризиковано. Не в змозі більше на нього дивитися, Еффі відвернулася та сховала обличчя у долонях. Усвідомлення того, як сильно вона за нього тривожиться, окрило Корридона.

Дахівка була мокра та ковзка. Якби Корридон послизнувся чи ринва не витримала його ваги, то він сторчголов полетів би додола, просто у глухий провулок. Але чоловік

не думав про наглу смерть; йому й на думку не спадало, що щось може піти не так. Він дістався до цегляного виступу, який відмежовував клуб «Аметист» від прилеглої будівлі. Тут, здогадався Коррідон, вже ніщо не заступатиме йому виду, і саме звідси він зможе бачити усю Фріт-стріт.

Холодна мжичка, яка зараз уже сіялася дрібною хмарою, струмочками збігала з даху. Одного разу ринва прогнулася під Коррідоною вагою і він стиха вилаявся, а проте дістався виступу, схопився за комин і, підтягнувшись, зміг обережно визирнути з-понад нього та роздивитися вулицю, що простяглася долі. Як Коррідон і припускав, зараз у нього був прекрасний огляд, тож він заходився методично й ретельно вивчати кожний темний дверний отвір, кожнісінький прохід, сподіваючись побачити у напівтемряві якийсь рух або вогник цигарки, що викрив би сховок того, кого він хотів знайти.

Якийсь час Коррідон залишався нерухомим і спостерігав, анітрохи не зважаючи на холод і мокву, але не побачив нічого, що могло би привернути його увагу. Одначе він затято й сердито продовжував чекати. Його ноги почало судомити, пальці рук, які чіплялися за холодний край комина, вже геть закоцюбнули, а його очі невпинно стежили за вулицею. Аж ось, нарешті, його терпіння було винагороджене, адже він помітив якийсь рух у темному дверному отворі, приблизно за сімдесят ярдів* від входу до провулка. За цей час Коррідонові очі звикли до темряви, і зараз він міг розрізнити тьмяну постать, яка стояла на порозі.

У цю мить попри будинок промайнуло таксі й світло фар автівки ковзнуло по дверному отвору. Коррідон мигцем побачив у ньому низенького, кремезного чоловіка у пошарпаному оливково-зеленому тренкоті, застібнутому на всі гудзики аж до самого підборіддя, та

* 1 ярд дорівнює 0,9144 м.

у чорному військовому береті, що низько сидів на його куполоподібній голові. А тоді таксі відїхало далі, повернуло за ріг, на Олд-Комптон-стріт, і в глухому провулку знову запанувала темрява.

Коррідон не мав жодних сумнівів у тому, що цей чоловік — один із тих, хто переслідував його останні двадцять чотири години. Коррідон його ніколи раніше не бачив, ані гадки не мав щодо того, ким може бути цей приземкуватий чоловік та чому той дожидає у холоді та мокві, аби не прогавити миті, коли він покине клуб. І Коррідон був певний, що є ще й інші. Йому здавалося цілком ймовірним, що схожа на іноземку дівчина, яку Крю приводив до клубу, була однією з його переслідувачів.

Просуваючись уздовж ринви назад, у керунку кімнати Еффі, Коррідон вирішив не турбувати чоловіка у чорному береті. Крю відомо усе про цю справу. Зані скаже йому, де можна знайти Крю. Від нього він усе й дізнається.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

1

Наступного ранку, за кілька хвилин до десятої, Коррідон дістався помешкання Крю.

Коррідон провів ніч у клубі «Аметист», дрімаючи в кріслі, закинувши ноги на столик й анітрохи не зважаючи на Зані, який час до часу наполегливо гарчав, що йому вже пора забиратися додому. Вдосвіта він іще раз видерся на цегляний виступ на даху, однак не побачив ані сліду чоловіка у чорному береті. Аби зайве не ризикувати, він покинув клуб, перелізши через стіну позаду будинку, та дістався алеї, яка зрештою вивела його на Дін-стріт. Звідти

Корридон узяв таксі до Чарінг-Кросс-роуд, а вже там навідався до голярні та зайшов поснідати до поближного кафе. Там він без поспіху поснідав, випив кілька горняток кави, прочитав газету та викурив незліченну кількість цигарок. Він сидів за столиком коло завішеного мусліновою шторою вікна, безперервно виглядаючи чоловіка у чорному береті, але так його й не побачив. Зрештою він вийшов з кафе, близько години поблукав задвірками Вест-Енду, аж поки впевнився, що його ніхто не переслідує, а тоді вирушив побачитися з Крю.

Крю мешкав у чотирикімнатній квартирі понад тютюною крамницею у брудному провулку, що відгалужувався від Друрі-лейн. Аби дістатися квартири, треба було проминути два сморідних ящики для сміття, які заступали прохід до прогону, східці якого не були застелені килимом* і вели нагору, до тьмяно освітленого сходового майданчика. У дальньому кутку майданчика були двері квартири Крю.

Якби ви побачили Крю, коли той цілеспрямовано походжав Вест-Ендом, то легко могли би сплутати його з представником дипломатичної служби чи, може, навіть із фахівцем з Гарлі-стріт** — звісно, з таким, який спеціалізується на жіночих хворобах. У самій його зовнішності була якась винятковість і владність; а бездоганні манери вводили в оману людей, які вважали його поважним, культурним і впливовим чоловіком.

Самому Крю неабияк дошкуляло те, що він мусить мешкати у такому жалюгідному районі, проте йому

* У Великій Британії поширений звичай встилати сходи всередині будівель килимами, тож автор наголошує на відсутності килимового покриття, аби підкреслити злиденність будинку.

** Гарлі-стріт (*англ.* Harley Street) — вулиця у лондонському районі Вестмінстер. З ХІХ ст. завдяки численним лікарям, які започаткували там свою практику, має славу міського осередку медицини.

було необхідне житло, розташоване якнайближче до Вест-Енду та з помірним комірним, і саме ця невеличка квартира була найкращим, що він міг собі дозволити. Адже Крю аж ніяк не був поважним чоловіком. Хоча він і вишукано вбирався, єдиними його активами були аристократичний вигляд і вправні пальці. За фахом, — якщо це, звісно, можна назвати фахом, Крю був кишеньковий злодій; це була таємниця, яку він ніколи й нікому не розкривав і якої трохи соромився. Навіть Коррідон, який мав воістину енциклопедичні знання про Вест-Енд і про діяльність представників тамтешнього злочинного світу, гадки не мав про те, чим насправді займається Крю.

Крю обчищав кишеньки вже чимало років поспіль. Його жахала поліція та перспектива бути заарештованим. Тож Крю завжди якнайретельніше обирав своїх жертв, насамперед упевнюючись, що цінності, яких він збирається цих людей позбавити, варті того ризику, на який він себе наражає. Його пальці були неймовірно вправні. Він міг поцупити годинника просто з зап'ястка, витягнути гаманця, захищеного верхнім одягом, й відчепити пару запонок із манжети сорочки, і то так спритно, що його жертві невтямки було, що її щойно обікрали. Зняти колье чи брошку, відкрити сумочку, перекинута через руку її власниці, та забрати з неї всі гроші — усе це було для Крю дитячою забавкою. Його ніхто не підозрював; а найменше з усіх — поліціанти, яким було добре відомо, що у Вест-Енді працює якийсь видатний кишеньковий злодій, і які чимало років поспіль намагалися заманити його в пастку.

На той час, коли Коррідон дістався будинку, в якому мешкав Крю, дощ поступився місцем слабенькому й тьмавому сонячному світлу, яке лише підкреслювало бруд і занепад домівок, що стояли обабіч цієї злиденної вулички. Коррідон знав Крю завжди чисто поголеним,

охайно вбраним і вибагливим до своєї зовнішності, тож зараз неабияк здивувався, що той живе у такому районі. Він зупинився навпроти тютюнової крамниці, запитуючи себе, чи правильну адресу дав йому Зані. Ніхто не звертав на нього уваги. На узбіччі хідника була припаркована довга вервечка автівок та ваговозів, а чоловіки, які заклопотано переносили ящики з квітами, що височіли понад їхніми головами, подеколи штовхали Коррідона, поспішаючи завантажити свої транспортні засоби.

Зані сказав, що квартира Крю розташована над тютюною крамницею, а на всій вулиці саме тут була єдина така. Ухилившись від зіткнення з водієм, який сунув просто на нього, завдавши на спину мішок картоплі, Коррідон піднявся нагору незастеленими сходами, безшумно ступаючи у своїх черевиках на м'якій гумовій підшві. Діставшись верху сходів, він зупинився, наслухаючи, але вулиця була сповнена шумами вантажівок, які маневрували, аби проминути валку припаркованих автівок, а їхні водії кричали один на одного, заїжджаючи на хідник, розверталися назад, і ревище їхніх моторів заглушувало усі інші звуки навколо. Тихенько підійшовши до дверей Крю, Коррідон різко постукав, а тоді притулив вухо до дверей і прислухався. Після довгої паузи він почув якийсь рух по той бік дверей, а тоді відсунулась засувка, двері прочинилися і з-поза них показався Крю.

Навіть попри те, що Коррідон не бачив Крю вже чотири роки, він миттєво його впізнав. Час його пошкодував. Він хіба що трохи схуд, і волосся над його високим чолом злегка порідшало. Тепер від його носа до кутиків рота збігали глибокі борозни, а під очима з'явилося мереживо ледве помітних зморщок, однак у всьому іншому це був той самий бездоганний, вишуканий та показний

Крю, якого Коррідон колись уперіщив по голові пивною пляшкою.

Побачивши Коррідона, Крю судомно стрепенувся та відскочив назад, намагаючись захряснути двері, але Коррідонова нога на порозі завадила йому це зробити.

— Привіт, Крю, — спокійно сказав Коррідон. — Не очікував побачити мене знову?

Крю визирнув з-поза дверей, водночас налягаючи на них усією своєю вагою та затискаючи ногу Коррідона. Він важко дихав, його рот розтулився, а в очах застиг вираз жаху.

— Вам не можна сюди заходити, — сказав Крю тремтячим голосом. — Тільки не зараз. Наразі незручний момент.

Коррідон глузливо посміхнувся, притулив долоню до дверей, а тоді раптово та сильно штовхнув їх, і то так, що Крю поточився назад. Коррідон увійшов до невеличкого передпокою та зачинив за собою двері.

— Пам'ятаєш мене? — запитав він і виразно подивився на нерівний білий шрам, який підіймався чолом Крю та зникав у його поріділому білявому волоссі.

— Коррідон, чи не так? — сказав Крю, задкуючи. — Тобі сюди не можна. Я саме збирався виходити з дому. — Його посмішка миготіла, неначе жарівка у патроні із зіпсованим контактом. — Перепрошую, та я вже й так запізнююсь. — Він поглянув у глибоко посажені, холодні сірі очі Коррідона та почав заламувати руки, а тоді усвідомив, що робить, спохопився та поквалливо запхав їх до кишень штанів. — Я... Я буду змушений наразі вказати тобі на двері. Може, знайдеш якимось іншим разом, старий. — Крю зробив у бік Коррідона гримасу, намагаючись надати собі невимушеного вигляду, та натомість йому вдалося хіба що справити враження жалюгідної, охопленої страхом людини.

Коррідон похалцем роззирнувся передпокоюм і вельми здивувався, побачивши на столику вазу з тюльпанами кайзерскроон*, червоно-жовті пелюстки яких уже майже повністю розпустилися. В його уяві квіти та Крю аж ніяк не поєднувалися одне з одним.

— Бачу, той шрам у тебе ще й досі залишився, — сказав він, вказуючи на чоло Крю. — А ти вже маєш неабиякі шанси на те, що невдовзі отримаєш іще один.

Крю притиснувся спиною до стіни й нажахано поглянув на Коррідона.

— Чого тобі треба? — він покинув спроби посміхнутися, з його манер нараз пощезли уся його владність і поважність, залишивши натомість лише негідну чоловіка слабкість і хитрощі.

— Ти тут сам? — запитав Коррідон.

— Так... але тобі ліпше мене не чіпати. — На скронях Крю виступили невеличкі краплини поту. — Мій адвокат... — Крю затнувся, усвідомлюючи, наскільки марно говорити про адвокатів з таким чоловіком, як оце Коррідон. І він спромігся лише на те, що кволо потворив: — Ліпше мене не чіпати...

— Зайди-но досередини, — сказав Коррідон, вказуючи на двері. — Я хочу з тобою поговорити.

Крю зайшов до кімнати. Він ступав повільно й заледве волочив ноги. Коррідон увійшов слідом за ним, зачинив за собою двері та, здійнявши брови, оглянув кімнату. Він геть не очікував, що Крю може жити у такій кімнаті, як ця. Вона була затишна та приємна; Крю явно доклав усіх зусиль, щоб обставити її так, аби вона забезпечувала комфорт і спокій. Хай куди Коррідон кидав свій погляд — усюди були вази з тюльпанами та нарцисами,

* Кайзерскроон (нід. Keiserskroon — «корона імператора») — різновид тюльпанів, який культивується з 1750 року. Має великі квіти, пелюстки — червоні з жовтою облямівкою.

що заповнювали кімнату своїми солодкими, густими, важкими пахощами.

— А ти знаєшся на тому, як затишно влаштуватися, еге ж? — запитав він, всідаючись на бильце великого, зручного фотеля. — У тебе тут дуже гарно, й усі ці квіти... Авжеж, направду дуже гарно.

Крю важко сперся на спинку софи. Він мав такий вигляд, немов ось-ось зомліє.

Коррідон уважно його розглядав і не міг збагнути, чому Крю був такий наполоханий. Він аж ніяк не був людиною, яку легко налякати. Коррідон добре пам'ятав, як незворушно та ввічливо тримався Крю, коли він упіймав його на шахрайстві. Саме та його чванькувата самовпевненість і намагання обернути все на жарт й підбурили Коррідона його вдарити.

— Та що з тобою не так? — різко запитав він. — Що тебе так лякає?

Крю голосно зглитнув. Він щось пробурмотів, неспокійно переступив з ноги на ногу і, зрештою, здобувся на відповідь:

— Нічого... нічого, зі мною усе гаразд.

— Ну, ти поводишся достоту так, неначе щось тебе добраче налякало, — сказав Коррідон, незводячи з нього очей. — Та якщо вже ти кажеш, що нічого — то, значить, нічого.

А тоді він несподівано гаркнув до Крю:

— Хто така Жанна?

У кімнаті повисла тиша, яку порушувало лише виразне заклопотане цокотіння годинника на камінній полиці та прискорене, тривожне й хрипке дихання Крю.

— Я запитав тебе, хто така Жанна — та дівчина, яку ти три ночі тому приводив до клубу «Аметист», — порушив тишу Коррідон.

Губи Крю судомно скривилися. Він сказав:

— Йди геть. Якщо ти не даси мені спокою, я викличу поліцію.

— Не будь дурнем, — Коррідон витягнув пачку цигарок, запалив одну та кинув сірника у камін. — Ти привів цю дівчину до клубу, і вона розпитувала Макса про мене. Мене це зацікавило. Хто вона?

— Це брехня, — пошепки відказав Крю. — Вона тебе навіть не знає. Вона тебе ніколи не бачила на власні очі. — Він підчепив свій комірець пальцем і потягнув, немовби той раптом став затісний та почав його душити. — Чого б то їй раптом розпитувати Макса про тебе? Це брехня.

— Гаразд, нехай брехня. Але хто вона така?

Крю вагався. Коррідона це неабияк спантеличило. Він бачив, що Крю наляканий, однак лише зараз почав усвідомлювати, що це зовсім не він нагнав на нього страху. Крю вже був чимось наляканий ще до того, як Коррідон постукав у його двері.

— Ти її не знаєш, — похмуро мовив Крю. — Вона моя подруга. А тобі яке діло до того, хто вона така?

Коррідон випустив кільце диму та проштрикнув його пальцем.

— Хочеш, аби я тебе вдарив? — із гречним і зацікавленим виразом запитав він. А тоді, поспостерігавши за тим, як розсіюється кільце диму, додав: — Бо я таки вдарю, якщо не заговориш.

Крю заляк. Саме цього Коррідон очікував. Знав-бо, що Крю, якого жахає насильство, уже майже відчуває на своєму обличчі удар його важкого кулака. А Крю й далі мовчав, його очі бігали туди-сюди, він був напружений, неначе не міг вирішити, що йому робити. А тоді кинув швидкий погляд через плече на ще одні двері у кінці кімнати. Відтак перевів очі від дверей до Коррідона, немовби намагався передати якесь повідомлення.

— Ліпше тобі мене не чіпати, — сказав Крю, його губи пересмикнулися, і він ще раз кинув погляд на ті двері.

Чи не хотів він, бува, сказати йому, що вони у цій квартирі не самі? Ця думка не давала Коррідонові спокою. Він і собі перевів погляд з Крю на двері й назад і запитально підняв брови. Крю завзято закивав, неначе іноземець у чужій країні, якому нарешті вдалося порозумітися зі співрозмовником за допомогою жестів. Він приклав пальця до губ і так нагадав Коррідонові третьосортного актора мелодрами, що той ледве не розреготався.

— Розкажи мені про Жанну, — сказав він, тихенько підводячись на ноги.

— Нема що розказувати. — І знову погляд переляканих очей прикипів до дверей. — Просто собі дівчина, моя знайома.

Коррідон безгучно підсунувся до Крю.

— Хто там? — прошепотів він, наблизивши своє обличчя впритул до Крю. Він бачив крихітні краплинки поту на його лиці та відчував запах бріюліну*, що линув від його волосся. А тоді вже голосно продовжив:

— Чим вона займається? Звідки вона?

Крю підняв три пальці та зробив рух у керунку дверей.

— Я нічого про неї не знаю. Просто якось її підчепив. — Він розпачливо намагався вдавати безтурботність. Мерехтлива посмішка з'являлася та знову щезала. — Ну, ти ж бо знаєш, як воно буває. Вона була гарненька штучка. І відтоді я її не бачив.

— Їх тут троє? — прошепотів Коррідон.

Крю кивнув. Він уже помалу оговтувався. До нього поверталася впевненість, огортаючи чоловіка, неначе друга шкіра.

Підвищивши голос, Коррідон запитав:

— А з курдуپлем у чорному береті ти, бува, не знайомий?

* Бріюлін (англ. Brilliantine) — косметичний засіб для догляду за волоссям, який додає йому блиску та фіксує зачіску.

Колір і впевненість, які вже були повернулися до обличчя Крю, миттєво щезли. У нього аж жижки затрусилися. Він почувався так, неначе Коррідон несподівано завдав йому сильного удару в живіт.

— Не знаю, про що ти зараз говориш, — здушено прохрипів він, а тоді у нападі безтямної відваги загорлав: — Забирайся звідси геть! Мені вже всього цього задосить! Ти не мав права отак сюди вдиратися. Геть звідси! Я тебе тут не терпітиму!

Коррідон розреготався.

— Певно, твої друзяки вже добряче від тебе знудилися, — презирливо мовив він, а тоді підвищив голос і гукнув: — Ну ж бо, виходьте вже звідти, усі троє. Він сказав мені, що ви там.

Крю хапнув ротом повітря й важко опустився у фотель. Здавалося, що у запалій тиші він геть припинив дихати, а коли двері до дальньої кімнати відчинилися, покvapливо й зі свистом втягнув повітря крізь стиснуті зуби. До кімнати тихо увійшов чоловік у чорному береті, тримаючи в обтягнутій рукавичкою руці пістолет Маузера*.

2

У житті Коррідона вже траплялося кілька випадків, коли його тримали під дулом зброї. Потрапляючи в такі ситуації, він щоразу ставав нервовий та сердитий. Нервував, адже знав, як легко будь-який дурник може ви-

* Маузер (нім. Mauser) — німецький самозарядний пістолет, перша модель якого була розроблена у 1896 році інженером-зброярем Петером-Паулем фон Маузером (1838–1914). В подальшому маузери вдосконалювалися та стали частиною озброєння численних армій світу. Автоматичні моделі пістолета Маузера широко використовувалися в роки Другої світової війни.

стріляти; і не важило, мав той дурник такі наміри чи ні. Були люди, які, тримаючи тебе під прицілом, насправді не збиралися стріляти, а були й такі, що якраз-таки збиралися це зробити. Коррідон визначив, що чоловік у чорному береті стрілятиме за найменшої нагоди. Він дійшов такого висновку, зазирнувши у його темні витрішкуваті очі. Для цього коротуна людське життя було не важливіше, ніж бруд на його пошарпаному тренчкоті чи той бруд, який вкривав його палець на гачку пістолета. Той великий маузер був не просто погрозою; то була нагла смерть, яку незнайомиць ладен був без краплі жалю випустити на волю, натиснувши пальцем на курок.

— Поводьтеся дуже тихо, мій друже, — сказав чоловік у чорному береті. Його акцент був ледь-ледь відчутний, однак він таки був, і Коррідон його упізнав. Отже, чоловік у береті був поляком. — Прошу, тільки без фокусів, інакше пошкодуєте. — Незнайомиць цілився у Коррідонові груди.

Підвівши очі над дулом зброї, якою йому погрозували, Коррідон зиркнув на двері. Вона стояла у дверному проході, склавши руки на грудях. Її чорний светр і чорні штани мали похоронний вигляд у цій яскравій та сповненій кольорів кімнаті. У дівчини були дрібні та витончені риси. Яскраво нафарбовані губи підкреслювали бліде обличчя та великі чорні очі. Тонке й темне волосся сягало плечей, чубчик охайною рівною лінією перетинав чоло. Вона була на кілька дюймів вища за чоловіка у чорному береті та мала високі пишні груди. Вузькі стегна та незвично довгі ноги надавали фігурі цієї дівчини по-юнацькому худорлявого вигляду, але щойно ви помічали пишні та високі груди — і статура вже анітрохи не видавалася хлопчачою. Її очі притягували. Білки були навдивовижу чисті, неначе новенька порцеляна. То були незворушні, суворі очі; очі, які дочасно зістарилися від страждання та підозрливості, від зневіри та гіркоти.

— Привіт, Жанно, — сказав Коррідон і вишкірився. — Для чого ця вигадка з пістолетом?

— Сядьте, будь ласка, й тримайте руки так, аби ми могли їх бачити, — сказала вона холодним і невиразним голосом. — Ми хочемо з вами поговорити.

Коррідон не припинив посміхатися, однак відчував, що його губи напружилися. Він глипнув на Крю, який підвівся та відійшов від нього. Той нажахано дивився на пістолет.

— То це тому ви так довго ходили за мною слідом? — запитав Коррідон. — Соромилися чи просто не могли зважитися зустрітися зі мною віч-на-віч?

— Сядьте, будь ласка, — повторила вона.

Чоловік у чорному береті вказав дулом пістолета на фотель коло еркерного вікна.

— Отуди, — сказав він.

Коррідон знизав плечима й сів у фотель.

— То для чого ця вигадка з пістолетом? — повторив він.

З дальнього дверного проходу до кімнати зазирнув іще один чоловік. Він був високий, худий та білявий. Мав лише одну руку та шрам, який збігав половиною його обличчя, перетинаючи праве око, сховане під очною пов'язкою.

— Чи тут усе гаразд? — запитав він дівчину. — Я хотів би вийти, якщо ви зможете дати раду без мене.

Стосовно цього чоловіка Коррідон не мав ані найменших сумнівів. Це був достеменний англієць. Добре виховання, добра школа та добра університетська освіта, хист до командування — усе це можна було припустити, дивлячись на нього, й на тлі цього чоловіка уся ретельно виплекана показна зовнішність Крю видавалася фальшивою, немов піддроблена монета. Пошарпаний, проте добре скроєний твідовий костюм, тонкі, охайно підстрижені

вуса, носова хустка у нагрудній кишені піджака та запонки — усе це він носив, неначе однострій свого класу.

— Усе гаразд, — сказала йому дівчина, — але ти міг би взяти з собою його. — Її рука вказала на Крю. — Тут він лише заважатиме.

— О, так, звісно. — Однорукий чоловік кивком підкликав Крю до себе. — Ходімо. — Він говорив так, неначе звук до того, що йому підкоряються. Коли Крю спроквола перетнув кімнату, однорукий поглянув на Коррідона й усміхнувся, і та усмішка зробила його понівечене обличчя привабливим. — Мабуть, нам би годилося відрекомендуватися, — сказав він. — Це — Жанна Персіньї. — Він указав на дівчину помахом руки. — Чоловіка, що тримає пістолет, звати Ян. Його прізвище я вимовити не в змозі. Тож вам краще чинити, як і мені — називати його просто Яном. Я — Ренлі — Найджел Ренлі. Будь ласка, вислухайте те, що вам скаже Жанна. Ми не робили б усього цього, якби не мусили. Перепрошую за пістолет, але ж ви зажили собі слави своїм умінням вдаватися до насильства, чи не так? Ян аж ніяк не дотягує до вашої вагової категорії, а щодо мене, то, боюсь, я небагато зможу вдіяти у разі, якщо вам раптом заманеться зчинити бійку. — Він знов усміхнувся. — Ну що ж, я маю залагодити деякі справи, тож мені вже час іти. Вона з вами поговорить. — Ренлі зробив рух у бік Крю. — Оцей наш друг — не один з нас. Але так уже сталося, що він із нами познайомився. Не знаю тільки, хто більше про це шкодує. Либонь, що ми. — Він усміхнувся, вийшов до іншої кімнати й зачинив за собою двері.

Коррідон зняв капелюха та пригладив зачіску, занутивши свої грубі пальці у копицю рудо-брунатного волосся. За колір своєї чуприни у загоні командос він дістав від побратимів прізвисько «Цегляна Макітра». Жінки вважали його привабливим. Однак його чеснотами були радше фізична міць і сила характеру, аніж

його зовнішність. Він мав важке обличчя з грубуватими рисами та квадратним підборіддям, твердий рот і трохи кривий плескатий ніс. Мав сірі, холодні та глибоко посажені очі, м'язисту статуру та червоне обличчя. Зухвала, глузлива Коррідонова посмішка легко драгувала людей, коли він мав такий намір, але траплялися у нього й моменти доброти, яка сягала сентиментальності, що часто замушували почуватися ніяково.

Сидячи та вдивляючись у дівчину та Яна, Коррідон зізнався собі, що гадки не має, що відбувається. Його неабияк турбував пістолет. Він відчував, що чоловік у чорному береті щомиті може натиснути на гачок, і якщо той таки вистрілить, ця дівчина навіть оком не змигне. Вони нагадували Коррідонові людей, з якими йому доводилося працювати у Франції в часи війни; фанатиків, які належали до підпільного руху спротиву, що без роздумів приносили себе в жертву і без жалю вбивали. Ці двоє були небезпечні; але Ренлі — не такий. Він був людиною зовсім іншого ґатунку. Коррідон ніяк не міг збагнути, чому Ренлі зв'язався з оцими двома. Ренлі припав йому до душі. Під час війни Коррідонові зустрічалося у війську чимало подібних чоловіків; усі вони були надійні та хоробрі люди, які виконували свою роботу та без зайвої метушні здобували медалі, не втрачаючи життя.

Дівчина підсунула стілець із прямою спинкою та сіла за столом навпроти Коррідона. Ян стояв за нею, цілячи з маузера у груди Коррідонові, а очі його були невиразні та безживні, неначе двійко устриць у стулках своїх черепашок.

— Чи відповісте ви мені на декілька запитань, які стосуються вашої особи? — зненацька запитала дівчина. Вона поклала руки на стільницю, зчепила пальці та дивилася просто Коррідонові у вічі.

— І чого б то я мав на них відповідати? — вимогливо запитав він, свідомий того, що йому погрожують пістолетом. — Що це ще за вигадки? За кого, в біса, ви себе маєте?

Обличчя Жанни закам'яніло. Вона аж ніяк не була дівчиною того типу, яку можна залякувати та на яку можна кричати, але Коррідону було до того байдуже. Що сильніше він її розлютить — то ліпше. Він добре знав, як давати раду з розлюченими людьми.

— Нам потрібна людина для певної... роботи, — сказала вона, повагавшись із вибором слова та спохмурнівши. Дівчина вільно розмовляла англійською, проте час до часу зупинялася, добираючи потрібне слово. — Та насамперед ми хочемо пересвідчитися, що ви — саме та людина, яка нам потрібна. Ми не можемо дозволити собі помилятися.

— Мені не потрібна робота. Ви марнуєте мій час.

— Хіба вам не потрібні гроші? Ми добре заплатимо.

Він глузливо посміхнувся.

— Наскільки добре?

Вони дивилися одне на одного через стіл, і Коррідон збагнув, що їх розділяло дещо набагато суттєвіше, ніж оця стільниця; між ними з'яяла прірва, через яку годі було перекинути місток. Коррідон не міг пояснити цього відчуття; то був радше інстинкт. Була у ній жорсткість, яка не залишала місця для жалю, любові та доброти й попри усю її статуру та зовнішність робила Жанну позбавленим статевих ознак об'єктом. Коррідон не міг навіть уявити, що до цієї дівчини можна залицятися та кохати її. Вона була безстатева, неначе манекен у вітрині крамниці, й він запитував себе, що́ таке могло з нею трапитися, аби зробити її такою.

— Можливо, тисячу фунтів, — спокійно мовила вона.

Коррідон поглянув на одяг дівчини, на Янів пошарпаний тренчкот, на його брудні руки та засміявся:

— Аякже, наголос на слові «можливо».

— Ми заплатимо вам тисячу фунтів. Половину — зараз, другу половину — коли роботу буде зроблено.

Він зрозумів, що Жанна не жартує. Це його неабияк здивувало. Тисяча фунтів — це величезні гроші. Така сума пробудила його цікавість.

— Що це за робота?

— Чи відповісте ви спершу на декілька запитань, які стосуються вашої особи? — відповіла Жанна запитанням на запитання. Вона була спокійна та рішуча. Ця дівчина явно звикла укладати угоди та добиватися того, чого хотіла.

— Які саме запитання? — вишкірився Коррідон, даючи дівчині зрозуміти, що наразі він дозволяє їй здобути маленьку перемогу. Хай там як, а ця справа пробудила його цікавість.

— Ви — Мартін Коррідон; вам тридцять три роки; самотній, родичів не маєте. Усе так?

— Саме так. — Він потер рукою підборіддя та перевів погляд з дівчини на Яна, який у відповідь втупився у нього своїми очима, позбавленими жодного виразу. Поляк опустив пістолет і зараз тримав його збоку, так, що його не було видно.

— Ви ніколи не затримувалися надовго на жодній роботі, чи не так? — провадила Жанна. — Ви бралися до будь-якої праці; заробляли собі на життя усіма можливими способами. Почали з того, що продавали місцевим пабам музичні автомати та пінбольні столи. Тоді вам було сімнадцять років. Згодом ви стали боксером і мандрували країною, виступаючи на ярмарках. У віці між двадцятьма трьома та двадцятьма п'ятьма в вашому житті тривав період неробства. Тоді ви заробляли достатньо грошей, граючи у більярд. Згодом ви стали гідом і возили групи американських туристів Парижем і Берліном. Ви вільно

розмовляєте французькою та німецькою. Коли ця робота вам, зрештою, набридла, ви влаштувалися охоронцем до одного заможного американського дивака, який втлюючись собі в голову, ніби хтось замовив його вбивство. Це відбувалося у довоєнні роки. Усе правильно?

— Одне-два моїх заняття ви прогавили, та це пусте, продовжуйте, — сказав їй Коррідон. Він був вражений, однак старався цього не показувати.

— До тих занять я невдовзі дійду, — сказала дівчина, опустила погляд на свої руки, поміркувала якусь мить, а тоді підвела очі: — 1938 року певна особа, пов'язана з британським Форін-офіс*, найняла вас для того, щоби викрасти документи у посла однієї недружньої країни. Ті документи були життєво важливі для вашого уряду, проте вас застерегли — якщо під час виконання цього завдання вас упіймають, то ви не зможете очікувати на захист з боку ваших державців. Ви погодилися викрасти ті документи за триста фунтів. Та, поки ви відкривали сейф, вас зненацька заскочив секретар посла. — Жанна зробила паузу, знову поглянула на свої руки, а відтак спокійно продовжила. — І ви його вбили.

Коррідон задумливо погладив щоку. Зараз його очі дивилися кудись удалечінь, немовби він і не слухав того, що розповідала Жанна.

— Вас бачили, коли ви тікали з посольства, та вам вдалося відірватись від переслідувачів і доправити документи замовникові. Два місяці поліція, не знаючи, що ви виконували доручення Міністерства закордонних справ, стежила за вами, сподіваючись, що ви якимось чином себе викриєте. Та ви були обачні, тож їхні сподівання виявилися марними. Поліціанти так ніколи й не

* Форін-офіс (англ. Foreign Office) — неофіційна назва зовнішнього відомства британського уряду. Офіційна назва — Міністерство закордонних справ і у справах Співдружності націй Великої Британії.

зібрали достатньо доказів, аби притягнути вас до суду. Усе правильно?

Коррідон усміхнувся до неї.

— Можливо, але ж ви не очікуєте, що я таке пригадаю, правда?

Запала мовчанка, впродовж якої Жанна уважно розглядала Коррідона, а тоді, злегка знизавши плечима, провадила далі.

— 1939 року ви найнялися до британської Таємної служби розвідки* та подорожували Європою, збираючи та надсилаючи до Англії відомості про підготовку німців до війни. Це тривало місяць, а тоді німецька поліція вас запідозрила, тож ви мусили повернутися додому. Наступне призначення від Таємної служби вас не зацікавило, і ви звільнилися. Коли розпочалася війна, ви пішли до війська. Були у Дюнкерку**, там дістали поранення. Згодом ви пристали до загону командос. Усе точно?

— Продовжуйте далі, якщо це вас так тішить. Вам це доволі незле вдається, — відказав Коррідон, зручно влаштувавшись у фотелі.

— Ви брали участь у кількох рейдах на узбережжі Франції, — провадила дівчина після короткої паузи. — А тоді вам почали доручати більш небезпечні завдання. Ви стали шпигуном.

Варто було Коррідону почути слово «шпигун», як його губи стиснулися. Він насупився та підняв погляд до стелі. Навіть зараз — майже два роки потому — він не бажав пригадувати ті дні.

* Таємна служба розвідки (англ. British Secret Service, або ж Secret Intelligence Service) — таємна англійська шпигунська організація, що працює на британський уряд.

** Битва за Дюнкерк — битва під час Другої світової війни, що відбувалася між військами союзників та Німеччиною. Тривала з 26 травня по 4 червня 1940 року й завершилася перемогою Німеччини.

— Вас багато разів скидали з парашутом на територію Франції, а також кілька разів десантували у Німеччину. Ви збирали важливі відомості, проте вашим головним завданням було позбуватися певних людей, які спричиняли клопоти. Серед тих людей були шпигуни, на яких вже не можна було покладатися. Були німецькі науковці. Була одна жінка, яка вміла давати раду з військовополоненими, аби змусити їх говорити. Вас десантували до Франції, ви знаходили цих людей і страчували їх.

Слухаючи холодний голос Жанни, Коррідон полинув думками у минуле. Жінка, яка змушувала полонених говорити, була просто прекрасна. Вона була мініатюрна, мала ніжне м'яке тіло, великі очі та біляве волосся. Її витончені руки були білі та прохолодні на дотик, і коли вони вас обіймали, кров починала гупати у ваших скронях навіть попри те, що ви знали, якою зіпсутою вона була і що тіло цієї жінки — лише тонко налагоджений механізм, який пропонував вам свою хіть як хабар за ту інформацію, що ви їй розповісте. Коррідон пригадав, який вигляд мала та жінка, коли усвідомила, що він збирається її вбити. Уся та врода нараз полишила її, оголивши брехливість, продажність і бруд. Коррідон вистрілив їй у рота, й важка куля знесла частину черепа. Якби юнаки, які кохали цю жінку та розповідали їй усе, побачили її зараз, то здригнулися би від жаху. Від думок про минуле Коррідон укритися потім, його серце закалатало швидше, і це його неабияк роздратувало. Він неспокійно поворухнувся, дивлячись на дівчину лихими очима.

— Одного разу вас упіймало гестапо, — провадила вона далі. — Вас катували, намагаючись змусити викрити тих, кого ще десантували разом з вами. Одначе, попри все, що вони з вами зробили, ви нічого їм не розповіли.

Вас врятувало вторгнення альянтів*, які на той час саме увійшли до Німеччини. Чотири місяці потому ви провели у військовому шпиталі, видужуючи від тих звірств, яких вам заподіяли гестапівці.

— Покладімо цьому край, — грубо урвав її Коррідон. — Чого ви хочете? Ну ж бо, ви вже достатньо про мене розповіли. Що за усім цим стоїть? Чого ви від мене хочете?

— Поки що я викладаю все правильно? — запитала вона, анітрохи не зворушена спалахом його гніву. — Усе це відбувалося з вами, чи не так?

— Відбувалося, атож. А зараз ви або заціпитесь і дайте спокій моєму минулому, або я негайно звідси піду.

— І ще одне, будь ласка. Це важливо. Після війни ви так і не змогли знайти собі жодного заняття, яке б вас насправді зацікавило. Ви вирішили податися до Америки. Там провели рік, возили контрабанду до Канади. Американські поліціанти запідозрили вас у цій діяльності, проте ви їх уникли та повернулися до Лондона. Ви перебуваєте у місті вже тиждень, і у вас закінчуються гроші. Ви не цілком впевнені у тому, що робитимете далі. Наразі розважаєтеся тим, що відбираєте гроші у вимагачів, але навіть вимагачі перебувають під захистом поліції. Ви ще остаточно не вирішили, чим займатиметеся надалі, чи не так? А ми маємо для вас роботу. Це робота, яка вам підійде, і за її виконання ми заплатимо вам тисячу фунтів.

* Альянти, або ж Антигітлерівська коаліція — воєнно-політичне об'єднання держав, які під час Другої світової війни воювали проти нацистської Німеччини, Італії, Японії та їхніх сателітів. Антигітлерівська коаліція виникла внаслідок німецького нападу на Польщу 1 вересня 1939 року.

До кімнати, тримаючи руку в кишені, увійшов Ренлі. Він кинув побіжний погляд на Коррідона, а тоді підійшов до Жанни та став обіч неї.

— Ну, які тут у вас двох успіхи? — запитав він і підбадьорливо усміхнувся. Він нагадав Коррідонові представника благочинної організації, який намагається докласти усіх можливих зусиль, аби концерт, влаштований для ув'язнених, був якомога захопливішим. — Ми накопали про вас чимало інформації, чи не так? — Його рука легко лягла на спинку стільця, на якому сиділа Жанна.

— Якщо маєте достатньо часу, який вам не шкода згаяти, то можете накопати так само багато інформації про будь-яку іншу особу, — різко відказав Коррідон. Він ковзнув рукою до кишені. Ян миттєво націлив на нього дуло маузера.

— Будь ласка, витягніть вашу руку, і то дуже повільно, — сказав він тихим, але загрозливим голосом.

— Усе гаразд, — швидко сказав Ренлі. — Він не завадатиме клопоту. Прибери пістолета.

— Оце правильно. Я взагалі ніколи не завдаю клопоту, — сказав Коррідон, видобув із кишені свої цигарки та засміявся.

— Я пістолета не приберу, — сказав Ян до Ренлі. — Я йому не вірю. Ти, може, йому й довіряєш, але я — ні.

— Є ще одна річ, про яку ми хочемо запитати, перш ніж розповісти вам про суть справи, — сказала Жанна, анітрохи не приділяючи уваги тому, що казав Ян.

— Кажу вам, я йому не вірю... — почав Ян, аж раптом Жанна закричала на нього:

— Тихо будь! Я розмовлятиму! Тихо будь!

— От тобі й на! Та тобі, грубасику, навіть слівце вставити не дають, — сказав Коррідон.

— Я маю поставити вам ще одне запитання, — сказала Жанна, знов обертаючись до Коррідона. Її чорні очі яскраво зблискували.

— Гаразд; і що то за питання?

Вона повагалася, а тоді озирнулася через плече на Ренлі.

— Запитай його ти, — сказала вона, махнувши рукою в бік Коррідона.

— О, авжеж, — озвався Ренлі. — Отже, чи не заперечуватимете ви проти того, щоби показати нам свої груди та спину? Ви ж здогадуєтесь, навіщо це, чи не так? Розумієте, річ у тому, що ми не цілком упевнені, що ви — насправді Коррідон. Ми розвідали про вас усе, що лише могли. Ми зібрали докладну інформацію, ціле досьє, однак у ньому бракує вашої світлини. Проте нам відомо про шрами на ваших грудях і спині, тож ми маємо переконатися, що ви і є Коррідон.

Коррідон, який досі сидів, закинувши ногу на ногу, випростався у фотелі та зробив рух, аби підвестися. В його очах застиг холодний погляд, а губи стиснулися у розлючену лінію.

— Сидіть на місці, — сказав Ян, погрожуючи йому пістолетом. — Якщо поворухнетесь, я стрілятиму. Я дуже вправний стрілець. Можу відстрілити вам пальця. Саме це я й зроблю у разі потреби.

Коррідон знову вмовстився у фотелі.

— Я не збираюся виставляти себе на огляд перед будь-ким, — сказав він. Йому кортіло вдарити Яна. — Ви, усі троє, можете забиратися під три чорти.

На мить запала здивована пауза, а тоді Ян, зсутулившись, зробив крок уперед. Але рука Ренлі перехопила зап'ясток поляка.

— Припини це! — крикнув він. — Ми робимо усе геть неправильно. Йди до Крю та наглядай за ним. Ну ж бо, забирайся звідси!

Ян висмикнув руку.

— Ми марнуємо свій час, — збуджено гаркнув він. — Залиште його мені. — Зараз у його голосі бриніли різкі злостиві нотки. — Він сидить отут і насміхається з нас. Залиште мене з ним на три хвилини — і йому буде непереливки.

— Дурню! — закричала Жанна, зриваючись на ноги. — Ти? Та невже ж ти думаєш, що змусиш його говорити? Після усього, що з ним зробили гестапівці? І хто, ти? — вона презирливо скривила губи.

Ян розвернувся в її бік, його губи судомно стискалися.

— Забагато балачок... — його голос схвильовано зірвався на вереск, аж раптом Коррідон скочив зі свого фотеля, узяв Яна за зап'ясток, вихопив пістолет із його руки та завдав замашного удару полякові у скроню. Усе це сталося, перш ніж будь-хто з присутніх у кімнаті встиг усвідомити раптовий рух Коррідона. Приголомшений Ян зробив кілька нетвердих кроків кімнатою, а тоді нашттовхнувся на стіну, сповз на підлогу та непорушно розпластався на ній.

Жанна та Ренлі нерухомо стояли та витріщалися на Коррідона, який тримав у руці націленого в їхній бік маузера.

— Він має рацію. Забагато балачок! З мене вже досить, я йду. — А тоді зненацька вишкірився у посміщці, запхав маузера до кишені та нахилився, аби підняти свого капелюха. — Мій терпець уже майже урвався, — провадив він далі. — Ну, мені вже час забиратися звідси. Надалі раджу вам триматися від мене якнайдалі. Якщо подібне станеться знову, я вже не поводитимуся так гречно, як оце допіру.

— Це було вельми вправно зроблено, — захоплено сказав Ренлі. Він обернувся до Яна, який плазував підлогою, намагаючись підвестися на ноги та, досі приголомшений, тримався рукою за скроню. — Йди до Крю

та нагляддай за ним. На сьогодні ти вже й так завдав достатньо шкоди.

Ян увійшов до прилеглої кімнати, не мовивши ані слова, та різко й злостиво захряснув за собою двері.

Коррідон уже рушив до виходу, коли до нього заговорив Ренлі:

— Мені шкода, що так сталося. Ми кепсько з вами поводитися. Чи можемо ми обговорити це питання як ділову пропозицію?

Коррідон озирнувся через плече та зупинився.

— Я так не думаю, — сказав він, переводячи погляд від Ренлі до Жанни. Дівчина пильно спостерігала за ним, але Коррідон так і не спромігся прочитати нічого у тому порожньому виразі, що застиг на її обличчі.

— Я би дуже хотів, аби ви погодилися, — вів далі Ренлі. — Ми потребуємо вашої допомоги та готові за неї заплатити. Ми були цілковито серйозні щодо тисячі фунтів. І, можливо, попри все, ми таки дійдемо згоди? Просто вислухайте нас. Ян — дурень. Він думає, що пістолет дасть йому все, чого йому заманеться. Я ж від самого початку був проти зброї. То чи зміг я переконати вас залишитися?

Несподівано Коррідон вишкірився.

— Гадаю, ви таки змогли. — Він усівся на бильце фотеля, тримаючи капелюха в руці, готовий піти геть, але готовий і вислухати. — Отже, що то за робота?

— Ми мусимо знати, чи він і справді Коррідон, — хутко мовила Жанна. — Насамперед ми мусимо впевнитись у цьому.

— Авжеж, — мовив Ренлі. — Розумієте, якщо ми схибимо і розповімо про суть цієї справи, — почав пояснювати він Коррідонові, — то потрапимо у неабияку халепу. Це завдання — конфіденційне. Ми вже раз припустилися помилки. Той Крю виявився кишеньковим злодієм. Він украв мого гаманця з паперами, що викривають усі наші

задуми. Ми збіса багато часу витратили на те, аби його знайти. А тоді він спробував нас шантажувати. Тож ми перебралися сюди й тримаємо його під наглядом. Ми ще й досі не вирішили, що нам із ним робити. Отже, як бачите, ми не можемо собі дозволити ще однієї помилки. Якщо ви — Коррідон, то маєте шрами на грудях і на спині, де гестапівці залишили свої відмітні знаки. Насправді ми не такі вже Томи невірні, просто мусимо бути певні.

Коррідон випустив крізь ніздрі густу хмару тютюнового диму. Якусь мить він роздумував, а тоді нетерпляче знизав плечима, закасає рукав піджака, розстібнув манжету сорочки та оголив свою м'язисту руку. За кілька дюймів від зап'ястка виднівся широкий білий шрам. Він утризався в плоть, неначе тута пов'язка, мав виразні краї та яскраво виділявся на руці.

— Щоночі вони надягали на мене кайданки, — пояснив Коррідон і безрадісно усміхнувся. — А тоді нагрівали їх, аби мені не було холодно. Це вас задовольняє?

Ренлі та Жанна дивилися на шрам Коррідона з холодною відчуженістю. Ані на його, ані на її обличчі не було навіть тіні жалю чи жаху, лише щось на кшталт професійного інтересу.

— Ті гестапівці були нівроку вигадливі, чи не так? — мовив Ренлі. Він доторкнувся до шраму на власному обличчі. — Ось це вони зробили розпеченим багнетом.

Коррідон уважно поглянув на нього.

— То ви теж отримали від них свою дозу?

— О, так, і Жанна також, — Ренлі виступив наперед і зблизька оглянув Коррідонів шрам. — Усе гаразд, — провадив він далі, звертаючись до Жанни: — Це Коррідон, у тому годі сумніватися. У досьє згадуються шрами від кайданок.

— Так, — сказала вона. — Усе гаразд. Що ж, тоді розкажи йому.

Ренлі відійшов від Коррідона, узяв цигарку з коробки на камінній полиці та запалив.

— Ця робота — незвичайна, — сказав він, уважно дивлячись на вогник цигарки. — А також і небезпечна. І коли я міркую над тим, хто міг би її виконати якнайкраще, мені на думку не спадає нікого, крім вас. Ми намагалися виконати її самі, проте зазнали невдачі. Якщо це не вдасться вам, то не думаю, що під силу будь-кому іншому, а виконати цю роботу конче треба.

Коррідон сидів на бильці фотеля, погойдував ногою та чекав, свідомий того, що вони обоє не зводять із нього своїх пильних очей.

— Ну, то що ж то за робота? — зненацька запитав він.

— Треба стратити одну людину. І ми хочемо, щоби це зробили саме ви, — сказав Ренлі.

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ

1

«Ми заплатимо вам тисячу фунтів, — сказала дівчина. — Половину — зараз, другу половину — коли роботу буде зроблено».

Ці слова відлунювали у Коррідоновій свідомості, поки він сидів у фотелі та слухав голос Ренлі. «Половину — зараз, другу половину — коли роботу буде зроблено». Він уже звик чути подібні пропозиції. Хай коли до нього зверталися з проханням виконати брудну роботу, розмову завжди починали тими самими словами. Коррідон приголомшливо легко зажив собі слави як людина, що успішно виконує подібні завдання. Коррідоновій репутації неабияк посприяли чутки про чималий список його військових заслуг та схильність людей до перебіль-

шення, й усе це разом спричинилося до того, що люди вірили — він ладен виконати будь-яку роботу, хай яка складна та сумнівна вона буде. До нього зверталися по допомогу чоловіки, які боялися ризикувати власними шкурами: огрядні та смагляві; худорляві та нервові; високі та низенькі — усі різні, проте всі вони, як один, мали у кишенях паки брудних п'ятифунтових банкнот, а у блискучих очицях — захланність.

Коррідон вислуховував їх так само, як оце зараз слухав Ренлі, спритно торгувався, набивав ціну, пояснював, яким саме чином він збирається виконати завдання, а замовники потайки заздрили його впевненості, очевидній зневазі до небезпеки та силі й тішилися, що звернулися саме до нього. «Оце підхожа людина для нашої роботи, — подумки казали вони собі. — Погляньте-но лише на список його заслуг. Якщо він цього не зробить — то ніхто не зробить». І вони настільки захоплювалися Коррідоновою прямолінійністю, простотою та зухвалістю його планів, що на знак своєї віри у нього охоче розставалися з половиною обіцяних грошей. Половину — зараз. І тоді замовникам лишалося чекання та, за деякий час, усвідомлення того, що їх обманули. Минало близько доби після укладення угоди, Коррідон приходив до пабу, де саме сиділи замовники, — либонь, випиваючи за успіх їхньої справи, — зустрічався з ними поглядом і посміхався. І від тієї глузливої посмішки їхніми хребтами пробігали раптові холодні дрижаки поганих передчуттів. «Я передумав, — казав він їм, спершись на шинквас усім своїм міцним широкоплечим тулубом, поставивши ноги на мосяжний підніжок і затиснувши цигарку своїми твердими тонкими губами. — Вам ліпше знайти для цієї роботи когось іншого, або, ще ліпше, взагалі забути про неї». Декому з них вистачало хоробрості, аби просити повернути їм гроші, однак під уважним поглядом його глибоко посаджених, холодних сірих очей відвага поли-

шала їх, і вони намагалися обернути своє прохання на жарт. Коррідон завжди відповідав їм те саме: «Можете позиватися!» А тоді спроквола крокував геть, запхавши руки до кишень і низько насунувши капелюха на очі, в яких з'являвся знуджений та глузливий вираз. «Половину — зараз, другу половину — коли роботу буде зроблено» — саме такі пропозиції принесли Коррідонові чимало легких грошей, тож, слухаючи Ренлі, він не бачив причин, чому б і цій новій роботі не стати ще одним дарунком богів.

Але ця нова робота, яку йому хотіли доручити, не була схожа на жодну з тих, які пропонували дотепер. Та й ці троє анітрохи не скидалися на тих людей, які зазвичай зверталися по його послуги. Та хай там як, а Коррідон відчував, що принцип залишається той самий, тож слухав далі, а на обличчі його був той ввічливо-зацікавлений вираз, якого він так легко набирив і за допомогою якого увів в оману стількох людей.

Жанна полишила їх самих. Ренлі сказав їй:

— Гадаю, буде ліпше, якщо далі я продовжу сам. Однак, якщо хочеш залишитися, то, звісно...

Вона покинула кімнату, навіть не поглянувши на Коррідона, і він із подивом зауважив, що, коли вона пішла, кімната здалася йому спорожнілою.

Ренлі дістав із кресенса пляшку віскі та дві склянки.

— Трохи зарано, — мовив він, — але випиймо по одній, гаразд? — Він налив дві порції та дав одну склянку Коррідонові. — Тепер, коли вона пішла, я можу говорити вільніше. Уся ця справа доволі чудернацька. — Він підняв свою склянку. — Ну, будьмо!

Коррідон кивнув йому та трохи пригубив своє віскі. Він думав про те, що, коли переконає Ренлі розлучитися з п'ятьмастами фунтами, то зможе забезпечити Еффі пластичну операцію, яка допоможе виправити її губу. Вже за кілька тижнів дівчина зможе, нарешті, назавжди

забути про свою дошкульну ваду. Коррідона неабияк тішила думка про те, як приємно здивується Еффі. Якщо він обачно розіграє свої карти, то не буде жодної причини, чому б йому не полишити цю кімнату з грішми у кишені.

— Про такі речі ви зазвичай хіба що читаете у романах, — казав Ренлі. — У справжньому житті ви такого аж ніяк не очікуєте. А втім, і Жанна така. Вона й сама доволі неймовірна, чи не так?

— Та ви усі троє такі, — відверто мовив Коррідон. — Хто ви такі? Щось на кшталт таємного товариства?

Ренлі засміявся.

— Гадаю, нас можна назвати й так. Це дещо таке, що ви неодмінно зрозумієте. Ви ж бо й самі через таке проходили. Тому ми й постановили звернутися по допомогу саме до вас. Ми знаємо, що ви не викажете нас, навіть якщо не візьметесь до цієї роботи.

— Я вас не викажу, — запевнив Коррідон. — Але це ще не означає, що я візьмуся до тієї роботи. То ви були цілком серйозні, коли казали, що я маю виконати роботу... — Він зупинився. Слово «ката» видавалося йому надто мелодраматичним, аби послуговуватися ним.

— О, так, — мовив Ренлі. — Але робота ця не така безглузда, якою може видатися спершу. Та краще я почну з початку. — Він зупинився на мить, а тоді провадив далі: — Ми троє — це все, що залишилося від невеличкої групи чоловіків і жінок, яка працювала на Французький рух Опору*. Спершу нас було дев'ятеро: двоє французів — П'єр Гурвіль і Жорж; дві французьки — Жанна

* Французький рух Опору (фр. Résistance intérieure française) — внутрішній рух опору, форма організації людей, що спільно чинили спротив окупації Франції нацистською Німеччиною у роки Другої світової війни. Французький рух Опору відомий насамперед антинацистською діяльністю партизанів — макі, які влаштовували диверсії та саботаж проти окупантів.

та Шарлотта; двоє поляків — Любіш і Ян; і троє англійців — Гарріс, Меллорі та я.

— Авжеж, — сказав Коррідон. Йому була добре знайома така комбінація чоловіків і жінок. Працюючи шпигуном, він часто зустрічався з подібними маленькими гуртами й уважав їх вельми корисними. Вони були патріотами й фанатиками та без жодних питань виконували усе, чого він від них хотів.

— Наше завдання полягало в тому, щоби пускати поїзди під укіс, — пояснив Ренлі. — Ми повсякчас пересувалися країною, ховаючись вдень і виходячи на операції ночами. І ми таки збіса добре робили свою роботу. — На хвильку він замислився, і його єдине око засвітилося завзяттям. — П'єр Гурвіль був нашим провідником. Він був хорошою людиною, чоловіком надзвичайно сміливим і непохитним. — Ренлі уважно подивився на Коррідона. — Винятковою людиною. Я не хочу обтяжувати вас його описом, скажу лише, що задля нього ми були ладні піти на все, а без нього були нічим. Він мав хист до того, щоби розвивати ваші найкращі риси. Цей чоловік надихав нас на те, аби ми були йому вірними побратимами.

Коррідон помалу цмулив своє віскі, в його очах застиг порожній вираз. Він розумів, про що Ренлі говорить. Він і сам часто зустрічав подібних людей. Загалом Коррідона завжди спантеличували цілковито самовіддані люди. Він відчував, що з ними щось не так і що десь на споді їхньої самовідданості неодмінно має бути якась хитрість, одначе ніколи так і не спромігся з'ясувати, що за хитрість то була.

— Жанна та Гурвіль кохали одне одного, — провадив далі Ренлі, стишивши голос. — Я хочу, аби ви зрозуміли мотиви Жанни. Це вкрай важливо. Ці двоє були одним цілим. Я зроду не бачив нічого подібного. О, так, вони були закохані, але не у загальноприйнятому значенні цього слова. Це було щось більше за кохання: це було,

якщо вам завгодно, злиття — злиття розуму, тіла та духу. — Він задивився на віскі у своїй склянці та спохмурнів. — Я, звісно, кепський оповідач, але мати уявлення про ці взаємини важливо для розуміння справи. Адже усе це пов'язане з їхніми стосунками. Вони жили одне заради одного. — Ренлі повагався, добираючи слів, а тоді повторив: — Я, звісно, кепський оповідач, — і дещо зніяковіло підвів погляд на Коррідона. Природжена розважливість, притаманна його класові, змушувала Ренлі почуватися невимушено лише тоді, коли він висловлювався стримано. — І вони б одне заради одного померли. — Він вибачливо усміхнувся. — Змалювати це ліпше я не зможу.

— Зрозуміло, — сказав Коррідон, приховуючи своє нетерпіння. — А тоді один із вас його зрадив, еге ж?

Ренлі пильно подивився на нього.

— Звісно, для вас усе це нічого не означає, — мовив він після тривалої паузи. — Зрештою, ви не знали П'єра. Однак, якщо говорити щирю правду, саме так воно і сталося.

Коррідон допив своє віскі. Зараз йому вже було зрозуміло, про що йтиметься далі. Такі речі траплялися не вперше.

— Ну, то це суто ваша справа, хіба ні? — запитав він. — Навіщо залучати мене до неї?

— Я саме підходжу до цього, — відказав Ренлі. — Постараюся розповісти вам усе якомога стисліше. Жанну, Меллорі та мене упіймали. Ми саме були на завданні, але того разу сталося так, що ми зіпсували справу та викрили себе. Не надокучатиму вам деталями. Нас упіймали та передали у руки гестапо. Гестапівцям було відомо, що ми — частина П'єрової організації. Нас допитували. П'єр був їм конче потрібен. Нас до уваги не брали. Адже поки П'єр був на волі, рейки продовжували нищитися, а потяги і далі з руйнівною послідовністю йшли під укіс. Жанна та Меллорі були присутні на моєму допиті. —

Рука Ренлі потяглася до шраму на його обличчі. — Певно, то було для них украй похмуре видовище. — Він поглянув на Коррідона та безрадісно всміхнувся. — Я не був особливо відважним. Кілька разів вони змусили мене криком кричати.

— Людині властиво поводитися гучно на вечірках такого штибу, — грубо зауважив Коррідон і засміявся.

— Атож. Вони хотіли дізнатися, де перебуває П'єр. Я спромігся не прохопитися жодним словом, тільки й того. Згодом вони втомилися мене допитувати, до того ж тоді я вже був не в найкращій формі, тому вони звернули свою увагу на Жанну. Я знав, що від неї гестапівці нічого не доб'ються, однак вони неабияк старалися. Та їм не вдалося змусити її бодай скрикнути. Отож, після години катувань вони облишили її та знову взяли за мене. Мені розтрощили руку. Після цього я знепритомнів. Згодом Жанна розповіла мені, що відбулося, поки я був без тями. — Ренлі раптом підвівся на ноги та почав ходити кімнатою туди й назад. — Це було дещо таке, чого я ніколи не міг збагнути. Меллорі заговорив. Його навіть не почали допитувати. Щойно гестапівці звернули на нього свою увагу, Меллорі сказав, що розповідь їм усе, що вони хочуть знати.

Спогади про те, що сталося, очевидно, схвилювали Ренлі. Кілька митей він неспокійно міряв кроками кімнату, а його обличчя набуло хворобливого виразу. — Вони осліпили мене на одне око і так розтрощили мені руку, що її довелося відтяти, а Жанна... ну, ви можете уявити, що вони з нею коїли. Тож ми з нею були вкрай неприємно вражені, коли усвідомили, що все, через що ми пройшли, було намарно. — Він підійшов до вікна та втупився очима у вулицю, що простяглася долі. — Після того, як усе скінчилося, нас утрюх зачинили в одній камері. Я був напівбезтямний від болю у Жанни була сильна кровотеча. Меллорі тримався від нас осторонь.

Він був неушкоджений — гестапівці до нього навіть не доторкнулися. Було жахливо дивитися, як Жанна намагається добутися до Меллорі; вона кричала та кляла його на всі заставки, однак була заслабка, аби до нього дотягнутися. Меллорі заговорив до нас лише раз. Він сказав: «Дурні, хіба ж ви не розумієте? Вони продовжували би катувати нас знову й знову, аж поки, зрештою, хтось із нас заговорив би. П'єр усе зрозуміє. Це — прикрощі війни».

Коррідон слухав його хіба що краєм вуха. Його думки були зайняті іншим. П'ятсот фунтів! І він може запопасти більше. Він був неабиякий мастак торгуватися. Авжеж, він міг би заправити ще більшу ціну. Коррідон сидів у фотелі та скоса поглядав на напружену спину Ренлі. Якою простою була б уся ця оборудка, якби йому довелося мати справу лише з оцим англійцем.

2

— А зараз я мушу розповісти вам про Меллорі — Браяна Меллорі, — сказав Ренлі, наливаючи ще два напої. Коррідон помітив, що рука англійця була нетвердою. — Він був бойовим пілотом. До нас приєднався після того, як урятувався втечею з табору для військовополонених. Він справляв враження бравого хлопця, не мав жодної слабкості. Це був гарний собою чоловік, років, гадаю, тридцяти-тридцяти п'яти; був освічений та, схоже, мав чимало грошей. Він видавався цілком надійною людиною. Він тоді здійснив приголомшливу втечу з табору, вбивши двох вартових, і на нього полювали вже кілька тижнів. П'єр часто казав, що вважає Меллорі одним зі своїх найкращих бійців, і П'єр усвідомлював, про що говорить, адже добре знався на людях. Меллорі був завзятий, скидалося на те, що його анітрохи не турбували усі ті ризики, на які він наражався. Він завжди зголошу-

нався на найнебезпечніші завдання, а часто навіть на такі справи, до яких П'єр його й не залучав. Він справляв враження відважного, твердого та незламного чоловіка.

— Мені випадало зустрічати таких типів, — сказав Коррідон. — Вони видаються хвацькими хлопцями, та лише доти, доки їх не заженуть у глухий кут. Тоді їм стає непереливки й вони швидко ламаються. Це називається брак сили духу.

— Аж ніяк не схоже, що так було у випадку з Меллорі, — підкреслено мовив Ренлі. — Його десятки разів заганяли в кут, але щоразу він боровся та, не змигнувши оком, виходив зі скрути. Він був геть не такий, як люди, про яких ви згадали. Не знаю лише, що найшло на нього тієї ночі. Либонь, це відомо лише самому Богові. Меллорі розповів гестапівцям про те, де переховувався П'єр і що з ним мали бути Шарлотта і Жорж. На щастя, Любіш, Ян і Гарріс тоді саме були на завданні, однак Меллорі дав гестапівцям докладний опис кожного з них. Він розповів усе, що знав, і викрив усіх.

— Коли це було?

— Близько вісімнадцяти місяців тому. О, знаю, наш приїзд сюди потребував чимало часу, проте це було не просто. Ми мали дочекатися, поки владнаються наші справи. До того ж мусили заощадити достатню кількість грошей. Жанна була дуже хвора. Годі було й думати залагодити усі питання нараз. Але зараз ми — тут.

— Вони упіймали Гурвіля?

— Так. Жоржа та Шарлотту вбили у бою. На жаль, їм удалося впіймати П'єра живим. Він перебував у руках гестапівців цілих два тижні, перш ніж вони його замордували.

— А що сталося з вами?

— Нам пощастило. Під час авіаційного удару у в'язницю, де нас утримували, поцілила бомба. У тому сум'ятті ми вибралися на волю.

— А Меллорі?

— Він також вибрався на волю. Ми були набагато повільніші за нього, і він нас покинув.

— І тепер ви хочете його вбити?

— Так. Жанна дуже довго хворіла. Вона перенесла запалення мозку і мало не збожеволіла. Єдина річ, яка змушувала її триматися за життя, — це думка про те, що одного дня вона знову зустрінеться з Меллорі. Ми усі за-присяглися, що дістанемо його, хай би де він був, і честь зобов'язує нас довести цю справу до кінця.

— Але навіщо вам утягувати в цю справу мене? — запитав Коррідон, випростовуючи свої довгі ноги.

— Це була моя ідея, — відказав Ренлі. — Тим двом вона не сподобалася. Розумієте, Ян був одружений з Шарлоттою. Він має особисту причину відшукати Меллорі. Так само, як і Жанна. Я таких особистих претензій не маю, однак я дав слово честі.

— А двоє інших чоловіків? Де вони?

— Вони мертві, — спокійно сказав Ренлі. — Меллорі вбив їх минулого тижня.

У Коррідонових очах промайнув спалах цікавості. Такого він не очікував.

— Минулого тижня? Себто, ви маєте на увазі — тут, у Лондоні?

— Так, — сказав Ренлі та знову почав крокувати кімнатою. — Ми недооцінили Меллорі. Звісно, ми знали, що він — міцний горішок, але вважали, що вп'ятьох цілком зможемо йому протистояти.

Меллорі — першокласний стрілець; сильний, швидкий та небезпечний, неначе тигр. Має ясний та безжальний розум. Він добре вміє полювати на людей, а втім, і ми знаємося на тому незгірше за нього, тому й вирішили, що вп'ятьох зможемо з ним упоратися. Та зараз ми почали в тому сумніватися. Нас лишилося лише троє. Бачте, ми не знаємо, де Меллорі зараз. Гарріс натрапив на слід,

який міг би привести нас туди, де перебуває Меллорі, та вирушив тим слідом, аби дізнатися більше. І вже не повернувся. Його тіло знайшли в ставку у Вімблдон Коммон*. Ну, ви ж бо й самі добре знаєте, як такі речі описують у поліційних звітах: невідома особа скоїла самогубство. Вони навіть не розглядали це як убивство, та ми добре знаємо, що Гарріс загинув від руки Меллорі.

Любіш також натрапив на слід. І його знайшли на залізничних рейках, покраяного на шматки потягом. Поліція назвала це смертю внаслідок нещасливого випадку. Після смерті Любіша я зумів-таки переконати Жанну дослухатися до голосу розуму. Ми мусимо залучити допомогу ззовні. Меллорі знає нас. Він знає, що ми на нього полюємо. І дотепер усе складалося на його користь. Варто було одному з нас вийти на його слід, і він з'являвся немовби нізвідки та завдавав удару. На його пошуки мусить вирушити хтось, кого він не знає. Ми чули про вас. Ви можете з цим упоратися. Якщо зумієте розшукати його для нас — решту ми зробимо самі; одначе, знаючи Меллорі, маю застерегти вас — коли знайдете його, мусите діяти швидко. Я не думаю, що випадє нагода вивести нас на сцену. Доведеться вам виконати усю роботу самотужки. Ось чому ми пропонуємо вам тисячу фунтів.

— Себто, йдеться про вбивство, — сказав Коррідон, надавши своїм словам якомога чемнішого та зацікавленішого тону. — Ви про це подумали?

— Чи ж називали ви убивствами ті випадки, коли вам довелося застрелити Марію Гауптманн та інших зрадників? — спокійно запитав його Ренлі.

— Ні, та хай би як я їх називав, а це таки були вбивства; просто вбивства, дозволені законом. А це — геть

* Вімблдон Коммон (англ. Wimbledon Common) — великий незабудований простір у південно-західному передмісті Лондона.

інша справа. Якщо я вб'ю людину зараз, мене заарештують, притягнуть до суду і, найпевніше, повісять*.

— Це мусить мати вигляд нещасного випадку чи самогубства, — сказав Ренлі. — Саме у такий спосіб він убив двох із нас.

Із замисленим виглядом Коррідон надпив віскі. Та потреби щось обдумувати він не мав, адже достеменно знав, що робитиме далі.

— Справа ризикована, — зазначив він. — Мусите поглянути на це моїми очима. Ви просите мене витягати для вас каштани з вогню. Я особисто не маю нічого проти цього чоловіка. Я знав десятки таких, як він. Одна річ — убити людину під час війни; убити її зараз — це вже дещо інше.

Ренлі загасив свою цигарку. Його брови нахмурилися, утворивши над переніссям густе плетиво зморщок.

— Немає сенсу далі ходити манівцями, — несподівано уривчасто сказав він. — Ви або візьметесь до цієї роботи, або ні. То як?

— За тисячу я цього не робитиму.

Ренлі уважно поглянув на нього.

— Чи значить це, що...?

— Звичайно, — урвав його Коррідон. — Я візьмуся до будь-якої роботи, якщо ціна за її виконання буде розумна. Тисячі недостатньо. Це ділова пропозиція. Ви просите мене поставити на карту власне життя. Цей тип може виявитися надто розумним для мене, і тоді я закінчу так само, як оті двоє. Або ж я успішно впораюсь із завданням, але припущуся помилки, і тоді повисну

* Смертна кара у Великій Британії застосовувалася від часу заснування держави і до 1964 року, коли було виконано останній у країні смертний вирок. Тож на час написання цього роману (1950 рік) його герой цілком міг наразитися на небезпеку бути страченим. Від 2003 року смертна кара у Великій Британії заборонена.

в зашморзі. Я ризикую своїм життям, а його я оцінюю більше, ніж у тисячу фунтів.

— Авжеж, — озвався Ренлі. — Ваші слова цілком справедливі, — відверто сказав він. — Проблема в тому, що у нас не так багато грошей. Я поговорю з рештою. Але тисяча п'ятсот — це найбільше, що ми можемо вам запропонувати, та й то, коли віддамо вам усю цю суму, самі зостанемося на міліні.

Коррідон уважно придивився до нього. Ніщо у понівеченому обличчі англійця не свідчило про віроломність, і Коррідон відчув розчарування. Йому подобалося торгуватися. Він мав чималий досвід вимагання грошей. Це була гра, що приносила йому втіху. Та Ренлі був надто чесний. Коррідон ясно бачив, що той говорить йому правду. Торг помер у зародку; словесна битва закінчилася, так і не почавшись.

Повагавшись якусь мить і знизавши плечима, Коррідон мовив:

— Гаразд, я візьмуся до цієї роботи. Я згоден на півтори тисячі. Направду, я розраховував, що зможу заправити з вас більшу ціну.

Ренлі засміявся.

— Знаю, що розраховували, саме тому я одразу виклав усі карти на стіл. Я не надто вмію торгуватися. Однак я ще маю запитати решту. Можливо, Ян і Жанна не захочуть платити усю цю суму: адже це практично всі гроші, які ми маємо.

— Поговоріть з ними, — сказав Коррідон. — Половину — зараз, решту — коли роботу буде зроблено, — додав він, ховаючи усмішку. — А я зачекаю, що вони скажуть.

До кімнати увійшов Крю. Він нерішуче зупинився, дивлячись на Коррідона, який розвалився у фотелі та шкірився до нього. Ренлі випровадив його сюди, аби він не заважав йому розмовляти з Жанною та Яном.

— Тобі ліпше присісти та заспокоїтися, — сказав йому Коррідон. — Мене попросили, щоб я за тобою наглянув.

— Що вони збираються зі мною робити? — несподівано зронив Крю. В його очах заचाївся жах. — Ти знаєш, що вони замислили, правда? Ти теж до цього причетний, чи не так?

Коррідон запалив цигарку та розглядав Крю крізь хмаринку тютюнового диму.

— Припустімо, що так, — байдуже сказав він. — І я гадки не маю про те, що вони збираються з тобою робити. Та мене це й не обходить. Але й дурницю ж ти утнув, намагаючись їх шантажувати.

— Авжеж, — погодився Крю, вгамувавши дрож. — Та звідки мені було знати? Та дівчина мене лякає. — Він з острахом поглянув на двері. — Вона здатна на будь-що. Гадаю, вона схиблена.

— Звісно, ніколи не знаєш напевно, чого можна очікувати від тих іноземців, але я не думаю, що вона схиблена.

— Вони тут уже чотири дні, — сказав Крю, стискаючи та розтискаючи кулаки. — Я й кроку не можу з дому зробити без того, щоб один із них мене не супроводжував. Жодного усамітнення. Я вже не годен цього більше витримувати. Навіть не уявляю, як усе це може скінчитись.

— То не варто було тобі обчищати його кишені.

Крю здригнувся, і його обличчя злегка зашарілося.

— Він розповів тобі, так?

— Він сказав, що ти — кишеньковий злодій і що ти намагався їх шантажувати.

Крю почав виправдовуватися.

— У мене закінчилися гроші. А цієї трійці взагалі не мало би бути у нашій країні. З їхніми документами не все гаразд. Їх цілком могли би заарештувати. Я... я хотів лише п'ятдесят фунтів.

— Ліпше би ти дав їм спокій, — відказав Коррідон, якому вже починали набридати ці скарги Крю на недолю. — Немає сенсу мене про щось просити. Я нічим не можу тобі зарадити. Зрештою, це лише твій клопіт.

Крю почав міряти кроками кімнату, міцно зчепивши руки за спиною.

— Ти ж не гадаєш, що... — Він затнувся, неспроможний промовити вголос думку, яка хвилювала його впродовж останніх двох днів. Він безпорадно поглянув на Коррідона, а відтак продовжив крокувати кімнатою туди й назад. — Через них я став геть нервовий. Хотів би я знати, як усе це може скінчитись. Вони ж не... — Крю знову затнувся, кусаючи губи та втупившись очима в Коррідона. — Вони мені не довіряють. Ось у чому біда. А я ж нічого не робитиму й триматиму язика на припоні. Я дав їм своє слово. Я навіть запропонував присягнути на Біблії.

— Ти маєш Біблію? — із глузливою посмішкою запитав Коррідон.

Крю серйозно поглянув на нього.

— Ні, але вони могли би купити її для мене, хіба ні? Я сказав, що заплачу за неї... — Його голос стихився. — Вони мені не довіряють, — безнадійно повторив він.

Коррідон стримався, аби не позіхнути.

— Тим часом ти міг би змішати мені ще один напій. Це ж бо твоя пляшка віскі, чи, може, їхня?

— Просто неймовірно, — промовив Крю, — це ж треба було мені зійтися з отакими людьми. Та донедавна я навіть не знав, що існують такі люди, як вони. Вони збираються вбити цього типа, Меллорі. — Раптом його обличчя сіпнулося. — Це вбивство. Та їм до

того байдуже. Байдужісінько... Я чув їхні розмови. Та дівчина — найгірша з них усіх. Вона жорстка. Хіба ж ні? — Він стояв перед Коррідоном, його очі хворобливо блищали. — Хіба ж вона не тверда, як той граніт? Вона не схожа на жодну жінку, яку я будь-коли знав. — Він розвернувся та заламав руки. — Мене не полишає думка, що вони збираються мене вбити, — несподівано мовив він. — Я знаю, це глупство, проте ніяк не можу перестати ставити себе на їхнє місце. Що ще вони можуть зробити у цій ситуації? Якщо вони збираються вбити того типа, Меллорі, то чому б їм не вбити й мене? — Він різко обернувся і знову став навпроти Коррідона. Крю пітнів. — Я не можу спати. Через усе це я став геть нервовий.

— Ліпше випий, — сказав Коррідон, підводячись на ноги. — У тебе істерика.

— Думаєш, вони мене вб'ють? — запитав Крю. Він витер свої спітнілі долоні пошарпаною носовою хусткою. — Той поляк... він увесь час дивиться на мене так, ніби щось планує.

Коррідон щедро налив йому віскі, додав трохи содової та сунув склянку в руку Крю.

— Не будь дурнем, — грубо сказав він. — Ну ж бо, опануй себе. Нічого такого з тобою не станеться.

Склянка цокотіла об зуби Крю, коли той ковтав своє віскі.

— Хотів би я бути таким упевненим, — продовжив він після тривалої мовчанки. — Це становище зводить мене з розуму. — В його очах виступили сльози. — Вони постійно за мною спостерігають. Я не маю жодного усамітнення. І вона... вона — найгірша. Вона нелюдяна. Ти не знаєш, яка вона є.

До кімнати увійшов Ренлі. З ним була Жанна. Крю відскочив назад, і його обличчя геть зів'яло.

— Зробіть таку ласку та складіть Янові товариство, гаразд? — спокійно мовив Ренлі. — Мені шкода, що доводиться гонити вас з кімнати до кімнати, але ж ви самі накликали це на себе, хіба ні?

— Нікуди я не піду! — вигукнув Крю, задкуючи. — З мене цього вже задосить! Ви маєте піти. Усі ви. Будь ласка, ідіть звідси... — Він знову почав заламувати руки, коли до кімнати увійшов Ян.

— Ходімо, — сказав поляк.

Крю безвільно обм'як і лельом-полельом пройшов до прилеглої кімнати. Ян увійшов слідом за ним і зачинив за собою двері.

4

— Він думає, що ви збираєтесь його вбити, — безтурботно сказав Коррідон. — Певно, забагато начитався гангстерських романів.

— Ми вирішили заплатити вам суму, яку ви просите, — сказала Жанна, не приділяючи уваги його непрямого запитання.

Подив і розчарування нараз витіснили Крю з Коррідонових думок. А він очікував і сподівався на довгі та запеклі торги.

— Половину — зараз, другу половину — коли роботу буде зроблено? — запитав він. — Себто, по сімсот п'ятдесят фунтів?

— Так, — сказала вона.

Коррідон відчув, що щось пішло не так. Його несподівано охопили підозріливість і тривога. Десь тут має бути якась пастка, хіба що він украй переоцінив їх усіх. І якщо Ренлі ще можна було обшахраювати, то цих двох — аж ніяк. Коррідон сидів у фотелі, лагідно погладжуючи свою склянку та підозріло дивлячись на Жанну.

Вона стояла перед каміном, тримаючи руки у кишенях штанів, і її обличчя було позбавлене будь-якого виразу. Ренлі став коло вікна, на мить віддалившись від неї.

— Гаразд, — сказав Коррідон. — Розкажіть мені, що я маю робити, і я це зроблю. Мені знадобиться світлина Меллорі або ж його добрий опис. Маєте якісь думки стосовно того, де я можу його знайти?

— Боюсь, його світлини ми не маємо, проте я занотував для вас його докладний опис, — сказав Ренлі, відвертаючись від вікна. — Знайти Меллорі буде нелегко. Ми маємо лише два ключі до розв'язання таємниці його місцеперебування, але то добрі ключі, що можуть вивести на його слід. Гарріс і Любіш скористалися ними і таки знайшли Меллорі. Тож ви також маєте спробувати, однак вам слід бути дуже обережним.

Коррідон вишкірився. Він помітив, що поки Ренлі говорив, Жанна не зводила з нього очей. Її пильний погляд упевнив Коррідона, що йому варто бути насторожі.

— Я буду обережний. Що то за ключі?

— Ми думали, що буде нескладно дізнатися щось про Меллорі, але він замів сліди. Ми намагалися пригадати наші давнішні розмови з ним, аби віднайти у них бодай щось, що допоможе нам на нього вийти. Він украй нечасто говорив про себе, однак ми пригадали дві речі: адресу його тітки, що її він залишив мені на випадок, якщо загине, а ще ім'я його дівчини. Тітка Меллорі мешкає неподалік Вендовера*, що у Бакінгемширі. Я записав для вас її адресу. Любіш саме був поїхав до неї. Його тіло знайшли на відтинку залізничної колії, що простягається

* Вендовер (*англ.* Wendover) — невелике місто у графстві Бакінгемшир, розташоване коло підніжжя Чилтернських пагорбів.

між Вендовером і Грейт-Міссенденом*. Скидається на те, що Меллорі міг перебувати у своєї тітки, коли до неї додому навідався Любіш. Дівчину Меллорі звати Рита Аллен. Вона працює в універсальній крамниці Мастінса та Робертса, що на Ріджент-стріт. Вона продавчиня у відділі панчішних виробів. Гарріс поїхав, аби зустрітися з нею. Наступного дня його тіло знайшли в ставку у Вімблдон Коммон. Можливо, Рита Аллен живе десь неподалік. Ось, власне, ті дві провідні нитки, які ми маємо. Вам належить вирушити на пошуки, керуючись ними.

— І сподіватися, що одна з них, або ж обидві, приведуть мене туди, де я зможу знайти Меллорі? — додав Коррідон. Він допив своє віскі й поставив склянку на стіл. — Гарзд, я подивлюся, що зможу зробити. Припускаю, ви будете тут, якщо у мене виникне потреба зв'язатися з вами?

— Ми ще не знаємо напевно, — сказав Ренлі. — Може, будемо тут, а може, й переїдемо деінде. Усе залежить від... — він кинув побіжний погляд на Жанну. — Але ми знаємо, де вас знайти, — додав він, усміхнувшись. — Ви нас не загубите. Ми — люди, яких украй важко позбутися.

Та усмішка дещо пом'якшила засторогу, проте вона нікуди не зникла.

Коррідон засміявся

— Я не втікати му. — Він підвівся на ноги. — Ну, що ж, я, певно, вже зараз і почну. Справа має бути цікавою. — Завзяття у його голосі прозвучало фальшивою нотою. — Я вельми незле даю раду з подібними речами. — Він сунув руку до кишені свого тренчкота й витяг звідти маузера. Побачивши пістолет, Жанна та Ренлі залякли,

* Грейт-Міссенден (*англ.* Great Missenden) — заможне селище у графстві Бакінгемшир, розташоване неподалік Вендовера на залізничній лінії, що сполучає Лондон та Ейлзбері.

та заспокоїлися, коли Коррідон поклав його на стіл. — Пістолета залишаю вам. Гадаю, ваш Ян захоче отримати його назад, еге ж? А я маю свого. — Ані Жанна, ані Ренлі не сказали нічого. — То ви маєте опис Меллорі?

Ренлі дістав із кишені конверта.

— Усе, що треба, — тут, — сказав він.

Коррідон усміхнувся.

— Усе? І гроші також? — Він стиснув конверт пальцями та похитав головою. — Е, ні, грошей тут немає. Ви ж казали, що половину заплатите зараз... хіба ні?

Жанна підійшла до креденса та дістала з нього потертий шкіряний портфель.

— Чи дасте ви нам розписку? — запитала вона.

— Перепрошую? — запитав Коррідон, не цілком певний, чи все правильно розчув.

— Чи дасте ви нам розписку? — незворушно повторила вона.

— Звісно. — Він чудувався її наївності. Ці люди навіть не мали права перебувати в Англії. Так казав Крю. З їхніми документами негаразд. І як узагалі вони збираються вимагати повернення грошей за тією розпискою?

Ренлі дав йому аркуш паперу та ручку.

— А гроші? — ласкаво запитав Коррідон. — Можливо, ліпше, аби вони були на столі? Не те, щоб я вам не довіряв ... але ж це ділова угода, чи не так?

Жанна виклала на стіл три паки однофунтових банкнот і сперлася пучками пальців на поліровану стільницю, зовсім поруч із пістолетом. Коррідон підсунув стілець і сів до столу.

— Якби я збирався вас ошукати, — сказав він їй, — то не повертав би пістолета, правда?

— Порахуйте гроші, — уривчасто кинула вона.

— То ви хочете, щоб я виконав цю роботу, чи ні? — вимогливо запитав він, дошкулений зневагою в очах Жанни. — Я не просив мене до неї залучати. Тож, якщо

вже ви потребуєте моєї допомоги, то мусите бути готові за неї заплатити.

— Порахуйте гроші, — відрізала вона, і її очі зблиснули.

Знизавши плечима, Коррідон спритно перебрав одnofунтові банкноти. Його вправні пальці хутко та без вагань перелічили хрусткі банкноти.

— Усе точно, — сказав він, узяв ручку та набазграв розписку на аркуші паперу. — Ось. А зараз я почну. — Він укинув три паки грошей до портфеля, запхав його під пахву та підвівся. — Може, зустрінемося завтра у клубі «Аметист»? Тоді й розкажу вам, що мені вдалося дізнатися.

— Авжеж, — сказав Ренлі. На його обличчі був напружений вираз. — Ми очікуємо, що роботу буде зроблено швидко. Ті гроші багато для нас важать.

— Хай як це дивно, та для мене вони теж дещо важать, — відказав Коррідон, не приховавши як слід глузливої посмішки.

— Ми вам довіряємо, — нагадав йому Ренлі.

— Правильно, — сказав Коррідон і, поглянувши на Жанну, додав: — Але маєте мою розписку.

Жанна не сказала нічого, лише пильно вдивлялася в нього, її темні очі були замислені, а губи стиснулися в жорстку тонку лінію.

— Ну, бувайте. — Він розвернувся до дверей. — Побачимося.

Ніхто з них не озвався, і Коррідон озирнувся через плече. Ренлі тримав у руці розписку. Жанна і досі стояла біля столу, спираючись пучками пальців на стільницю коло пістолета. Атмосфера в кімнаті була сповнена напруги, але Коррідон тим не переймався. Він отримав гроші. Це було до безглузлого просто; це була найпростіша оборудка у його житті. Звичайно, залишався ще Ян, але Коррідон уважав, що такий ризик — цілком

виправданий. Коли ті змовники збагнуть, що він не збирається виконувати цю роботу, то погрозуватимуть йому, проте він був звиклий до погроз. Йому не вірилося, що вони наважаться зробити щось, окрім самого залякування, а навіть як і наважаться щось йому заподіяти — він умів дати собі раду. Ян зі своїм пістолетом анітрохи його не лякав, а якщо ці троє такі почнуть завдавати йому клопоту, Коррідонові варто буде просто сказати про них Зані. А вже Зані діятиме швидко, він-бо завжди чигає на інформацію, яку можна передати поліції, а надто таку, що не стосується клієнтів його закладу. Тож у разі чого ця трійця стане для власника клубу «Аметист» справжнім подарунком.

— Ну, бувайте, — повторив він, увійшов до невеличкого охайного передпокою, відчинив передні двері та збіг додолу незастеленими сходами. Сімсот п'ятдесят фунтів, це ж треба! Він зараз-таки піде до лікаря та подбає про те, аби той узявся виправити губу Еффі.

Вийшовши на вулицю, він помітив у засидженому мухами вікні тютюнової крамниці літнього чоловіка, який, знявши піджака, заходився оздоблювати вітрину. Грубі та незграбні пальці цього чоловіка зводили на запилюженому підвіконні вежу з цигаркових пачок. Тютюнник підвів очі та перетнувся поглядом з Коррідоном. Проходячи повз, Коррідон йому підморгнув.

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ

1

Коррідон ніколи не залишався на одному місці достатньо довго, аби по-справжньому зробити його своїм домом. Відколи повернувся до Лондона, він мешкав у трикімнатній квартирі понад гаражем у будинку за шпиталем Святого Георгія. Він винайняв ту квартиру разом із меблями та, попри надмірно велике комірне, яке за неї правили, вважав, що йому неабияк пощастило. Щодня туди приходила жінка, яка підтримувала чистоту в помешканні, а їв Коррідон завжди не вдома. Він заледве коли користувався невеличкою, вбого обставленою вітальнею. Кімнати були вогкі та темні, а впродовж дня туди крізь кепсько припасовані вікна, відволікаючи Коррідона, долинав невпинний шум автомобільних моторів, сичання шлангів, гавкіт собак і скавуління електричної пилки, що працювала поблизу. Спальня, так само волога та темна, виходила вікном на високу стіну, що заступала собою сонячне світло.

Проте незручності та брак затишної хатньої атмосфери анітрохи не важили для Коррідона. Він ніколи не зважав на обстановку. Для нього квартира була місцем для сну, і як така, цілком виконувала своє призначення, а до того ж мала кілька переваг. Вона була розташована неподалік Вест-Енду. Усі її вікна були заграбовані, а масивні входні двері зроблені з дуба. Решту кімнат над гаражами різні комерційні фірми використовували як свої контори. Щодня о шостій вечора їхні службовці полишали будівлю і не з'являлися до дев'ятої години наступного ранку. Тож у всьому домі не було нікого, хто міг би шпигувати за Коррідоном, і ночами його квартира стояла усамітнена та неприступна, наче фортеця.

Цього вечора Коррідон повернувся додому раніше, ніж звичайно. Він повечеряв у пабі на Шеперд-маркет, пройшовся через Пікаділлі до Гайд-парк-корнер і дістався своєї квартири за кілька секунд до дев'ятої. Вже відчинивши двері та входячи до будинку, Коррідон почув, як Біг-Бен почав відбивати годину, та зупинився, щоби полічити кількість ударів. Подзвін Біг-Бена завжди викликав у нього відчуття ностальгії та нагадував про ті воєнні роки у Франції, коли він, сховавшись у якомусь потаємному прихистку, щовечора слухав дев'ятигодинний випуск новин і пересвідчувався, що Біг-Бен ще й досі на своєму місці та буде там завтра, аби пробити годину, сповіщаючи точний час*.

Коли вшухло відлуння останнього удару, Коррідон увійшов досередини, замкнув вхідні двері на замок і на засув, увімкнув світло та піднявся крутими сходами, що вели просто до вітальні. У кімнаті тхнуло вогкістю та засобом для полірування «Ронак», а холодна чистота обстановки незмінно нагадувала йому передпокій якогось благочинного закладу для нужденних.

Перш ніж зняти свого плаща, Коррідон спорожнив кишені та знайшов конверта, якого дав йому Ренлі. Він запхав його до кишені та геть про нього забув. Аби розправити той конверт, струсив його, затиснувши між кінчиками пальців, а тоді взяв із собою до спальні, увімкнув світло та присів на ліжко. Коррідон стомився. Він мало спав минулої ночі, тож зараз позіхав, думаючи про те, що встиг зробити за цей день, і відчував утіху від того, як добре усе склалося. А тоді впав на ліжко навзнік, випростав ноги та закурив цигарку. Сімсот п'ятдесят фунтів, це ж треба! Він заніс отримані паки однофунтових банкнот до банку, поклав їх на свій рахунок і вишкірився у по-смішці, коли касир здивовано на нього глипнув. Потім

* Звуки Біг-Бена, що відбиває точний час, щогодини передають по радіо Бі-Бі-Сі.

він подався до одного ошатного будинку в Кенсінгтоні та побалакав з пластичним хірургом, який свого часу так багато зробив для Коррідона, коли той лежав у шпиталі, видужуючи від гестапівських частувань. Він розповів хірургові про Еффі.

— Доку, мені байдуже, скільки це коштуватиме, просто зробіть це для неї.

І доктор записав Еффі на прийом.

Ніяковіючи від думки про вдячність дівчини, Коррідон зателефонував Еффі, розповів, що залагодив справу з хірургом, а тоді хутко, поки вона не почала йому дякувати, поклав слухавку.

Згодом він мав зустріч із одним чоловіком у Вайтчепелі та ще з одним — на Белем-Гай-стріт, і два невеликі пакуночки, які він привіз з Америки, ретельно зашивши їх у поли тренчкота, перейшли з рук у руки. Тоді Коррідон автобусом дістався Вест-Енду, повечеряв і повернувся до квартири. Коррідон був задоволений тим, як минув його день. Зараз він лежав на ліжку, дивлячись у стелю, і його огортало відчуття добробуту.

У кімнаті було тихо; жодний звук не долинав до нього ззовні. Було щось заспокійливе у товстих залізних ґратах на вікнах. Коррідон анітрохи не почувався самотнім, лише надійно відгородженим від світу, від усілякого втручання ззовні. Лежачи отак, він розслабився та думав про Жанну Персіньї, якою бачив її тоді, коли вона стояла перед каміном у квартирі Крю, тримаючи руки у кишенях штанів, з обличчям, позбавленим будь-якого виразу. Коррідон запитував себе, що вона робить у цю мить. Завтра він зустрінеється з нею у клубі «Аметист» і скаже їй, що не збирається братися до тієї роботи. Він уявляв собі її реакцію. В її очах спалахнуть зневага та гнів. Ренлі дивитиметься на нього здивовано й зніяковіло, як людина, що заскочила друга за якимось негідним учинком. Ян схопиться за свого маузера. Коррідонові губи сіпнулися

у посмішці. Він скаже їм, аби позивалися. І не матимуть вони на те жодної ради.

Згадавши про конверт, якого йому дав Ренлі, Коррідон узяв його, відкрив і витягнув звідти кілька аркушів паперу. А тоді без цікавості почав читати охайні друковані слова. Меллорі для нього нічого не важив, і він читав складений Ренлі опис лише тому, що хотів відпочити й не мав нічого іншого до читання.

Браян Меллорі.

Народився: 4-го лютого 1916 року

Опис:

Зріст: 6 футів і 1 дюйм.

Вага: 182 фунти*.

Волосся: темно-брунатне.

Очі: карі.

Зовнішність: приваблива.

Густо засмаглий.

Прикметні риси: голос тихий внаслідок поранення, що його він дістав під час утечі з табору для військово-полонених. Розмовляє пошепки, неспроможний кричати чи підвищувати голос, однак завдяки вправлінням досяг того, що його мову чують, вимовляє слова надзвичайно чітко.

Особливості поведінки: коли сердиться, має звичку терти правим кулаком долоню лівої руки. Коли задоволений — ляскає в долоні та жваво потирає руки. Цигарку незмінно тримає між вказівним і великим пальцями. Має звичку запалювати сірники, кресаючи ними об ніготь великого пальця. Пишається своїм умінням зберігати незворушний вираз обличчя: вкрай нечасто сміється чи посміхається.

Коррідон щось нетерпляче пробурмотів, а тоді пропустив сторінку та заходився читати далі навмання.

* 1 фунт дорівнює приблизно 0,45 кг.

Родинні стосунки: як нам відомо, єдиним його родичем є тітка — міс Гільда Меллорі, що мешкає в містечку Вендовер, у долині. Тітка виховувала Меллорі з чотирирічного віку після смерті його матері. З батьком Меллорі часто сперечався і рідко зустрічався. Пропри це, батько зробив його своїм спадкоємцем і після смерті залишив йому значну суму грошей.

Коррідон позіхнув. Йому було нецікаво, і хоча опис, залишений йому Ренлі, містив у собі значний обсяг подібних відомостей, Коррідон не завдав собі клопоту читати далі. Зжужмавши аркуші паперу у тверду та пружну кульку, він пожбурих її у порожній камін.

«Ще хвильку-другу — і треба буде встати, роздягтися та вклатися в ліжку», — сказав він сам до себе і, вдоволено зітхнувши, заплющив очі. Спливали хвилини, а Коррідон усе так само лежав, легенько дихаючи, жорсткі риси його обличчя пом'якшали, а розум полинув у мандри поміж світом сну та світом явним.

2

Коррідону снилося, що на краю його ліжка, склавши свої витончені білі руки в пелені, сидить Марія Гауптманн. Її обличчя розтрошене та закривавлене, яким він бачив його тоді, коли вона лежала, застрелена, коло його ніг. Здавалося, ніби вона намагається щось йому сказати, однак у неї не було рота; лише два широко розплющених ока понад чорним проваллям ув обличчі, з якого стирчали нечисленні зуби, що лишилися. Та Коррідон був певен, що вона намагається щось йому сказати. Йому вже не вперше снився цей сон, і щоразу в нього складалося враження, що Марія збирається сказати щось дуже важливе, однак ніколи так і не казала. Вона просто сиділа на ліжку, сповнювала його жахом і нікуди не йшла.

Стукіт у вхідні двері розбудив Коррідона. Він підвів голову з подушки, відчув у щелепах тупий біль і усвідомив, що знов уві сні скреготав зубами. Тоді прислухався. Минула хвилина, і стукіт повторився. Коррідон спустив ноги з ліжка та сів. Рухаючись тихцем, пройшов до вітальні та, не вмикаючи світла, відхилив завісу й поглянув долі, у мьюз*. Вона стояла у місячному сяйві, досі в тому самому чорному светрі, простоволоса, тримала руки у кишенях своїх чорних штанів, а в губах стискала цигарку.

Якусь мить Коррідон постояв, дивлячись на неї, відтак увімкнув світло та спустився крутими сходами вниз. Йому на гадку не спадало, чому вона могла завітати до нього о такій годині, однак не мав жодних побоювань, а тому відсунув засув і відчинив двері.

— Заходьте, — сказав він. — Ви самі?

— Так, — відказала Жанна та пройшла повз нього до крихітного передпокою.

— Прямо до сходів і нагору, — мовив Коррідон, затримавшись, аби зачинити двері, та перед тим визирнув у темряву, гадаючи, чи, бува, не ховаються там у тінях Ян або Ренлі. Проте нікого не побачив. Жанна підіймалася нагору крутими східцями, і Коррідон пішов за нею слідом. Він дивився на пряму спину дівчини та бачив, як рухаються її стегна, коли вона переступає з одної сходинки на наступну.

Вона увійшла до вітальні, зупинилася коло каміна та розвернулася обличчям до Коррідона. Він стояв у дверному проході.

* Мьюз (від *англ.* mews — «стайні») — притаманний Великій Британії тип міської забудови, для якого характерні двотриповерхові будинки, на долішніх поверхах яких розташовані гаражі, а на горішніх — житлові приміщення. Тут слово «мьюз» вживається на позначення вулиці, уздовж якої розташовано ряди таких будинків.

— Що привело вас сюди? — запитав він, потираючи обличчя долонею. — Я саме збирався лягати. Погано спав минулої ночі.

Вона відвернулася від нього та, не відповівши на запитання, почала пильно оглядати кімнату, вдивляючись у кожную деталь і не оминаючи нічого. Спостерігаючи за нею, Коррідон уперше усвідомив усю занедбаність кімнати та зауважив усі її недоліки — вичовганий килим, фотель із пружиною, що стирчала назовні, вкритий зарубками та плямами стіл, «Загнаний олень» Лендсіра* над камінною полицею.

— Вип'єте чогось? — раптом запитав він і дістав із буфета пляшку джину. — Десь тут мало би бути ще трохи вермуту. — Він побрів на кухню, роздратований сам на себе за те, що мусив удатися до такого виправдання, аби лише уникнути її бентежної мовчазної присутності. Доки він знайшов вермут і повернувся до вітальні, це незатишне відчуття минулося, проте легка тривога лишилася.

Жанна досі стояла навпроти каміна — мовчазна, нерухома та насторожена. Насвистуючи під ніс, Коррідон змішав напої та поставив келих на стільницю коло неї.

— Сідайте та почувайтесь, як удома; звісно, цей смітник складно назвати домом, однак це найліпше з того, що я зміг собі дозволити. — Він бухнувся у фотель, і той заскрипів під його вагою. — Ну, будьмо! — Він випив трохи джину з вермутом і скривився. — Але ж і паскудний цей джін.

Жанна не поворухнулась і не приділила уваги напоєві, що його він поставив на стіл. Коли це раптом вона сказала:

* Едвін Генрі Лендсір (1802–1873) — британський художник, працював в анімалістичному та портретному жанрах. «Загнаний олень» (англ. «Stag at Bay») — відома гравюра цього художника, створена у 1846 р.

— То ви маєте звичку давати обіцянки й не дотримуватися їх, чи не так?

Такої прямої атаки Коррідон аж ніяк не очікував і на якусь мить розгубився, одначе швидко опанував себе та засміявся.

— Небагацько ж лишилося того, чого ви про мене ще не довідалися, еге ж? — сказав він, випроставши свої довгі ноги. — Ваша правда. Я не завжди дотримуюся своїх обіцянок.

— Ви зголошуєтеся виконати завдання, приймаєте платню, а тоді не беретеся до роботи, — провадила вона далі. — Це доволі простий спосіб заробляння грошей, правда?

Коррідон кивнув.

— Доволі простий. Часом аж надто простий, — безтурботно погодився він. Однак його здивувало те, що Жанна була така спокійна та стримана. Коррідон очікував, що вона люто кидатиметься на нього, і якби вона це робила, він би почувався впевненіше.

— І ті, хто дав вам гроші, не отримують жодного відшкодування, чи не так?

— Жоднісінького, — бадьоро підтвердив Коррідон. — Завдання, що їх мені доручають, не терплять розголосу. Але, звісно ж, якщо ви зберегли мою розписку, то можете позиватися, — і він засміявся.

Жанна загасила цигарку, взяла свій джин із вермутом і незворушним поглядом подивилася на Коррідона з-понад келиха. Він вже приготувався нахилити голову, вважаючи, що Жанна збирається вихлюпнути вміст келиха йому в обличчя, проте вона цього не зробила. Натомість вона вихилила половину свого напою, підійшла до софи та сіла.

— Як я й очікувала, Крю розповів вам про те, що наші документи не в порядку, — мовила вона. — І про те, що ми не маємо права бути тут, правда?

— Він про це згадував. Я ще подумав тоді, що з вашого боку було вельми оптимістично просити у мене розписку.

— То ви не мали наміру шукати Меллорі?

Щось пішло геть не так, як планував Коррідон, але Жанна лише випередила події та сама висловила те, що він збирався сказати їй завтра ввечері, тож це була просто розбіжність у часі, яка не змінювала суті справи. Вона так само могла дізнатися правду зараз, як і коли-інде.

— Ну звісно ж, не мав, — сказав він м'яким тоном. — Якщо ви так бажаєте забрати життя того чоловіка, то маєте вбити його самотужки. Навряд чи можна очікувати, що я вбиватиму людину, яку ще зроду навіть не бачив, і то лише тому, що самі ви на це не здатні, хіба не так?

— А проте ви прийняли наші гроші.

— Я ніколи не відмовляюся від грошей, — відказав він, дістав з кишені пачку цигарок і запропонував Жанні: — Закурите?

Вона взяла цигарку. Коррідон зауважив, що її тонка рука залишалася твердою.

— Людям не варто приходити до мене з оцими їхніми безглуздими завданнями, — провадив він далі. — Ліпше би вони дали мені спокій.

Жанна відхилилася назад і закинула ногу на ногу. Вона мала цілком невимушений та розслаблений вигляд. Її очевидний спокій починав спантеличувати Коррідона.

— Ви напрочуд добре тримаєтеся, — мовив він, сподіваючись, що від його дошкульних слів її терпець урветься. — Втратити усі ті гроші — то не жарти.

Аж раптом, уперше, відколи він її побачив, Жанна усміхнулася.

— Ви думаєте, що я — дурепа, правда?

— Не зовсім, — відказав він і засміявся. — Хіба що трохи простодушна дівчина.

— Тому що попросила вас дати розписку?

— Ну, ви ж бо не зможете вимагати повернення грошей на її підставі, чи не так?

— Ні, не зможу. І я це розуміла. Я попросила вас її підписати з іншої причини.

Коррідон насторожився, запитуючи себе, чи не помилявся він, бува, щодо цієї трійці. Він увесь час відчував, що вони надто легко погодилися на його умови. Але що вони могли йому зробити? Гроші — у безпеці в його банку; до них ці троє не дістануться.

— І що ж то за причина?

Вона допила свій напій, а тоді простягнула келих.

— Я би не відмовилась від іще одного.

Дещо здивований, Коррідон узяв келиха, і, поки він змішував напої, Жанна мовила:

— Я прийшла, щоби переконати вас знайти Меллорі. Він озирнувся на неї через плече та підвів брови.

— Хотів би я знати, чому ви думаєте, ніби вам це вдасться?

— А чому б вам його не знайти? — мовила вона, нахилившись уперед. — Меллорі — зрадник. Він заслуговує на смерть. Ще два роки тому ви не мали співчуття до зрадників, чи не так?

— Мене не обходило, зрадники вони чи ні, — сказав він, передаючи їй келиха. — Я просто робив те, що мені наказували робити. Мої особисті почуття до того або іншого чоловіка чи жінки ніколи не мали ваги.

— Ви не вагалися б, якби знали П'єра, — сказала вона, так стиснувши пальці однієї руки, що суглоби аж побіліли.

— Однак я не знав П'єра. — Він знову бухнувся у фотель. — Зрештою, таких П'єрів були сотні. І тільки тому, що ви з ним були коханцями...

Вона скочила на ноги, розливаючи на підлогу свій напій, її очі спалахнули, неначе два чорних вибухи.

— То ви збирається знайти Меллорі чи ні? — домагалася відповіді Жанна, стоячи над ним.

— Звичайно, ні, — недбало відповів він, відчувши, що до нього повернулася впевненість. Саме на таку реакцію Коррідон і розраховував, і з таким він міг впоратися. — Витягайте свої каштани з вогню самотужки.

— То ви його не шукатимете? — закричала Жанна.

Він бачив, що дівчина докладає неабияких зусиль, аби потамувати те шаленство, яке загрожувало поглинути її саму. Її груди важко здіймалися; обличчя стало білим як крейда і невиразним, як гіпсова маска.

— Ну, звісно не шукатиму, і ви нічого з цим не вдієте. Маєте мою розписку, але не зможете вимагати повернення грошей на її підставі. Маєте Яна з його пугачем, але він мені не суперник, і ви це добре розумієте. Ви трое мене не лякаєте. Ваші гроші у мене, і я їх віддавати не збираюся. І жоден із вас нічого з цим не вдіє.

Жанна стояла, обернувшись до Коррідона спиною, тож він не міг бачити її обличчя. Через кілька секунд вона підійшла до софи. Коли Жанна сіла, Коррідон побачив, що до неї повернулися спокій та стриманість, і насторожився, не знаючи, що буде далі.

— Я від початку знала, що саме так ви й поведетесь, — сказала вона, — але Ренлі сказав, що довіряє вам.

— Ренлі належить до типу довірливих людей, — сказав Коррідон, уважно спостерігаючи за нею. Він відчував, що спокійна Жанна набагато небезпечніша, ніж розлючена. — Він судить про інших по собі. А це велика помилка.

— Авжеж, велика помилка. — Вона відвела погляд від Коррідона й уважно розглядала гравюру над камінною полицею. — Проте, знаєте, ви однаково доведете цю справу до кінця. Ми вважали би за краще, якби ви співпрацювали з власної волі, та якщо ні — нам залишається лише примусити вас зробити те, чого ми хочемо.

Коррідон розреготався. Сказане Жанною його щиро розвеселило.

— Сміливе твердження, еге ж?

— Ви так гадаєте? — Вона рвучко розвернулася та прикипіла до нього поглядом. — Це не просто погрози. Ми доручили вам знайти Меллорі, і ви його знайдете.

— Чому ви так у цьому впевнені?

Вона витримала паузу, достатньо довгу для того, щоб її наступні слова справили належний драматичний ефект, а тоді, не відводячи своїх очей від Коррідонових, мовила:

— Крю мертвий.

3

Коррідон згадав, як Крю, заламуючи руки, казав йому: «Мене не полишає думка, що вони збираються мене вбити. Ніяк не могу перестати ставити себе на їхнє місце. Що іще вони можуть зробити у цій ситуації?»

Слова Жанни вибили його з колії, і якусь довгу мить він не знав, що сказати. Холодок пробіг Коррідонові поза спиною, в його свідомості знову промайнула думка: «Невже я недооцінив цих трьох, чи, може, вона бреше?»

Жанна саме запалювала цигарку, коли він різко мовив:

— Чому мене має хвилювати, живий він чи мертвий? Для мене він — ніщо.

Вона відкинулася на спинку софи та спостерігала за ним, пальцем струшуючи цигарковий попіл на вичовганий килим.

— Ви поводитесь не надто розумно, — сказала вона. — Задумайтесь на хвилику. Можливо, живий Крю нічого для вас і не важив, але тепер, коли він мертвий, важить чимало. Поміркуйте самі.

— До чого ви хилите? — запитав Коррідон, нагинаючись уперед у своєму фотелі.

— Крю був застрелений за п'ять хвилин після того, як ви пішли, — відказала вона без жодних емоцій на обличчі. — І досі не розумієте? Ну ж бо, поміркуйте гарненько.

І Коррідон раптом усвідомив, що якимось чином ці троє виявилися занадто розумними для нього. Та навіть зараз він не міг утямити, що саме пішло не так. Лише холодний, переможний погляд ув очах Жанни сповіщав Коррідона, що троє змовників його перехитрували.

— Для мене він — ніщо, байдуже — живий чи мертвий.

— Вони цьому не повірять.

— Хто?

— Та ж поліціанти, ясна річ.

А тоді Коррідон збагнув, як саме вони це зробили, і спаленів від люті. На пістолеті знайдуть лише його відбитки пальців. Зараз він згадав, що Ян був у рукавичках. Розписка, що її він підписав, слугуватиме мотивом. Його бачили, коли він полишав квартиру Крю. Продавець тютюну, який прикрашав вітрину, пригадає та упізнає Коррідона. А поліція вже стільки років тільки і чекає нагоди, щоб його злапати. Тож годі сподіватися, що поліціанти приділятимуть багато уваги доказам.

— Ви брешете, — різко сказав він. — Жодному з вас не стало би духу застрелити Крю.

Жанна незворушно поглянула на Коррідона та нічого не сказала, так, ніби цей вибух гніву не був гідний того, аби бодай якимось на нього відповідати.

Він запалив іще одну цигарку, закинув ногу на ногу, випростав їх, зробив нетерплячий рух і підвівся.

— Якщо ви спробуєте покласти на мене вину за вбивство Крю, я потягну за собою вас трьох, — застеріг Коррідон.

— Не думаю, що вам це вдасться, — спокійно мовила Жанна. Тонкою рукою вона відкинула з обличчя пасмо

темного волосся. — Ніхто не знає, що ми жили у квартирі Крю. Нас ніхто не бачив. Ми були дуже обачні. Тож ми просто зникнемо з поля зору. Крім того, не існує нічого, що пов'язувало би нас із Крю — анічогісінько.

Коррідон потер долонею щелепу, пильно поглянув на Жанну, а тоді змішав іще один напій. Поки він це робив, його розум вивчав проблему, намагаючись знайти вихід зі скрутного становища.

— Ви ж не думаєте, що після всього сказаного зможете залишатися тут і надалі? Мені досить лише викликати поліцію, розповісти їм, як усе було насправді, та передати вас у їхні руки. Либонь, про таку можливість ви не подумали?

— Це було би не надто розумно з вашого боку, — сказала вона і посміхнулася. — Доведеться вам вигадати щось краще. Адже, якщо викличете поліцію, доведеться давати пояснення. І тоді буде ваше слово проти мого. Проти вас свідчитиме ваша власна репутація. А найгірше, що загрожує мені, — це кілька місяців у в'язниці; проте, найімовірніше, мене просто депортують. Але ж я завжди зможу повернутися.

Жанна мала рацію. Було не надто розумно лякати її поліцією, але — нема ради — Коррідон мусив визнати, що на якусь мить він таки втратив самовладання. Він сьорбав свій напій та розмірковував. У певному розумінні те, що сталося, було неминуче. Граючи в цю гру, годі сподіватися, що повсякчас виграватимеш. Коррідон знав, що рано чи пізно неодмінно схибить. І зараз найкращим виходом зі становища буде визнати свою поразку. Він ще зможе перехитрувати їх згодом, коли вони втратять пильність.

— Гаразд, — сказав він і силувано засміявся. — Схоже, ви таки пошили мене в дурні. Я поверну вам гроші. Ви ж цього хочете?

— Ні, ми не хочемо грошей. Ви прийняли платню, тож мусите довести справу до кінця. Ви знайдете Меллорі.

— До дідька вас і вашого Меллорі! — розгнівано вигукнув він. — Я маю чим зайнятися, окрім як марнувати свій час, шукаючи вітра в полі. Шукайте його самі. Завтра я поверну вам гроші.

— Ви знайдете Меллорі, або ми надішлемо до поліції пістолет і розписку. Отже, я вас попередила, а ви робіть, як собі знаєте.

Його обличчя набрало жорсткого виразу та застигло.

— Не зловживайте своїм таланом.

— Талан тут ні до чого. Ми розуміли, що саме ви спробуєте зробити, тому вжили застережних заходів. Ви не маєте альтернативи і вчините мудро, якщо це усвідомите.

Корридон знову сів у фотель. Його спіймали у пастку, і він це розумів. Якщо вони були достатньо холоднокровні, щоб убити Крю, то завиграшки можуть звалити вину за це вбивство на нього, і зроблять це без жодних докорів сумління.

— Схоже, ви таки твердо постановили доп'ясти свого, чи не так? — безтурботно мовив він.

— Ви самі зіграли нам на руку, — сказала вона, гасячи свою цигарку.

— А Крю? Ви з холодним серцем його вбили — один із вас убив. Але ж він вам нічого не зробив.

— О, якраз-таки зробив. Йому слід було дати нам спокій, а не пхати носа до наших справ, — з кам'яним виразом обличчя сказала вона. — Нікому не варто ставати на нашому шляху, надто коли ми вже зайшли так далеко. Ми не могли йому довіряти; однак не вбивали б його, якби ви були з нами чесні. Тому Крю мусив померти. Це був очевидний спосіб здобути над вами владу.

Раптом Корридон запитав себе, чи не блефує вона. Він аж ніяк не міг прийняти той факт, що Крю — мертвий, холоднокровно застрелений.

А що, як вони просто заховали Крю деінде? А що, як насправді він не мертвий?

Жанна продовжувала:

— Ви знайдете Меллорі. Маєте підказки, які допоможуть у пошуках, а також докладний опис самого Меллорі. Ми у вашу роботу не втручатимемося. Можете шукати так, як вважатимете за потрібне, мусите лише його знайти. Ми даємо вам на це три тижні.

— А що тоді?

— Якщо до того часу ви не знайдете Меллорі, ми муситимемо вирішити, чи ви справді доклали достатньо зусиль, а чи просто нас надурили. Ми вжили усіх запобіжних заходів. Пістолет і розписка лежать в адвокатській конторі, правникам якої ми дали настанови, аби надіслали ці докази до поліції, якщо бодай один із нас упродовж тижня не вийде з ними на зв'язок. — Жанна підвелася. Її шовковиста чорнява голова сягала Коррідонові до плеча. Вона підвела на нього погляд — серйозний, спокійний та безстрашний.

— Чому не прийшов Ренлі? — запитав Коррідон. — Або ж Ян?

Вона зробила нетерплячий рух, неначе відповідати на таке несуттєве запитання було би марною тратою часу.

— Ренлі про це нічого не відомо. Ян — надто запальний. Крім того, я тут із власної ініціативи.

— То Ренлі про це нічого не знає? Вбивство приголомшило б його, чи не так?

— Можливо. Це несуттєво. — Вона зробила рух, збираючись пройти повз Коррідона в керунку дверей. — Гадаю, наразі це все. Ми триматимемо з вами зв'язок. Ви маєте три тижні. І не варто недооцінювати Меллорі. Він дуже небезпечний.

— Дозвольте, я піду перший, — сказав він. — Я увімкну світло. — Коррідон щосили стримував себе, він був неначе стиснений кулак.

Він зійшов сходами додолу, ввімкнув світло у передпокої та відчинив вхідні двері. Мьюз з'яв темрявою, і в обличчя йому повіяло холодним вітром. Світло з передпокою осявало вологу бруківку; Коррідонова постать відкидала велетенську тінь на двері гаража навпроти.

Жанна стояла обіч нього, дивлячись у п'їтьму.

— Ми дотримаємося своєї частини угоди, — сказала вона. — Знайдіть Меллорі, й ми заплатимо вам решту грошей.

— Тільки не думайте, ніби усе буде по-вашому, — сказав він, неспроможний далі стримувати свою лють. — Я — людина, яку збіса небезпечно шантажувати, й невдовзі ви у цьому переконаєтеся.

Його слова справили на Жанну миттєвий ефект, неначе іскра, що потрапила у бочку з порохом. Коррідон увесь час відчував, що спокій та стриманість Жанни показні — лише маска, що приховує її справжні почуття, проте навіть не підозрював, яке дике шаленство вивільнять його слова у цій дівчині.

Жанна відскочила від Коррідона та стала з ним вічна-віч. Зараз світло з передпокою падало просто на неї. Здавалося, ніби Жанна стала вищою, обличчя дівчини пожорсткішало, надаючи їй кощавого, побитого життям вигляду, очі сяяли, неначе у розлюченої кішки, скидалося на те, що навіть волосся на її голові стало сторч, а пальці зігнулися, неначе пазурі, й вона випростала руки перед собою та стрясала ними в бік Коррідона.

— А ви переконаєтесь у тому, що я — не та людина, яку можна безкарно обманювати! — вигукнула вона хрипким здушеним голосом. — Мені потрібен Меллорі. Він буде моїм. І ви його для мене знайдете! Ви! Так, ви — ви, дешевий обманнику! Ви — ви, вузьколобий герою! — вона випльовувала в нього ці слова. — Увесь цей час я знала, в які ігри ви граєте. Та жоден засіб не є надто брудним, якщо завдяки йому я знайду Меллорі;

ось чому я не гребую вами користуватися! І знайдіть його! — її голос залунав іще голосніше. Вона вже криком кричала на Коррідона. — Чуєте? Знайдіть його! А як ні — я не матиму до вас пощади. Я прийду подивитися, як ви повиснете у зашморгу! — Вона позадкувала, її обличчя пересмикувалося, в очах палав вогонь.

Коррідон витріщався на неї, відчуваючи, що його аж холодом обіймає. Жанна скидалася на божевільну, на небезпечну, на щось не від цього світу.

— Знайдіть Меллорі! — знову крикнула вона, а тоді пішла геть; і варто було їй ступити крок назад у темряву, як її чорне вбрання миттєво зробило дівчину невидимою.

4

Затягуючи пасок свого плаща, Коррідон тихенько мугикав собі під носа якусь мелодію, однак його очі були холодні, а обличчя застигле. Він мусить пересвідчитися, чи Крю мертвий. Якщо його справді вбили, то безсумнівно — ця дівчина здійснить свою погрозу; хіба що, звісно, йому таки вдасться знайти Меллорі. Він-бо від самого початку підозрював, що ця Жанна — небезпечна; а зараз почав думати, що вона — не при своєму розумі. Коррідон згадав, що Крю називав її нелюдяною. Ще він казав, що Жанна — схиблена. Що ж, Коррідон побачив, якою була Жанна, коли кричала на нього, і зараз він запитував себе, чи, бува, Крю не мав рації.

Коррідон узяв капелюха та попрямував до дверей, залишивши світло увімкненим. Якщо за квартирою стежать, то нехай уже ліпше думають, що він і досі вдома. Спустившись сходами, відчинив передні вхідні двері та визирнув у п'ятьм. Він нічого не побачив і зрозумів, що його теж ніхто не зможе побачити. Важкі чорні хмари затуляли місяць. Вітер приносив із собою натяки на дощ,

надворі холоднішало. Коррідон нечутно зачинив за собою вхідні двері та рушив до схожого на тунель виходу з мьюзу, що вів до Гросвенор-сквер.

За пів години він дістався квартири Крю, задоволено зауваживши, що ніхто не йшов за ним слідом. Занедбана вулиця була порожня, а тютюнова крамниця — зачинена на ніч. У квартирі Крю не світилося.

Коррідон зупинився перед вхідними дверима Крю та оглянув замок, присвічуючи собі невеличким ліхтариком. Зауважив, що відчинити двері буде геть неважко. Коррідон був експертом у відмиканні будь-яких замків — він запхав до шпарини тоненьку смужку целулоїду, припасував її до язичка замка та легенько його підважив. Двері розчахнулися. Темрява та густі, важкі пахощі квітів зустріли Коррідона, щойно він ступив до передпокою; проте був там іще один запах: запах пороху.

Коррідон якусь мить постояв у передпокої, а тоді увійшов до вітальні. Він повільно обвів кімнату променем ліхтарика. Там нікого не було; завіси були опущені, а підлогу коло вікна вкривали пелюстки тюльпанів. Нечутно рухаючись, Коррідон перетнув кімнату, дістався дальніх дверей, повернув ручку та посвітив променем ліхтарика в темряву. У невеличкому яскравому кружалі світла одне по одному виникли ліжка, фотель, туалетний столик, шафа, ваза з жонкілями* та червоно-синій халат, що звисав з гачка у стіні. А тоді Коррідон спрямував світло на підлогу. Коло ніжки ліжка, на грубому вовняному килимку лежав на боці Крю.

Коррідон стиха кречнув, пройшов кімнатою та спинився за кілька футів від небіжчика. Тоді нахилився вперед і поглянув на нього згори вниз. Крю вбили пострілом у голову, і то зблизька. Дрібнокаліберна куля маузера пробуравила невеличку охайну діру в самісінькому

* Нарцис Жонкілля, або жонкіль (*лат. Narcissus jonquilla*) — квітка роду нарцисових. Має золотаво-жовті квіти.

центрі його чола. Певно, Ян вистрілив у нього несподівано, адже на обличчі Крю не відбилася ані переляку, ані жаху. Якщо не зважати на воскову залякність і неприродне положення щелепи, можна було подумати, що Крю просто спить.

Коррідон відвернувся. Тепер, коли він переконався, що Крю мертвий, більше не було сенсу залишатися у цій квартирі ані секунди. І хоча Коррідонові доводилося бачити чимало насильницьких смертей, загибель Крю його приголомшила. Він запитував себе, скільки ще часу Крю лежатиме на цьому килимку, і скільки ще часу мине, перш ніж за цю справу візьметься поліція. Чи пригадає його власник тютюнової крамниці? Найімовірніше, що так. Усе залежало від того, скільки часу мине, перш ніж хтось знайде тіло Крю. Хай там як, а приходити сюди було ще одним глупством з його боку. Він-бо міг здогадатися, що Жанна — не з тих людей, які блефують. А що, як хтось побачить, як він звідси виходитиме...

Зненацька він вимкнув свого ліхтарика й стояв нерухомо, затамувавши подих і уважно прислухаючись. Чи справді потойбіч дверей щойно скрипнула дошка підлоги, а чи це лише його уява? Коррідон зачекав, але не почув нічого. Чи був хтось у сусідній кімнаті? Чи було те скрипіння розхитаної дошки, яке він майже напевне почув, спричинене чиеюсь ногою?

Він просунувся уперед, зупинився та знову прислухався, й цього разу дошка таки скрипнула. Якби він не наслухав так напружено, чигаючи на найтихіший звук, то не почув би того скрипіння на тлі віддаленого гомону дорожнього руху, що долинав зі Стренда.

Темрява навколо Коррідона немовби загусла, коли він простягнув руку, аби навпомацки відчинити двері. Якусь мить його пальці намацували порожнечу п'ятьми, аж раптом він приголомшено усвідомив, що двері, які

він зачинив за собою, зайшовши до кімнати, зараз були розчехнуті навстіж.

Тепер Коррідон остаточно упевнився, що у прилеглій кімнаті хтось є. Напруживши все тіло та не видаючи ані звуку, він поволі просунувся уперед, тримаючи ліхтарика наготові, аби за потреби негайно увімкнути світло.

І тоді хтось мовив з п'їтьми:

— Ренлі, це ти?

Коррідон і гадки не мав, де саме знаходиться джерело цього голосу. Його звук долинав із п'їтьми, неначе пара; неначе голос духа, що шепоче під час спіритичного сеансу. То був немовби безтілесний голос, що лунав нізвідки в нікуди, і від його примарності Коррідонові сипнуло морозом по спині.

— Хто там? — різко запитав він і вмить, підкорившись інстинктові самозбереження, хутко припав на одне коліно.

Темряву освітив заслїпливий спалах вогню. Від різкого звуку пострілу задвигтіла кімната й шибки заторокотіли у віконних рамах. Коррідон сіпнувся назад, коли куля, неначе дотиком розпеченого залізного тавра, креснула його по щоці. У спалахові пострілу він мигцем розгледів перед собою неясну постать; та спалах згаснув і постать умить зникла. Коррідон уже розпластався на підлозі, очікуючи, що у нього ось-ось поцілить іще одна куля, коли раптом почув, як гримнули двері та хтось м'яко збіг униз незастеленими сходами.

Коррідон спроквола підвівся на ноги та провів рукою по щоці, відчуваючи, як між пальцями тече кров. За голосом, що промовляв пошепки, та влучністю стрільби наосліп він здогадався, що людиною, яка у нього поцілила, був не хто інший, як Меллорі.

РОЗДІЛ П'ЯТИЙ

1

Навіть попри те, що Коррідон не мав опису Рити Аллен, він упізнав її, шойно побачивши. За прилавком у відділі панчішних виробів універсальної крамниці Мас-тінса та Робертса, що на Ріджент-стріт, обслуговували клієнтів три жінки, і з усіх трьох лише одна могла бути подругою Меллорі. Інші дві були старші, неохайні та мали втомлений вигляд. Але у зовнішності Рити Аллен не було й сліду втоми чи неохайності. Вона була чепурна та міцна, як начищена до блиску мідь, і з тих поглядів, які кидали на неї дві старші колеги, було видно, що вони вважають її жінкою сумнівних чеснот. Не менш очевидним було й те, що Рита Аллен має цих двох за старих відьом і вважає за краще якомога менше з ними спілкуватися.

Ще навіть не помітивши двох старших помічниць, Коррідон уже здогадався, що ця пероксидна білявка з шарлатовими нігтями і є Рита Аллен. Він увійшов до просторого відділу, почуваячись недоречно, як гвардієць на чаюванні в салоні. Постояв якусь хвилю, дивлячись на Риту, а його вогненно-руде волосся та широкі плечі різко вимальовувалися на тлі демонстраційних полиць з рожевою шовковою спідньою білизною. Коррідон упіймав швидкий, зацікавлений та оцінювальний погляд Рити, а оскільки мав чималий досвід у спілкуванні з жінками, то відчув, що вона негайно відреагувала на його поставу та зовнішність, і збагнув — усе буде просто.

У відділі було всього кілька покупчинь, та лише одну з них обслуговували. То була худорлява жіночка середніх років із невдоволеним обличчям. Побачивши Коррідона, вона сердито зашарілася та зробила швидкий рух, аби приховати одєжину зі стрічечками та бантами, яку йї

саме демонструвала одна з неохайних помічниць. А тоді з-за прилавка з сьйливою усмішкою на пухких, старанно нафарбованих вустах вийшла Рита Аллен і попрямувала до Коррідона, поправляючи своє біляве волосся довгими тонкими пальцями.

— Чи можу я щось вам показати? — запитала вона, підійшовши ближче, й він одразу ж усвідомив, яке міцне та виразно окреслене її тіло під чорною шовковою сукнею.

Вона мала, припустив Коррідон, десь двадцять п'ять чи, може, тридцять років. Було видно, що це чуттєва жінка, відчувалося, що вона мала чималий досвід, а її витонченість і підкреслена ошатність відвертали вашу увагу від того факту, що її риси, коли придивитися зблизька, були цілком звичайні. Однак ані у Ритиній фігурі, ані у вишуканій елегантності її зовнішності нічого пересічного не було.

Коррідон обдарував її широким і дружнім вищиром, на який вона негайно відповіла осяйною усмішкою, показавши рівні білі зуби.

— Гадаю, що можете, — сказав він. — Я хотів купити кілька пар панчішок. Чи зможу я придбати їх у вас, а чи на мене чекає плутанина з отими купонами* абощо?

Коррідон був свідомий того, що Рита уважно його вивчає, відчував, що вона намагається визначити вартість його костюма, ціну золотого годинника на зап'ястку; не оминає жодної деталі, аж до його кордовських черевиків** із телячої шкіри.

* Під час Другої світової та в повоєнні роки у Великій Британії діяла система нормування — тимчасового обмеження вільного обігу товарів, яких бракувало на ринку. Низка товарів була доступна лише за купонами, які покупці отримували, реєструючись у певних крамницях.

** Кордовські черевики — черевики з високоякісної шкіри, оброблені в особливий спосіб. Назва такого методу вичинки шкіри та пошитого з неї взуття походить від іспанського міста Кордова.

— Боюся, що таки доведеться мати справу з купонами, — сказала вона й засміялася. Її сміх був милий та веселий, і Коррідон засміявся разом з нею. — Аби придбати одну пару панчіх, вам треба мати три купони.

— А, хай йому грець, тоді мені тут нема чого робити, — сказав Коррідон, зробивши засмучену гримасу. — Я ж бо думав трохи піддобритися, подарувавши кілька пар панчіх дружині одного хлопця, з яким у нас спільна справа. То була лише думка, однак, якщо для її втілення треба розставатися з купонами, то вона лише думкою й залишиться. Жоднісінького купона я не маю.

— Як прикро, — співчутливо сказала Рита Аллен. Вона мала хист говорити так, що ви вірили, ніби їй і справді до вас небайдуже. — Ну, то поміркуйте, можливо, вам спаде на думку щось інше. Однак нині непросто зробити комусь подарунок.

— Мені слід було прихопити якогось гостинця з собою, та ця думка сяйнула мені аж тоді, як я вже був на борту. — Коррідон глипнув на спідню білизну, виставлену довкола, та вишкірився у посмішці. — Ет, таки збіса прикро, що з того задуму вийшов пшик. А я ж оце зібрав був усю свою відвагу, щоб увійти до цієї святая святих, і ось тобі маєш — усе намарно.

— Чому б вам не подарувати їй сумочку чи щось на кшталт цього? — запитала Рита, і Коррідон помітив, що їй явно не хочеться, аби він отак просто пішов.

— Авжеж, я щось придумую. — Він вертів у руках свого капелюха та з неприхованим захопленням поглядав на Риту. — Хай там як, а якби я сюди не прийшов, то не зустрів би вас. Там, звідки я родом, у нас заведено казати дівчині, що на неї приємно дивитися, — звісно, якщо на неї таки приємно дивитися. Чи не заперечуватимете ви, коли я скажу, що ви така вродлива, що хоч малюй, хоч цілуй?

Вона здійняла одну гарно вигнуту брову.

— Ні, я не заперечую; однак це доволі незвично, хіба ні?

— Можливо, я й сам — хлопець незвичайного ґатунку. І, якщо вже ми завели про це мову, чи не погодилися б ви піти сьогодні ввечері зі мною на побачення? Чи матиму я бодай якусь надію, якщо тинятимуся коло заднього входу до крамниці, коли вона зачинятиметься?

Її незабудково-блакитні очі заіскрилися, та вона лише усміхнено похитала головою.

— Анінайменшої надії, — сказала вона. — Я нікуди не ходжу з незнайомими чоловіками.

— Що ж, гадаю, це правильно. Та чи не зробите ви, бува, винятку для самотнього хлопця, який шукає можливості гарно провести час і має повні кишені грошей, якими йому кортить посмітити?

І знову вона похитала головою, проте цього разу геть не так переконливо.

— Боюся, що ні.

— Не таланить, та й годі, — похмуро мовив Коррідон. — Певно, ви маєте хлопця й усі вечори у вас зайняті? Я мав би здогадатися.

— О, якраз-таки й ні. — На якусь мить її усмішка замерехтіла, а в очах промайнув прикрий вираз, який, проте, миттєво зник, і якби Коррідон не спостерігав за нею так уважно, то й не помітив би його. — Нічого подібного. Але, зрештою, не можете ж ви очікувати, що я піду з кимось зовсім незнайомим?

— А чом би й ні? Треба ж нам колись і познайомитися? Тож, якщо ви не маєте жодних планів на цей вечір, я не бачу причин заперечувати проти того, аби ми провели його у товаристві одне одного. Це ж бо цілком цивілізований спосіб завести знайомство. Мене звати Стів Генлі. А вас?

— Рита Аллен, але я насправді не думаю, що це...

— Ну, гаразд, тоді просто забудьмо. Вибачте, що так недоречно заговорив про це. Просто я побачив вас і відчув себе таким самотнім і неприкаяним. Ну, ви ж бо знаєте, як воно буває. Але якщо ні, то ні.

І тоді Рита швидко, немовби боячись, що він сприйме її слова аж надто серйозно, сказала:

— Звучить сумно. Мені дуже шкода, що ви почуваетесь самотньо. Гадаю, я можу зробити для вас виняток. Як правило, я так не роблю — я ретельно добираю тих, з ким зустрічаюся.

Він усміхнувся — і жінка відповіла на його усмішку. Тепер, коли Рита заявила про свою порядність, вона вже не ставитиме перепон на його шляху.

— То ви підете зі мною на побачення?

— Ви — не перший американець, з яким я йду на побачення невдовзі після знайомства. Мушу визнати, що ви, хлопці, знаєте, як залицятися до жінок.

— Атож. Пропоную зустрітися у барі «Савой» о восьмій годині. Вам підходить?

— Так, мені підходить, — сказала вона.

«Ще б пак», — подумав Коррідон.

Це було навіть простіше, ніж Коррідон очікував, і зараз, йдучи у керунку Пікаділлі-серкус, він запитував себе, чи Гаррісові, якого знайшли у ставку, також вдалося запросити Риту на побачення. Якщо так, то, схоже, воно не пішло йому на користь. Але Коррідон уважав, що на чужих помилках можна вчитися. Його побачення не завершиться в ставку у Вімблдон Коммон. Він був цілком у цьому впевнений.

2

— Поїдьмо до мене, — сказала Рита Аллен, обіруч тримаючись за Коррідонову руку та притискаючи її до

себе. — Я так не хочу, щоб усе це закінчувалося — ніколи. Це був такий чарівний, чарівний вечір.

— От і я про те, — сказав Коррідон, допомагаючи їй тримати рівновагу. — Гаразд, поїдьмо до тебе. До речі, де ти живеш?

— У Вімблдоні. Це недалеко. Візьмімо таксі. — Вона важко похилилася на нього. — Думаю, я вже трохи підпила, правда? Тобі не здається, що я вже трішечки підпила?

— Цілком можливо, — похмуро мовив Коррідон і подумав: «Ще б пак їй не бути підпилою. Вижлуктати за вечір незчисленну кількість коктейлів, пляшку шампанського та три подвійних бренді». А вголос додав: — Я й сам не надто тверезий.

— Милій Стіве, — сказала Рита, схилиючи голову на його плече. — Я така рада, що пішла з тобою. Ти — наймиліший чоловік, якого я зустрічала цьогоріч. — Вона стиснула його руку. — Я люблю, коли чоловік уміє витратити гроші. Більшість із вас такі жмикрути. А ми з тобою чарівно провели час, правда?

— Авжеж, чарівно, — сказав він, змахнувши рукою, аби зупинити таксі, що саме проїздило повз них.

Поки таксі, попри дедалі жвавіший вуличний рух, почало розвертатися й описувало півколо, щоби під'їхати до них, Коррідон пригадував цей вечір. Рита була весела, легковажна та спрагла насолод. Усі чоловіки заглядалися на неї, заздрили Коррідонові та охоче помінялися би з ним місцями, адже того вечора Рита була найкраще вбраною та найспокусливішою жінкою у барі «Савой». Але Коррідону було нестерпно нудно. Йому весь час доводилося докладати неабияких зусиль, аби розділяти Ритину втіху та підтримувати її беззмістовну балаканину, тож наприкінці вечора він уже був геть збайдужілий та змучений. Отже, планував Коррідон, зараз вони поїдуть до неї, а вже там він якось витягне з Рити все, що

їй відомо про Меллорі. Вона може заговорити про нього, а може й відмовитися. Хтозна, як саме вона поведеться. Та зараз Коррідон був настільки знуджений, що йому вже не важило, чи дістане він якусь інформацію, чи ні. Якщо він на щось зараз і сподівався, то це на те, що Рита не чекатиме від нього любощів.

— А коли ми дістанемось додому, то проведемо час іще чарівніше, — промовила Рита, неначе прочитавши його думки, та притислася до нього, ніби запевняючи, що він марно витрачав свої гроші. — Адже так?

— Ще б пак, — мляво відказав він, відчиняючи дверця таксі. — Куди їхати?

Вона дала йому адресу у Вімблдоні та, вдоволено зітхаючи, опустила на сидіння.

— Я так люблю їздити у таксі, а ти? — сказала вона, коли таксі поторохкотіло вздовж Пікаділлі. — Обійми мене й тримай міцніше. — Вона занурила пальці у Коррідонове волосся, а тоді притягнула його голову до себе, шукаючи губами його губ.

Не відриваючись від Ритиних вуст, Коррідон байдуже роздивлявся оголошення, прикручене до панелі за спиною водія. То була реклама табору відпочинку, і на ній були зображені вбрані у купальні костюми чоловік і дівчина, які стояли на плоті, стискаючи одне одного в обіймах. Угорі зображення містився напис: «РОЗВАЖАЙТЕСЯ ДОСХОЧУ!». Білявка у його обіймах тихенько застогнала та притислася до нього ще міцніше. «І оце вони називають розвагою?» — запитував себе Коррідон. Ця жінка анітрохи для нього не важила. Вона не викликала у нього бажання. Коррідон із відчуттям утіхи усвідомив, що весь той час, відколи він урятувався з рук гестапівців, геть позбавив його звички до нерозбірливих зв'язків із жінками.

— Милій, — сказала Рита, легенько зітхнувши. — Милій Стіве, — мовила вона й заплющила очі. А тоді провадила далі: — Тримай мене отак. Я така сонна.

— Ну, то поспи, — сказав Коррідон і потайки витер губи рукою. — Я нікуди не втечу, — додав він, шкодуючи, що таки не може втекти.

Рита й справді заснула, і Коррідон відчув неабияке полегшення. Вона спала, поклавши голову Коррідону на плече та притулившись своїм білявим волоссям до його обличчя, а він пильно дивився у вікно, думаючи про Гарріса та запитуючи себе, чи той теж їхав з Ритою в таксі до Вімблдона і чи вона так само нахилила його голову до себе, щоби поцілувати.

Що ж, Гарріс — мертвий. Мабуть, його вбили саме тоді, коли він виходив від Рити. Коррідон притиснув руку до свого боку. Під плащем відчувалася заспокійлива вага автоматичного тридцятивосьмикаліберного пістолета у наплічній кобурі. Меллорі не здолає його так просто, як Гарріса.

Уже перейшло за першу годину ночі, коли таксі зупинилося перед невеличкою усамітною віллою на самісінькому краю Вімблдон Коммон.

Коли водій відчинив дверцята, Рита Аллен підвелася, сіла та швидким рухом пальців поправила зачіску.

— Усе гаразд? — запитав Коррідон, допомагаючи їй вийти з автівки.

— Так. Та остання порція бренді була, либонь, зайва. — Вона хихикнула, по-власницькому тримаючи його за руку. — Та зараз зі мною вже все гаразд.

Розплачуючись з водієм, Коррідон угледів відблиск води у місячному сяйві. Це привернуло його увагу. Не більше ніж за двісті ярдів від дому Рити Аллен розкинувся широкий став, оточений вербами. Коррідон вражено вдивлявся у нього, запитуючи себе, чи не у цьому

ставі знайшли тіло Гарріса. Він відчував неабияку спокусу довідатися про це у Рити.

— Ну ж бо, зайдімо досередини, — сказала вона, тягнувши його за руку. — Я би хотіла випити ще.

Коррідон піднявся сходинками разом із Ритою та постояв за її спиною, поки дівчина відчиняла двері. У світлі місяця її волосся було схоже на шовкове прядиво.

— Ти мешкаєш тут сама? — запитав він, заходячи слідом за нею до невеличкого темного передпокою.

— О, так, сама-самісінька, — відказала вона і засміялася: — Тебе це дивує?

— Трішки. — Він закліпав у затіненому світлі, яке вона увімкнула. — Я так собі гадаю, що для самотньої людини зручніше мешкати у квартирі.

— Заходь і візьми собі щось випити, — сказала вона, попровадивши його до вітальні.

«Типове любовне кубельце», — цинічно подумав Коррідон. Чільне місце у кімнаті займала велика канапа. Одрозу навпроти дверей стояла масивна шафка для коктейлів, зроблена з червоного дерева, переповнена пляшками й дорогими кришталевими тумблерами та винними келихами. Коло електричного обігрівача, що затуляв собою порожній камін, стояло зручне крісло. Підлогу вкривав вишуканий китайський килим, а два торшери відкидали на стелю бурштиново-жовте світло.

— У тебе тут доволі стильно, — сказав Коррідон, кидаючи свого капелюха на канапу.

— Так, — відгукнулася Рита, — доволі стильно. — Несподівано в її голосі забриніла нотка гіркоти, і Коррідон уважно поглянув на дівчину. Вона стояла коло шафки для коктейлів, втупивши погляд у канапу, її обличчя застигло. — Ну, то що ти питимеш? — зненацька запитала вона й додала: — Тільки не думай, що й решта будинку обставлена так само. Це не так, і це особлива кімната.

— Скотч. Дозволь, я сам приготую. І що у ній такого особливого?

— Сідай. — Вона налила у склянку чистого віскі, відчинила крихітний холодильник, вбудований у шафку, та дістала з нього чашу з льодом. — Ну, бо просто вона таки особлива, хіба ні? Я називаю її моїм театром дій. — Вона байдуже знизала плечима й провадила далі: — О, розумію, я — жінка сумнівних чеснот. Адже так це, здається, називають?

— Про що це ти говориш? — спантеличено запитав Коррідон.

— Ні про що. Усе гаразд. — А тоді вона раптом усмінулася та сказала: — Ти розважайся тут, а я поки перевдягнуся хутенько.

«Скільки разів мені доводилося чути ці слова?» — запитував себе Коррідон, цмулячи свій скотч. Більшість досвідчених жінок, яких він знав, казали йому достоту ті самі слова. Він дивився, як Рита виходить із кімнати, і розумів — уже за кілька хвилин вона повернеться та очікуватиме, що вони кохатимуться. Ця думка дошкуляла Коррідону, і він, насупившись, ходив туди й назад. У цій кімнаті не було нічого, що могло б його зацікавити. Тут не було ні шаф, ані шухляд, у які можна зазирнути. Жодного місця, де міг би бути захований ключ до розв'язання таємниці місцеперебування Меллорі.

Почувши, що Рита ходить нагорі, Коррідон підійшов до дверей. Вийшовши до передпокою, він дістався іншої кімнати, відчинив її, увімкнув світло та побачив, що всередині взагалі немає меблів, лише пил, який грубим шаром вкривав дошки підлоги. Що ж, недарма Рита визнавала, що не всі кімнати такі розкішні, як та, в якій він допіру був із Ритою. Коррідонові стало цікаво, скільки ще таких порожніх кімнат у цьому домі.

Він сидів, розвалившись, у кріслі, коли увійшла Рита. На ній був шарлатовий халат з важкого шовку, й у двер-

ному проходить вона зупинилася, позуючи, щоби Коррідон як слід нею помилувався. Але він бачив у ній лише ляльку з порожнім обличчям. Для нього вона була істотою з плоті та крові не більше, ніж зображення жінки, що з'являється на екрані завдяки технології техніколор*.

— Дуже мило, — сказав Коррідон, коли Рита впала на канапу та вмостилася поруч, усміхаючись до нього. — А зараз дозволь, я приготую напій і для тебе.

Вона витягнулася на канапі й напівобернулася, щоби мати змогу бачити Коррідона. Її халатик розлетівся, відкриваючи довгі, білі та гладенькі ноги.

— А ще кілька годин тому ми навіть не були знайомі, — сказала вона. — Аж не віриться, правда?

Він похмуро погодився, вручаючи їй віскі з льодом.

— А скажи-но мені дещо, — почав він, стоячи над нею. — Чому ти, маючи такий дім, працюєш у крамниці?

— Треба ж якось заробляти на життя, — відказала Рита, обороняючись.

— Тільки не кажи мені, що там тобі аж так добре платять, — пирхув Коррідон, обвівши рукою кімнату.

— Звісно, що не аж так добре, але не будь таким допитливим. Хай там як, а я волію бути незалежною. Ніколи б не подумав, еге ж? — Вона простягнула руку. — Ходи-но сюди, сядь поближче до мене.

Коррідон вирішив не марнувати більше часу. Він прийшов сюди, щоби дізнатися про Меллорі; і він дізнається про нього просто зараз.

— Візьми собі цигарку, — запропонував їй Коррідон. А коли Рита — із подивом і неохоче, як він помітив — узяла одну, Коррідон дістав з кишені сірника та, уважно дивлячись на дівчину, запалив його, креснувши сіркою об ніготь великого пальця. Ця витівка була Риті воче-

* Техніколор (англ. Technicolor) — технологія отримання кольорового кінематографічного зображення, що широко застосовувалася в Голлівуді з 1922 по 1955 рік.

видь знайома. Вона легенько стрепенулась і кинула на Коррідона швидкий погляд.

— Дуже мило, правда? — сказав він, затуляючи вогник долонею, поки Рита прикурювала. — Цієї штуки навчив мене один хлопака, якого я зустрів у Франції під час війни. Завжди хотів отак запалити сірника.

— Он як? — Рита випустила його руку та знову впала на подушку канапи. Вона силувалася надати своєму обличчю байдужого виразу. — Так роблять у кіно, правда? Усілякі погані хлопці на кшталт Джеймса Кегні*.

— Точно. — Коррідон дивився на кінчик цигарки, що жарів. — Кумедно, як подібні дрібниці можуть розбурхати думки та спогади. От, наприклад, узяти цього хлопця. Він служив у повітряних силах. Я зустрів його невдовзі після того, як він утік із табору для військовополонених.

— Давай не будемо говорити про війну, — швидко промовила вона. — Поговорімо ліпше про нас.

— Він був гарний собою хлопака, — провадив далі Коррідон, немовби не почувши її слів. — Я часто запитую себе, куди він подівся після війни. Він дістав поранення в горло і відтоді міг говорити лише пошепки. Свого часу він мене неабияк виручив. Хотів би я знову зустрітися з ним.

Рита заплющила очі. Під своїм майстерним макіяжем вона пополотніла. Коррідон розумів, що вона докладає відчайдушних зусиль, аби стриматися й не виказати себе.

— Скажу тобі ще дещо кумедне, — безжально провадив далі Коррідон. — Якось він розповів мені, що закоханий в одну дівчину й обставив для неї кімнату, в якій вони могли зустрічатися. Ще він розказував про

* Джеймс Френсіс Кегні (1899–1986) — один з найвидатніших акторів класичного Голлівуду. Відзначився тим, що успішно втілював у кінематографі характер «поганого хлопця».

шафку для коктейлів із вбудованим холодильником. Така розкіш трапляється нечасто, — Коррідон зупинився, побачивши, що Рита залякла, а тоді продовжив: — Ти його, бува, не знаєш? Його звати Браян Меллорі.

3

Автівка прогуркотіла дорогою на другій передачі та зупинилася за кілька будинків від дому Рити Аллен. Бадьорий чоловічий голос вигукнув:

— Дуже тобі дякую, старий. Ти ж знайдеш звідси шлях? Їдь і далі цією дорогою, а на другому повороті звертай праворуч. Станція — коло підніжжя пагорба.

— Не так голосно, дорогенький, — прокричала жінка. — Ти розбудиш усю вулицю. Звісно ж, Берті знає шлях; адже правда, Берті?

Голос іншого чоловіка гукнув, перекрикуючи гуркіт автомобільного двигуна:

— За мене не хвилюйтеся. Ну, до побачення. Бувайте і будьте чемні.

— Ще раз тобі дякую, старий. Ми пречудово провели час; просто пречудово. Не забудь, наступного разу — моя черга частувати. І нехай той наступний раз не забариться.

Гримнули дверцята автівки.

— Ну, бувайте здорові.

— До побачення, Берті, — прокричала жінка.

— Бувай, Доріс. І не робить там нічого такого, про що потім не можна буде розповісти матері.

Заревів двигун, й автівка поїхала геть.

У тиші, що запала потому, Рита Аллен промовила:

— То ти теж — один із них. — Вона сиділа, випроставшись, її пальці стискали складки халата. — Я мала би здогадатися. Яка ж я дурепа! — Вона зірвалася з канапи і стала над Коррідоном. — Ну чому ви просто не дасте

мені спокою? — Вона важко дихала, її очі потемнішали, у них проглядала суміш гніву та жаху. — Я не хочу в це вплутуватися.

— Ти вже у це вплуталася, — різко відрубав Коррідон. — Гарріса вбили.

Рита рвучко піднесла долоню до губ і, стримуючи крик, покусувала суглоби пальців.

— Не хочу цього й слухати! Не хочу нічого про це знати. Меллорі для мене — ніщо!

— Не все так просто, — відказав Коррідон і, щойно вона позадувала від нього, схопив її зап'ясток. — Гарріса вбили.

Рита пручалася, намагаючись вивільнити руку від його хватки. Пасмо білявого волосся впало їй на обличчя. Зрештою, збагнувши, що не зможе звільнитися, вона заплакала.

— Відпусти мене! Я не знаю, про що ти говориш, — простогнала вона. — Його не вбили. Він наклав на себе руки. Так писали у газетах. То була не моя провина. Я до цього непричетна.

— Його вбив Меллорі, — сказав Коррідон, струшуючи Ритою. — Він прийшов сюди, а Меллорі вже на нього чекав. І ти ще кажеш мені, що непричетна?

Рита знову спробувала вирватися.

— Ти — божевільний! — закричала вона. — Меллорі тут навіть близько не було. Його не було тут уже багато тижнів. Той дурень сам себе вбив.

— Це ти так кажеш. Однак я знаю, що то Меллорі вбив його. Я маю докази і хочу його знайти. Якщо ти нічого не знаєш про цю справу, то ліпше скажи мені, де він зараз.

— Ось саме про це хотів довідатись отой дурень, і подивися, що його спіткало! — Стиснувши долоні, вона вдарила кулаком об кулак. — Звідки тобі знати, що це Меллорі його вбив?

— Де він? — Запитав Коррідон.

— Навіть якби я знала, то не сказала би тобі, а я не знаю. Я не хочу, щоби мене у це вплутували. — Вона нестямно роззирнулася кімнатою. — Я не дозволю вплутати себе у цю справу.

— Цьому ти вже не зарадиш. Зараз ти розповіси правду або мені, або поліції. Роби, як знаєш. Сама лише згадка про поліцію змусила Риту пополотніти. Вона впала перед Коррідоном на коліна та заголосила.

— Але ж я не знаю. Я нічого про нього не знаю. — Її долоні обхопили Коррідонову руку, а шарлатові нігті увіп'ялися в його плоть. — Я мала би здогадатися, що таке зі мною станеться! Певно, я геть збожеволіла, коли зв'язалася з такою людиною, як Меллорі. Спершу я була у нього закохана. Думала, що він одружиться зі мною. Чекала й чекала. Я віддалась йому. Та й не було нічого, чого б я не віддала заради того, аби почути від нього бодай добре слово. Але він навіть не знає, що значить добро. — Зараз слова линули з неї, неначе потік, який зламав греблю. — Він купив оцей будинок і обставив його, навіть не порадившись зі мною. А тоді сказав, що відтепер я житиму тут. Я була надто безхарактерна для того, щоби послати його під три чорти. Я ж бо кохала його. Була ладна для нього на все. А він шість років користувався мною, неначе шльондрою, і так воно й триватиме, аж поки я йому, зрештою, набридну. Він не дає мені жоднісінького пенні. Якби не мої друзі...

Коррідон зробив нетерплячий рух.

— Я не хочу того всього слухати. Скажи мені, де я можу його знайти; це все, що я хочу знати.

Рита відсахнулася від нього.

— Достоту так само казав і той інший дурень, а зараз ти кажеш мені, що його вбили. Чи ти думаєш, я хочу, щоби твоя смерть теж була на моєму сумлінні? — Вона несамовитим рухом руки вказала на вікно. — Вони знайшли його там — у ставку. Приїхала поліція та «швидка».

А я дивилася, як вони виносили його на вкритих ковдрою ношах, і знала, хто то був. Я думала, він наклав на себе руки. Я мало не збожеволіла від хвилювання. — Вона підвищила голос і вже кричала: — Дай тому Меллорі спокій. Він — згубний чоловік. Чуєш? Він — згубний чоловік!

— Не побивайся аж так сильно, — різко урвав її Коррідон. — Якщо знаєш, де він, — просто скажи.

— То вас, охочих його вполювати, ціла банда? — допитувалася Рита, вчепившись у його зап'ясток. — Є ще дівчина та коротун у чорному береті. Вони приходили сюди, щоби поглянути на став. Я стежила за ними з вікна. Ти теж — один з них, правда? Що ж це Меллорі накоїв?

— Не зважай, — відказав Коррідон. — Просто скажи мені, де я зможу його знайти.

Однак йому ніяк не вдавалося схилити Риту до відвертої розмови. Вона раз у раз ухилялася від відповіді, заводила розмову на манівці та була вертка, неначе ртуть.

— Коли ти увійшов до крамниці, я й на думці не мала, що ти можеш виявитися одним із них, — провадила вона. — Ти був до мене такий ласкавий, і я так чарівно проводила вечір, аж раптом ти його зіпсував. Ти не знаєш, яке паскудне моє життя. Я відчайдушно потребую грошей. З таким самим успіхом я могла б опинитися на вулиці. Це його провина. Я була порядною дівчиною, допоки не зустріла Меллорі. — Рита заходилася поглажувати Коррідонову руку, і від її доторків його охопило відчуття огиди. — Нечасто зустрінеш когось такого милого, як ти. Старі чоловіки — н а й г і р ш і...

Коррідон відсмикнув свою руку та підвівся. На його обличчі з'явилася гримаса відрази, яку він негоден був приховати. Він підійшов до шафки для коктейлів і змішав собі черговий напій. Тоді вихилив його одним махом, поставив склянку та почав крокувати кімнатою туди й назад.

Рита, яка щойно була геть приголомшена, навдивовижу швидко оговталася від свого показного хвилювання і зараз пильно спостерігала за Коррідоном. Несподівано йому сьайнуло, що дівчина домагається від нього грошей, і він розсердився сам на себе за те, що не подумав про це раніше.

— Скажи мені, де я зможу знайти Меллорі, і я дам тобі десять фунтів, — сказав він, дістаючи свого гаманця.

— Але ж я не знаю, — відказала вона, прикипівши очима до двох п'ятифунтових банкнот, якими Коррідон погойдував перед нею. — Я так мало про нього знаю. Він просто мені телефонує. Я не знаю, де він живе.

Втрачаючи терпіння, Коррідон знизав плечима. Йому вже остогидла ця жінка, ця кімната з її атмосферою хтивості, йому було гидко від того пожадливого погляду, яким Рита дивилася на гроші в його руці.

— Ну, гаразд, як не знаєш, то не знаєш. — Він зробив рух, ніби збирається сховати гроші назад до гаманця, проте майже благальний жест Рити змусив його зупинитися. — То як, ти передумала?

— Не вдаватиму, що не потребую грошей. Потребую, і то вкрай сильно. До кінця тижня не маю ані шеляга...

— Ну, то заслужи їх, — сказав він. — Чи Меллорі колись писав тобі листи?

Вона повагалась, а тоді мовила:

— Так, ще коли ми тільки-но познайомилися; а відтоді — жодного разу.

— На конверті була його адреса?

— О, ні.

— А як щодо поштового штемпеля, звідки було надіслано листа?

— Не пам'ятаю.

— Звісно, пам'ятаєш. Це, либонь, було перше, на що ти звернула увагу. То яке місце було зазначене на штемпелі?

— Данбар*, — похмуро сказала вона.

— Він проводив там відпустку?

— Я не знаю.

— Тобі слід докласти більше зусиль, якщо ти так потребуєш цих грошей.

— А звідки мені знати, що ти їх мені віддаси?

У Ритиних очах застиг хитрий вираз, і Коррідон подумав, що найдавніша професія залишила на цій жінці своє тавро. Єдиною різницею між нею та продажними жінками на вулиці була та, що Рита не наражалася на небезпеку бути затриманою патрульними поліціантами.

Коррідон пожбурих у неї п'ятифунтовою банкнотою.

— Ось, маєш одну для початку. Другу отримаєш після того, як розповіси мені те, про що я хочу довідатися.

Рита схопила банкноту, її очі жваво засяяли.

— Якби я не була у такій скруті...

— Не треба виправдовуватися, — перепинив її Коррідон. — Чи Меллорі колись казав тобі, що він живе у Данбарі?

Вона повагалася, а тоді нерішуче відповіла:

— Думаю, він має будинок десь там неподалік. Якось він розповідав мені, що збирається купити острів і збудувати на ньому дім.

— Як давно це було?

— Ще коли я зустріла його вперше. Близько п'яти років тому. Можливо, то була брехня, та я так не думаю. Більше він ніколи про це не згадував.

«Це вже на щось схоже, — подумав Коррідон. — Острів коло Данбара. Певно, не надто складно буде його знайти».

— Маєш якісь думки щодо того, де саме розташований його дім?

* Данбар (англ. Dunbar) — місто у Шотландії, розташоване на південному березі затоки Ферг-оф-Форт за 48 кілометрів від столиці країни — Единбурга.

— Ні.

На мить він замислився, а тоді спитав:

— Як часто він сюди приходить?

— Коли йому заманеться. — Обличчя Рити застигло, неначе закам'яніло. — Іноді — двічі на тиждень; іноді я не бачу його по два місяці поспіль.

— То ти кажеш, що востаннє бачила його кілька тижнів тому? Скільки саме тижнів?

— Шість — можливо, сім, точно не пригадаю.

Коррідон пробігся пальцями по своєму волоссю. Він відчував, що таке розпитування нікуди його не приведе, й від того дратувався.

— Чи він колись згадував імена своїх друзів?

— О, ні, він ніколи не говорив про себе.

Коррідон недовірливо поглянув на Риту. Небагато ж він здобув за свої десять фунтів. Він навіть не був певен, чи вона сказала йому правду. Дім на острові поблизу Данбара. Не надто ймовірна історія. І жодної іншої інформації, вартої уваги. Невже він змарнував цілий вечір і десять фунтів тільки для того, аби почути, що колись у Меллорі був дім на острові?

— Чи можеш ти розповісти мені щось іще? Він мав якихось родичів?

— У нього була сестра.

— Оце вже ліпше. Дім на острові, тітка у Вендовері, а відтепер додалася ще й сестра.

— Звідки ти це знаєш?

Якусь частку секунди вона вагалася, а тоді невимусно сказала:

— Якось вона телефонувала, питала про нього.

Коррідон відчував, що Рита бреше.

— Себто ти хочеш сказати, що вона телефонувала сюди? Це вельми незвично, тобі так не здається? Брати зазвичай не розповідають сестрам про своїх коханок.

— То ось хто я, по-твоєму, така? — глузливо запитала вона.

— Хто ти — анітрохи не важить, — різко відказав Коррідон, — ми говоримо про сестру Меллорі. Коли вона тобі телефонувала?

— О, це було давно. Невдовзі після того, як я познайомилася з Меллорі.

Коррідон задумався на мить, а тоді запитав:

— А вона, бува, не залишила номер свого телефону?

— Чому ж, залишила. Я геть про це забула.

— І який то номер?

Рита хутко збагнула, що має нагоду поторгуватися.

— Чи не міг би ти вділити мені трохи більше, ніж десять фунтів? — піддесливо запитала вона. — Ти увияти собі не можеш, у якій я скруті...

— То який номер телефону? — повторив Коррідон.

Її обличчя похмуро застигло.

— Я не пам'ятаю.

— Ну, гаразд, якщо ні, то ні, — сказав Коррідон, знизуючи плечима. — Ці п'ять фунтів я залишу собі. — Він підвівся на ноги. — З мене вже цього задосить. Я йду.

— Ти такий само жорстокий, як і решта, — розлючено вигукнула Рита. — Заплати вісім фунтів, і я тобі скажу.

— П'ять. Або так, або не отримаєш нічого.

Вона витріщилася на Коррідона, намагаючись вирішити, чи блефує той, чи ні. А вже коли він поклав п'ятифунтову банкноту назад до гаманця, хутко вимовила:

— Гаразд. Зачекай тут. Я записала його десь у адресній книзі. Зараз принесу.

Минула хвилина, відколи Рита вийшла з кімнати — цілком достатньо для того, щоби дістатися сходів, коли це раптом до Коррідона долинув її дикий, несамовитий крик, що розлігся тихим домом. То був страхітливий звук, від якого кров холонула в жилах. Почувши його, Коррі-

дон зірвався на ноги й кинувся до дверей, та до того, як він устиг їх відчинити, весь дім задвигтів від страшного гуркоту, що долинув із передпокою. Якусь мить Коррідон простояв нерухомо, міцно стискаючи рукою клямку, із серцем, яке шалено калатало в грудях. А тоді рвучко смикнув за клямку і розчахнув двері.

Вона лежала біля сходів, її голова схилилася на плече під неприродним кутом; одна довга оголена нога була вивихнута й стриміла догори, немов осудливий перст, що вказував на темний сходовий прогін.

РОЗДІЛ ШОСТИЙ

1

Коли Коррідон зупинився перед дверима своєї квартири, незграбно намацуючи в кишені ключа, з-за стіни дощу та темряви виступила якась постать і, нечутно ступаючи на м'яких гумових підощвах, рушила в його бік. Коррідон рвучко обернувся та вже наполовину дістав свого пістолета, коли це голос озвався:

— Усе гаразд. Це я, Ренлі.

— Що це в біса за ігри; чому це ви отак підкрадаєтеся? — оскаженіло допитувався Коррідон, вражено усвідомивши, яким нервовим він зробився через нещодавні події.

— Я вже кілька годин на вас чекав, — сказав Ренлі. В його голосі бриніла напружена нотка тривоги. — Я мушу з вами поговорити

— Ну, гаразд, — уривчасто відповів Коррідон. — Тоді ліпше зайдіть досередини. — Він одчинив вхідні двері та попровадив гостя крутими сходами нагору, до вітальні. Скинувши свого тренчкота, Коррідон запитав:

— У чому річ?

У різкому електричному світлі обличчя Ренлі здавалося білим і змарнілим. Вода скрапувала з його макінтоша* на килим.

— Вони вбили Крю, — хрипко мовив він.

Коррідон байдуже поглянув на нього. Відколи вбили Крю, трапилося стільки подій, що його смерть видавалася віддаленою та несуттєвою.

— То й що? Чи ви про це щойно дізналися?

— То ви знали? — Ренлі притулив долоню до обличчя. — Про це ж іще не писали у газетах, чи не так?

— Скиньте-но того плаща, уже й так достобіса води з нього натекло, — нетерпляче сказав Коррідон. Поки Ренлі розстібав гудзики свого макінтоша, Коррідон провадив далі: — Ні, у газетах про вбивство Крю поки не писали. Жанна приходила до мене вчора ввечері, щоби про це розповісти. Такий вже має задум — якщо я не знайду Меллорі, вона надішле пістолет і розписку до поліції. На пістолеті лишилися відбитки моїх пальців, а розписка правитиме за мотив. Невже вона не втаємничила вас у свої плани?

Ренлі видавався приголомшеним. Він зняв свого макінтоша і кинув його на підлогу.

— Це — вбивство, — мовив Ренлі здушеним голосом.

Коррідон пильно на нього подивився.

— Звісно, це вбивство. Та що з вами таке? Ви ж планували вбити Меллорі. Це теж убивство. То в чому відмінність?

Ренлі важко опустився у фотель, немовби його перестали тримати ноги.

* Макінтош (*англ.* mackintosh) — плащ або пальто з водовідпорної прогумованої тканини. Назва цього предмета одягу походить від імені шотландського хіміка Чарльза Макінтоша (1766–1843), який і винайшов згадану водовідпорну тканину.

— Вбити його отак... Це неймовірно. Вона — божевільна. Вони обоє такі. Яким же несосвітеним дурнем я був, коли зв'язався з ними.

— Чому це ви раптом стали таким бридливим? — спантеличено запитав Коррідон. — Коли ми бачилися востаннє, ви були достатньо заповзятливим, аби вбити Меллорі.

— Я ніколи не думав, що вони його колись знайдуть, — мовив Ренлі тихим, нерішучим голосом. — Я ніколи не сприймав той їхній план серйозно. Присягаюся, ніколи! — Його голос зірвався. — Я збираюся піти до поліції. Не хочу бути причетним до вбивства.

— Зараз уже трохи запізно для того, щоби втрачати сміливість, — сказав Коррідон. — До поліції звертатися не варто. Що нам насправді потрібно, то це знайти Меллорі, і то швидко.

— Та невже ви не розумієте? — сказав Ренлі, ударивши кулаком по бильцю фотеля. — Якщо я піду до поліції й розповім, як усе було насправді, це зніме з вас усі підозри. Я не дозволю їм перекласти на вас провину за вбивство Крю.

— Поліція вже чимало років тільки й чекає нагоди, щоб упіймати мене на гачок, — відказав Коррідон, невгамовно крокуючи невеличкою кімнатою туди й назад. — Вони вам не повірять. До того ж, завтра десь о цій самій годині мене вже розшукуватимуть за звинуваченням у ще одному вбивстві.

Вражений Ренлі аж підскочив у фотелі.

— Ще одне вбивство? — повторив він. — Що ви маєте на увазі?

— Сьогодні ввечері я був удома в Рити Аллен. Вона впала зі сходів і зламала шию.

— Але ж це — не вбивство...

— Хіба ні? — сказав Коррідон. — Її зіштовхнули. Річ у тому, що я був там. Рано чи пізно водій таксі, який під-

возив нас із Ритою до її будинку, дасть поліцьянтам мій детальний опис. А крім того, коли я полишав квартиру Крю, мене бачив продавець з тієї тютюнової крамнички, що на долішньому поверсі будинку. І він теж рано чи пізно дасть свої свідчення. А тоді знайдеться якийсь розумака поліцейський, який здатен скласти два і два до купи — і мене неодмінно звинуватять.

— Але хто ж її зіштовхнув? — запитав Ренлі, схилившись уперед. — І звідки ви знаєте, що її саме зіштовхнули?

— Невже ви не здогадуєтеся? Я думаю, це зробив Меллорі.

Ренлі здригнувся.

— Я у це не вірю.

— Не розумію, чому. Думаю, Меллорі вже був у будинку, коли ми з Ритою туди приїхали. Вона виказувала таємниці, та ще й половину всього того часу репетувала не своїм голосом. Потому піднялася сходами нагору, щоби принести мені дещо, і тоді він її штовхнув. Якщо це був не Меллорі, тоді хто це міг бути?

Ренлі зблід.

— Це неймовірно, — сказав він і знесилено відкинувся у фотелі.

— Чому ви так думаєте? Під час нашої першої зустрічі ви тільки про Меллорі й говорили. Він — убивця, він і такий, і сякий. То чому це вбивство раптом стало видаватися вам таким неймовірним? — запитав Коррідон. — Ви геть не схожі на холоднокровного месника. Як ви взагалі ув'язалися в цю безглузду авантюру та пристали до змовників, які задумали вбити Меллорі? Це вам аж ніяк не личить.

— Ні, — стражденно сказав Ренлі. — По суті, я не придатний взагалі ні до чого. — Він повагався, а тоді зважився й поринув у розповідь: — Усе своє життя я певною мірою був невдахою. Гадаю, що я так ніколи по-справжньому й не подорослішав. Ще змалечку я захоплено читав дешеві

пригодницькі романи. Кохався у тих історіях про небезпечні авантюри, та й самому закортіло пережити щось подібне. Коли Жанна сказала, що має намір переслідувати Меллорі, хай би де той був, і вирушає на його пошуки, ця ідея видалася мені привабливою. Втім, я ніколи не думав, що Жанні вдасться його знайти, інакше б ніколи не пристав до цієї змови. — Ледь помітний рум'янець розлився його понівеченим обличчям. — Правду кажучи, мені було страшно повертатися до Англії та намагатися шукати роботу. Я й до того був доволі нездалий працівник, а вже нині, з однією рукою... — Ренлі не шукав співчуття, він просто стверджував факт. Помовчавши трохи, він продовжив: — Я волів би залишитися з ними у Франції. Гарріс і Любіш мали трохи грошей. Поки ми трималися разом, вони охоче ділилися з нами, чим могли. Нам доводилося жити в доволі суворих умовах, але жилося нам добре, вільно та безтурботно. Я почав отримувати грошову допомогу, що виплачувалася учасникам війни, та зміг вносити свою лепту до спільних коштів, а коли гроші закінчувалися, Гарріс завжди охоче позичав мені фунт-другий. Наше життя видавалося мені втіленим пригодницьким романом, і так тривало аж до смерті Гарріса. Його загибель глибоко мене вразила, хоча тоді я не вірив, що до неї причетний Меллорі. Чомусь я й досі у це не вірю. Гарріс був доволі дивний. Він дуже боявся води. А знайшли його у ставку. Якщо він випадково у нього впав, то міг запанікувати. Він не умів плавати. Я й досі не вірю, що його вбив Меллорі.

А тоді загинув Любіш, і я вже не знав, що й думати. Це могло бути нещасливим випадком. Жанна присягалася, що то справа рук Меллорі, та звідки вона могла це знати? Зрештою, Любіш міг просто випасти з потяга. — Ренлі потер коліно долонею своєї єдиної руки та втупився очима у вичовганий килим. — А тоді Жанна сказала, що надійшла моя черга шукати Меллорі. Та я не хотів

його шукати. Він мені подобався. Він-бо насправді був чудовим хлопцем. — Обличчя Ренлі посвітлішало. — То був славний парубок, який не боявся ні чорта, ні Бога, і я присягаюся, що він не міг зрадити П'єра, злякавшись того, щб́ йому могли заподіяти гестапівці. Не було в тому хлопцеві ані дещиці малодушності. — Ренлі пригладив пальцем вуса, і його обличчя стурбовано спохмурніло. — Отоді я й запропонував їй залучити допомогу ззовні. Це виявилось збіса важкою роботою, проте я врешті-решт таки зумів переконати Жанну. І зараз я про це шкодую. Мені справді дуже шкода, що втягнув вас у цю справу.

— І мені також, — похмуро мовив Коррідон.

— Але, розумієте, я досі не міг повірити у те, що Жанна справді мала намір доручити вам убити Меллорі. Але зараз я усвідомив, що ці двоє ні перед чим не зупиняться. — Він неспокійно совався у фотелі, то випростовуючи свої довгі ноги, то закидаючи їх одна на одну. — Ян застрелив Крю після того, як я покинув квартиру, аби піти за вами слідом. Коли я повернувся, він перестрів мене на розі вулиці та сказав, що Жанна вирішила переїхати і що повертатися до квартири Крю небезпечно. Вже тоді я здогадався, що щось сталося, але не наважився запитати прямо. Жанна знайшла для нас кімнати у жахливому готельчику неподалік Ченсері-лейн. Ми переїхали туди. І лише згодом вона сказала мені, що Крю — мертвий. Вона не вдавалася в деталі, та, поглянувши на Янове обличчя, я зрозумів, що це він застрелив бідолаху. Тоді для мене усе було вирішено. Я більше не міг залишатися разом із цими людьми й подумав, що мені краще зустрітися з вами.

Коррідон стримався, аби не позіхнути. Він був геть змучений і відчував, що його голова немовби напхана ватою.

— Ну, а тепер, коли ви зустрілися зі мною, яким буде ваш наступний крок?

— Не знаю. Я збирався звернутися до поліції, та якщо ви не хочете, щоб я це робив — що ж, я не звертатимусь.

— Ми не можемо звертатися до поліції, — нетерпляче сказав Коррідон. — Що нам насправді потрібно зробити — то це знайти Меллорі. Чи знали ви, що він має сестру?

— Сестру? — Ренлі мав здивований вигляд. — Я знав, що він має тітку, але про сестру ніколи не чув. Ви впевнені?

— Про неї мені розповіла Рита Аллен. Сестра Меллорі телефонувала до неї кілька років тому й залишила номер свого телефону. Мені пощастило знайти його у старій адресній книзі у Ритиній спальні. Тоді я перевінив цей номер у довіднику. Її звати Енн Меллорі, й вона мешкає за адресою Чейні-вок, 2-А, художні студії. Я маю намір побачитися з нею сьогодні, після того як висплюся. — Коррідон доторкнувся до пластиру на своїй щоці. — І ось іще дещо, про що я вам досі не розказав. Я випадково зустрівся з Меллорі. — І він розповів Ренлі про те, як ходив до квартири Крю і що там сталося.

— Він подумав, що ви — це я? — запитав, помітно вражений, Ренлі. — Я ж бо ніколи не зробив йому нічого лихого.

— Якби він збирався вбити, то вистрілив би вдруге замість того, щоби втікати геть, — зауважив Коррідон.

Але Ренлі був явно засмучений.

— Ми з ним завжди добре ладнали. Отак узяти й вистрілити...

— Кажу вам, він умісне схибив. Він стріляв не для того, щоб убити.

— Мені це не до вподоби, — наполягав Ренлі. — Ви впевнені, що то був Меллорі?

— Хай би хто то був, він мав незвичайний голос; такий собі хрипкий шепіт. І він назвав ваше ім'я. Хто ще то міг бути?

— Слушно, — мовив Ренлі. — То не міг бути ніхто інший.

— Що ж, наразі забудьте про це. Я збираюся спати. Для однієї ночі я мав аж задосить пригод. Хочете заночувати тут, чи підете назад, до тих двох?

— Назад я не збираюся, — наполегливо сказав Ренлі. — Якщо ви не заперечуєте, я заночую тут. А завтра, можливо...

— Атож, завтра. Ранок покаже. Тоді ми з вами й поговоримо. Можете спати на софі. Я принесу вам ковдру.

Зручно влаштувавши Ренлі, Коррідон пішов до своєї спальні та зачинив за собою двері. Та заснув він не одразу. Він думав про Ренлі й вирішив, що вранці переконає його повернутися до змовників. Мати друга у ворожому таборі — то правильна тактика, і Коррідон відчував, що може довіряти Ренлі. Можливо, йому вдасться дістати пістолет і розписку. Якщо він це зробить, то половина Коррідонових проблем буде вирішена. Зранку він поговорить з Ренлі про це.

А коли Коррідон нарешті заснув, то бачив тривожні сни. Цього разу в ногах його ліжка сиділа Рита Аллен і намагалася щось йому сказати. Та щоразу, коли вона вже ось-ось мала заговорити, з темряви простягалася рука, що затуляла їй рота, — рука Браяна Меллорі.

2

Зранку, коли за кілька хвилин по десятій Коррідон приплентався на кухню, Ренлі саме варив каву.

— Про це вже пишуть у газетах, — сказав Ренлі, його обличчя напружилося, тамуючи збудження та неспокій. — Стосовно Крю.

Коррідон торкнувся пальцями волосся та буркнув:

— Ну, то про що там пишуть?

— Поліція хоче допитати... втім, вам краще прочитати все самому. Газета — у вітальні.

— Є щось про Риту?

— Ні. Але той власник тютюнової крамниці дав поліції ваш опис, і то вельми докладний.

Коррідон кисло вишкірився.

— Я ж казав вам, що так і буде.

Він увійшов до вітальні. Новини на першій шпальті були присвячені знахідці тіла Крю. Була на сторінці й світлина тютюнника, який стояв у дверях своєї крамниці. В інтерв'ю репортерів він сказав, що бачив, як з квартири Крю, приблизно в той час, коли небіжчик зустрів свою смерть, виходив якийсь високий, рум'янолиций, міцної статури чоловік, вбраний у тренчкот і сірого повстяного капелюха. Поліція, йшлося далі у тій статті, прагне чимшвидше допитати цього чоловіка, сподіваючись, що той зможе пролити світло на цей злочин, який на позір скидається на вбивство з метою помсти, адже з квартири, схоже, нічого не зникло.

Увійшов Ренлі, несучи тацю з грінками та кавником.

— Справжня веремія закрутиться, коли вони знайдуть Риту, — сказав Коррідон, наливаючи собі горнятко кави. — Мені треба буде забезпечити собі якесь алібі.

— А ще вам краще позбутися тренчкота і капелюха, — порадив Ренлі. Зараз він здавався більше схожим на колишнього себе; менше нервувався й виявляв більше готовності стати у пригоді. — Якщо вони знайдуть їх тут...

— Маєте слухність. Можливо, ви це й зробите для мене? Я поскладаю їх до валізи. А тоді ви віднесете ту валізу до клубу «Аметист» — це неподалік Фріт-стріт — і віддасте її Еффі Роджерс, гаразд? Скажіть їй, що це від мене і що я хочу, аби вона якийсь час потримала валізу у себе. Ви зробите це?

— Звичайно, — охоче сказав Ренлі. — А як щодо алібі?

— Це вже я залагоджу, — відказав Коррідон. — А зараз послушайте мене. Я міркував щодо вас. Ви сказали, ніби шкодуєте, що втягнули мене у цю справу. Що ж, гаразд, але чи подасте ви руку допомоги, аби витягти мене з тієї халепи, в якій я опинився?

— Звісно, що так, — одразу відгукнувся Ренлі. — Саме тому я й прийшов до вас учора вночі. І, як я вже казав, охоче допоможу. Можу звернутися до поліції, або ж вчиню так, як ви уважатимете за найкраще.

— Я хочу, щоби ви повернулися до тих двох. — І, коли Ренлі вже збирався заперечити, Коррідон поквапливо продовжив: — Вони надто підступні, аби залишати їх без нагляду. Я хочу знати, що вони задумали, тож, якщо ви будете з ними, то зможете тримати мене в курсі подій. Крім того, вам може трапитися нагода знайти пістолет і розписку.

— Ви просите у мене чимало, — стривожено мовив Ренлі. — Ви просите мене шпигувати за ними.

— Вирішувати вам. Якщо не схочете — тоді ні. Але це єдиний спосіб, у який ви можете мені допомогти. Ви ж і самі це розумієте, правда?

Ренлі повагався, а тоді сказав:

— Ну, гаразд. Я зроблю все, що зможу, але мені це не до вподоби. А що, як вони дізнаються...

— З якого б то дива вони мали дізнатися? Просто не кажіть їм нічого. Удайте, ніби я від вас вислизнув і ви мене втратили. Я збираюся вийти на слід Меллорі. Сьогодні зранку зустрінуся з його сестрою. Вам ліпше занотувати собі номер її телефону — на випадок, якщо стане потреба зі мною зв'язатися. Я буду в неї приблизно опівдні. А де я зможу знайти вас?

— Ми зупинилися в готелі «Ендфілд», що на Брюер-стріт. Це бічна від Ченсері-лейн, — відказав Ренлі, записуючи адресу та телефон Енн Меллорі на зворотному боці конверта.

— Гаразд. Зараз я спакую валізу, й тоді ви зможете вирушити. Тільки не прохопіться тим двом ані словом про сестру Меллорі. Відтепер ми їм нічого не розповідаємо.

Коли Ренлі, узявши валізу, пішов, Коррідон зателефонував Зані.

— Позавчора я до полудня не виходив із клубу, — сказав він, коли на лінії почувся гортанний голос Зані. — І Макса про це попередь. Отримаєш за це п'ятдесят фунтів.

Якусь мить Зані не відповідав. Коррідонові було чутно його важке дихання, що долиняло з іншого кінця дроту.

— Вони мають твій докладний опис, — нарешті сказав він. — Те алібі довго не протримається.

— Мусить, — похмуро мовив Коррідон. — Ти можеш зробити так, аби ця історія трималася купи. Ти і Макс.

Знову запала мовчанка. Зрештою Зані відповів:

— Ну, гаразд. Я розповім їм цю казочку, та не звинувачуй мене, якщо...

— Зроби так, аби ця історія трималася купи, — коротко кинув Коррідон і повісив слухавку.

Коррідон якусь хвилюк просидів, втупившись у телефон і стурбовано замислившись. Його насуплене чоло вкрилося зморшками. Колись на Зані можна було покласти, та Коррідон відчував, що зараз від власника клубу годі чекати суттєвої допомоги. Та хай там як, а наразі Зані був його найкращим варіантом. Ніхто інший просто не зміг би негайно забезпечити йому алібі. Коррідон уже вирушив був до спальні, коли це раптом задзвонив телефон. Він повернувся, підняв слухавку та сказав:

— Хто це?

— Містере Коррідон, це я — Еффі, — мовив тремкий голос.

Він одразу зрозумів — щось не так. Еффі ще ніколи йому не телефонувала, і за звучанням її голосу Коррідон міг безпомильно визначити, що вона дуже засмучена.

— У чому річ, Еффі? — сказав він. — Що сталося?

— Я все намагалася вам зателефонувати, — поспішно промовила вона. — Містере Коррідон, тут була поліція. Я чула, як вони говорять із Зані. Він дав їм вашу адресу.

Коррідонове обличчя застигло.

— Як давно це було?

— Більш ніж десять хвилин тому. Тут був цей детектив-сержант Роулінс, і він щось говорив про вбивство.

— Усе гаразд, Еффі. Нема про що непокоїтися. Дякую, що зателефонувала. Наглянь за тією валізкою, що я тобі передав. Не віддавай її нікому. Бувай, Еффі. Мушу поспішати, — сказав він і повісив слухавку, щойно дівчина збиралася заговорити знову.

Якусь мить Коррідон простояв у задумі. А щойно він знову подався до спальні, пролунав різкий стукіт у вхідні двері. Це не могла бути місіс Джейкобс, яка прибирала у квартирі. Та, проходячи, незмінно дзвонила у дзвоник. Коррідон здогадався, хто то був. Він беззвучно підійшов до вікна та обережно визирнув крізь тюль долі, у м'юз. Мигцем побачив двох дужих чоловіків, які дивилися на його вікно; одним із них був Роулінс.

Коррідон надто часто потрапляв у скрутні становища, тому поліціанти під вікном стривожили його хіба на мить. Йому було не першина, що на нього полює поліція, тож він був до цього готовий. Коррідон хутко пройшов до спальні, відчинив шафу та взяв із неї легкий плащ і капелюха. На дні шафи був наплічник, якого Коррідон задалегідь напакував предметами першої необхідності та тримав на випадок отакої надзвичайної ситуації, як та, що спіткала його зараз. Він хутко схопив наплічника, дістав із шухляди стос однофунтових банкнот і запхав їх до кишені плаща. Коли повернувся до вітальні, готовий до виходу, пролунав іще один різкий стукіт у двері. Коррідон кисло посміхнувся, завдав наплічника собі на плече, відчинив двері квартири та вийшов у коридор. Просто

над його головою було дахове вікно. Він потягнув засувку, яка зачиняла вікно, відсунув раму вбік, підстрибнув, ухопився зігнутими пальцями за край віконного отвору, підтягнувся та видобувся нагору. Дах будівлі мав легкий ухил у бік м'юзу. Комин приховував Коррідона від очей тих, що зібралися долі. Він запитував себе, чи поставили поліціанти одного зі своїх, аби пильнував позаду будинку. З минулого досвіду знаючи, який ретельний був Роулінс, Коррідон здогадувався, що на нього там хтось чекатиме. Він знав, що, тримаючись середини даху та низько схиляючись, зможе залишитися непоміченим для тих, хто спостерігатиме за будинком з хідника, тому почав скрадатися дахом у бік виходу з м'юзу.

З усього ряду гаражів останній був єдиний, який стояв порожній, і, діставшись до нього, Коррідон підважив дахове вікно, відчинив його та спустився у тьмянний запилюжений коридор. Звідти він зійшов додола сходами, на кілька дюймів прочинив вхідні двері та визирнув назовні, окинувши м'юз пильним поглядом. Зараз Роулінс зі своїм супутником стояли спинами до гаража навпроти Коррідонової квартири та не зводили очей із її вхідних дверей. Декілька шоферів припинили мити автівки та зі жвавою цікавістю спостерігали за детективами. Коррідон чекав. Усі очі були прикуті до його квартири, але він знав, що варто йому зробити бодай один крок до м'юзу — і він зараз-таки приверне до себе увагу. Він поспостерігав за тим, як Роулінс та інший детектив про щось коротко перемовились, а тоді хутко відступив назад, адже Роулінс подався м'юзом прямісінько в його бік, залишивши іншого детектива тинятися коло Коррідонових вхідних дверей.

Коррідон причинив двері, дочекався, поки важкі Роулінсові кроки промайнуть повз, а тоді знову визирнув.

Роулінс пішов, однак інший детектив, схоже, на весь день залишився чатувати коло дверей. Коррідон зачекав

ще. Спливло п'ять хвилин, і той детектив розвернувся спиною до Коррідона та подався у дальній кінець м'язу. Більше не вагаючись, Коррідон вийшов за двері та жвавою ходою попрямував до виходу на вулицю. На кожному кроці він очікував почути за спиною гучний оклик, але опирався спокусі озирнутися через плече. Та нічого не сталося, і він безперешкодно дістався Гросвенор-сквер. А коли Коррідона вже не могли бачити з м'язу, він пришвидшив кроки та вирушив до Гайд-парк-корнер.

3

Високу, пофарбовану на зелено браму в шестифутовій* стіні прикрашала мосяжна табличка, на якій було написано: «Чейні-вок, Художні студії».

Перед нею Коррідон зупинився, роззирнувся праворуч і ліворуч, а тоді взявся за клямку та відчинив браму. Він опинився на брукованому подвір'ї, обабіч якого було розташовано чимало невеличких бунгало, кожне з яких обладнане величезним даховим вікном, аби вловлювати північне світло. Номер 2-А виявився охайним будиночком з побіленими стінами, що сховався за останнім бунгало у лівому ряду. Він стояв осторонь, неначе його будівельникові надто пізно спало на думку притулити його саме там, ніби він планував звести п'ятнадцять студій, а місця стало лише для чотирнадцяти. Тож цей додатковий будиночок номер 2-А немовби потрапив у немилість і був відкинутий подалі з очей.

Коррідон підійшов до фарбованих у темно-синій колір вхідних дверей та натиснув на гудзик дзвоника. Він стояв і чекав, тримаючи руки у кишенях, а наплічника на плечі. Його розум був порожній. Він уявлення не мав, що зараз казатиме сестрі Меллорі. Залишалося покластися

* 1 фут дорівнює 30,48 см.

лише на власну кмітливість, сподіваючись, що вона допоможе йому добрати потрібних слів, які підійдуть для спілкування саме з такою жінкою, якою виявиться Енн. І, стоячи на теплому сонячному світлі, що відкидало на білу стіну будиночка його чітку, наче гравюра, тінь, Коррідон сповнився передчуттям і хвилюванням.

Двері відчинилися, і перед ним постала дівчина. Щойно побачивши її, він відчув раптовий та гострий укол розчарування, адже несвідомо чекав на якусь ефектну жінку; либонь, на ще одну Риту Аллен, хіба що без її професійної жорсткості. Але цю дівчину годі було назвати ефектною. Вона була середнього зросту та худорлява. Коррідон одразу помітив, які тонкі її зап'ястки та які маленькі долоні. Її сіро-блакитні очі дивилися просто на нього, і вона усміхалася. Волосся дівчини, помітив Коррідон, було темно-брунатне та коротко підстрижене; воно скуповдженою копицею облягало її мініатюрну голову, неначе хутряна шапочка. Тіло Енн під чепурною візерунчастою сукнею видавалося надзвичайно струнким, і вся її постать справляла враження тендітності та беззахисності.

Чистим і спокійним голосом вона сказала: «Доброго ранку». Коли Енн усміхнулася, її обличчя осяялося світлом, і Коррідон зрозумів, що вона відчуває до нього приязнь і хоче бути дружньою та сподівається на дружнє ставлення у відповідь.

Уся кмітливість, на яку Коррідон так покладався, нараз його покинула. Ця тиха, звичайна на вигляд дівчина з її великими серйозними очима та тендітною беззахисністю, що так впадала в очі, геть вибила його з колії. І він сказав їй те, чого аж ніяк не збирався казати, та було у цій дівчині щось таке, через що ви просто не могли їй брехати.

— Я намагаюся відшукати вашого брата — Браяна Меллорі, — трохи недоладно мовив він. — Ви ж його сестра, чи не так?

Її усмішка зникла, а світло, що осявало обличчя, згасло.

— Браяна? Невже ви не знали? — запитала вона, немовби одразу признавши у Коррідоні давнього Браянового друга. — Таж Браян мертвий. Він помер близько двох років тому.

РОЗДІЛ СЬОМИЙ

1

Готель «Ендфілд» на Брюер-стріт, що неподалік Ченсері-лейн, аж ніяк не був першокласним готелем. На вході, щільно затисненому поміж крамницею правничого канцелярського приладдя* та фотосалоном, не було жодної вивіски, і, хоча назва готелю була написана на скляних панелях вхідних дверей, одначе шрифт був такий вигадливий, а літери виписані так похило, що назву ту годі було прочитати.

До готелю вели двостулкові двері, що відчинялися в обидва боки, а за ними починався прогін крутих сходів із мосяжними поруччями; а нагорі сходів, без жодної очевидної причини, була почеплена завіса із намистинок, що повсякчас торохкотіла, гойдаючись на неугавному

* Йдеться про те, що англійською називається law stationer's shop — поширений у Великій Британії та Ірландії різновид спеціалізованих крамниць, у яких продається канцелярське приладдя для правників — папір, бланки тощо, а також виготовляються копії юридичних документів.

протягу, що здіймався сходами від вхідних дверей. Потойбіч зависи була маленька, темна квадратна вітальня, у якій стояло шість обшарпаних плетених крісел, три бамбукові столики та дві обдерті пальми, що стриміли у замурзаних горщиках. Поруч були розташовані кабінет готельного управителя та приймальня, що складалася, наскільки могли бачити відвідувачі, із зачинених дверей з написом «ЛИШЕ ДЛЯ ПЕРСОНАЛУ», а нижче, дрібнішими літерами — «Вхід заборонено» та дерев'яної панелі із заскленним отвором, не більшим за той, крізь який ви купуєте квиток на залізничній станції. Крізь цей отвір, після довгого чекання та нетерплячого стукання, ви, зрештою, винаймали номер та отримували ключа, споглядаючи у віконце лише пласку, запорошену пазуху чорної сукні та набрежклі руки управителевої дружини. І, якщо не рахувати цього побіжного погляду, ви більше ніколи її вже не бачили.

За кілька ярдів від управителевого кабінету були двері, позначені як «Вітальня, лише для пожильців», і вели вони до кімнати, навіть темнішої та сумнішої, ніж загальна вітальня.

Вітальня для пожильців мала два невеличкі вікна, що виходили на задній двір. Украй мало світла проникало через цей ліс похмурої кладки, тож у вітальні було тьмяно й душно. Обабіч великого порожнього каміна стояли дві аспідистри*. У найтемніших кутках кімнати парами чайлися потерті шкіряні фотелі. Під одним із вікон стояв бамбуковий столик, а за тим столиком сидів Ян Шимонович, чоловік у чорному береті.

Уже майже годину сидів Ян отак, звівши разом ноги та коліна, поклавши лікті на запилюжену скляну стільницю, а кругле, гладке підборіддя — на стиснуті кулаки. Більшість свого вільного часу він проводив у роздумах

* Аспідистра (*лат. Aspidistra*) — азійська конвалія, поширена як кімнатна рослина.

про минувшину. Тепер усе його життя було присвячене минулому. Майбутнього він не мав. Він був неначе невиліковно хворий, який знає, що будь-якої миті його життя може раптово урватися. Такий кінець Ян сприймав цілком байдуже, якщо взагалі про це думав. Янові думки безперервно займали лише дві особи: Шарлотта, його дружина, та Меллорі.

Він зберіг у пам'яті чіткий та ясний образ Шарлотти. Йому варто було просто заплющити очі — і вона поставала перед ним яснішою та виразнішою, ніж видавалася йому за життя. Ось і зараз, сидючи самотою у тьмяній, запилюженій вітальні, він бачив свою дружину; невисоку, кремезну жінку, схильну до повноти, з дебелими м'язистими ногами, міцними широкими стегнами та чорним, кольору воронячого крила, волоссям, яке спадало їй на плечі. Коли вона загинула, їй не було тридцяти п'яти років. Ян одружився з нею, коли їй було шістнадцять.

Відколи Шарлотта померла, Ян намагався пригадувати події кожного дня з отих дев'ятнадцяти років, які вони прожили разом, збираючи та зберігаючи, неначе дорогоцінний скарб, кожнісіньку згадану пригоду та витискаючи зі своєї пам'яті інші коштовні моменти, які, Ян знав, і досі були там, просто він про них забув. Йому подобалося воскрешати у пам'яті те просте щастя та втіхи, які вони ділили на двох, згадувати невпинну працю на фермі, яку він — поляк у чужинській країні — придбав і на якій завзято порався. Він любив зупинятися на спогадах про ту міцну приязнь, якою його обдаровувала дружина, про те, як стійко сприймала вона його нестатки, про її відвагу та доброту. Пригадував він і те люте полум'я, що спалахнуло в її очах, коли вона дізналася новину про те, що вже вдруге за останні двадцять п'ять років Німеччина вдерлася до Франції. Ян саме чекав, що його призвуть до війська, коли це німецькі війська

обійшли лінію Мажино*. Янова ферма неподалік Седана** вмиль опинилася під владою загарбників. Самого Яна відправили б до концентраційного табору, якби не Шарлотта, яка сховала його та переховувала доти, доки хвиля німецьких солдатів зрештою прокотилася далі. То була Шарлоттина ідея, щоби вони удвох пристали до підпільного руху спротиву. Спершу Ян ставився до жінчиного задуму несхвально. Він стверджував, що то — суто чоловіча справа, й затято заперечував проти її участі, але врешті-решт Шарлотта таки доп'яла свого.

П'єр Гурвіль і Жанна радо прийняли їх до себе, і вже вчотирьох вони зосередили свої зусилля на ворожих шляхах сполучення, нищачи їх і завдаючи збитків усюди, де лише могли. Згодом до їхнього гурту приєдналися Жорж, Любіш і Ренлі; потім — Гарріс, і, зрештою, Меллорі. До цих трьох англійців Ян не мав довіри. Хіба ж то не Англія обіцяла допомогти Польщі? Хіба ж то не англійці підбили Францію на цю війну? Хіба ж то не вони повтікали з Дюнкерка*** до безпечного прихистку свого острова, залишаючи Польщу та Францію на поталу

* Лінія Мажино — система французьких укріплень, збудована у 1929–1934 роках на кордоні з Німеччиною. Загальна довжина становила близько 400 км. Призначалася для запобігання раптовому нападу з боку німців.

** Седан — місто та муніципалітет у Франції, в регіоні Шампань-Арденни. Саме під Седаном під час Другої світової війни німецьке військо прорвало французький фронт, обійшло лінію Мажино та вийшло до Парижа.

*** Йдеться про Дюнкеркську евакуацію — військову операцію з евакуації формувань британських та частини французьких військ, що опинилися в оточенні Вермахту та були притиснуті до атлантичного узбережжя на північному сході Франції у ході битви за Дюнкерк. Вона стала наймасштабнішою військово-рятувальною операцією в історії, тривала з 26 травня по 4 червня 1940 року, і в її ході було врятовано 338 226 військовиків, що, попри військову поразку у Франції, допомогло Великій Британії зберегти боєздатне військо.

гунові*? Але найбільшу неприязнь Ян відчував саме до Меллорі та довіряв йому ще менше, ніж іншим двом англійцям. А все тому, що Меллорі ставився до роботи, яку вони виконували, немовби до якоїсь гри, і, здавалося, зовсім не зважав на постійну небезпеку, яка змушувала Яна почуватися кепсько та боятися — не за себе, але за Шарлотту.

Коли Жанна сказала йому, що це Меллорі зрадив Гурвіля, Ян не здивувався. Він сам заледве уникнув гестапівської пастки, та й то лише тому, що прийшов до сховку на кілька годин пізніше, уже після того, як Гурвіля та решту забрали німці. Ян знайшов тіла Шарлотти та Жоржа, які так і залишилися лежати там, де їх застрелили. Вони загинули, захищаючись.

Спершу він не йняв віри тому, що Шарлотта померла. Жив ніби у якомусь приголомшливому заціпенінні, щомиті очікуючи почути її голос і гучний, дзвінкий сміх, побачити, як цілеспрямовано клопочеться вона, готуючи їсти чи перучи його одяг із тим мирним виразом обличчя, що повсякчас нагадував Янові про те, що вона почуватиметься щасливою. Його розум ще й досі був очманілий від пережитого потрясіння, коли Ренлі розповів йому про Меллорі. Ян чув слова, та для нього вони не мали значення. Лише коли минуло кілька днів, Ян усвідомив, що за смерть Шарлотти відповідальний Меллорі. І щойно він це збагнув, як його горе та безмежне відчуття втрати поступилися місцем невблаганному бажанню помститися. Першою Яноюю реакцією було прагнення поквитатися із Меллорі самотужки, проте Жанна переконала його зачекати. Вона також рішуче постановила собі, що зведе порахунки з Меллорі, й зауважила, що їм треба належ-

* Гуни — презирливе прізвисько німців, особливо — німецьких вояків, поширене у роки Другої світової. Походить від назви кочового племені гунів, яке у IV ст. н. е. вдерлося до Європи та загарбало частину її території.

ним чином підготуватися до цього переслідування, що упіймати Меллорі буде непросто і їхня перевага полягає у кількості. А крім того Ян мав вивчити англійську мову. Полювання мало відбуватися в Англії, тож якщо він хотів бути незалежним, то мусив бездоганно володіти мовою, аби не викликати підозр.

Майже рік Ян вивчав англійську мову. Любіш, Гарріс і Ренлі зголосилися залишитися разом, а Ренлі охоче допомагав йому з уроками англійської та незмінно чудувався тій швидкості, з якою Ян засвоював цю мову. І весь той час вони, готуючись, заощаджували гроші, беручись до будь-якої роботи, яку лише могли знайти. І весь той час Ян плекав свою безжальну ненависть до Меллорі, драгувався, що буде не сам на цих прийдешніх людських ловах, але не мав упевненості в собі та у тому, що зможе дати собі раду, коли опиниться сам-один у цій чужинській країні. Його гірко обурювало те, що Ренлі та Гарріс дозволяють собі об'єднати з ним зусилля у тому, що, зрештою, було суто особистою справою.

Обурювала Яна і Жанніна ненависть до Меллорі. Він відмовлявся вірити, що її кохання до Гурвіля можна поставити на один щабель з його коханням до Шарлотти. Від самого початку Ян несхвально ставився до зв'язку Жанни з Гурвілем. Якщо вже вони так багато одне для одного важили, то хай би одружилися. Шлюб — ось єдиний можливий підсумок щирих стосунків між чоловіком і жінкою. Їм треба було одружитися. Якби вони це зробили, Ян хоча й неохоче, але визнав би за Жанною право на помсту. Але вони не одружилися. Тож Ян уважав, що в таких стосунках не могло бути щирості.

Якби ж то він був певен себе, думав Ян, сидючи коло вікна, то пішов би від Жанни та Ренлі й самотужки продовжив полювання на Меллорі. Але без них він не здатен був дати собі раду в Лондоні. Варто припуститися помилки — і він неминуче потрапить до рук поліції. А якщо

поліціанти виявлять, що Ян не має паспорта, вони відправляють його назад до Франції, або ще гірше — до Польщі. Він не здатен був діставати картки на продукти першої необхідності, як це робила Жанна, котра купувала їх у якогось знайденого нею таємного джерела. До того ж усі гроші були у Жанни. А без грошей він був би геть безпорадний. Ян лютував, думаючи, що Коррідон може першим знайти Меллорі. Він запекло заперечував, коли Ренлі запропонував залучити допомогу ззовні, однак вони із Жанною були в більшості — два голоси проти одного.

Ян думав про Крю. Та мить, коли він застрелив Крю, була єдиною втіхою, яку він мав, відколи прибув до цієї країни. Бодай раз він узяв ініціативу в свої руки. Поки Ренлі та Жанна вагалися, не знаючи, що з тим Крю робити, він рішуче діяв. Щойно Ренлі покинув кімнату, Ян вистрілив Крю в голову. Жанна в цей час була в іншій кімнаті. Звук пострілу маузера був заглушений подушкою, але вона увійшла до кімнати саме вчасно, аби побачити Крю, який кволо скулився на килимку з ягнячої шкіри, та Яна, котрий спокійно гасив подушку, шовкова пошивка якої зайнялася від пострілу.

І тоді, вперше за весь час, відколи він її знав, Жанна викликала у Яна захват. Замість власти в істеріку, вона негайно збагнула, як вони зможуть здобути владу над Коррідоном. Ян і сам охоче визнавав, що йому ніколи не спало би на думку перекласти на Коррідона провину у смерті Крю. Він, звісно, дуже сумнівався у тому, що на пістолеті залишилися відбитки пальців Коррідона, та це, як зауважила Жанна, не мало значення, головне, щоби сам Коррідон у це вірив. Що для неї справді важило, то це здобути владу над Коррідоном і зробити його керованим. Але зараз Ян сподівався переконати Жанну облишити Коррідона та дозволити йому самому випробувати свою удачу. Вони зможуть забрати у Коррідона свої гроші,

а в разі, якщо він — що мало ймовірно — ставатиме їм на заваді, тоді матиме справу з Яном. І він упорається з Коррідоном, хоча це й не буде так само легко, як позбутися Крю.

А крім того залишався Ренлі. Він починав перетворюватися на проблему. Смерть Крю його засмутила. Ян ніколи не довіряв Ренлі та вважав його слабким. Звісна річ, Ян охоче визнавав, що у Франції Ренлі поведився гідно. Те, як стійко він витримав гестапівські тортури, насправді вражало. Але війна завжди виявляє найкраще, що є у людині, а за рік миру та неробства Ренлі геть зійшов на пси. Вже незабаром доведеться щось із ним робити.

Тієї миті двері вітальні відчинилися і досередини увійшов літній чоловік. Він нерішуче постояв у дверному проході, роззираючись тьмяною кімнатою. На його худому, вкритому глибокими зморшками обличчі застиг невдоволений вираз.

— Знову вони кудись запроторили нове число «Таймс», — сказав він голосом, який тремтів від виснажливої люті. — Я вже скрізь його шукав. Я більше не збираюся миритися з таким безглуздом.

Ян презирливо глипнув на нього та знову розвернувся до вікна.

Старий вагався. Лють його втомила. Він був самотнім, і його раптом охопила туга за людським товариством. Він би залюбки присів і побалакав з оцим, схожим на іноземця, парубком, але напружуватись, аби якось почати розмову, було йому не до снаги.

Він кволо мовив:

— Але, либонь, я вас потривожив. Я не знав, що тут хтось є. — А тоді, оскільки Ян нічого на це не відказав, до старого повернулася його дратівливість, і він провадив далі: — Не можу збагнути, як це вам дозволяють приїздити до нашої країни. Тут уже й так повно-повнісінько

іноземців. Це понад моє розуміння. Певно, в уряді вже геть збожеволіли. Ми не можемо нагодувати навіть своїх людей.

— Забирайся звідси, ти, старий недоумку, — не обертаючись, сказав Ян.

— Прошу? Що ви сказали? — здивовано запитав старий. — Перепрошую, та я дуже погано чую. Що ви щойно сказали?

Ян лише нетерпляче звів плечі, проте нічого не відповів. Старий повагався. Він відчував Янову зневагу та був непевний себе.

— Чи ви, бува, не бачили свіже число «Таймс»? — запитав він без надії. — Я скажитимуся управителеві. Вам того не зрозуміти; та це — невід'ємна частина нашого національного життя...

І він почовгав коридором до управителевого кабінету, залишивши двері вітальні прочиненими.

Ян підвівся та зачинив двері, тоді повернувся до вікна і знову сів за бамбуковий столик. Він почав планувати смерть Ренлі.

2

Штовхнувши двостулкові двері, що відчинялися в обидва боки, Жанна Персінь увійшла до готелю «Ендфілд» й піднялася нагору сходами з мосяжними поруччями. Її рухи були неквапливі, а обличчя — задумливе. Під пахвою вона несла кілька свіжих газет. Дівчина відхилила завісу із намистинок саме в ту мить, коли літній чоловік, який говорив із Яном, уже збирався постукати у скляну панель приймальні. Але, побачивши Жанну, зупинився. Він мигцем помітив її, ще коли вона вперше прийшла до готелю, і відтоді запитував себе, хто ж вона така. Вже багато років він жив у готелі «Ендфілд» і не-

навидів це місце. Та це було найкраще, що він міг собі дозволити на пенсію капітана Індійської Армії*. Звали його Генрі Мідовс; він мав сімдесят три роки і був геть самотній. За весь той час, що він прожив у цьому готелі, йому ще ніколи не випадало бачити серед відвідувачів таку молоду й привабливу жінку. Жанна у своєму чорному светрі та штанях здавалася йому гостею з якогось іншого світу.

— Доброго ранку, — сказав він тремким голосом і вклонився. — Ви сьогодні рано. А! Бачу, ви ходили по газети. А я саме шукав свіже число «Таймс». Тож, я гадаю...

Зупинившись на мить, аби окинути старого порожніми, неприязними очима, Жанна пройшла повз нього і, не зронивши ані слова, попрямувала далі коридором. Її цілковита зневага та нечемність завдали старому майже фізичного удару. Бурмочучи щось собі під носа, він обернувся, аби подивитись їй услід, і раптом відчув себе дуже старим, немовби ця мить жорстокої зневаги вкрала у нього ті роки життя, які йому ще залишалися.

Жанна увійшла до вітальні для пожильців і зачинила за собою двері.

— Поліція знайшла тіло Крю, — спокійно сказала вона, послуговуючись французькою мовою.

Ян рвучко підскочив і розвернувся, щоби поглянути на неї.

— Я не почув, як ти увійшла, — сказав він, аби пояснити свій раптовий рух. — Про це вже пишуть у газетах?

Жанна кинула газети на стіл і сіла в один із заборонених фотелів, що стояв у темному кутку віддалік від Яна.

— Це вже у новинах на першій шпальті.

* Армія Британської Індії, або ж офіційно — Індійська Армія (англ. Indian Army, IA) — британська армія, створена для захисту британських колоній в Індії, що функціонувала з 1895 по 1947 рік. Діяла як у підконтрольних Великій Британії регіонах Індії, так і за її межами, зокрема, брала участь в обох світових війнах.

Ян прочитав статті, присвячені знайденому трупові, у кожній з газет. Він читав поволи, на його гладенькому, огрядному обличчі не з'явилося жодного виразу.

— Коррідона описали докладно й доладно, — сказав він, дочитавши. — Його неодмінно впіймають.

— Я так не думаю. Він уміє дати собі раду. Це лише змусить його якомога затятіше прагнути знайти Меллорі.

Ян кинув газети на підлогу та допитливо подивився на Жанну.

— Але якщо вони його упіймають, він розповість їм про нас. То була помилка — дозволити такій людині втрутитись у нашу справу. Нам слід було все вирішувати самотужки.

— Ой, та годі вже тобі жалітися! — роздратовано вигукнула вона. — Якщо і є хтось, здатний відшукати Меллорі — то це Коррідон. Поглянь-но лише на список його військових заслуг. А ще ця країна знайома йому значно краще, ніж нам, і Меллорі його не знає.

— А я кажу, що це — помилка, — наполягав Ян. — Я від початку був проти цього. Не слід було тобі слухати того Ренлі.

— Ти — дурний невіглас, — сказала Жанна, підвищуючи голос. — Ти не робиш анічогісінько, лише критикувати ладен. Може, тобі то байдуже, та через власну впертість і глупоту тебе може спіткати те саме, що й Гарріса з Любішем. Але мені — не байдуже. Ти хочеш упіймати Меллорі самотужки, але ти недостатньо для цього кмітливий. Ані ти, ані я, ані Ренлі. А Коррідонові стане для того кмітливості. Скільки ще разів я мушу тобі це повторювати? Скільки ще разів мушу я казати тобі, що неважливо, хто саме владнає справу з Меллорі, аби лише владнав?

— Це ти так кажеш, — хрипко мовив Ян. У його очах палала стримувана лють. — Я ж бажаю мати приємність убити його власноруч, і я таки це зроблю.

— То зроби! — спалахнула Жанна. — Я тебе не зупинятиму. Йди, знайди його та зроби це — якщо, звісно, зможеш.

— Я це зроблю, але в слушний час, — відказав Ян. — Я чекав на це вже більше року і не збираюся втратити нагоду помститися лише через якісь жіночі примхи.

— Який же ж ти безголовий дурень, — презирливо відказала Жанна. — Досі я робила усе. Я привезла тебе до цієї країни. Я складала усі плани. Я діставала продуктивні картки, аби ми могли й надалі залишатися тут. Я знайшла Коррідона. А ти увесь цей час лише жалівся, та ще застрелив Крю. І цілком можливо, що про цей твій учинок ми ще пошкодуємо. І ти ще кажеш мені щось про примхи.

— Побачимо, як воно буде, — сказав Ян, відвертаючись до вікна. — Але я не дожидався б аж так довго, щоби поквитатися з Меллорі. Може, це чекання тобі й до вподоби, та мені — анітрохи. Тож, якщо ми збираємося і надалі залишатися разом, то мусимо вдатися до дій. Інакше я візьму трохи грошей та піду, аби подбати про Меллорі по-своєму.

— Якщо тобі потрібні гроші — попроси у Коррідона, — сказала вона й глузливо посміхнулася. — Тепер вони у нього, і якщо ти думаєш...

Вона затнулася, адже двері до вітальні відчинилися й досередини увійшов Ренлі. Зачиняючи двері, він окинув Жанну та Яна швидким поглядом, а тоді неспокійно підійшов до каміна.

— Чому ти повернувся? — запитала Жанна, сідаючи ближче. — Де Коррідон?

— Не знаю, — відказав Ренлі. — Я його загубив.

Запала тривала пауза, відтак Ян різко розвернувся й гнівно потрусив у повітрі пальцем, спрямованим у бік Жанни.

— Ось, бачиш? Отак воно й буває, коли залучаєш у свої справи казна-кого. А тепер він загубив Коррідона,

а разом із ним і наші гроші. І ти ще називаєш мене дурнем.

— Тихо! — зі стриманою люттю сказала Жанна. Вона зірвалася на ноги та підійшла до Ренлі. Її чорні очі зблиснули на білому, напруженому обличчі. — Як це ти його загубив? Я ж казала тобі не спускати його з очей. Що сталося?

— Коррідон пішов до своєї квартири. Я спостерігав за нею, допоки він не вимкнув світло. Тоді я припустив, що він ліг спати. А в мене від самого ранку й ріски в роті не було, тож я пішов до поблизької кав'ярні. Мене не було всього чверть години. Решту ночі я провів, пильнуючи за його дверима, та вранці він так і не вийшов. Певно, він вислизнув з дому, коли я виходив, — коротко відповів їй Ренлі.

Жанна люто зажестикуювала обома руками.

— То чому ж ти не зателефонував сюди? Ян би тебе підмінив. Невже я мушу розтовкмачувати кожен крок, який ти маєш робити? Чи, може, вряди-годи користуватимешся власним мозком?

— Зрештою, Коррідону пощастило, що він пішов із дому учора вночі, — сказав Ренлі крізь стиснуті губи. — Зранку, поки я пильнував за будинком, приїхала поліція. Вони ще й досі ошивалися коло дому, коли я звідти забрався.

Жанна з Яном враз застигли. Тоді Ян підвівся.

— Поліція? — запитала Жанна.

— Так. Мені ще пощастило, що я сам з ними не зіткнувся. Добре, що помітив поліцейське авто коло м'юзу.

— Ось бачиш! — переможно закричав Ян. — А я ж казав, що вони дізнаються про Коррідона. Я ж казав, що його спіймають.

— Вони його ще не спіймали, — відказала Жанна, однак вигляд вона мала стурбований.

— Що ж, тут я вже нічим не зможу зарадити, — сказав Ренлі, бажаючи чимшвидше піти від них геть. — Я лягатиму спати. Цілу ніч провів на ногах. А ви двоє ліпше придумайте, яким буде наш наступний крок.

— Більше ми того Коррідона не знайдемо, — з гіркотою в голосі сказав Ян. — Він зник, і наші гроші зникли разом з ним. Йому на нас начхати, а надто тепер, коли його розшукує поліція. Це просто ще одна наша помилка. — Він лиховісно зиркнув на Жанну. — Ми мусимо зробити те, що слід було зробити ще тиждень тому, — знайти Меллорі власними силами. Сьогодні я сам зустрінуся з Ритою Аллен.

— Можеш не перейматися щодо неї, — сказав Ренлі, не подумавши. — Вона мертва. — І, щойно сказавши це, Ренлі збагнув, що схибив. Він зашарівся й розлютився сам на себе.

— Мертва? — перепитала Жанна і пильно на нього поглянула. — Звідки ти знаєш, що вона мертва?

— Мені розповів Коррідон, — сказав Ренлі, розуміючи, що брехати може бути небезпечно.

— Коррідон? — презирнулися Жанна з Яном. — Коли ж він тобі це сказав?

Ренлі відійшов на кілька кроків, дістав свого портсигара та вибрав цигарку. Ця пауза дала йому трохи часу на роздуми, однак він вочевидь був схвильований.

— Минулого вечора. Я... я на мить перетнувся з ним на вулиці. Він сказав мені, що був у Рити вдома.

— Зажди-но хвилинку, — промовив Ян, з підозрою дивлячись на нього. — Чому ж ти цього зразу не сказав?

Ренлі нервово запалив цигарку. Його рука була непевна.

— Таж дай мені хоч слово мовити, — різко зауважив він. — Я саме збирався вам про це розповісти.

— Та невже? А мені так не здається. То, кажеш, вона мертва? Як вона померла? Що сталося?

— Коррідон думає, що її вбив Меллорі.

Ці двоє вмиють відреагували на слова Ренлі.

— Чому він так думає? — запитала Жанна, її рука зметнулася до горла.

Тим часом Ренлі вже опанував себе і спокійно продовжив:

— Він проводжав Риту Аллен до неї додому, а Меллорі, на його думку, саме ховався у будинку. Коррідон переконав Риту розповісти йому про Меллорі. Він думає, що Меллорі підслухав те, що вона розказала. Тоді Рита піднялася по щось нагору. Коррідон почув, як вона закричала, а тоді знайшов її саму — вона лежала у передпокої зі зламанною шиєю. Він думає, що це Меллорі змусив її замовкнути. Справді, схоже на те, хіба ні? Хто ще то міг бути?

Ян підійшов до нього.

— Що ще тобі відомо, Ренлі? Що ти від нас приховуєш?

Ренлі відступив під його жорстким, пронизливим поглядом.

— Нічого я не приховую, — сказав він недоладно.

— Та невже? А чому та жінка пішла нагору?

— Звідки я маю знати? Коррідон у деталі не вдавався.

— І ти не питав? Це так? Чи ти таки питав, але нам не кажеш?

— А зараз послухай-но сюди... — сердито почав Ренлі, та Жанна його перепинила.

— Гаразд, Ренлі, — спокійно мовила вона. — Лягай спати. Говорити більше нема про що.

— Якраз-таки є про що! — шалено гаркнув Ян. — Він бреше про Коррідона. Я йому не вірю. Я ніколи йому не довіряв. Він щось приховує.

— Що ти хочеш цим сказати? — стривожено запитав Ренлі. — Ліпше будь обережніший з тим, що говориш. Я не більше за тебе обізнаний з тим, про що йому розповіла Рита. Ти ж бо й сам добре знаєш, який той Коррідон потайний.

— Облиш його, Яне, нехай собі йде, — сказала Жанна.

— Ні! — люто вигукнув Ян. — Я збираюся дошука-
тися правди.

— О, та йди ти під три чорти, — крикнув Ренлі, роз-
вернувся та рушив до дверей.

— Ренлі!

У Яновому голосі було щось таке, що змусило Ренлі швидко озирнутися через плече. І він побачив просто перед собою загрозливого маузера, якого Ян висмикнув з кобури.

— Стій, де стоїш, — провадив далі Ян. — Я збираюся...

— Прибери того пістолета, дурню! — закричала Жанна. — Сюди хтось...

Двері відчинилися, й увійшов Генрі Мідовс. У руці він тримав примірник газети «Таймс» і радісно розмахував ним перед цією трійцею, неначе втішена дитина.

— виявилось, що увесь цей час він був у місіс Коддісталл... — почав був він, але затнувся, побачивши пістолета в Яновій руці. Старий здригнувся, роззявив рота та застиг на місці, ніби закам'янілий. Його бліді очі попід кошлатими білими бровами широко розплющилися, він переводив погляд від Яна до Ренлі, а тоді до Жанни. Хрипким голосом він вимовив: — У вас тут щось негаразд? Що коїться?

Ян поквапливо сунув пістолета до наплічної кобури, аби приховати його від сторонніх очей. А тоді загрозливо ступив у бік старого.

— Яне! — різко сказала Жанна.

Мідовс відступав до дверей.

— Що... що... що... — голос зрадив йому, коли він зустрівся очима з Яновим жорстким і безжальним поглядом; а тоді Мідовс полишив кімнату, зронивши «Таймс» на порозі. Вони чули, як він побіг, спотикаючись і човгаючи ногами.

Одну довгу мить усі троє стояли мовчки, а тоді Жанна стишеним, але запальним голосом сказала:

— Ти зруйнував усе, ти, навіжений дурню. Той старий не мовчатиме про те, що побачив. Ми мусимо негайно залишити готель. Хутчіш! Нагору й спакуймо валізи.

— Нічого він не зробить, — приголомшено пробурмотів Ян. — Він надто старий. Не знатиме навіть, що йому робити.

— Нагору й спакуймо валізи, — повторила Жанна. — Якщо вони викличуть поліцію... — Вона відштовхнула Яна та хутко вибігла у коридор. Ані сліду Мідовса там не було. Тоді вона побігла нагору сходами.

— Вона має рацію, — сказав Ренлі. Його обличчя по-смикувалося. — Ти — навіжений дурень. — Він рушив до дверей. — І ти надто вільно поводишся з отим своїм пістолетом. — Ренлі вийшов у коридор, і Ян, бурмочучи щось собі під носа, подався за ним слідом.

— Ходіть хутчіш! — сказала Жанна, стоячи нагорі сходів. — Він пішов. Хутчіш! — Вона перехилилася через поруччя та жестами підкликала Ренлі та Яна.

Вони побігли сходами нагору. І ніхто з них не зазирнув до телефонної будки, що стояла коло приймальні. Саме там, присівши навпочіпки, сховався від них Мідовс. У його старечій голові калатало від хвилювання. Пістолет! І де! З усіх можливих місць — саме у готелі «Ендфілд». Якби він тоді не увійшов до кімнати, тут могло статися вбивство. Отак воно й буває. Тим іноземцям нема чого робити у цій країні. Таж його самого могли застрелити. Мідовса почав бити дрож, але колишньому офіцерові Індійської Армії не годиться лякатися якогось пістолета. Він знав, що треба робити. Щойно Ренлі з Яном, піднявшись сходами, зникли нагорі, старий підвівся. Мідовс важко дихав, його трохи млоїло, проте він не вагався. Старий зняв слухавку, короткозоро придивився до цифр на диску. Ніколи було йти

по окуляри. Не можна гаяти жодної миті. Він ближче придивився до цифр, а тоді тремким пальцем набрав номер 999*.

3

Вони вийшли зі своїх кімнат одночасно, кожен із них ніс у руці шкіряну валізу, поспішно напхану пожитками. Усі троє були вбрані в обшарпані оливково-зелені тренчкоти та чорні берети, які носили ще у Франції. Стоячи нагорі сходів, вони згуртувалися; у них відчувалася єдність і сила, що навіяли Ренлі спогади про минулі небезпеки й про те, як самовіддано вони колись працювали заради спільної ідеї та проти спільного ворога. Попри своє непевне становище, Ренлі відчував неабияке збудження та піднесення. Йому сяйнула думка, що ось таким і має бути справжнє життя. Нарешті він міг жити пригодною, а не читати про неї. Він із подивом усвідомив, що якби міг знову прожити минулі роки, то радше знову радо пристав би до гурту цих двох іноземців, аніж існував би в якомусь похмурому передмісті, повсякчас тривожився про те, аби втриматися на своїй роботі; можливо, одружився би та став одним із натовпу.

Готель принишк. Вітальня коло підніжжя сходів спорожня. Навіть завіса із намистинок звисала нерухомо, немовби закам'яніла, побачивши змовників. А втім, усі троє відчували, що за ними спостерігають і що за ті десять хвилин, упродовж яких вони вкидали свої речі до валіз, у готелі відбувалася бурхлива діяльність, спрямована на те, щоби загнати їх у пастку. Ця атмосфера, сповнена передчуття біди, діяла на кожного з них по-своєму. Вона збуджувала Ренлі, даруючи йому відчуття бравади. Це

* «999» — офіційний телефоний номер служб невідкладної допомоги у Великій Британії та низці інших країн.

було подібне на той стан, що охоплює школяра, котрий щойно переглянув фільм, у якому герой самотужки пробиває собі шлях крізь орду ворогів, а ті — геть безпорадні проти його надлюдської тактики.

Яна ця атмосфера лякала. Дотепер їм усе так добре вдавалося, що Янові було годі збагнути, як то зараз щось може піти негаразд. А проте, він усвідомлював, що власною глупотою поставив під загрозу всю їхню справу. Вже незабаром, якщо не просто зараз, комусь у структурах тутешньої влади стане відомо, що Ян має пістолета. Тоді почнеться поліційне розслідування. А поліції Ян боявся більше, ніж втрати власного життя. Якщо поліціанти впіймають його, то ув'язнять. А він не уявляв собі гіршої долі, ніж скніти у камері, знаючи, що Меллорі — на волі, а нагода помститися змарнована через його власний безвідповідальний учинок. Тож Ян був готовий до будь-якої надзвичайної ситуації; рішуче налаштований за жодних обставин не дати себе спіймати. Для нього усе це було продовженням війни. Він був у ворожій країні. Та Ян не збирався відступатися від своєї помсти — ні перед загрозою смерті, ні перед скоєнням іншого вбивства, якщо, вчинивши його, він зможе уникнути затримання.

І Жанна це відчувала. Вона усвідомлювала, яким небезпечним був Ян у такому настрої. Знала вона і те, що марно й намагатися забрати у нього пістолета. Якщо вона зараз спробує бодай якось його приборкати, він може піти проти неї. Єдину надію дівчина поклала на те, що їм і надалі таланитиме й вони зможуть залишити готель ще до того, як щось станеться.

Вона спускалася сходами першою. За нею — Ян. Ренлі йшов останнім. Вони рухалися спокійно та без поспіху й, не знаючи, чи пастка, бува, ще не спрацювала, були трохи непевні себе. Побіжно озирнувшись, Ренлі мигцем побачив жіночу голову, що визирала з-понад поруччя

горішнього поверху; та видовище було миттєве, адже жінка рвучко відсмикнулася назад і зникла з очей.

Жанна вже подолати половину шляху донизу, коли це раптом зауважила якийсь рух, що змусив її завагатися. У дверному проході вітальні для пожильців стояв Мідовс. І він також хутко позадкував до кімнати, щойно побачивши, що ця трійця спускається сходами. Жанна бачила лише його довгу, худу ногу, взуту в поношений, але старанно виглянсований черевик. Але старий там був і нікуди не йшов. На місці залишалася й управительова дружина, яка сховалася потойбіч застланого віконця приймальні та тривожно визирала звідти, потайки кидаючи погляди на сходи.

За короткі десять хвилин Мідовс устиг зробити чимало. Він зателефонував до поліції та застеріг управителя готелю. Пістолет у руках таких іноземців посіяв у цьому нечепурному готелі справжню паніку. Навіть літній портьє, чиїм обов'язком було пильнувати, щоби відвідувачі, бува, не залишили готелю, не розплатившись, відмовився залишатися на своєму посту й заховався у чоловічій гардеробній.

Спершу управитель не йняв віри тому, що розповів йому Мідовс. Він уже збирався піднятися нагору, аби побачити все на власні очі, проте, поміркуювавши хвилю, передумав. Звичайно, Мідовс — нудний надокучливий старигань, але, хай там як, він — колишній військовий офіцер, а Індійська Армія не виховувала брехунів і панікерів. Отже, вирішив управитель, немає сенсу наражатися на ризик. Поліцію вже викликали. Поліціанти з усім тим упораються. А сам він залишився у своєму кабінеті та вжив запобіжного заходу, замкнувшись на ключ.

Трійця дісталася загальної вітальні.

— Ходімо, — сказала Жанна, відчуваючи, що зрештою їм і досі таланить. Вона підійшла до сходів, які вели до головного входу, та відштовхнула набік намистинову за-

вісу. А тоді зненацька завмерла на місці. Двоє поліціантів у кашкетах щойно увійшли до готелю крізь двостулкові двері. Вони підвели погляди, а один із них різко мовив: «Одну хвилинку, міс», — й побіг сходами до неї.

У мозку Жанни спалахнула думка, що ось він — кінець усіх її планів і всієї тієї роботи, що вони виконали за останні чотири роки. Її охопила паніка. Вона хотіла розвернутися й тікати, і зробила би так, якби мала бодай якийсь шлях до відступу. Але тікати не було куди. Поліціант, високий, білявий чоловік із молодими, рішучими очима, вже майже дістався до неї, коли оглушливий постріл Янового маузера забринів, розлягаючись готелем.

РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ

1

— Таж Браян мертвий. Він помер близько двох років тому.

Коррідон навіть не намагався приховати свій подив. Його очі перебігали з обличчя дівчини на складний візерунок із блакитних і білих квітів на її сукні. Менш за все він очікував почути від неї те, що вона щойно йому сказала. Коррідон одразу ж запитав себе, чи не знала вона, що на Меллорі полюють і, чи, бува, сказавши таке, не намагалася збити його зі сліду.

Він спокійно сказав:

— Я не знав. Мені дуже шкода. Якби ж я знав, то не став би вас турбувати ... — і, неохоче відірвавши погляд від блакитних і білих квітів її сукні, зустрівся з її очима.

— О, все гаразд, — швидко відказала вона, немовби прагнула, щоби він не почувався зниковілим. — Два

роки — то чималий час. Спершу мені страшенно його бракувало, та людям не слід жити минулим, як гадаєте?

— Гадаю, не слід, — відказав він, вертячи капелюха на рівні колін і не знаючи, на що чекати далі. — Ну, нічого не вдієш. Мабуть, далі я вже не шукатиму. Яке розчарування. — І, відчувши, що явно взяв не ту ноту, додав: — Важко собі уявити, що такого хлопця, як оце Меллорі, раптом не стало. — Він ступив крок назад, нахилився та взявся за лямку наплічника. — Що ж, я більше вас не...

Й увесь час, поки Коррідон недоладно розмовляв з Енн, він відчував на собі її великі серйозні очі та запитував себе, про що вона думає й чи знає вона, що він — один із ворогів Меллорі.

— О, ви не мусите отак одразу йти, — хутко сказала дівчина. — Будь ласка, заходьте в дім. То ви потоваришували з Браяном під час служби у повітряних силах?

— Якось ми з ним познайомилися, — обережно сказав Коррідон. — І я відтоді часто про нього згадував. Мене звати Коррідон — Мартін Коррідон. Не хочу вам надокучати.

— Будь ласка, заходьте.

З осоння перед засліпливо-білою стіною Коррідон ступив у велику та добре освітлену студію. Дерев'яна рама гігантського дахового вікна відкидала квадратний візерунок тіні на зелене коркове покриття. На мольберті стояло напівзавершене полотно, що зображувало оголену жінку. Він анітрохи не знався на малярському мистецтві, однак його вразила сила картини та сила характеру, яку випромінювала зображена на ній жінка. Коррідон зупинився перед полотном. Йому здалося, ніби спокійні темні очі тієї жінки зазирають у його власні.

— Хороша картина, — мимоволі сказав він. — Ваша робота?

— Так. — Вона стояла обіч нього, густа копиця її волосся лише трохи височіла над Коррідоновим плечем.

Енн тримала руки у великих кишенях своєї сукні. Вона стояла так близько, що її рука торкалася його руки. Вони удвох стояли і мовчки дивилися на картину, а тоді, з ноткою туги в голосі, дівчина сказала:

— Браян назвав би її однією з моїх французьких листівок. Він дуже допомагав мені з роботами. Браян мав природне відчуття перспективи.

Коррідона починали бентежити очі оголеної жінки, — вони були надто чесні та проникливі. Він відвернувся, щоб окинути поглядом цю велику студію, та подумав, яка вона охайна й чиста. Простір уздовж однієї стіни займала книжкова шафа. Книжки у суперобкладинках разом зі зрізаними квітами та оправленими в рами полотнами, що висіли на білих стінах, додавали кімнаті кольорів. Віддалік від мольберта студією було розставлено кілька фотелів. Один кут кімнати займала велика канапа з пружними на вигляд подушками, інший — велика радіола. Коррідон поглянув на інші картини на стінах. Вони теж належали руці Енн. Він упізнав ті самі виразні кольори, ту саму рішучу, впевнену малярську манеру. Коррідон упіймав себе на думці: як це дивно, що така тендітна на вигляд дівчина може створювати такі картини. Він припустив, що це — ознака її характеру і що в ній прихована неабияка сила.

І хоча Коррідон почувався незручно, не маючи ані найменшої гадки, що йому далі казати та робити, проте був свідомий того, що Енн відчувається в його товаристві цілком невимушено, без вагань приймаючи його, неначе давнього знайомого.

— То коли ви познайомилися з Браяном? — раптом запитала вона й рвучно розвернулася до нього. І зараз Коррідон зняковіло усвідомив, що в погляді Енн проглядають ті самі чесність і проникливість, яких вона надала бентежним очам оголеної жінки на портреті.

— Я випадково зустрів його під час вторгнення, — сказав він, шкодуючи, що не ознайомився ретельніше з тим докладним описом прикметних рис Меллорі, який отримав від Ренлі. — Ми тиждень жили разом в одній хатині Ніссена*. Він позичив мені десять фунтів. Я саме хотів їх йому повернути.

— Сідайте, — сказала вона. — Я вже так давно не зустрічала нікого, хто знав його. Якби ж то я більше цікавилася братовими друзями. Вип'єте, чи, може, ще зарано?

— Для мене випити ніколи не зарано, — сказав Коррідон і зняв свого плаща. І, коли Енн відчинила шафу, щоби дістати пляшку джину та пляшку дюбонне**, він продовжив: — Після війни я довгий час провів у шпиталі. Тоді подався до Америки. Оце щойно повернувся та згадав, що винен вашому братові грошей. Власне, я подумав, що то буде гарна нагода знову його побачити. Я шукав його у телефонній книзі, одначе Браяна там не було, та натомість я знайшов ваше ім'я. Колись він згадував, що має сестру, Енн. Я припустив, що це ви, і завітав сюди.

— І що він про мене розповідав? — Вона принесла напій та поставила його на стільці коло Коррідона. Він помітив, що її рука була непевна. — Ну ж бо, сідайте.

— Я вже й не пригадаю, — відказав він, опускаючись у фотель. Коррідон не збирався брехати більше, ніж було потрібно. Наразі ж йому було надзвичайно складно про-

* Хатина Ніссена — тип збірної напівкруглої споруди з каркасом з гофрованої сталі. В період Першої та Другої світових воєн хатини Ніссена використовувалися як тимчасові бараки для солдатів, але часто також як склади боеприпасів, поштові відділення та навіть церкви. Названа на честь свого винахідника — канадського інженера Пітера Нормана Ніссена (1871–1930).

** Дюбонне (*фр.* Dubonnet) — французький аперитив на основі кріпленого вина з додаванням трав і спецій, зокрема, кори хінного дерева. Містить 14,8% алкоголю. У Великій Британії дюбонне знаменитий тим, що був улюбленим напоєм королеви Єлизавети.

довжувати прикидатися. Коррідонові доводилося стримувати потяг розповісти їй про те, чому він насправді шукає Меллорі, розповісти про Жанну, Яна та Ренлі. — Якось ми розговорилися про свої родини і він щось про вас розповів. Ім'я «Енн» вкарбувалося у пам'ять, бо це ім'я, що дуже мені подобається.

— А ви не пригадуєте, що саме він розповідав? Боюсь, я трішки сентиментальна. Було би дуже добре знати, що він сказав.

А зараз уже Коррідон захвилювався та навмання вхопився за готову брехню.

— Я не надто добре пригадую, що саме він тоді казав. Щось про... ну, здається, він казав, яка ви гарна.

Вона допитливо поглянула на нього.

— Ні, такого він не казав. Та все гаразд. Я не мала вас розпитувати.

— Мені дуже шкода. Усе це просто геть вилетіло з моєї дурної голови. Я не знав, що зустрінуся з вами. — І він хутко змінив тему розмови, запитавши: — А як він помер? Чи, може, ви волієте про це не говорити?

— Не говорити про це? — мовила вона, схилившись ближче, і до її обличчя повернулася барва. Коррідон запитав себе, чому спочатку йому здалося, ніби її риси цілком звичайні. Тепер, коли Енн сиділа перед ним і дивилася на нього своїми живими очима, вона немовби випромінювала світло. — Так уже сталося, що саме про це мені якраз-таки кортить поговорити. Браян був абсолютно прекрасною людиною. Його літак збили за кілька тижнів до Дня «Д»*, а його самого захопили

* День «Д» (англ. D-Day), або висадка військ у Нормандії — морська десантна операція, що відбулася 6 червня 1944 року в Нормандії під час Другої світової війни силами союзників — США, Великої Британії, Канади та інших — проти нацистської Німеччини. Цього дня висадкою 156 000 солдатів на узбережжя Нормандії розпочалося вторгнення військ союзників до Європи.

у полон. Він урятувався втечею та пристав до одного з французьких рухів спротиву. Тоді йому вдалося передати листа для мене. Це була остання звістка, що я від нього отримала. Того листа мені приніс американський пілот, Браянів друг. То був чудовий лист. Браян здавався таким щасливим, працюючи з тими людьми. Їх було восьмеро; вони пускали потяги під укіс. Їхнім провідником був П'єр Гурвіль. Браян писав, що то прекрасна людина; людина, сповнена надзвичайної відваги, віри та патріотизму. Браян завжди писав у край мальовничі листи, і в цьому всі восьмеро постали, неначе живі. Серед них були двоє французів; дві француженки; двоє поляків і троє англійців — якщо рахувати його самого. Про одну з дівчат, Жанну Персіньї, він писав із неабияким захватом. Певно, то були насправду чудові люди. Мені було тривожно думати про ту небезпечну роботу, яку він виконував, але тут я нічим не могла зарадити. Я не могла навіть писати йому листи. А згодом від міністерства авіації* я довідалася, що він потрапив до рук гестапівців і був застрелений під час спроби втечі. Він загинув усього за кілька днів до завершення боїв.

«І от я опинився перед глухою стіною», — вирішив Коррідон, переконаний, що Енн розповіла йому те, що сама вважала за правду.

— Гадаю, його смерть достеменно підтверджена? — невпевнено запитав він. — Ви ж бо знаєте, на війні часом трапляються дивні речі.

Вона хутко підвела на нього погляд, і в її очах з'явився спантеличений вираз.

— Чому ви так сказали?

* Міністерство авіації Великої Британії, або повітряне міністерство (*англ.* Air Ministry) — виконавчий департамент (міністерство) в уряді Великої Британії, що відповідав за безпосереднє керівництво Королівськими повітряними силами Великої Британії в період з 1918 по 1964 рік.

Коррідон вирішив дізнатися, як багато відомо Енн.

— Я розмовляв про вашого брата з одною його подругою, Ритою Аллен. — Він побачив, як Енн легенько здригнулася та стиснула кулаки. — Не знаю, чи ви з нею знайомі. Вона сказала мені, що ваш брат — живий. Вона стверджує, що бачила його кілька тижнів тому.

Раптова лють, що охопила Енн на згадку про Риту Аллен, минулася так само швидко, як і спалахнула. Якусь довгу мить дівчина сиділа, уважно вдивляючись у Коррідона.

— Як вона могла таке сказати? Чому ви взагалі до неї ходили? Я не розумію.

Коррідон неспокійно поворушився.

— Ваш брат якось її згадавав. А кілька днів тому я випадково з нею зустрівся. Ми познайомилися. Почувши її ім'я, я згадав, як ваш брат казав, що вона була його подругою. Звісно, я запитав її, чи не знає вона, де Браян зараз. Вона не знала, проте сказала, що бачилася з ним кілька тижнів тому.

— Як вона могла таке сказати? — сердито повторила Енн. — Ви припускаєтеся помилки. Вона ніколи не була Браяновою подругою. Він розповідав мені про неї. Браян познайомився з нею, коли квартирував у Бітгін-Гілл*. Це був суто фізичний потяг — не більше. Ви ж бо знаєте, які вони — ці нинішні молоді офіцери. Вони ніби бояться щось у цьому житті прогавити. Ця жінка кинулася на нього, а тоді почала йому надокучати, вимагаючи грошей. Браян бачився з нею хіба що два чи три рази, не більше. Як вона могла таке сказати?

* Бітгін-Гілл (англ. Biggin Hill) — південно-східна околиця Лондона, де була розташована база повітряних сил Великої Британії. Під час Другої світової ця база захищала Лондон і південний схід Англії від нападів німецьких бомбардувальників. Функціонує і донині, проте вже не як військова база, а як аеропорт.

Геть спантеличений, Коррідон глибше вмовстився у фотелі.

— Не знаю. Вона дала зрозуміти, що знає його вже шість років. Вона навіть сказала, що він купив і умеблював для неї будинок.

— Будинок? — розлючене обурення в голосі Енн боролось зі здивованою зневагою. — Але ж це просто сміховинно. Браян знав її лише кілька днів, а згодом вони хіба листувалися, будучи по різні боки моря. Більше він ніколи з нею не бачився.

— Він міг вам усього й не розповісти, — мовив Коррідон, роздратований її непохитною вірою у брата. — Врешті-решт, брати зазвичай не розповідають своїм сестрам про...

— Але річ не в тому, — різко сказала Енн. — Ми ж не обговорюємо стосунки мого брата з цією жінкою. Вона сказала, ніби Браян — живий. Що ж, вона бреше.

— Але чому? — запитав Коррідон, якому кортіло посперечатися. — Навіщо їй мені брехати?

На якусь мить Енн збентежилась, а тоді сказала:

— Скільки грошей ви їй дали за ту інформацію?

А зараз надійшла Коррідонова черга збентежитися.

— Як ви дізналися, що я давав їй гроші?

— Кажу вам, я цю жінку знаю. Заради грошей вона скаже і зробить що завгодно.

— Що ж, гаразд, визнаю — я заплатив їй, однак навіщо їй було казати, що ваш брат живий, якщо насправді це не так?

— А хіба не це ви очікували почути? Якби вона сказала вам, що він мертвий, то б одразу перестала бути для вас цікавою.

Коррідон уважно подивився на Енн. Це було дещо таке, про що він не подумав, і почуте його стривожило. Поки він сидів, намагаючись вирішити, чи справді Рита

Аллен йому збрехала, Енн підвелася, перетнула кімнату та стала коло мольберта.

— Ви мене бентежите, — сказала вона після тривалої мовчанки, упродовж якої Коррідон неспокійно за нею спостерігав. — Вашого імені Браян ніколи не згадував. Є у вас щось таке, що змушує мене думати, що ви не знали мого брата. Чого ви насправді від нього хотіли?

Коррідон швидко зірвався на ноги. Він уже збирався щось сказати, коли це раптом побачив крізь вікно вбраного в оливково-зелений тренчкот і чорний берет чоловіка, який, похитуючись, з'явився у полі зору. То був Ренлі — несамовитий, задиханий, вкритий потом Ренлі, який, хапаючи ротом повітря, підбіг до студії, важко похилився на вхідні двері та заходився щосили грюкати дверним калаталом.

Коррідон одним стрибком перетнув студію, розчахнув вхідні двері та підхопив Ренлі, який упав до передпокою. Той важко дихав, шумно й жадібно ковтаючи повітря, та міцно вчепився за Коррідона.

— Що сталося? — запитав Коррідон. — Що ви тут робите?

Ренлі намагався відсапатися. Його груди напружено здіймалися. Скидалося на те, що він задихається.

— Що сталося? — знову запитав Коррідон і почав його трусити.

— Вони женуться за мною, — захекано мовив Ренлі. — Я мусив прийти сюди. Більше я не мав куди йти. Той клятий дурень убив двох поліціантів...

— Цить! — сказав Коррідон і швидко озирнувся через плече.

У дверному проході стояла Енн.

— Чи ваш брат колись згадував у своїх листах Ренлі? — запитав її Коррідон. — Одного з вісьмох? Ось він. Ви казали, що хотіли би більше цікавитися брато-

вами друзями. Що ж, як на те, маєте нагоду особисто познайомитися з одним із них просто зараз.

2

Клямка у пофарбованій зеленим брамі в шестифутовій стіні піднялась, і брама повільно прочинилася. Кілька секунд нічого не відбувалося, а тоді з-за стулки брами висунув голову поліціант і настороженими очима оглянув двір. Відтак озирнувся через плече, кивнув головою та дозволив стулці брами відчинитися навстіж. Тримаючи у руці гумовий кийок, поліціант повільно та неохоче ступив у двір, а за ним слідом йшов інший поліціант, який також стискав у руці гумовий кийок.

Кожне бунгало було відокремлене одне від одного двадцятифутовим проміжком. Зі свого місця коло вікна, де він стояв, напівприхований завісою, Коррідон міг бачити проміжок між двома бунгало, що затуляли собою номер 2-А, а також частину двору та браму. Він спостерігав, як два поліціанти обережно простують бетонною стежкою, а крізь відчинену браму міг бачити натовп збуджених глядачів, який стояв на протилежному боці вулиці, тримаючись на безпечній відстані.

Енн стояла коло Коррідона й також дивилась у вікно.

Так само повільно та обережно рухаючись, двійко поліціантів просувалося до правого ряду бунгало. Коррідон їм співчував. Вони були озброєні геть безнадійно та недостатньо для того, щоби впоратися з тим, кого вони вважали озброєним убивцею; та, незважаючи на всю обережність, у їхньому повільному поступі не було вагання.

— Вони бачили, як ви сюди увійшли? — запитав він Ренлі, не відводячи погляду від вікна.

Ренлі помалу відновлював дихання. Він кволо сів у фотель, і, коли заговорив, його голос був більш певний, а дихання — менш напружене.

— Не думаю. Я обігнав переслідувачів на добрих п'ятдесят ярдів, завернув за ріг і мерщій помчав сюди, дорогою нікого не зустрівши. Тож я не думаю, що мене хтось бачив. Вони вже тут?

— Зараз вони оглядають двір.

Ренлі насилу підвівся на ноги.

— Якщо вони мене спіймають, я вже не матиму жодного шансу. Вони не повірять у те, що я не знав, що він стрілятиме. Це було холоднокривне вбивство, скоєне просто перед очима свідків.

— Сядьте та замовкніть, — відказав на це Коррідон, застережливо повівши насупленою бровою у бік Енн. — Якщо вони не знають, що ви тут, то наразі ви у відносній безпеці.

І, поки Ренлі знову важко опускався у фотель, Коррідон підійшов до Енн.

— Перепрошую за це. Зараз нема часу пояснювати, але знайте, що пояснення цьому є. Хай би що трапилось далі, я не маю наміру вплутувати вас у це. Хоча, гадаю, ви схильні до того, щоби ставати на той чи інший бік, чи не так?

Вона поглянула на нього, стривожена, проте не налякана.

— Жодного з вас двох я ніколи дотепер не бачила, — спокійно сказала вона. — Якщо поліціанти ставитимуть запитання, я розповім їм те, що мені відомо, а відомо мені небагато.

Коррідон усміхнувся.

— Це було би найбільш розважливо, проте ми не можемо дозволити вам зустрітися з тими двома добродіями. — Він кинув швидкий погляд на Ренлі. — Ми

маємо її зв'язати. Пошукайте-но якоїсь мотузки абощо, та поквартесья.

Вона швидко відступила на крок назад, але Коррідон ухопив її за зап'ясток.

— Будь ласка, будьте розважливі, — сказав він. — Я вас не скривджу. Лише не кричіть і не пручайтесь. І Ренлі, і мене розшукує поліція. Ми не хочемо бути грубими, хіба що нам доведеться. То чи робитимете ви те, що я вам скажу? Щойно ті двоє звідси підуть, ми вас відпустимо. Обіцяю, ми не заподіємо вам жодної шкоди.

— Я знала, що ви — нецирий, — відказала вона. — Ні, я не пручатимусь. Я чула, що сказав ваш супутник. Він — убивця, чи не так?

— Боже праведний, ні. Ренлі й мухи не скривдить. Та дехто з колишніх побратимів вашого брата нині перебуває у цій країні. Стрілянину зчинив Ян. Пригадуєте Яна — того поляка?

Енн була надто спантеличена, аби відчутти переляк.

— Що усе це значить? Чому ви двоє прийшли сюди?

— Вибачте, та з відповідями на ці питання доведеться почекати, — і Коррідон обернувся до Ренлі, який саме увійшов до кімнати, несучи паски і шалики, знайдені у спальні Енн. — Наглядай за ними, — сказав він Ренлі, беручи у нього два паски. Коли Ренлі пішов до вікна, Коррідон продовжив: — Ви ж не пручатиметесь, правда? — Він відпустив її руку, проте пильно за нею спостерігав, підозрюючи, що вона збирається закричати. Одначе натомість вона сказала:

— Ні, не пручатимусь. Що я маю робити?

— Розверніться й закладіть руки за спину.

Вона підкорилась, і він швидко зв'язав її зап'ястки разом.

— Не надто туго? — запитав Коррідон і з подивом усвідомив, як сильно йому не подобається робити це з нею.

— Ні, усе гаразд.

Він скрутив у клубок одну з шовкових хустинок, які дав йому Ренлі.

— А зараз відкрийте рота.

Коррідон бачив, що зараз вона вже почала боятися.

— Я не зчинятиму гвалту, — сказала вона й позадкувала від нього.

— Послухайте, якщо ми припустимось якоїсь помилки й ті поліціанти вас знайдуть, вони захочуть знати, чому ви не зчинили гвалту, — терпляче пояснив він. — Я мушу закрити вам рота кляпом. Це для вашої власної безпеки.

Енн трохи зблідла, проте дозволила Коррідону покласти їй до рота кляпа та прилагодити його, як слід.

— Ось так буде добре, — підбадьорливо сказав він. — А зараз ходімо до вашої спальні. Ви можете полежати на ліжку, допоки все скінчиться. Щойно вони підуть, я вас звільню.

Коррідон пройшов невеличким коридором до спальні Енн. Вона сіла на край ліжка та підвела на нього погляд. Він бачив, що зараз дівчина дуже схвильована та налякана.

— Хотів би я, щоби ви мені довіряли, — сказав Коррідон, опускаючись на коліна коло її ніг. Він обгорнув шалик навколо її щиколоток і зв'язав їх разом. — З вами нічого не станеться. Даю вам своє слово. Щойно вони підуть — я вас звільню. Лягайте на ліжку. Сподіваюся, вам не надто незручно.

Вона горілиць упала на подушку.

— Можу лише здогадуватись, як ви зараз почуваетесь, — провадив він далі, прагнучи якимось заспокоїти Енн. — Ви ж не боїтеся, правда?

Вона повагалася, а тоді похитала головою. Він поплескав Енн по плечі, усміхнувся до неї, а тоді поквапився назад до студії та приєднався до Ренлі коло вікна.

— Їх і досі не видно? — запитав він, визираючи з-понад плеча Ренлі.

— Ні. Думаю, вони обходять будинки один по одному, — відказав Ренлі. Стоячи поруч, Коррідон відчував, як той тремтить.

— Мушу сказати, ви безсумнівно вскочили у халепу, та ще й по самі вуха, — мовив Коррідон. — До того ж ви, певно, вже геть з'їхали з глузду, якщо розп'ятуєте такі речі просто перед цією дівчиною. То що сталося?

Ренлі глибоко вдихнув.

— Він застрелив двох поліціантів! Той безумний, безвідповідальний дурень! Він запідозрив, що я щось замислив, і навпрямки звинуватив мене у тому, що я зрадив їх і пристав на ваш бік. Коли я почав заперечувати, він витягнув свого пістолета. Ми були у готельній вітальні. І, звісно ж, у ту мить до кімнати увійшов один з пожильців та побачив, що коїться. Жанна зрозуміла, що це кінець, і сказала нам спаковувати речі та забиратися звідти. Певно, хтось із готелю викликав поліцію. Пакування речей зайняло не більше десяти хвилин, однак, щойно ми дісталися виходу, прибули поліціанти. Один з них кинувся до нас, і Ян його застрелив. І, перш ніж другий бідолаха встиг бодай поворухнутися, він застрелив і його. Це було найхолоднокровніше вбивство, що я будь-коли бачив.

Коррідон запалив цигарку.

— Єдина річ, якої не варто робити у цій країні, — це стріляти у копів, — похмуро мовив він. — З цього починаються найгірші неприємності. А що сталося потім?

— Гадаю, я геть утратив голову, — стомлено зітхнув Ренлі. — Щойно побачивши, що ті хлопці мертві, я покинув свою сумку та прожогом кинувся на вулицю. Назовні вже зібралися люди й витріщалися на готель. Гадаю, вони чули постріли. Певно, я мав тоді доволі дикий вигляд. Якийсь чолов'яга намагався мене зупинити,

та я вивернувся з його рук і кинувся навтьоки так, наче чорти за мною гналися. — Він рвучко обернувся, його обличчя посмикувалося. — Навряд чи ви у це повірите, та Жанна притьма вискочила з готелю на вулицю, кричучи до людей, щоби ті мене зупинили; немовби то я був убивцею. Звісна річ, після її заклику натовп кинувся за мною, а серед усього того сум'яття Жанна з Яном спокійнісінько сіли до поліційної автівки та поїхали собі геть. Вони промайнули повз мене та навіть не поглянули у мій бік, поки я біг вулицею, а юрба мчала за мною назирці.

Коррідон приховав посмішку.

— Це потребувало неабиякої витримки. Що ж, продовжуйте та розкажіть, як ви дісталися сюди.

— Мені пощастило. Одного разу я з розгону наскочив просто на поліціанта. Ми з ним погарикалися, та зрештою, я його уникнув. Тоді я почав плутати слід і повертатися назад щойно пройденим шляхом, тікати та знову ховатися. Врешті-решт переслідувачі мене загубили, і я взяв таксі до вокзалу Вікторія. Розраховуючись з водієм, я побачив, що наближається поліційне авто, й один із поліціантів гукнув таксистові, щоби той мене затримав. Я щодуху втік, і усе почалося з початку. А тоді я пригадав, що перебуваю неподалік Чейні-Вок. Якби я не завернув сюди, мене би вже спіймали.

Коррідон щось буркнув собі під носа.

— Ну що ж, однак вам не можна залишатися тут надовго. Ренлі, ви неабияк усе ускладнили. Я вас не звинувачую, проте ви влили добрячу ложку дьогтю до моєї бочки меду, а я ж уже так добре ладнав з сестрою Меллорі, допоки не з'явилися ви. — Та Ренлі його не слухав. Він надто глибоко поринув у власні турботи.

— Вони не повірять, що я цього не робив, — сказав він, скрегочучи зубами. Ті двоє — справжні дияволи. Спершу вони переклали на вас убивство Крю, а тепер намагаються перекласти на мене цей злочин.

— О, авжеж, вони таки дияволи, — вишкірившись, сказав Коррідон, — та це ще не значить, що... — він затнувся, злегка штурхнув Ренлі ліктем і змахнув головою у бік вікна. — А ось і вони.

Двоє поліціантів і якийсь голомозий чолов'яга у бавовняному костюмі жовтаво-сірого кольору з'явилися з-поза ряду бунгало та попрямували до будинку номер 2-А.

— Йдіть до спальні й залиште це мені, — сказав Коррідон. — І будьте наготові. Можливо, вам доведеться поспішно залишити будинок.

Дверний дзвоник задзвенів у ту мить, як Ренлі увійшов до спальні. Коррідон дав йому час на те, щоби зачинити за собою двері, а тоді підійшов до вхідних дверей та відчинив їх.

— Щось негаразд? — неуважно запитав він.

— Ми шукаємо чоловіка, який, як ми вважаємо, нещодавно тут проходив, — різко проговорив один з поліціантів. Він спробував зазирнути до передпокою, який затуляла собою кремезна Коррідонова постать. — Він високий і худорлявий; однорукий та одноокий, має шрам на обличчі; вбраний в оливково-зелений тренчкот і чорний берет.

— Я його не бачив.

Наперед проштовхався чолов'яга у жовтаво-сірому костюмі. Він увіп'явся у Коррідона поглядом своїх маленьких водянистих очиць і випнув уперед неголене підборіддя.

— А ви хто такий? — вимогливо запитав він. — Раніше я вас не бачив.

Коррідон окинув його поглядом з голови до п'ят.

— Вам би не завадило поголитися, — сказав він і вишкірився, аби ще сильніше розлютити того чолов'ягу. — Чи то ви намагаєтеся відростити бороду?

— Хто ви такий? — Його огрядне, набрежкле обличчя побагровіло.

— Мене звати Генлі. Я — давній друг міс Меллорі. А хто ви?

— Мене звати Голройд — Кріспін Голройд, — чолові'яга сказав це таким тоном, немов очікував, що Коррідон упізнає це ім'я. — Я — добрий сусід міс Меллорі. Де вона? Я хотів би перемовитися з нею словом.

— Вона пішла на закупи, — відказав Коррідон і, з навмисною грубістю відвернувшись від цього сусіда, звернувся до поліціанта. — Ви бажаєте знати ще щось, офіцере?

— Ні. Якщо ви не бачили чоловіка, який нас цікавить, то це все.

— Ні, я його не бачив.

Голройд потягнув одного з поліціантів убік і щось зашепотів йому на вухо. Коррідон розчув слова: «Якийсь незнайомиць... раніше ніколи його тут не бачив... не подобається мені його вигляд».

Коррідон підморгнув поліціантові.

— Якщо ви захочете потинятися поблизу наступні пів години, міс Меллорі саме повернеться. Вона за мене поручиться.

— Ні, усе гаразд, — роздратовано відказав поліціант. Він сердито глянув на Голройда та різким рухом вивільнив свою руку від його хватки. — Ходімо, Білле, — сказав він напарникові, — ми марнуємо свій час. Певно, він побіг далі.

Коррідон спостерігав, як два поліціанти та Голройд віддалялися стежкою. Голройд гаряче протестував, однак жоден з офіцерів анітрохи на нього не зважав.

— Усе чисто, — гукнув Коррідон, зачинивши двері на ключ і на засув.

Зі спальні вийшов Ренлі. Він був напружений та блідий.

— Що ми робитимемо з нею? — запитав він, смикнувши головою у бік спальні.

— Облишмо її на хвилику. Наразі річ у тім, що ми робитимемо з вами?

Ренлі пройшов до студії та почав міряти її кроками.

— Не думаю, що я ще маю бодай якусь надію. Найліпше, що я можу зробити, — це добровільно здатися. Можливо, вони мені все ж таки повірять.

— Хтось узагалі бачив на власні очі, як Ян стріляв?

— Не знаю. Втім, не думаю, що хтось це бачив. Вони усі від нас поховалися. Усе сталося так швидко. Звісно, вони чули постріли, та я ладен заприсягтися, що жоден з них і носа не наслідився виткнути, щоби поглянути, хто ж то стріляє.

— А все ж таки у поліції вже, певно, довідалися, що ви там були не один. І вони отримають опис Яна. Можливо, вони спіймають його першого. І в нього вони можуть знайти той пістолет.

— Та це не допоможе мені вискочити з цієї халепи, — безнадійно мовив Ренлі.

— Ні, не допоможе. Ми маємо щось зробити. За кілька годин вони організуються та кинуть на пошуки усіх наявних людей. Поліціянти починають діяти на правду завзято, коли хтось уколошкає одного з них.

— Але що ж мені в біса робити? Здатися?

— Вам краще піти зі мною, — сказав Коррідон, якусь мить подумавши. — Уже невдовзі вони дізнаються про Риту Аллен, і тоді поліція спустить по моєму сліду всіх своїх нишпорок. Я збираюся до Шотландії. До речі, чи казав я вам, що Меллорі колись придбав собі острів неподалік Данбара? Там у нього був дім. Він може стати для нас доброю схованкою. А можливо, ми знайдемо там й самого Меллорі. Тож саме туди я й збираюся поїхати, і ви поїдете зі мною.

— І ми також поїдемо з вами, — холодним і безживним голосом сказала Жанна з порога, а повз неї до студії прослизнув Ян, погрожуючи Коррідону своїм пістолетом.

РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ

1

— Ну, то як воно — відчувати мотузку навколо своєї шиї? — запитав Коррідон, випроставши ноги та з глузливою посмішкою поглядаючи на Яна.

— Не ворухіть руками, — Янові очі злостиво зблиснули. — А ти — сядь, — додав він, звертаючись до Ренлі.

Ренлі сів у фотель; і вочевидь був тому радий.

— І, до речі, про шибеників, — провадив далі Коррідон. — Ви, я так собі гадаю, переслідували Ренлі аж до цього дому?

Жанна підійшла до нього ззаду.

— Так, ми його переслідували, — сказала вона. — Не рухайтесь. Я заберу ваш пістолет. Якщо поворухнетесь — Ян стрілятиме.

— Звичайно, забирайте. Я геть не сподівався побачити вас двох, — Коррідон кинув на неї швидкий погляд через плече. — Гадаю, вам відомо, що там, назовні — поліція?

Жанна сягнула рукою до кишені його плаща і витягла звідти автоматичного пістолета, тоді відійшла та стала осторонь.

— Мені відомо про поліцію, — коротко сказала вона. — Не намагайтесь утнути якусь штуку. Ані ви, ані Ренлі.

Вона обійшла довкола Коррідона та опустила автоматичного пістолета до кишені свого тренчкота.

— Тримайся подалі від лінії вогню, — нетерпляче сказав Ян. — Можеш відійти вбік?

— Ніхто не стрілятиме. Тепер ми маємо спільні проблеми, тож нам краще працювати разом.

— Ваші проблеми мене не обходять, — сказав Коррідон. — Я вважаю за ліпше не стріляти в поліціантів. Тож це вже виключно ваш клопіт. А той пугач надзвичайно скидається на зброю, з якої прикінчили бідолашного Крю. Не можу уявити, ніби на тому пістолеті ще й досі залишилися бодай якісь відбитки моїх пальців. Якщо так подумати — то я вже вискочив із цієї халепи.

Жанна витягнула з кишені свіжу газету, що вийшла щойно ополудні, та кинула її Коррідону на коліна.

— То подумайте ще, — сказала вона з легким гірким посміхом. — Вони знайшли Риту Аллен і тепер шукають вас. У газеті навіть надрукували ваше ім'я. Отже, ви у такій самій халепі, що й ми; ба, навіть у більшій. Адже вас вони знають, а ми їм невідомі.

Коррідон кинув швидкий погляд на першу шпальту газети та зробив кислу міну.

— Водії таксі — то одна з найбільших загроз для злочинців, — сказав він. — Я так і знав, що той хлопака невдовзі все розп'якає. І вони ще називають мене небезпечним. Гай-гай, у когось геть розладналися нерви. — Коррідон кинув газету на підлогу. Його очі стали жорсткими. Він невесело усміхнувся. — Та хіба ж я схожий на небезпечного? — Він запалив цигарку, байдуже поглянув на Жанну, відтак провадив далі: — Мені цікаво, як давно це число газети з'явилося на вулицях. Либонь, не більше години тому?

— Чому вас це цікавить? Вас тут хтось бачив? — різко запитала Жанна.

— Авжеж. Я розмовляв із двома поліціантами та одним із сусідів. Вони саме шукали Ренлі. Невже ви їх не бачили? Коли ті поліціанти прочитають у свіжих газетах

мій опис, вони повернуться сюди, і цього разу їх буде значно більше.

— Який опис? — хрипко запитав Ренлі. — То були перші слова, що він зронив, відколи Жанна увірвалася до кімнати.

Коррідон підняв газету та кинув її Ренлі.

— Ну, ось і маєте. Тепер ви — не єдиний утікач у цій кімнаті. — Він поглянув на Жанну. — Що ж, хай там як, а залишатися тут — не діло. Мусимо забиратися.

Жанна зробила нетерплячий жест.

— Поліція стежить за кожною вулицею у цьому районі. Ми не можемо піти звідси засвігла.

— Якщо ми не підемо звідси зараз, нас упіймають у пастку, неначе щурів.

— Я так і знав, що хтось із вас неодмінно використає це кліше, — сказав Коррідон і засміявся. — Я заперечую проти того, щоби мене називали щуром.

Ренлі нестямно витріщився на нього.

— Ми мусимо піти! Ми не можемо залишатися тут. Вони повернуться.

— Та не хвилюйтеся аж так. Поліціанти і той тип, Голройд, бачили мене тут. Що ж, гаразд, у такому разі ми маємо перейти до Голройдової студії та перечекати там, поки споночіє. Якщо поліція прийде сюди, вони побачать порожній будинок і подумают — сподіваймося, — що я перетнув поліцейний кордон і втік. Якщо ж вони захочуть оглянути студію, я певен, що Ян зуміє переконати Голройда ввести їх в оману.

— Хто такий цей Голройд? — запитала Жанна.

— Один із добрих сусідів. Він живе у домі навпроти.

— А де сестра Меллорі?

Якийсь час Коррідон задумливо розглядав Жанну.

— Те, як вам удається стежити за найновішими відомостями, — це щось просто дивовижне. Як ви про неї дізналися?

— Не гайте часу! Де вона?

— На ліжку у своїй спальні, зв'язана.

— Вона тебе бачила? — запитала вона, розвертаючись до Ренлі.

— Так.

— Тоді не можна її тут залишати.

Коррідон розумів, що Жанна має слухність, одначе погодився з нею вкрай неохоче.

— Гадаю, ми маємо перевести її до будинку Голройда, — сказав він. — Звісно, це ускладнює справу...

— Погляньте, а онде й Голройд, — урвав його Ренлі, вказуючи кудись за вікно. — Він дивиться сюди.

Крізь густий тюль, яким було завішене вікно, вони могли бачити Голройда, котрий стояв коло задніх дверей своєї студії, якраз навпроти будинку номер 2-А. Він спостерігав за бунгало Енн, і на його блідому, набрезкломому обличчі застиг вираз пильної цікавості.

— Я з ним упораюсь, — жваво сказала Жанна. — А ви підіть по сестру Меллорі та йдіть за мною. Візьміть зі собою усі свої речі. — Вона вийшла зі студії, відчинила передні двері та швидко покрокувала стежкою у бік Голройда.

Коррідон не став чекати, щоби побачити, що відбуватиметься далі. Він пішов до спальні Енн. Вона лежала на ліжку, і з того, в якому безладді була ковдра, Коррідон здогадався, що Енн намагалася звільнитися. Вона підвела на нього погляд своїх потемнілих від тривоги очей.

— Дещо відбувається, — коротко сказав він, схилившись над нею. — Поки що я не можу вас звільнити. Сюди прибула вся ватага. Жанна Персінь та той поляк, Ян. Ми збираємося перейти до Голройдового бунгало, бо сюди може прийти поліція. Не пручайтесь. — Він розв'язав її щиколотки та допоміг підвестися на ноги.

У дверному проході з'явився Ренлі.

— Ходімо, — різко сказав він. — Вона вже там.

— Принесіть туди мого капелюха та плаща, і не забудьте наплічника. — Коррідон схопив Енн за руку. — Не лякайтеся. Я не дозволю, щоби з вами щось сталося. — Але цього разу йому не вдалося її заспокоїти. Вона відсахнулася від нього. — Послухайте мене, — терпляче сказав Коррідон, — будьте розважливою...

Відштовхнувши Ренлі вбік, до спальні увійшов Ян.

— Ви марнуєте час, — люто гаркнув він. — Вам було сказано привести дівчину. Ну, то приведіть її, та поквартися. — Він змахнув пістолетом у бік Енн, яка стояла, скам'янівши від такого видовища.

— Ходімо, крихітко, — сказав Коррідон. — З вами усе буде гаразд, лише не пручайтесь.

Ян вступився в Енн очима.

— Вийміть-но того кляпа, — наказав він. — Її можуть побачити. Та якщо вона закричить, я стрілятиму. І накиньте якогось плаща їй на плечі.

Поки Коррідон шукав у шафі плаща, Ян наблизився до Енн. Його сірувато-білясті очі були холодні та неблаганні.

— Спробуйте лишень утнути яку штуку — і я вб'ю вас. Застрелити зрадникову сестру мені буде завиграшки.

Коррідон став між ними, відтіснивши Яна плечем. Він вийняв кляп у Енн із рота й накинув їй на плечі плаща, приховавши її зв'язані за спиною руки.

— Не слухайте його, — сказав він, беручи дівчину за руку. — Ходімо.

— Ну ж бо, геть звідси, — гаркнув Ян до Ренлі, який ішов першим. Коррідон та Енн пішли за ним слідом.

Голройдова студія була неохайна, брудна та захарашена невеликими гнітливими акварельними картинами, що зображували Чейні-Вок і набережну Темзи. «Певно, тих картин тут сотні», — думав Коррідон, сидючи у заплиженому та обшарпаному фотелі перед великою грубою, у якій ще й досі лежав попіл останнього зимового вогнища; а стіни кімнати вкривали копійчані спроби бездарного пензля, приречені довіку там висіти.

Жанна сиділа на бильці іншого обшарпаного фотеля навпроти Коррідона, обхопивши коліно своїми міцними смаглявими руками. На її обличчі був замислений, похмурий вираз, а очі невпинно рухалися, повсякчас перебігаючи з Коррідона на затулене завісами вікно.

Вони чули, як на кухні господарює Ренлі, нашвидкуруч готуючи обід. Запах підсмажуваного бекону нагадав Коррідону, що він зголоднів.

За зачиненими дверима спальні, що сполучалася зі студією, Ян неохоче пильнував Енн і Голройда.

Коли Коррідон привів Енн до Голройдової студії, сестра Меллорі зустрілася віч-на-віч із Жанною. Якусь мить дві дівчини дивилися одна на одну. Обличчя Жанни посірішало, в очах її з'явився вираз мстивої ненависті, й Коррідон покwapно провів Енн повз неї та попровадив до спальні.

Навіть зараз Жанна ще не цілком відновила свій звичний незворушний та похмурий спокій. Спостерігаючи за нею, Коррідон почувався неспокійно, бо розумів, що Енн не можна залишати з нею наодинці. Він був упевнений, що Жанна відчувала до Меллорі таку безмежну ненависть, що просто не змогла би контролювати її у присутності його сестри.

Зненацька, немовби відчувши, що він думає про Енн, Жанна сказала:

— Вам краще з нею поговорити. З'ясуйте, де саме розташований той острів. А її нам доведеться взяти з собою.

Корридон уже був певен, що саме так воно неминуче й станеться, однак думка про це неабияк його хвилювала. Втім, іншої ради не було. Якщо Енн розповість їм, де знайти той острів, її не можна буде просто залишити тут, аби вона могла виказати їхню можливу схованку першому-ліпшому детективові, який почне її розпитувати.

— Гадаю, що таки варто, і я з нею поговорю, — сказав він, видобув з кишені пожмакану пачку цигарок і дістав одну. — А як щодо того типа, Голройда? Що ми робитимемо з ним?

— Залишимо його тут. Він нічого не знає про нас. Крім того, кінче необхідно, щоби комусь було відомо, що ми захопили сестру Меллорі. Якщо Меллорі про це почує, то неодмінно за нею прийде. Я маю намір використати її як принаду в тій пастці, яку ми для нього приготуємо.

— А чому ви такі впевнені, що Меллорі прийде по неї?

— Я думаю, що прийде, — сказала Жанна стиха, і її смагляві долоні стиснулися.

— Що ж, але спершу ми маємо чимало роботи. Мусимо знайти той острів. То буде довга подорож, і певне що не найлегша. Незабаром кожнісінький поліціант у цій країні чигатиме на нас.

— Невже ви думаєте, що мене це хвилює? Ми уникнули гестапо; уникнемо й англійської поліції.

— Вона думає, що її брат — мертвий. Міністерство авіації повідомило їй, що Браяна Меллорі застрелили, коли той намагався врятуватися від гестапівців утечею. Ви цілком упевнені, що цей хлопець живий? Чи не могло статися помилки?

— То ви хочете сказати, що це привид Меллорі вбив Гарріса та Любіша й зіштовхнув Риту Аллен зі сходів? — саркастично запитала Жанна. — Йому було би лише на користь те, що його вважають мертвим, — тоді він по-

збувся би нас усіх і дивовижним чином знову повернувся до життя.

Коррідон знизав плечима.

— Атож, — погодився він, — гадаю, те, що Меллорі вважають мертвим, лише грає йому на руку. Що ж, сходжу перемовлюся словом з Енн. Перш за все треба знайти той острів. — Коррідон підвівся та продовжив: — І, якщо вже ми почали обговорювати долю Меллорі, дозвольте мені нагадати вам, що ви мусите змінити свій задум. Якщо ми колись і спіймаємо Браяна Меллорі, то маємо передати його до рук поліції. Вам це зрозуміло? Тепер його розшукують за вбивство, і він має зняти з мене провину за смерть Рити. Його повісять. Ви отримаєте свою помсту, однак ані ви, ані Ян його і пальцем не зачепите. Віднині він — мій. Вам зрозуміло?

Вона обдарувала його холодною, глузливою посмішкою.

— Ми його ще не спіймали. І, можливо, ніколи й не спіймаємо. Почекаймо, і тоді побачимо, що буде.

За поведінкою Жанни Коррідон зрозумів, що поклатися на неї не можна. Вони з Яном замірялися вбити Меллорі, коли той потрапить їм до рук. Це було очевидно. Те, що станеться з Коррідоном, їх анітрохи не обходило. Йому доведеться їх випередити. Він мусить упіймати Меллорі, а упіймавши, подбати, аби до нього не дісталися ці двоє, допоки він передасть його в руки поліції. Що ж, то буде мудрована операція.

Не маючи наміру сперечатися далі, Коррідон увійшов до спальні. Час на суперечки буде згодом. Енн і Голройд сиділи на стільцях, а їхні руки були зв'язані за спинками. Ян простягнувся на ліжку та кутив, маузер лежав коло нього. Він підвів на Коррідона пильний погляд. Ув очах поляка з'явився лиховісний вираз.

— Забери звідси Голройда і сам забирайся, — різко сказав Коррідон.

Ян зісковзнув з ліжка.

— Чого ви хочете?

— Я збираюся з нею поговорити, — мовив Коррідон і кивнув у бік Енн.

— Гей, ти, ходімо, — наказав Ян Голройдові, вказуючи на нього пістолетом.

Голройдове обличчя зблідло так, що набрало кольору лою. Коли він підвівся зі стільця, його ноги так тремтіли та підгиналися, що він упав би, якби Коррідон не підхопив його та не допоміг утримати рівновагу.

— Тримайтеся, — сказав Коррідон. — З вами нічого не станеться. За кілька годин нас тут уже не буде. Подумайте лишень, які історії ви зможете розповідати. Таж ви станете місцевим героєм.

І він підштовхнув чолов'ягу, що весь тремтів, до дверей.

3

— Без цього ви почуватиметеся зручніше, — сказав Коррідон, розв'язуючи пасок і звільняючи зап'ястки Енн. — Саме час нам з вами поговорити, еге ж?

Вона заходилася терти свої зап'ястки, відновлюючи кровообіг, але нічого не сказала.

— Я хочу, щоби ви зрозуміли усе правильно, — почав Коррідон, трохи збентежений її прямим і спокійним поглядом. — Той поляк — справжній убивця. Не помиляйтеся щодо цього. Дівчина страждає на якийсь невроз; можливо, що вона трохи схиблена. Ренлі доволі милий, проте слабкий і боїться тих двох. Усіх трьох поліція розшукує за вбивство. Той Ян тільки про вбивство й думає. Він застрелив двох поліціантів і типа на ім'я Крю, який став йому на шляху. Якщо Ян вирішить, що хтось із нас завдаватиме клопоту, то завиграшки прибере і нас.

Я кажу вам це тому, що хочу, аби у вас склалося враження про те, як небезпечно буде намагатися втекти.

— Якщо це правда, — сказала Енн, — то як так сталося, що ви опинилися в їхньому товаристві?

— Як я вже казав, Ян застрелив такого собі Крю. Сталося так, що я був з Крю за кілька хвилин до того, як його застрелили. Мене бачили, коли я виходив з його квартири. Поліція вважає, що стріляв я. Не марнуватиму часу, вдаючись у деталі, та якщо мене спіймають, мені буде складно довести свою невинуватість. А можливо, мені це взагалі не вдасться. Саме тому я наразі з ними. Я сподіваюся довести, що Крю застрелив саме Ян, а не я.

Вона недовіриливо поглянула на нього та продовжила розтирати собі зап'ястки.

— Я нічогосінько не зрозуміла зі сказаного, не кажучи вже про те, щоб у це вірити. Усе це — щось геть фантастичне. Ну як я можу повірити в те, що ви сказали?

— Зачекайте тут, — сказав Коррідон. — Не намагайтеся тікати. — Він увійшов до студії, де Жанна з Яном саме пошепки про щось перемовлялися, а Голройд нажахано за ними спостерігав. Не звертаючи на них уваги, Коррідон підійшов до столу, на якому неохайною купою громадилися старі газети, вибрав із того безладдя одну та повернувся до спальні.

— Ось, прочитайте самі, — сказав він, вручаючи Енн газету. — Це стаття про вбивство Крю. Прочитавши її, ви пересвідчитесь, що поліція має мій опис.

Вона покvapливо проглянула статтю та поклала газету. Коррідон помітив, що Енн уже не була така спокійна.

— Але як я можу знати, що це не ви його вбили? — запитала вона.

— Я не прошу вас вірити у мою невинуватість. Щиро кажучи, навіть якщо ви думаєте, що це я його вбив, — то

мене від того ні знобить, ні гріє. Усе, що мене турбує, — це щоби поліція так не думала.

— Розумію, — сказала вона, зашарівшись. А тоді зненацька запитала: — А яким чином до всього цього причетний мій брат?

— Я ніколи й не казав, що він бодай якось до цього причетний, хіба ні?

— Тоді чому ви прийшли до мене? Чому ставили стільки запитань про Браяна? Я не вірю у те, що ви — його друг. І чому той чоловік назвав його зрадником? Що він мав на увазі?

— Ваш брат мертвий. Не вплутуйте його у все це.

— А вони також думають, що Браян мертвий? — різко запитала вона.

— Ні, але це геть несуттєво.

— І ви самі так не думаєте; і Рита Аллен казала, що він живий. — Її дихання прискорилось, а в очах з'явився переляканий вираз. — То Браян мертвий чи ні? Це тому ви прийшли сюди? Він їм щось заподіяв? Вони його переслідують? Будь ласка, скажіть мені. Він живий?

— Вони думають, що живий, — обережно сказав Коррідон.

— То вони більше не його друзі?

— Власне кажучи, ні.

— Чому? Якщо мій брат живий, я мушу про це знати. Будь ласка, скажіть мені.

— Мені відомо не більше, ніж вам. Ви кажете, що міністерство авіації поінформувало вас про те, що ваш брат мертвий. А оті люди вважають, що він живий і переховується від них. Це все, що я можу вам сказати. Вони думають, що як заберуть вас із собою, то ваш брат по вас прийде. У такий спосіб вони сподіваються заманити його до... — він затнувся й роздратовано клацнув пальцями. — Щось я забагато балакаю.

— Будь ласка, розкажіть мені решту того, що вам відомо, — тихо сказала вона. — Ще ж небагато, правда?

— Ну, гаразд. Рано чи пізно ви мали про це дізнатися. Застерігаю вас, що це буде не надто приємна розповідь, а втім, я не думаю, що ви взагалі у неї повірите. Ось що вони мені розповіли. Трьох із них — Жанну, вашого брата та Ренлі спіймали гестапівці. Самі вони для німців не надто важили, а от їхній провідник, Гурвіль, важив, і то неабияк. Жанну та Ренлі катували, однак вони не виказали Гурвілевої криївки. Натомість ваш брат зголосився розповісти усе ще до того, як до нього бодай докторкнулися. Гурвіля схопили та вбили. Ці троє тут, аби помститися за Гурвілеву смерть. Ось чому вони шукають вашого брата.

Енн раптом сіла. Її обличчя сплотніло, а в очах забриніли злі непролиті сльози.

— О, ні! Це брехня! — палко скрикнула вона. — Огидна, жахлива брехня! Браян ніколи би такого не зробив. Він би ніколи нікого не зрадив. Як вони сміють таке казати?

Коррідон запалив цигарку та з надмірною старанністю загасив сірника у попільничці. На Енн він не дивився.

— Я лише переповів вам те, що розповіли мені самому. Вони були там. Навіщо їм брехати? Який сенс у всій цій ретельній підготовці та вбивстві, якщо ваш брат тоді не зрадив Гурвіля?

— Кажу вам, це брехня! Браян ніколи б не зрадив друга, а Гурвіль був його другом. Я у це не вірю!

— Ніхто й не просить вас у це вірити, — сухо сказав Коррідон. — Вони у це вірять, і їм цього цілком достатньо.

— Ви теж думаєте, що він це зробив, чи не так?

— Мене не обходить те, що він зробив.

— Але ж ви теж так думаєте! І ви ніколи його не знали.

Коррідон усвідомив, що це правда. Він ніколи не сумнівався у тій історії, що йому розповів Ренлі, і навіть зараз вигляд Енн, охопленої болем і люттям, анітрохи на нього не вплинув. Він і досі вірив ув історію Ренлі.

— Ну, ця історія видається мені цілком імовірною. Ваш брат мав усі причини вчинити саме так. Ті гестапівці вибили Ренлі око та розстрожили йому руку. Вони влаштували Жанні особливий різновид пекла, призначений спеціально для жінок. Рано чи пізно хтось із них зламався би. Він розповів усе, що знав, аби це припинити. Він уникнув каліцтва. Я не можу його за це винувати.

— Не можете? То я би змогла! — Вона стиснула кулаки, і Коррідон уже подумав, що вона збирається його вдарити. — Якби він і справді зрадив друга, мені було би байдуже, що з ним станеться. Але він цього не робив, я знаю. — Вона відвернулася, борючись зі сльозами. — Він би такого не зробив.

— Гарзд, — байдуже сказав Коррідон. — Так чи інак, а це нічого не змінює. Мені не варто було цього розповідати. Та, власне, я й не хотів.

Вона рвучко обернулася.

— То Браян живий?

— Так. Живий. У тому немає сумнівів.

— Ох! — Енн знесилено сіла на ліжку.

Коррідон підійшов до вікна та пильно вдивлявся в бунгало навпроти. Запала тривала мовчанка.

— Він у небезпеці? — зрештою запитала вона.

— Не знаю, — не обертаючись, сказав Коррідон. — Якщо вони заженуть його у глухий кут, то застрелять, однак з того, що вони мені розповідали, у мене склалося враження, що він цілком може дати собі раду.

Знову запала мовчанка, відтак Енн сказала:

— Що вони збираються зробити зі мною?

Коррідон обернувся до неї.

— Ваш брат має будинок неподалік Данбара, чи не так?

Вона здивовано підвела погляд.

— Взагалі-то так. Як ви про це дізналися?

— Той дім десь на острові, адже так? Ви знаєте, де той острів?

— Звичайно. Нині він належить мені. Чому ви про це запитали?

— Бо саме туди ми збираємося. І ви їдете з нами.

— То ви думаєте, що Браян — там?

— Я не знаю, та вони думають, що він прийде по вас.

Очі Енн осяялися.

— Він прийде, якщо дізнається, що я там.

Її віра у брата неабияк дратувала Коррідона.

— А може, й ні. Ви його вже кілька років не бачили.

— Він прийде. Він своїм не поступиться. — Енн сиділа, поринувши в задуму. Коррідон уважно її розглядав і дійшов висновку, що вона надзвичайно приваблива. Цей висновок його здивував.

— Нещодавно ви запитували мене, чи збираюся я стати на той чи інший бік, — неочікувано сказала вона. — Зараз я збираюся запитати вас те саме. Ви на їхньому боці, чи на моєму?

Такого Коррідон аж ніяк не очікував, і якийсь час лише безтямно дивився на дівчину.

— Що ви маєте на увазі?

— Ви просили мене вам довіряти. Чому ви про це попросили?

— Ну, гадаю, мені було вас шкода, — сказав Коррідон, почувуючись ніяково. — Я хотів вам допомогти. Відчував свою провину, адже ви потрапили у цю халепу через мене.

— Що ж, так воно і є. То ви ще й досі готові мені допомогти?

— Звичайно, — дещо різко сказав він. — Я подбаю про те, аби вам ніхто не заподіяв шкоди.

— Ви казали мені, що перебуваєте у товаристві цих людей лише тому, що хочете зняти зі себе обвинувачення у вбивстві. Певно, це значить, що ви — проти них. І я також проти. Чи ж не розсудливо буде нам із вами об'єднати сили?

— Гадаю, що саме так нам і варто вчинити, — відказав він і усміхнувся. — А ви розумака, еге ж?

— І ви пересвідчитесь, що й Браян такий. Якщо він ще живий і потрапив у халепу, я збираюся йому допомогти. І я хочу, щоби ви теж йому допомогли. Ви ж особисто нічого не маєте проти нього, правда?

Коррідон повагався, проте так і не зважився сказати їй, що Меллорі — вбивця.

— Я зроблю все, що зможу, аби не дати тим двом його застрелити, — ухильно відповів він.

— Він не зраджував Гурвіля, — провадила вона далі тихим і рівним голосом. — Знаю, ви у це не вірите, але він — аж ніяк не зрадник. Якщо ви зустрінетеся з ним на острові Відлюдника, то й самі переконаєтеся, що він цього не робив.

— То це так той острів називається?

— Так. Він розташований між Басс-Роком* і Данбаром, приблизно за двадцять миль від Басс-Рока.

— Ви можете провести нас туди?

Вона кивнула.

— І зробите це?

— О, так, — без вагань сказала вона.

Спантеличений, Коррідон уважно вдивлявся в її бліде, рішуче обличчя.

* Басс-Рок (англ. Bass Rock) — невеликий острів у Шотландії. Має вулканічне походження, розташований у затоці Ферт-оф-Форт за півтора кілометра на північ від гавані міста Норт-Бервік.

— Але чому?

— Я хочу, аби Браян зустрівся з цими трьома у добре знайомій йому місцевості. Ви не уявляєте, який небезпечний той острів для тих, кому не відомий кожнісінький клаптик тамтешньої землі. Там повно схованок. Часто геть неочікувано налягають тумани. То безлюдний острів, повний гострих скель і сипучих пісків. Ми з Браяном чудово його знаємо, — її очі заіскрилися. — А от вони — ні. О, так, я проведу їх туди, та вони ще про це пошкоднують, обіцяю вам.

РОЗДІЛ ДЕСЯТИЙ

1

Вони зібралися у занедбаній студії та дожидали, поки западе темрява.

Ян притулився спиною до стіни коло вікна. Він занурив свої руки глибоко до кишень тренчкота, а між його тонких губ звисала розм'якла цигарка. Коло нього дрімала у фотелі Жанна. Час до часу, коли вона поринала у глибший сон, її тіло сильно смикалось, і Жанна прокидалася. Навпроти цих двох, підперши голову рукою, сидів Ренлі. Він був мовчазний та непримітний. За все те довге пообіддя він заледве чи зронив бодай слово.

У дальньому кінці кімнати Коррідон і Енн сиділи разом на софі, приховані від інших трьох огидною, пишною оздобленою ширмою. Атмосфера у студії була вкрай напружена та загрожувала вибухом, тож Коррідон обачно тримав Енн подалі від Жанниних очей, упевнений, що варто дівчатам зійтися віч-на-віч — і це закінчиться бурхливою сценою.

З допомогою Енн Коррідон розробив маршрут до Данбара. Зрештою, погодилися, що вони усі разом вирушать туди автошляхами, скориставшись автівкою Енн. А в Данбарі, сказала Енн, є моторний човен, який належить їй разом із островом Відлюдника та слугує для сполучення з шотландським узбережжям. Вони сядуть у той човен і переправляться на острів.

А наразі їм не залишалось нічого іншого, крім як чекати, поки споночіє. Поліція так і не повернулася. Із відчуттям вдячності Коррідон подумав, що ті двоє поліціантів, які разом з Голройдом приходили та розпитували його, певно, не пов'язали його зовнішність з описом, надрукованим у пресі.

Щопівгодини Ян покидав своє місце коло вікна, перетинав студію та заходив до спальні, де залишили Голройда, прив'язавши його до ліжка. Щоразу, йдучи до спальні, він проминав Енн і Коррідона та кидав на дівчину жорсткі, пронизливі та сповнені ненависті погляди.

Було кілька хвилин по сьомій, уже почали западати сутінки. Ренлі підвівся, пробурмотів, що зараз приготує вечерю, та пішов на кухню.

Коррідон, знуджений довгим чеканням, і собі підвівся на ноги, випростався та приєднався до Яна коло вікна. Коли він наблизився, Жанна стрепенулася у своєму фотелі.

— Вже час? — різко запитала вона.

— Ще ні, — відказав Коррідон, свідомий того, що Ян не зводить з нього підозріливих очей. — Достатньо темно стане десь за годину.

Вони утрюх поглянули за вікно, на небо, що поступово темнішало. Понад вершечками дахів спроквола здіймалися важкі хмари. Ставало дедалі прохолодніше.

— Заходиться на дощ, — почав було Коррідон. — Як пощастить, то вперщить і прожене людей з вулиць.

Решта двоє нічого на це не сказали. Коррідон відчув їхню ворожість і, нетерпляче знизавши плечима, подався до кухні, де Ренлі завзято готував їм усім вечерю.

— Як тут у вас справи, усе гаразд? — запитав Коррідон. — Чи можу я чимось допомогти?

— Вони до мене й словом не озиваються, — пошепки мовив Ренлі. Він мав змарнілий та стривожений вигляд. — Я почуваюся так, як, напевно, Крю почувався тоді.

— Ви занадто хвилюєтеся, — сказав Коррідон. Він кинув через плече швидкий погляд. Крізь двері кухні він побачив, що Ян стоїть до нього спиною й дивиться у вікно. — Тепер нас троє проти двох. Енн — на нашому боці.

— І що вона зможе зробити проти цих двох? — байдуже запитав Ренлі.

— Вона стане у пригоді, коли ми дістанемося острова.

— Якщо дістанемося. Я знаю їх краще, ніж ви. Вони геть не мають жалю. Вони мені не довіряють... — Він урвався, адже раптом позаду пролунав слабкий крик.

Коррідон двома широкими кроками подолав відстань до дверей кухні.

Енн саме вийшла з-за ширми, аби приєднатися до Коррідона на кухні, коли це раптом віч-на-віч зіткнулася з Жанною. Коли Коррідон притьмом заскочив у студію, Жанна, обличчя якої мертвотно побіліло, а очі блищали, вхопила Енн за руки і з виразом божевільної люті на обличчі пильно дивилася на дівчину.

Швидким рухом Коррідон ухопив Жанну за плече і, різко смикнувши, розвернув її у свій бік так, що та розчепила хватку й випустила руки Енн.

— Так, гаразд, — коротко сказав він. — Зупинися. Мені тут жодні драми не потрібні.

Якусь секунду Жанна витріщалася на Коррідона, ніби не впізнаючи його, а тоді замахнулася, аби завдати удару,

але він перехопив її занесений кулак і різко відштовхнув жінку. Жанна поточилася та наштовхнулася на стіну.

— Я сказав — зупинися, — гаркнув він. — Припини це, чуєш?

Вона притулилася спиною до стіни, намагаючись щось сказати, та ніяк не могла здобутися на слово. Її дихання стало утрудненим, і несподівано з Жанною відбулася страхітлива зміна. Її очі немовби провалилися в очницях, м'язи обличчя залякли, а з-поміж міцно стиснутих зубів долинали тихе сичання. За ті кілька секунд вона втратила будь-яку подобу здорового глузду.

— Обережно! — закричав Ренлі. — Стережіться її! Мені вже доводилося бачити, якою вона стає у такому стані...

Коррідон швидко відступив назад, а Енн судомно вдихнула й затамувала подих. Їх обох вразила та злостивість, що палала в очах Жанни. Її пальці скрючилися, а заляклі смагляві руки здійнялися у бік Коррідона, немовби намагаючись навпомацки виміряти відстань, перш ніж завдати йому удару навідріг.

Ян, який до того лише мовчки спостерігав за цією сценою, раптом хутко кинувся поміж Коррідоном і Жанною. Не вагаючись, він напівстиснутим кулаком завдав Жанні бічного удару в щелепу і, поки вона падала, підхопив її та ніжно опустив на підлогу. Із несподіваною ніжністю він підняв її повіку, перевірів пульс і підвівся.

— Принеси-но для неї подушку, — сказав він Ренлі, але Коррідон першим передав йому найближчу подушку. Ренлі просто стояв, неспроможний поворухнутися, і з жахом в очах уважно дивився долі, на непритомну дівчину.

Коррідон спостерігав, як Ян підкладає подушку Жанні під голову. Він витягнув хустинку й витер собі обличчя, почуваячись дещо занепокоєним і розуміючи, що його перше враження про цю дівчину щойно підтвердилося. Коррідон усвідомив, що вона була божевільна.

— Може, я принесу їй попити? — ніяково запитав він. Хворі люди та хвороби завжди викликали у нього хвилювання.

— Невдовзі з нею усе буде гаразд, — сказав Ян. Його витрішкуваті очі були стурбовані, а безжальні опецькуваті руки лагідно поправляли подушку під головою Жанни. — Зараз вона трохи поспить. — Він підвівся навстоячки, дивлячись на Коррідона. — Часом із нею стаються ці напади. Хіба тут є чому дивуватися? — Ян скося подивився на Енн, яка відступила назад, а зараз стояла, бліда та налякана, дивлячись на Жанну. — Небагато жінок витримало таке, через що пройшла Жанна.

— Але ж це щось серйозне, — сказав Коррідон, підходячи до Енн.

— Тільки нічого їй про це не кажіть. Вона й не пригадає нічого про те, що сталося. Це ніщо — просто скороминущий нервовий напад, — удавано недбало сказав Ян.

— Не мели дурниць, — різко відказав Коррідон. — Щойно вона поводитись, як небезпечна божевільна. Вона потребує належного догляду та лікування.

— Та невже? — сказав Ян і посміхнувся. — Я так не думаю. У всьому винне це постійне чекання та переходування. Їй довелося витримати надто багато. Та їй покращає, коли ми знайдемо Меллорі, — і він знову посміхнувся своєю холодною та злою посмішкою, від якої в Енн аж мороз поза шкірою пішов.

2

Жанна розплющила очі й побачила Яна, який стояв коло неї навколішки та легенько трусив її за плече.

— Прокидайся, — казав він. — Як ти почуваєшся?

Його голос долинав до Жанни немовби здалеку, вона неясно відчувала тупий біль у голові та втому в тілі,

й усе це її неабияк стривожило. Кругле Янове обличчя та сірувато-білясті очі ніби пропливали перед нею, розфокусовані, але заспокійливо знайомі. Вона зробила зусилля, щоби сісти, й відчула на своїй спині його руку, що підтримувала її.

— Зі мною усе гаразд, — сказала дівчина, підносячи руку до голови. — Я заснула. — А тоді, усвідомивши, що лежала на підлозі, вона раптом вчепилася в Янову руку та втупилася в нього нажаханими, підозріливими очима: — Що сталося? Що я зробила?

— Ти зомліла, — заспокійливо сказав Ян. — Не вставай, поки не відчуєш, що готова. Наразі нема куди поспішати. Корридон пішов по авто.

— Зомліла? — Вона ще зроду не зомлівала. — Ти брешеш. — Смагляві долоні Жанни міцніше стиснулися на Яновій руці. — Що сталося?

— Ти зомліла, — спокійно повторив Ян. — Нема про що непокоїтися.

Однак вона знала, що він бреше, і її охопив страх.

— Яне, скажи мені, що сталося! Зі мною стався ще один напад? — Вона потягла Яна за руку та пильно до нього придивилася, намагаючись прочитати правду на його круглому стурбованому обличчі. — Він був такий, як попередній? Скажи мені. Я мушу знати.

Ян завагався, і це підтвердило її підозри.

— Він був сильний? — запитала вона, перш ніж він здобувся на слово. — Як довго він тривав?

— Не було нічого серйозного, — запевнив її він. — Спершу я подумав, що ти зомліла. — Тоді, побачивши хворобливий жах у її очах, Ян поквапливо продовжив: — Скоріш за все, це вже не повториться. Нема про що хвилюватися.

Жанна доторкнулася пальцями до своєї щелепи у місці, куди її вдарив Ян, і здригнулася.

— Болить. Тобі довелося мене вдарити?

— Ні! — Він схвильовано замахав руками. — Кажу ж тобі, не було нічого серйозного.

— Тобі довелося мене вдарити, — глухо проговорила Жанна, — і ти ще кажеш, ніби не сталося нічого серйозного. — Вона вхопила його за руки. — Яне, що зі мною коїться? Я відчуваю, що розум полишає мене. Моя голова так болить. Мені страшно.

— То все через напругу та хвилювання — зважно лишень, через що ти пройшла. Тобі просто потрібен відпочинок. Кажу тобі, нічого серйозного не сталося.

— Що зі мною буде? — повторила Жанна, відпускаючи Янові руки.

Його стурбована ніжність поступилася місцем нетерпінню.

— Хіба важливо, що буде з нами, якщо ми знайдемо Меллорі? Мені більше нема заради чого жити. А тобі?

Вона опустила голову на руки, натискаючи пучками пальців на свої скроні.

— Але чи знайдемо ми його колись? І, якщо знайдемо, то це означатиме для нас кінець. Коли він помре, у наших життях більше не залишиться мети. Наші життя закінчатся.

— Моє життя закінчилося, коли померла Шарлотта, — щиро сказав Ян. — Але не говорімо про ці речі зараз. Ми ще багато чого маємо зробити.

І знову Жанна схопила Яна за руки.

— Не знаю, Яне, що би я робила без тебе. Ми сварилося; ми розходимося у думках; часом ненавидимо одне одного, але ти завжди поруч, коли мені потрібен.

Та Янові вже трохи набридла доброта. Було ще дуже багато роботи. Двадцять хвилин, які він мусив провести коло Жанни, геть вичерпали той невеликий запас ніжності, що був закладений у ньому природою. Зараз йому хотілося, щоби вона нарешті опанувала себе, зібралася на силі та не була більше тягарем.

— Ми маємо спільного ворога, — різко сказав він. — Крім того, добрі друзі завжди сваряться. Так випробовується справжня дружба. Та ми маємо обмаль часу.

Вона доклала величезних зусиль і, стримуючи свої розхитані нерви та силуючись не зважати на нестерпний біль, який хвилями прокочувався всередині її черепа, з Яновою допомогою повільно підвелася на ноги. Жанна ще трохи потрималася за Яна, поки, зрештою, перестала похитуватись, а тоді відійшла від нього.

— Що там зараз відбувається?

— Коррідон і дівчина пішли по автівку. Ренлі спаковує їжу.

Жанну накрила хвиля роздратування. «Який же він безнадійний», — втомлено подумала вона.

— І ти дозволив тим двом піти звідси разом?

— Я мусив залишатися з тобою. Хтось же мав піти по авто, — терпляче пояснив Ян.

Жанна випросталася.

— Авжеж. Вибач, Яне. Ти мав залишатися зі мною. Але ж вони так легко могли взяти авто й покинути нас, хіба ні? Ти про це подумав?

Ян байдуже стенив плечима.

— Як на мене, то навіть якщо вони нас покинули — це неважливо. Ми впораємося й без них.

— Ні, ти помиляєшся. Без Коррідона ми не впораємося. Він приведе нас до Меллорі. Ми мусимо не випускати його з поля зору.

Ян спалахнув.

— Завжди ти так кажеш. Май трохи віри у мене. Чому ти аж так довіряєш цьому Коррідону?

— Не знаю. Та нічого не можу з цим удіяти. Я щось у ньому відчуваю і переконана, що саме він знайде Меллорі. Не можу пояснити чому, але я відчуваю це так, як відчувають голод. Це безпомилкове відчуття. Я не можу на нього не зважати. Якимось непоясненим чином

Коррідон пов'язаний з долею Меллорі та моєю власною долею. Я знаю — він знайде Меллорі.

— То й добре, — зі стриманим гнівом відказав Ян. — Побачимо, як воно станеться. Однак я застерігаю тебе, що тому Коррідону не можна довіряти.

— Я знаю, — безнадійно сказала вона, — і я ненавиджу його. Усе віддала б, аби бути вільною від нього, проте я впевнена, що він приведе нас до Меллорі.

— Мушу піти й подивитися, що там робить Ренлі, — сказав Ян, розуміючи, що як не змінить тему, то ця розмова про Коррідона змусить його втратити самовладання. — А ти сядь і почекай. Скоро матимемо автівку. Нема про що хвилюватися.

Ян увійшов до кухні.

— Ти готовий?

Ренлі кинув на нього скрадливий, неспокійний погляд.

— Я спакував усе, що зміг знайти. А знайшлося небагато, — сказав він. — Як вона?

— З нею усе гаразд. Машину ще не пригнали, не бачив?

Ренлі похитав головою.

— А Голройд, як він там?

— Не знаю. Я до нього не підходив.

Ян презирливо посміхнувся.

— Небагацько ж із тебе користі, еге?

Він вийшов з кухні, перетнув студію та зайшов до спальні.

Жанна почула, як він щось вражено пробуркотів.

— Що там таке? — запитала вона, коли Ян швидко повернувся і став перед нею.

— Голройд зник, — сказав він. — Той дурень Ренлі його не пильнував. Таж він приведе сюди поліцію!

— Не вмикайте світло, — сказав Коррідон, коли вони з Енн увійшли до її бунгало. — Вони мають думати, що ми — у гаражі. А зараз послухайте, що я хочу вам сказати. Та жінка — небезпечна. Вона не при своєму розумі. Вам буде небезпечно їхати з нами.

Вони стояли поруч у майже темній студії. Коррідон не міг бачити обличчя Енн, лише невиразний обрис її фігури та чув її рівне дихання.

— Чи пообіцяєте ви мені, що нікому не розповісте, куди ми збираємося? Пообіцяйте і можете йти. Я скажу їм, що ви від мене втекли.

— Я їду з вами, — сказала вона, не вагаючись. — Якщо Браян живий, я збираюся бути там, аби мати змогу йому допомогти.

— Але Жанна геть схиблена, — стурбовано сказав Коррідон. — Я не зможу бути з вами весь час. Вона може заподіяти вам шкоди.

— Я мушу скористатися з нагоди. Тепер, коли ви мене застерегли, я буду насторожі, однак я поїду з вами. Я так вирішила.

— Ну, що ж, гаразд, — сказав Коррідон. — Хай буде по-вашому. Визнаю, ви можете стати у пригоді. Із вашим знанням місцевості ви заощадите нам чимало часу. Ви впевнені у своєму рішенні?

— Авжеж, я впевнена.

— Тоді спакуйте те, що хочете взяти з собою, і постарайтеся зробити це швидко. Де у вас телефон? Хочу ним скористатися.

— Він коло вікна.

Щойно Енн увійшла до спальні, Коррідон навпомацки перетнув студію, дістався до телефона та набрав номер телеграфної служби. Коли на його дзвінок відповіла операторка, він сказав:

— Телеграма для детектива-сержанта Роулінса, карний відділ, Скотленд-Ярд. Повідомлення починається: «Порівняйте кулі, якими було вбито Крю та двох офіцерів поліції у готелі “Ендфілд”. Власника маузера, з якого тими кулями вистрілили, звати Ян — я ліпше продиктую це по літерах — Ш-и-м-о-н-о-в-и-ч. Записали? — Коррідон іще раз продиктував прізвище поляка по літерах. — Повідомлення продовжується. «Цей чоловік з двома компаньйонами зупинявся у “Ендфілді”. Розслідування має показати, що ці ж троє людей упродовж трьох днів жили у квартирі Крю. Я жодним чином, повторюю, жодним чином не причетний до жодного з цих убивств. Коррідон». Ви уже все записали? Так, перечитайте мені написане. — Він прослухав зачитаний телеграфісткою текст, ствердно буркнув і сказав: — Чудово. Передавайте повідомлення, дівчино. — А тоді повісив слухавку.

Коли Коррідон уже збирався відвернутися від вікна, якийсь рух на темному дворі привернув його увагу, і він відступив назад, насторожений та пильний. Він розрізнув за вікном чотири чи п'ять постатей, що, беззвучно рухаючись, перетинали двір, прямуючи до Голройдового бунгало, та вловив у темряві відблиск сталевих гудзиків. Коррідон умить розвернувся та щодуху кинувся студією до дверей спальні.

— Енн! — спішно прошепотів він. — Де ви є?

Вона квапливо виринула з п'їтьми, зіткнувшись з ним у дверному проході. Коррідон її втримав.

— Що таке? — запитала вона. — Я вже майже закінчила...

— Назовні — поліція. Облиште все. Тут є задні двері?

— Так. Сюди. Ідіть за мною, — у голосі Енн не було вагання, лише збудження. Вона схопила Коррідона за руку та хутко рушила вперед, у п'їтьму.

— Заждіть, — сказав він, коли Енн зупинилася у кінці коридору. — З'ясуємо спочатку — куди ведуть ці двері?

— До гаража, тоді крізь браму пройдемо на Райлі-стріт, а далі — на Кінгс-роуд.

— Гаразд. Тримайтеся ближче до мене. Якщо нас помітять, одразу падайте на землю. Цього разу вони будуть озброєні. Вам зрозуміло?

— Так.

Він обережно прочинив задні двері та визирнув у темряву. Щойно він це зробив, як пролунали постріли — три лунких постріли, що розкололи тишу на друзки.

— Це Ян, — прошепотів Коррідон. — Ну ж бо, дайте мені свою руку. А зараз ходімо, і то якомога тихіше.

Вони разом обережно вийшли у темряву. У цей час десь прогриміло ще кілька пострілів, їхні звуки долинали від ганку бунгало Енн. Неподалік кричав якийсь чоловік.

— Ходімо, — сказав Коррідон, і, рухаючись швидко та безшумно, вони з Енн проминули браму та вийшли на тьмяно освітлену Райлі-стріт. Він міцніше стиснув руку дівчини.

— Поліція могла оточити цю вулицю. Якщо нас зупинять — залиште це мені.

Вони жваво пройшли вулицею, прямуючи до яскравих ліхтарів на Кінгс-роуд. Напівдорозі на темній вулиці Коррідон помітив самотнього поліціанта. Не сповільнюючи ходи, він узяв Енн попідруч і попрямував далі.

— Можливо, він нас зупинить, а може, й ні, — промовив він кутиком рота. — Якщо зупинить — будьте готові побігти. Я не бачу інших поліціантів поблизу, а ви?

— Ні, — хрипким від збудження голосом відповіла вона.

Поліціант перейшов вулицю й попрямував просто в їхній бік.

— Одну хвилинку, — гукнув поліціант, махаючи їм рукою.

— Коли я скажу — біжіть, — прошепотів Коррідон. А тоді, підвищивши голос, звернувся до поліціанта:

— Перепрошую, ви говорили до мене?

Він підійшов зовсім близько, і, щойно поліціант зупинився та почав пильно придивлятися, намагаючись розгледіти його риси, Коррідон завдав йому бічного удару в щелепу, від якого той повалився на бруківку.

— Гарзд, а зараз — біжіть! — сказав він і швидко штовхнув Енн уперед.

4

Щоби з'ясувати всі деталі Голройдової втечі, Янові вистачило одного побіжного погляду: зім'ята ковдра, дві мотузки на підлозі, завіса, що коливалася від протягу, котрий повівав знадвору крізь напіввідчинене вікно. Як давно Голройд утік? Десять, п'ятнадцять, двадцять хвилин тому? Цього часу достатньо для того, щоби поліція вже була на шляху сюди.

Жанна та Ренлі стояли на порозі за спиною Яна та безтямно прикипіли очима до порожнього ліжка. На обличчі Жанни застиг приголомшений, порожній вираз, який неабияк хвилював Яна. Раніше у критичних становищах на неї можна було покластися, але не зараз. Очевидно, вона ще й досі відчувала наслідки нещодавнього нападу, тож наразі користі з неї не було. Ян уважно поглянув на Ренлі та з полегшенням і подивом помітив, що той був хоч і вражений, проте цілком спокійний.

— Можливо, поліціанти зараз уже тут, — сказав Ренлі, одразу збагнувши небезпечність їхнього становища. — Якщо Голройд устиг зателефонувати, вони могли прибути сюди за п'ять хвилин.

— Атож, і цього разу всі вони будуть озброєні, — похмуро мовив Ян. — Це буде геть несхоже на те, як ми вшилися з «Ендфілда». Цього разу ми так легко не відбудемось. Не відходь від Жанни, — провадив він

далі, — а я тим часом збираюся поглянути, що там коїться назовні. — Інстинктивно Ян відчув, що зараз може цілковито покластися на Ренлі. Атмосфера, що несподівано сповнилася напругою та небезпекою, їхнє становище, що загрожувало стати безнадійним у разі, якщо їх упіймають, — усе це наче зміцнило Ренлі та надало йому витримки. Стрілки годинника пішли навспак. Зараз він був тим самим Ренлі, який боровся проти гестапо, який витримав усі тортури та який ще й досі був одним із їхньої нескореної дев'ятки. Ян відчув, що Ренлі відродився, і був за це вдячний. У мозку поляка промайнула думка, що якихось дванадцять годин тому він замишляв смерть Ренлі. На цей спогад Янове обличчя скривилося у гіркій гримасі.

— Скористайся вікном, — порадив Ренлі. — Можливо, вони вже чекають коло дверей, щоби напасти.

«Слушна порада», — подумав Ян. Ренлі пригадував старі навички швидше, ніж він сам. Поляк дістав маузера з кобури та зважив його на долоні.

— Дай йому Коррідонового пістолета, — сказав він Жанні, але вона ані поворухнулася, ані нічого не сказала. Обидва чоловіки чули важке дихання дівчини, що сухо шелестіло в її горлі.

— Візьми того пістолета, Найдже, — сказав Ян, вперше називаючи Ренлі на ім'я. Янові хотілося, аби Ренлі знав, що він знову йому довіряє, і, не схильний до багатослівності, не знайшов іншого способу це зробити.

Ренлі сягнув рукою до кишені Жанни та витягнув звідти автоматичного пістолета. Дівчина відсахнулася від нього.

— Голова болить, — простогнала вона, спираючись на стіну та стискаючи долонями скроні.

Ян зробив жест, виражаючи безпорадність. Серед довколишньої темряви й тиші звук знятого Ренлі запобіжника пролунав надмірно гучним клацанням.

— Я погляну, що робиться позаду будинку, — сказав Ренлі. — Залишайся тут, допоки я повернуся, — провадив він далі, звертаючись до Жанни. — І ні про що не хвилюйся. — Він говорив лагідно та спокійно, і Ян подумав, що саме за таких надзвичайних подій забута дружба з новою силою заявляє про себе.

Коли Ренлі безшумно відійшов, Ян наблизився до вікна студії, трохи підняв завісу і крізь шпарину визирнув у пільму. Він нічого не міг розгледіти, однак інстинкт, хоча й дещо занедбаний, а проте ще й досі гостро відточений, підказав йому, що назовні чигає небезпека. Він нечутно та обережно, не сколихнувши завіс, прочинив віконні стулки та почав прислухатися. Спершу Ян не міг розрізнити нічого за безугавним гудінням дорожнього руху віддалік, на Кінгс-роуд, а тоді, переставши помічати це двигтіння, спромігся розчути ледь вловні, майже нечутні звуки річки, хвилі якої плюскотіли об підмурівок набережної по той бік вулиці. А тоді до нього долинули інші звуки: тихе шарудіння черевиків по бетону, чоловічий голос, який ледь чутно щось шепотів, і брязкіт металу об камінь. Це були звуки небезпеки, і, зачувши їх, Ян залякнув, а потім, коли його очі звикли до темряви, він угледів за вікном неясні постаті, що, напрочуд безшумно рухаючись, займали позиції перед бунгало, та полиск гудзиків. Усе це остаточно підтвердило його страхи. Поліціанти вже були тут — вони діяли обережно й без поспіху, свідомі того, що пастка вже захряснулася, та звірі, яких треба впіймати, ще й досі небезпечні.

Ренлі приєднався до Яна коло вікна.

— Вони вже тут. Четверо стоять на варті позаду будинку.

— Попереду я наразі нарахував вісьмох, — відказав Ян. — Однак їх точно виявиться більше, а вулиці майже напевно перекриють кордонами. Це буде непросто. — Голос Яна звучав безживно та невиразно, проте він

усвідомлював, як пересохло у нього в горлі та як сильно калатає серце, переганяючи кров, що стугоніла у скронях і відлунювала у вухах.

Двоє чоловіків мовчки стояли у темряві один навпроти одного. І знову Ян відчув, який навдивовижу спокійний був Ренлі. Це неабияк дратувало поляка, адже сам він був на межі паніки.

— Утрюх ми цього не зробимо, Яне, — сказав Ренлі. — Бери Жанну та спробуй прорватися крізь задні двері. Я вас прикрию.

Ян заледве міг повірити, що правильно його почув.

— Ти нас прикриєш? — безтямно повторив Ян. — Що ти хочеш сказати?

— Йдіть, — наполягав Ренлі. — Це ваш єдиний шанс. Двоє ще можуть це зробити, та втрюх ми звідси не виберемося. Бери Жанну і рушай.

— Ти впевнений у тому, що пропонуєш? — вражено запитав Ян. — Вони тебе прикінчать.

— А чом би й ні? — відказав Ренлі, якому вдалося стримати почуття, що переповнювали його вщерть. — Так чи інак, мені кінець. Але зараз не час на балачки. Сподіваюся, вам удасться повз них проскочити.

— Авжеж. — Ян почувався недобре, думаючи, що ось цього чоловіка він нещодавно планував застрелити. — Але ж ти маєш таке саме право на життя...

Ренлі урвав Яна, відштовхнувши його від вікна.

— Йди! Забери її! Щойно почувеш, як я стріляю — відчиняй двері та мчіть щодуху.

Ян навпомацки знайшов його руку та міцно її стиснув, відчуваючись приниженим через те, що змушений погодитися жити ціною життя Ренлі.

— Мій добрий друже, — мовив він, подумки проклинаючи Ренлі. — Мій найдобріший друже. — А тоді пішов, залишивши Ренлі самого.

Кілька митей Ренлі стояв нерухомо, відчуваючи піднесення від безміру своєї жертви. Не так давно Ян казав, що війна для них і досі триває. На війні чоловік може покласти життя за свого друга, і це — геройський учинок — так завжди вважав Ренлі. А втім, запевняв він себе, значно героїчніше буде пожертвувати собою заради свого ворога. Ренлі не мав щодо Яна жодних ілюзій. Рано чи пізно поляк би його позбувся — пострілом у голову чи ножем у спину. Хіба важливо, як саме його вб'ють? Йому вже однаково не жити. Стосовно цього Ренлі не мав сумнівів; адже цим двом він був уже непотрібен.

Той вихід, що він обрав, був кращим. Тепер ті двоє пам'ятатимуть його, допоки житимуть. Той вихід дозволяв йому уникнути непевності очікування, пильного спостереження за кожним Яновим рухом, сторожкого сну та страху перед тим, щоб обернутися до колишнього побратима спиною. І Ренлі відчував, що, зробивши цей вибір, він урешті-решт переміг Яна, змусив поляка назвати його своїм найкращим другом. Ренлі гірко усміхнувся. Це була мить його тріумфу, адже він був певен — якби Ян запропонував пожертвувати своїм життям заради нього, Ренлі не назвав би його своїм другом.

Ренлі на кілька дюймів відгорнув завісу дулом пістолета. Вікно було відчинене, і прохолодне, вологе повітря торкнулося його розпашілого обличчя. Він не мав жодного сумніву в тому, що варто йому вистрілити — і кінець настане швидко. Ті чоловіки навколо будинку були налаштовані рішуче. Двох їхніх побратимів було вбито, тож нині вони не знатимуть жалю. Ренлі задумався про те, що ж тоді сталося з Меллорі. Йому було прикро за Браяна. Певно, щось найшло на цього хлопця, якщо вже він таке скоїв. Якби не Меллорі, вони ніколи би не потрапили у це химерне, фантастичне становище.

Але водночас, з гіркотою подумав Ренлі, якби не Меллорі, то він би мав шукати роботу і зараз уже працював

би у якійсь крамниці чи скнів би в конторі, наживаючись на людському співчутті, виставляючи на позір свій порожній рукав і пов'язку на оці, неначе жebraк, який виставляє напоказ своє лахміття. Що ж, принаймні Меллорі врятував його від такого приниження. Меллорі подарував йому швидку смерть. «Хтозна, — сказав Ренлі сам до себе, — можливо, колись я ще зустріну його на тому боці». І хоча він не вірив у життя «того боку», ця думка його розрадила.

Ренлі почув, як Ян відсунув засув задніх дверей, і на коротку, страхітливую мить рішучість зрадила його. Він затремтів, боячись цієї слабкості більше, ніж поліції. Ренлі відчував, як пістолет мертвим вантажем обтяжує його руку, й підняти її коштувало йому величезних зусиль. А тоді він почув, як Ян прошепотів: «Ми готові», й вловив у його голосі ноту нетерпіння та сумніву.

Ренлі відсмикнув завіси, випроставшись, став просто перед вікном, повністю видний тим людям, які чекали назовні, і, відчуваючи, як кожен нерв його тіла корчиться в передчутті залпу у відповідь, почав раз по раз натискати на курок, стріляючи у п'ятьму.

РОЗДІЛ ОДИНАДЦЯТИЙ

1

Таксі зупинилося перед глухим провулком, що вів до клубу «Аметист». Падав дощ, і крізь його холодну сіру стіну сяяли вуличні ліхтарі. Фріт-стріт була порожня. Саме цього Коррідон і сподівався: дощ очистив вулиці від людей.

Нахиляючи голову, немовби для того, щоби прикрити обличчя від крапель дощу, Коррідон заплатив таксистові,

подбавши, аби той навіть мигцем не розгледів його рис. А тоді вони з Енн поквапилися провулком, і дощ періщив на них, поки вони бігли у бік клубу.

Коррідон попрямував до бічного входу; то були підвальні двері, оточені залізними поруччями. Він відчинив ті двері та підштовхнув Енн уперед, до тьмяно освітленого коридору, який відгонив затхлими кухонними помиями та розмаїтими напівфабрикатами.

— Поки що все добре, — сказав він стиха. — Якщо я знайду Еффі, ми зможемо безпечно перебути тут кілька годин. — Він обтрусив краплі зі свого плаща. — Почекаєте тут, поки я подивлюся, де вона? Мене не буде лише мить.

— Гаразд, — відказала Енн. — Але раптом хтось сюди прийде?

— Тоді скажіть, що ви подруга Еффі. Але мене не буде лише мить. — Він доторкнувся до руки Енн і усміхнувся: — А ви нівроку тримаєтеся, — мовив він. — Можна подумати, що ви щодня тікаєте від поліції.

— Йдіть і знайдіть Еффі, — відказала вона. — Компліменти зачекають.

«Неймовірна дівчина, — думав Коррідон, швидко прямуючи коридором, що вів до підземних кухонь. — Подумати лише, яка витримка! Жодного разу не злякалася. Якщо Меллорі схожий на неї, то не дивно, що Жанна з Яном так його бояться».

Двері, що вели до головної кухні, були відчинені. Коррідон зупинився коло них і зазирнув досередини. Кухарі були заклопотані приготуванням страв, які невдовзі треба було подавати до столу. У приміщенні панували запахи цибулі та розтопленого жиру. Коррідон не побачив Еффі тут і здогадався, що вона була у комірчині, де він колись так часто проводив свій вільний час, ведучи з дівчиною балачки. Там він її і знайшов — вона сиділа самотою, заклопотано чистила картоплю та щось наспівувала.

— Еффі! — гукнув він з дверей. — Ти тут сама?

Вона випустила з рук ніж для чищення овочів, заледве стрималася, щоби не скрикнути, та підскочила на ноги, притискаючи до себе миску з картоплею. Дівчина стояла й дивилася на нього широко розплющеними очима.

— О, містере Коррідон...

Він увійшов до кімнати, ногою причинив за собою двері та посміхнувся до дівчини.

— Еффі, я знову, як завжди, ускочив у халепу, й мені потрібна твоя допомога. Вирятуєш мене?

— Звичайно. — Вона поставила миску та підійшла до нього. Її великі очі були темні від тривоги. — Чим я можу допомогти, містере Коррідон?

— Чи можна мені поки побути у твоїй кімнаті? Зі мною друг. Я не хочу, щоби Зані знав, що я тут. До речі, де він зараз?

— У клубі. Я мушу дочистити картоплю, а тоді весь вечір буду вільна. Знайдете шлях нагору?

— Гадаю, що так. Приходь якомога швидше. Можеш дістати мені довідник «Ей-Бі-Сі» із розкладом руху потягів*? І принеси нам чогось попоїсти. Згодиться будь-що. Але нікому не кажи, що ми тут.

— Не скажу. Йдіть нагору, містере Коррідон. Я не затримаюсь тут довше, ніж на десять хвилин.

Він узяв її рукою за тендітні плечі та обійняв.

— Ти — молодчина, Еффі. Я знав, що одного дня ти зможеш мені допомогти.

* Йдеться про довідник, знаний у Великій Британії як «*Alphabetical Railway Guide*», або «*ABC Rail Guide*», або ж просто «*The ABC*» — абетковий залізничний довідник, який видавався у Великій Британії з 1853 року. Це було щомісячне видання, що містило абетковий покажчик усіх залізничних станцій та докладні розклади руху потягів і виходило друком до 2007 року. Цей довідник увічнено в романі Арати Крісті «Убивства за абеткою» (англ. «*The A.B.C. Murders*») (1936), у якому вбивця щоразу залишає на місці злочину довідник *ABC Railway Guide*.

Вона доторкнулася до його рукава, і було в тому жесті стільки обоження, що Коррідон розчулився.

— Містере Коррідон, вас шукає поліція? — запитала дівчина, і він відчув, як вона тремтить.

— Боюся, що так, — сказав він і вишкірився. — Але ти не лякайся, я впораюся. Ти ж недовго, правда?

Він повернувся до Енн, яка, притулившись спиною до брудної стіни й запхавши руки до кишень макінтоша, трималася цілком невимушено.

— Ходімо нагору, — сказав Коррідон. — Еффі дозволила нам погостювати в її спальні.

Не зустрівши нікого на своєму шляху, вони дісталися кімнати Еффі. Перш ніж увімкнути світло, Коррідон спустив жалюзі.

— Дозвольте вам допомогти, — сказав він, коли Енн зняла свій макінтош. Він і собі зняв плаща та повісив їхній одяг на гачок на внутрішньому боці дверей. — Ліпше сідайте на ліжко, там вам буде зручніше, ніж на стільці, — а коли вона сіла, усміхнено провадив далі: — То як, тепер ваше життя вже не таке спокійне, еге ж?

— Не слід уважати, ніби я сиджу вдома та нидію, — трохи глузливо відказала вона, — лише тому, що я — художниця. Мені з голови не йдуть оті троє. Вони ж не могли звідти втекти, правда?

— Навпаки, є всі шанси, що втекти їм якраз-таки вдалося. Вони добре знаються на тому, як зарадити собі у скруті. Гадаю, нам ліпше припустити, що вони врятувалися втечею, і діяти відповідно до цього припущення. Але це не означає, що ви повинні й надалі бути зі мною. Послухайте, чому б вам не облишити цей задум і не повернутися додому? Поки що ви непричетні до всієї цієї справи, однак, якщо залишатиметеся у моєму товаристві, то врешті-решт можете опинитися у серйозній халепі.

— Скидається на те, що вам уже нетерпець від мене відкараскатися. Але, знаєте, халепи мені до вподоби, і я можу дати собі раду. У цьому я схожа на Браяна.

— Бачиться, що так і є, — сухо сказав він, — але вам немає сенсу зачіпатися з поліцією. Якщо вже ви мусите податися на острів Відлюдника, то чому б вам не вирушити туди самотужки?

— Я думала, ми з вами домовились об'єднати сили, чи я помиляюся? — бісики, що грали в очах Енн, дещо суперечили серйозному виразу її обличчя.

— Домовились. Але то було до того, як у справу втрутилася поліція, — терпляче мовив Коррідон. — Відтепер усе буде значно складніше.

— Я вже втратила з поля зору ту трійцю, — сказала Енн, і в її голосі несподівано пролунала різка нотка, — і я не маю наміру втрачати з поля зору ще й вас. — А тоді, засміявшись, додала: — Крім того, не думаю, що ви знайдете той острів, якщо мене з вами не буде, а я хочу, щоби ви дісталися туди раніше за тих трьох, якщо вони таки врятувалися від поліції.

Він задумливо подивився на дівчину, хмурячи брови.

— Я не можу вас розкусити, ви поводитесь не так, як будь-яка інша жінка. Усе геть інакше; у вас би мали жижки труситися з переляку. Та й ви мене вперше бачите, а вже хочете поїхати зі мною деінде. Це збиває мене з пантелику. Ви дуже дивна, Енн.

— Спишіть це на війну, — сказала вона та засміялася. — Ви ж не думаєте, що я залишилася байдикувати вдома? Боюся, що війна виробила для мене новий набір стандартів, або, можливо, поганих звичок, не знаю, як їх ліпше називати. Відтоді я намагалася жити нормальним життям, однак це було нелегко, і, коли ви раптом з'явилися... — Вона затнулася та усміхнулася: — Що ж, скажімо так — якщо вже мені трапилася нагода пережити захопливу пригоду, то я не збираюся її прогавити.

— То що ви робили під час війни? — різко запитав Коррідон.

— Те саме, що й ви. Спершу я не зістала усіх фактів і не зрозуміла, звідки я можу вас знати, але тепер збагнула, хто ви такий. Я часто про вас чула. Ви проходили підготовку під орудою Річі, чи не так? А я була в загоні Массінгема. Вас на той час у загоні вже не було.

— Массінгем? Боже милий! То ви — одна з його відчайдушних молодниць? — Коррідонові очі засяяли.

— Колись була. Здійснила десять стрибків з парашутом. Я навіть трохи цим пишаюся.

— Коли нам сказали, що готують дівочий парашутний десант, ми подумали, що то якась нова секретна зброя. Не думаю, що Массінгем дарував би нам усі ті непристойності, які ми казали про його жіночі штурмові загони. Він дуже любив усіх своїх вихованок, правда? А хай мені грець! То ви — одна із Массінгемових дівчат.

— От лишень не дивіться на мене аж так вражено, — сказала Енн. — Я знаю, що маю такий вигляд, ніби можу зламатися навпіл, але ви були би здивовані, якби дізнались, яка я насправді міцна. І, будь ласка, не треба за мене тривожитися. Я можу дати собі раду.

— Ще б пак, — відказав Коррідон. Він і досі відчував неабияку повагу до тих, кого тренував Массінгем. — Що ж, це вже інша річ. Тож, якщо бажаєте взяти участь у цій справі — я вас не відмовлятиму. Зрештою, ви — одна зі старої бригади.

Пролунав тихий стукіт у двері, й увійшла Еффі, несучи тацю з наїдками. Побачивши Енн, вона мало ту тацю не перекинула. Спостерігаючи за нею, Коррідон помітив, як очі дівчини потемніли, а обличчя набрало похмурого та сердитого виразу, що вмить зробив її негарною.

— Заходь, Еффі, — сказав він, забираючи у неї тацю. — Я хочу познайомити тебе з Енн Меллорі. Енн, це — Еффі, мій найкращий друг.

Та навіть ці невеличкі лестоці не розтопили холоду, що світився в очах Еффі. А коли Енн сказала: «З вашого боку було дуже ласкаво дозволити мені скористатися вашою кімнатою», Еффі зашарілася та відвернула погляд. Вона відчула у цій дівчині свою суперницю та негайно її зненавиділа.

— Ти знайшла «Ей-Бі-Сі»? — запитав Коррідон, ставлячи тацю на ліжко. Він поглянув на свій наручний годинник. Було кілька хвилин по десятій.

— Зараз принесу, містере Коррідон, — холодно сказала Еффі та вийшла з кімнати.

Губи Коррідона скривилися в легкій гримасі.

— Ну ж бо, призволяйтеся, — сказав він. — Невдовзі нам треба буде вирушати.

Енн узяла собі канапку та передала тарілку Коррідону.

— Вона у вас закохана?

— Хто? Еффі? — знизав плечима Коррідон. — Гадаю, що так. Вона — добра дівчинка. Думаю, в тому є моя вина. Ми з нею давно знайомі. Я допоміг їй позбутися заячої губи. Вона завжди була для мене добрим другом, але не більше. Принаймні з мого боку.

Енн припала до вподоби Коррідонова зніяковілість, і вона тактовно змінила тему розмови.

— Хотіла би я знати, що сталося з тими трьома. Я дуже не хочу, щоби вони дісталися на острів Відлюдника швидше за нас.

— Я це з'ясую. Власне, я можу багато чого з'ясувати просто тут.

Повернулася Еффі з довідником «Ей-Бі-Сі».

— А зараз послухай мене, Еффі, — сказав Коррідон. — Я маю покинути Лондон. Не вдаватимуся в деталі, адже що менше ти знатимеш — то краще. Сьогодні вночі ми вирушаємо до Шотландії. Нам знадобляться харчі в дорогу, а ще я хочу, щоби ти поїхала з нами на вокзал і купила нам квитки. Нас шукатиме поліція, тому буде ліпше,

якщо ми сядемо до потяга, якомога менше потрапляючи людям на очі. Ти це зробиш?

— Добре, містере Коррідон, зроблю, — сказала Еффі. Її обличчя потемніло. Сама думка про те, що Коррідон їхатиме до Шотландії з цією дівчиною, ранила Еффі, неначе ножем.

Коррідон розгорнув довідник «Ей-Бі-Сі».

— Будь ласка, спакуй для нас їжу та попроси Макса піднятися сюди, добре? Зможеш покликати його так, аби про це не дізнався Зані?

— Я спробую, — похмуро мовила Еффі та вийшла з кімнати.

— Боюся, та бідолашна дівчина думає, ніби я — її суперниця, — сказала, вочевидь стурбована, Енн. — Чи не було би краще, якби ви заспокоїли її стосовно цього?

— Такого я зробити не можу, — сказав Коррідон, насуплено відірвавшись од вивчення розкладу руху потягів і кинувши на Енн швидкий погляд. — Я ж бо й сам не цілком упевнений щодо цього.

Якусь мить Енн сиділа мовчки. Вона мала здивований, а проте зовсім не такий збентежений вигляд, як очікував Коррідон. Урешті-решт вона нетерпляче повела плечима.

— Ви не повинні були такого мені казати.

Коррідон повернувся до вивчення «Ей-Бі-Сі».

— Гаразд, — сказав він, сердито зиркаючи на розклад потягів, що курсують до Шотландії, — але так уже сталося, що саме це я відчуваю. Тож я вирішив, що вам варто про це знати. — І, оскільки вона нічого не відповіла, продовжив: — Є потяг до Данбара, що вирушає з вокзалу Кінгс-Кросс о першій годині ночі. Прибуває до Данбара завтра опівдні. Гадаю, нам краще обрати саме цей потяг.

— Думаєте, поліціанти стежитимуть за вокзалами?

— Якщо тим трьом вдалося утекти, то за вокзалами неодмінно стежитимуть, — відказав Коррідон. — Жодної лазівки не залишать без нагляду. Ось чому я хочу, щоби

квитки нам купила саме Еффі. Зараз мій опис уже поширили, де тільки можна, і, либонь, невдовзі поширять і ваш.

Енн помацала кишені своєї сукні.

— Можна мені цигарку? Я залишила усі свої речі вдома. Якби ж то я мала час спакувати сумку.

— От і я свого наплічника залишив, — сказав Коррідон, передаючи їй пачку цигарок. — Та ще й у Голройдовому будинку. Тепер поліція знатиме, що я був там разом з Яном. Просто пречудово, еге? Певно, я геть з'їхав з глузду, якщо не подумав про це раніше.

Двері прочинились, і досередини просунув голову Макс. Він роззирнувся кімнатою, тоді перевів погляд з Коррідона на Енн і витягнув губи рурочкою.

— Ти хотів мене бачити? — без потреби запитав він.

— Заходь і зачини двері, — коротко сказав Коррідон. — Я вас не буду знайомити. Згодом тобі доведеться менше брехати, якщо ти не знатимеш, хто ця жінка.

Макс низько вклонився Енн.

— Це велика втрата для мене, леді, — мовив він.

— Та годі тобі, Максе, — роздратовано сказав Коррідон, — облиш-но ті свої старосвітські штучки. Ти чув щось про стрілянину на Чейні-Вок?

Макс усміхнувся.

— Авжеж. Всенький клуб про неї гомонить. Усі тільки про ту стрілянину й говорять.

— То що там сталося?

— Хочеш сказати, що ти не знаєш? — Макс мав спантеличений вигляд. Його приголомшило те, що Коррідон визнав свою цілковиту необізнаність з такою сенсацією.

— То що там сталося? — повторив Коррідон.

— Там була та сама трійця, що постріляла копів коло готелю «Ендфілд», — сказав Макс, і, судячи зі щирого захвату в його очах, він ту стрілянину, схвалював. — Хтось підказав поліціантам, що ті троє — в одній зі студій на

Чейні-Вок. Тож копи оточили будівлю. Той однорукий чоловік затримав їх, а двоє тим часом прослизнули через задні двері. Зчинилася тривала стрілянина. Хотів би я там бути, коли це коїлося. То була найвидатніша подія з часів облоги Сідні-стріт*, а втім, де ж тобі таке пам'ятати, тебе ж тоді, певно, ще й на світі не було, еге?

— Забудь вже про ту Сідні-стріт, Максе. То їм вдалося втекти?

— Двом із них — вдалося. Того типа з однією рукою вбили. Справжисінька тобі гангстерська пригода. Копи його просто пошматували кулями. А шкода. Ото вже хоробрий був чоловік, — Макс скрушно похитав головою. — А інший, торуючи собі шлях ножем, прорвався навпростець попри копів, які пильнували за задніми дверима. Вбив одного патрульного та порізав іншого. Кажуть, ніби його самого було поранено, та, можливо, все то лише копівські побрехеньки. Хай там як, а вони втекли.

Коррідон з Енн презирнулися.

— Гаразд, Максе, це все, що я хотів дізнатися. Тримай язика на припоні й не кажи нікому, що мене бачив. Я не хочу, щоби Зані дізнався, що я тут.

— Я йому не скажу, — мовив Макс. Він зупинився, підозріло дивлячись на Коррідона. — Подейкують, ніби ти якось із тими трьома пов'язаний. Та я собі думаю, що то, певно, нісенітниця, чи, може, я помиляюся?

* Облога Сідні-Стріт, znana також як Битва у Степні — поліційна операція, що відбулася 3 січня 1911 року, коли лондонська поліція разом із військовими взяли в облогу будинок №100 на Сідні-стріт у лондонському районі Степні, де засіли два учасники озброєної банди латвійських емігрантів. Облога супроводжувалася евакуацією мешканців поближніх будинків і стріляниною, внаслідок якої було вбито ватажка банди та трьох поліціантів. Облога знаменна тим, що стала першим випадком в історії Великої Британії, коли на допомогу поліції було залучено військових, і тим, що стала першою зафільмованою поліційною облогою у цій країні.

— Нині кепський час для запитань, — сказав Коррідон, і його погляд став жорстким.

— Авжеж, — сказав Макс. — Та я подумав, що варто про це згадати. Копи рішуче налаштовані упіймати тих двох. До цієї справи залучений кожнісінький плоскостопий* у цій країні. Ти маєш бути обережним.

Коррідон кивнув.

— Буду. — Він витягнув дві п'ятифунтові банкноти. — Ось, купи собі краватку.

— Я би їх і не брав, та, бачиш, потребую, — відповів той, беручи гроші. — Ну, дякую. Чи можу я ще щось для тебе зробити?

Коррідон похитав головою.

— Бувай, Максе, — сказав він.

Макс знову вклонився Енн.

— Леді, якщо ми колись зустрінемося знову, — промовив чоловік, — я маю надію, що це станеться за кращих обставин.

І він пішов так само непомітно, як і прийшов.

2

Самотня жарівка звисала зі стелі церкви, відкидаючи на центральні лави кружало жорсткого світла. Обабіч вівтаря рівним світлом горіли дві свічки, і в їхньому жовтому приглушеному сяйві виблискувало срібне розп'яття. На лаві

* Плоскостопий (*англ.* flatfoot) — поширене у Великій Британії прізвисько поліціантів, насамперед — патрульних інспекторів. Походження такого прізвиська неоднозначне. Одна з версій пов'язує його виникнення з тим, що поліційному інспекторові доводилося дуже багато ходити пішки, патрулюючи свою ділянку міста та, внаслідок навантаження на стопи, набуваючи плоскостопості. Інша — з тим, що, не маючи змоги реалізувати себе у війську, до якого не приймали людей з плоскостопістю, майбутні патрульні ставали на службу до лав поліції.

у задньому ряді сиділа, схиливши голову на руки, літня жінка. Звук її сиплого дихання порушував церковну тишу й непокоїв отих двох, що примостилися на бічній лаві.

Вони нетерпляче чекали, коли та жінка піде, та вона, схоже, нікуди не поспішала. Стара увійшла до церкви в тумуть, коли Ян, потерпаючи від болю, намагався стягнути з себе тренкота, і гучне скрипіння її черевиків миттєво стривожило поляка та знерухомило його, немовби заморозивши на місці. Літня жінка сіла попереду та праворуч від цих двох, не помітивши їх, і зараз молилася з такою дратівливою старанністю, що змушувала Яна лютувати. Він тримався за свій лівий біцепс і, перетискаючи вени, намагався зупинити кровотечу. Його лівий рукав і долоня вже були геть мокрі від крові, що скрапувала на лаву та на білу кам'яну підлогу церкви. Він боявся зняти тренкота, аби стара їх раптом не помітила. Неподалік поліціанти ще й досі прочісували вулиці, намагаючись уполювати їх із Жанною, тож варто цій старій здійснити лемент, і її крик умить приведе копів до церкви.

Жанна сиділа поруч із пораненим, прикипівши очима до блискотливого хреста і не приділяючи Янові анітрохи уваги. Поляк відчував її байдужість, яка сповнювала його дедалі сильнішою люттю та відчаєм.

Те, що вони змогли врятуватися втечею, було просто дивовижно. Із Жанни не було жодної користі; вона зробилася, неначе лялька, яку доводилося тягнути та штовхати. Вона ніяк йому не допомагала, не усвідомлювала небезпеки, що їх оточувала, й була страхотливо апатична. Ян уявлення не мав, як їм вдалося прослизнути крізь поліцейний кордон. Були миті, коли він якнайгостріше відчував небезпеку, миті, коли затримання поліцією видавалося неминучим. Один поліціант заскочив їх зненацька й замахнувся, щоби вдарити поляка гумовим кийком, але пронизливий звук його свистка враз урвався, коли Ян, нахилившись, уникнув удару кийком і завдав

удару ножем знизу вгору. З п'ятьми пролунав постріл, і Ян відчув розпечений дотик кулі, що пройшла крізь його руку. Але він ні на мить не відпускав Жанну, штовхаючи її далі у п'ятьму, скрегочучи зубами від болю, використовуючи все, що могло правити їм за укриття, безшумно та швидко снуючи поміж лавами чоловіків, які полювали на них, й тягнувши Жанну за собою.

Коли поліційний кордон стиснувся і Яна охопив розпач, він угледів поблизу церкву. Неясні постаті озброєних чоловіків відкидали довгі тіні, що вже сходилися в одну велику тінь, яка сунула на втікачів, і Янові залишалося тільки покладатися на власний гострий слух і грати в піжмурки з поліціантами, сподіваючись їх перехитрувати. Він затагнув Жанну на темний церковний ганок, а сам лишився та, з ножем напоготові, став чекати, коли переслідувачі прийдуть по нього. Але вони не прийшли. Поліціанти пробігли повз церкву, пронизуючи вологе нічне повітря різким звуком своїх свистків, упевнені в тому, що їхня здобич їх випередила.

Саме тоді Ян збагнув, як сильно кривавить його рука. Голова пашіла, а у вухах щось дратівливо шуміло, та так, що Янові стало зле чути, що відбувається навколо. Усе ще тримаючи Жанну за руку, він увійшов до тьмяного прихистку церкви та сів на лаву. Кілька хвилин він сидів, відпружившись, на твердій церковній лаві, а розум його линув у темну непритомність, у якій не було місця ані вбивству, ані болю, ані жахові бути впійманим й ув'язненим.

Але та готовність і легкість, з якою його розум прийняв дароване виснаженням знечулення, налякали Яна, і він струсив заціпеніння, що вже почало було ним оволодівати. Він усвідомив, що нині мусить покладатися лише на себе, якщо хоче уникнути арешту. Ян не думав, що Жанна зараз здатна бодай якось йому допомогти. Вона просто сиділа, втупившись застиглим поглядом прямо

перед собою, її очі були геть очманілі, губи посмикувалися, а пальці тривожно притискалися до скронь.

Ян озирнувся через плече, і той повільний, скрадливий позирок зрадив його страхи. Літня жінка досі сиділа на місці, похилившись уперед. Вона сперлася на спинку передньої лави, зануривши обличчя у долоні. Її сипле дихання стало утрудненим. Вона більше не молилася; вона спала.

Ян розстібнув гудзики свого піджака та, докладаючи чималих зусиль і здригаючись від болю, зняв його з себе. Тоді з відразою та страхом подивився на просяклий червоним рукав сорочки.

— Зроби щось зі мною, — промовив він на вухо Жанні. — Я спливаю кров'ю. Допоможи мені, чуєш?

Жанна повільно повернула голову та нестямно подивилася на Яна. Здавалося, ніби вона його не впізнавала. Ян стиснув її руку та потрусив нею, глибоко занурюючи нігті у плоть. Жанна спробувала відсмикнути руку, та Ян лише сильніше стиснув на ній свою хватку.

— Я спливаю кров'ю, — люто прошепотів він. — Допоможи мені.

І тоді розум Жанни, схоже, прояснився, адже вона перевела погляд із його обличчя на вщерть просяклий кров'ю рукав.

— Твій ніж, — сказала вона, висмикуючи свою руку з його хватки. — Зніми свого шалика.

Ян із відчуттям полегшення глибоко вдихнув повітря, вручив Жанні ножа та спостерігав, як вона відрізає рукав, орудуючи ним зі своєю колишньою вправністю. За якийсь час вони удвох пильно дивилися на рану та посинілу й набряклу плоть навколо неї.

— Поклади на рану підкладку та щільно її перев'яжи, — сказав він. — Мусимо зупинити кровотечу.

Жанна зробила підкладку з носових хустинок і закріпила її за допомогою шалика.

— Отак добре, — сказав Ян, відчуваючи, що на обличчі від слабкості виступив піт. — Допоможи-но мені накинути плаща. Та стара будь-якої миті може прокинутися.

А потім не лишилося нічого іншого, крім як чекати. Ян поклав пістолета просто перед собою на поличку, коло псалтиря, аби за потреби мати змогу легко дотягнутися до нього рукою. Він відчував слабкість у ногах, його дуже тривожило усвідомлення того, скільки сили він утратив. Якби поліціанти заскочили його зараз — рятунку не було б. Він би вбив стількох, скількох зумів, а тоді вбив би себе. Живим вони його не візьмуть.

Ян поглянув на свого годинника. Було чверть по десятій, і він задумався про те, що ж сталося з Коррідоном і сестрою Меллорі. Якщо Коррідон утік від поліції, то чи подасться він на той острів? Чи й справді можливо, щоби Меллорі переховувався там, як припустив Коррідон? Ян простягнув руку і торкнувся холодного руків'я пістолета, немовби для того, щоби всотати з нього трохи сили. Він знав, що не зможе й далі продовжувати цю гонитву. Поліція неодмінно його наздожене, це лише питання часу. Тож, якщо він збирається знайти Меллорі, то має зробити це, не гаючи часу. Острів видавався йому єдиною надією. Якщо Меллорі там не буде, Ян муситиме визнати поразку. Йому не до снаги буде шукати свого ворога по цілій країні, надто тепер, коли поліція полює на них із Жанною. Його єдиною надією був острів Відлюдника. Ян повинен був якось туди дістатися, та навіть гадки не мав, яким чином він це зробить.

Вже майже опівночі Ян вирішив, що нарешті буде безпечно покинути церкву. Літня жінка пішла задовго до того. Коли стара виходила з церкви, її розум був затуманений від сну, і вона не помітила їх із Жанною. Ян, якомога нижче припавши до лави, спостерігав, як та жінка йде геть, і слухав, як скриплять її черевики, коли

вона човгала поміж рядами церковних лав, прямуючи на вулицю.

Довгий час у церкві стояла тиша. Сенсу залишатися тут далі вже не було, тож Ян легенько доторкнувся до Жанни, будячи її від неспокійного сну.

— Нам уже час іти, — сказав він. Його зболена рука геть закоцюбла. — Як ти почувашся? — Ян із полегшенням помітив, що в очах Жанни, яка, випроставшись, сіла на лаві, з'явилася світла іскра свідомості. Йому здалося, що зараз вона була більше схожа на колишню себе.

— Авжеж. Зі мною усе гаразд. — Вона занурила пальці у своє густе волосся та пригладила його. — А ти як? Як твоя рука?

— Нічого, може бути. Час іти.

— Я тобі не надто допомагала, правда? — неочікувано запитала вона.

Ян похитав головою, надто змучений, аби бути з нею ласкавим.

— Але зараз ти мусиш надолужити. Від тебе залежить дуже багато. Я почувуюся недобре.

— То що ми робитимемо?

— Хіба не ти маєш мені це сказати? — різко відповів він. — Хіба не ти завжди розробляєш плани?

Жанна безпорадно втупилася в його обличчя, а тим часом її розум безладно плутався, докладаючи неабияких зусиль, аби зосередитися. Яна охопив страх, адже він побачив, що планування їхньої втечі Жанні вже не до снаги. Нещодавній напад виявився значно руйнівнішим для її мозку, ніж усі попередні. У минулому Жанна швидко оговтувалася від цих нападів, але зараз лише сила волі та дисципліна змушували її розум працювати.

А втім, вона марно намагалася вхопитися за думку, на якій можна було би збудувати план втечі. Спостерігаючи за нею, Ян побачив, що Жанна не знає, з чого почати.

— Острів, — сказав він, втрачаючи терпець. — Ось куди ми з тобою мусимо вирушити. Як нам туди дістатися?

— Потяги до Шотландії відходять з вокзалу Кінгс-Кросс. Дістатися туди автошляхами нам годі й сподіватися.

— І де цей Кінгс-Кросс? — запитав він, погойдуючись туди й назад влад із пульсацією в пораненій руці.

— Неподалік від Грейс-Інн-роуд. Нам доведеться пройтися туди пішки.

Янове обличчя застигло. Його лякала сама думка про те, щоби йти пішки. Його ноги тремтіли, а в голові паморочилося. Він розумів, що геть не в формі для того, щоби пройти бодай якусь відстань.

— Не думаю, що зможу далеко дійти, — обережно сказав Ян, і в його мозку промайнула думка, що варто буде Жанні усвідомити, який він став слабкий, і в своєму теперішньому стані вона відчує спокусу його покинути. Він вирішив, що вб'є її, щойно вона проявить бодай найменші ознаки зради. Зараз його голова трохи паморочилась, а біль у руці неначе підстьобував, підганяючи поринути до шаленства розпачу та люті, тож Янові лише з великими труднощами вдавалося себе контролювати. — Я втратив багато крові.

Жанна обернулася до Яна та уважно на нього поглянула. Вона побачила його посіріле обличчя, крапельки поту, що виступили на чолі від болю, та відчула ту лютю, яка кипіла у нього всередині.

— Яне... — Вона лагідно доторкнулася до його здорової руки. — Ми якось із цим упораємося. Усе гаразд. Я тебе не покину. Ти стільки для мене зробив. Ризикнемо та візьмемо таксі?

Ян доторкнувся до своїх пересохлих губ кінчиком язика. Така сердечність була останнім, чого він очікував від Жанни. Відколи П'єр загинув, доброта геть полишила

цю дівчину, і те несподіване співчуття, котре Ян так ясно бачив на її обличчі, неабияк розчулило поляка.

— Далеко я не дійду, — сказав він. — Маємо взяти таксі. Я залишу свого плаща тут. Позич-но мені свій. Накину його собі на плечі. Якщо ми підемо простоволосі, нас, може, й не впізнають. Не забувай, вони шукають людей у беретах.

Жанна зняла свого тренчкота й накинула його Янові на плечі, приховуючи заплямований кров'ю рукав поляка.

— Ми маємо дізнатися розклад руху потягів, — сказала Жанна, і тепер, коли вона знову взяла на себе тягар відповідальності, її голос зазвучав жвавіше. — Зачекаєш тут, поки я зателефоную на вокзал?

Ян похитав головою.

— Ми мусимо піти разом, Жанно.

Жанна побачила, як він боїться, що вона його покине, і хоча була досі непевна себе, досі налякана нестерпним болем у голові, а проте втішилася, що була потрібна Янові.

— Заскочимо до товарного потяга, — сказала вона. — Принаймні ми завжди зможемо знайти собі вагон на запасній колії, хіба ні?

Ян повільно та непевно звівся на ноги.

— Одне з наших нечисленних досягнень, — сумно промовив він. — У нас попереду довгий шлях, Жанно. І це мене тривожить. Як думаєш, ми туди дістанемось?

— Авжеж. — Вона відвернулася від Яна та поглянула на срібний хрест на вівтарі. — Дай мені кілька хвилин, Яне. Можливо, нам уже ніколи знову не трапиться нагода побувати у церкві.

Ян усією своєю вагою притулився до спинки лави, борючись із відчуттям хворобливого запаморочення, що зненацька його охопило.

— Поквапся, — сказав він і нервово витер піт з обличчя.

Жанна стала на коліна перед вівтарем. Дивлячись на її потилицю, міцні плечі та пряму спину, Ян запитував себе, як вона може молитися. Колись і він вірив у Бога; але не зараз. Його віра померла разом із Шарлоттою, і він не міг збагнути, чому Жанні захотілося помолитися. «Про що вона молиться? — запитував він себе, заплющуючи очі. Яну було холодно, а через біль у руці, що дедалі сильнішав, доводилося міцно стискати зуби. — Невже вона думає, що Бог їй щось дарує? Чи, може, вона намагається з Ним примиритися? Але як вона може очікувати на прощення, якщо єдина мета в її житті — це вбити Меллорі?» Вона ж бо так само, як і Ян, була далека від того, щоби знайти розраду в релігії. Поляк нетерпляче поклав руку Жанні на плече, а коли вона обернула до нього голову та підвела погляд, у її блискотливих очах він побачив дивний вираз.

— Ми мусимо йти, — різко сказав Ян. — Дорогоцінна кожна мить. Ти марнуєш час.

Вона підвелася.

— Так, твоя правда. Ані тобі, ані мені тут нема чого робити.

Вони мовчки пройшли церковною навою* і якусь мить постояли на темному ганку. А тоді, неначе дві примари, рушили вперед, на порожню вулицю, з якої дощ змив усіх перехожих.

* Нава (від *лат. navis* — корабель) — поздовжня або поперечна частина простору монументальної споруди, що розташована між рядами колон, стовпів, арок або між зовнішньою стіною та поздовжньою колонадою чи аркадою. Нава — один з елементів християнської церковної архітектури.

РОЗДІЛ ДВАНАДЦЯТИЙ

1

Потяг, що прямував на північ, прибув до залізничного вокзалу міста Бервік точно за розкладом. Було кілька хвилин по восьмій ранку. З похмурих чорних хмар переїщив дощ і барабанив по закіптюженому даху платформи, лився на юрбу пасажирів, які ринули до потяга, нетерпляче шукаючи собі вільних місць.

Бервік був останньою зупинкою перед Данбаром, і Коррідон звисився з вікна вагона третього класу, тривожно роззираючись платформою у пошуках поліції. На вокзалі Кінгс-Кросс він помітив кількох копів у повсякденному вбранні. Коррідон гадки не мав, шукали вони його чи ні; однак волів не ризикувати. Коли Еффі вручила їм їхні квитки, вони з Енн розділилися. Коррідон і сестра Меллорі домовилися, що як усе пройде добре, вони зустрінуться у потягу згодом, коли той промине Бервік. Енн сіла у потяг за десять хвилин до його відправлення, а Коррідон полишив платформу в останню мить, проскочивши за бар'єр, коли провідник вже свистів у свисток. Він застрибнув до потяга, коли той уже відправлявся зі станції. Коррідон не мав певності в тому, чи потрапив він на очі поліціантам, а чи ні. Якщо його помітили та впізнали, то небезпечними пунктами на шляху будуть Пітерборо, Йорк, Дарлінгтон, Дарем, Ньюкасл і Бервік. На кожній з цих зупинок Коррідон уважно виглядав поліціантів, але не зауважив нікого, хто породив би у ньому підозри. От і зараз, оглядаючи залізничну платформу в Бервіку, він не помічав ніде жодного поліціанта.

Полегшено зітхнувши, він звернув свою увагу на хлопчину, який продавав газети. Малий саме котив у його бік

свій возик з пресою. Коррідон купив кілька газет і запхав їх до кишені, вирішивши, що саме час йому знайти Енн. Він знав, що дівчина — у котромусь з передніх вагонів, і запитував себе, чи знайдеться там місце для нього. Потяг був ущерть переповнений пасажирами. Коррідон зачекав, поки двійко пілотів нарешті запхають до купе речові мішки та всядуться на свої місця, а тоді, щойно потяг відправився від станції, підвівся та пішов уздовж вагона коридором, що погойдувався під час руху. Він прямував уперед, переходячи з вагона до вагона, аж поки, зрештою, знайшов Енн, яка сиділа на кутовому місці та тривожно його виглядала.

Коррідон зустрівся з дівчиною очима, проте не подав ані знаку, що упізнав її. Не зупиняючись, він попростував вагоном далі, щоби зачекати на Енн у тамбурі між вагонами. Чекаючи, він витягнув з кишені свіжі газети та швидко кинув оком на заголовки. Побачивши на першій шпальті власну світлину, він відчув, як по спині пробігли мурашки. Світлина була розміщена під заголовком «Чи бачили ви цього чоловіка?»

Коррідон добре пам'ятав цю світлину. Це була гарна фотокартка, він зробив її, щоби потішити одну свою подругу, проте так і не надіслав їй ту світлину, адже в останню мить передумав і залишив її на камінній полиці. Він уже й забув, що вона там була, аж поки однієї ночі, пізно повернувшись додому, не виявив, що світлина зникла. Коррідон здогадувався, що її викрали поліціанти.

Не маючи бажання читати текст, надрукований під світлиною, він квапливо поглянув на іншу газету. І знову зі шпальти на нього пильно дивилося його власне обличчя.

Такого Коррідон не очікував. Будь-якої миті хтось із пасажирів міг його упізнати, міг пригадати, як він пробирався з вагона до вагона, коли шукав Енн. От же ж ці кляті світлини. Мало хто, коли читає, пригадує

надруковані в газетах описи людини, а от зображення запам'ятовують добре.

З дедалі сильнішим неспокоєм Коррідон прочитав те, про що йшлося у газетній статті. Вона закликала читачку спільноту всіляко сприяти поліції країни у пошуках Мартіна Коррідона, якого розшукували, щоби допитати у зв'язку з убивствами Едвіна Крю, Рити Аллен (яку в тій статті називали не інакше, як «прекрасною білявою манекенницею») та двох офіцерів поліції, холоднокрівно застрелених у готелі «Ендфілд». У статті висловлювалося обережне сподівання, що цей чоловік зможе допомогти представникам поліції в їхньому розслідуванні.

Проте газетярі не виявляли такої обережності, пишучи про Яна Шимоновича. Вони не ходили манівцями, а навпростець стверджували той факт, що саме Ян — особа, яку розшукують за звинуваченням у вбивстві двох поліціантів. Дружина готельного управителя на власні очі бачила, як той стріляв. Полювання на цього озброєного поляка, як стверджувалось у газетній статті, тривало цілу ніч, а проте йому досі якимось чином вдавалося уникати поліційного кордону, розкинутого околицями Лондона.

— Дайте-но мені поглянути, — сказала Енн, яка несподівано підійшла до Коррідона, перш ніж той устиг сховати газети.

Він швидко зібгав їх і запхав до кишені свого плаща.

— Не затримуйтеся тут, — коротко сказав він. — Ви маєте бути від мене якнайдалі. Мою світлину вже надрукували у газетах, і тепер мене будь-якої миті можуть упізнати.

Енн швидко усвідомила небезпеку, та замість покинути Коррідона, схопила його за зап'ясток, а тоді затягла до поближньої вбиральні та зачинила двері на засувку.

— Якусь хвилинку ми будемо тут у безпеці, — спокійно сказала вона. — Як поліції вдалося дістати вашу світлину?

Коррідон зробив нетерплячий рух.

— Яке це має значення? Та світлина у них вже кілька років. Річ не в тому, як вони її дістали, а в тому, що тепер мене хтось обов'язково упізнає; цілком можливо, що мене вже хтось упізнав.

— Дайте-но мені на ту світлину поглянути.

Коррідон повагався, не бажаючи, щоби вона дізналася, що Рита Аллен мертва. А тоді усвідомив, що рано чи пізно Енн однаково стане це відомо, тож нехай уже краще вона дізнається про смерть Рити від нього, ніж від когось іншого. Він витягнув газети з кишені та дав їх Енн.

Вона уважно роздивилася світлину.

— Так, це таки викапаний ви, — сказала вона. — Схожість безперечна. За тридцять хвилин ми прибудемо до Данбара. Що ви збираєтеся робити далі?

— Збираюся ризикнути, — похмуро сказав Коррідон, — але ви маєте триматися подалі від мене. Втім, не варто аж надто переоцінювати людську кмітливість. Може статися й так, що мене не упізнають.

Коррідон помітив, що Енн слухає його хіба що краєм вуха. Він спостерігав за дівчиною, поки вона пробігала очима друкований текст, і чекав, що вираз її обличчя зміниться, коли вона прочитає про Ритину смерть. Він побачив, як вона заціпеніла, міцно стиснувши руки.

— Таж вона мертва! — вигукнула Енн і підвела на нього сповнений подиву та запитань погляд. — Тут пишуть, що її вбили.

— Правильно, — спокійно сказав він. — І поліція вважає, що це зробив я. Адже я був з нею. Вона впала зі сходів.

Коррідон побачив на обличчі дівчини страх і недовіру.

— Але ж тут пишуть, що її було вбито, — сказала вона. — А також і того чоловіка, Крю. Ви ж і з ним були перед тим, як його знайшли мертвим, чи не так?

— Саме так. — Коррідон дістав пачку цигарок і запропонував Енн, але дівчина похитала головою, і він помітив, що вона обережно задкує від нього, намагаючись відійти якомога далі, наскільки це дозволяв обмежений простір приміщення. Не показуючи, що помічає її дедалі сильнішу тривогу, Коррідон запалив цигарку і глибоко вдихнув тютюновий дим. — Я знаю, про що ви зараз думаєте. Що ж, ви маєте на це повне право. Якщо у вас склалося про мене таке враження, то тут я вже нічим не зараджу. Розумію, який кепський вигляд має ця ситуація, проте нічого з цим не вдію. Хай там як, а це не має значення. — І тут він зрозумів, що каже неправду. Це мало значення. Йому не хотілося, щоби Енн уважала його вбивцею. — Ми з вами прощаємося. Я був бездумним дурнем, коли втягнув вас у цю заплутану та прикру пригоду. Дослухайтесь до моєї поради і, коли ми дістанемося Данбара, сядьте на потяг назад, до Лондона. Тримайтеся від мене якнайдалі. А я вирушу на ваш острів. Я вірю у те, що ваш брат і справді там. І я мушу з ним поговорити. Якщо ви дослухаєтеся до моєї поради і якщо дійсно хочете допомогти своєму братові, то не скажете поліції ані слова про те, куди я збираюся.

— За усім цим щось криється, чи не так? — різко запитала вона. — Увесь цей час я відчувала, що ви щось приховуєте. То що саме?

І оскільки Коррідон відчув, що вкрай важливо, розстаючись із Енн, залишити по собі добре враження, то вирішив розповісти їй правду.

— Так, дещо за цим таки криється, — коротко відказав він. — Я не хотів того вам розповідати, але це важливо. Ви ж пам'ятаєте, що в Гурвілевому загоні спочатку було дев'ятеро диверсантів? Гурвілія, Шарлотту та Жоржа за-

стрелили гестапівці. А ваш брат зник. Тоді їх лишилося п'ятеро, й усі вони вважали, що це ваш брат їх зрадив. Гарріс і Любіш наткнулися на сліди, що привели їх до Браяна. І обидва вони померли насильницькою смертю. Один із них випав з потяга. Інший — потонув у ставку. Я ходив до Рити Аллен, аби дістати відомості про вашого брата. Поки я був у неї вдома, хтось скинув її зі сходів і зламав їй шию. — Коррідон притулювся спиною до стіни, його тіло похитувалося влад із рухами потяга, а очі вдивлялися в обличчя Енн. — Любіш, Гарріс і Рита померли через те, що знали щось про вашого брата або ж тому, що необачно з ним перетнулися. Хто вбив їх? На це запитання нескладно знайти відповідь, хіба ні?

— Не думаю, що розумію, до чого ви хилите. Невже ви хочете сказати, що мій брат убив цих трьох людей?

— Я не вірю у збіги; у всякому разі не у три поспіль. Один — авжеж; два — ще може бути, але три — аж ніяк.

— То це тому ви хочете знайти Браяна?

— Саме так. І ви, цілком природно, мусите обрати, на чиєму ви боці. Найкраще, що ви можете зробити у цій ситуації, — це залишити усе мені та повернутися додому. Але якщо ви скажете поліції, де я перебуваю, то пам'ятайте, що, цілком імовірно, водночас ви скажете їм, де перебуває ваш брат.

— То ви таки чимало маєте проти Браяна, правда?

Коррідон уважно вдивлявся в її бліде, застигле обличчя.

— Думаю, що маю. Розумієте, якщо я не зможу довести, що це він або хтось інший убив Риту Аллен, мені кінець. Поліціанти без вагань звинуватять мене в її вбивстві. Тож я просто мушу зустрітися з вашим братом.

— Чому ж ви не розповіли мені про це раніше?

— Спочатку мій задум загалом полягав у тому, щоби відшукати його через вас.

— То чому тоді ви так раптово передумали?

Коррідон зняв капелюха та пригладив пальцями волосся.

— Гадаю, це тому, що я краще вас пізнав. Раніше ви були просто дівчиною, яка може виявитися корисною. Зараз ви стали для мене чимось більшим.

— Розумію.

— Що ж, тепер ви про все дізналися. Повертайтеся на своє місце. Коли дістанемося Данбара, вирушайте назад, додому. Я вчиню з вашим братом справедливо. Обіцяю вам. — Він стримав раптовий потяг схопити її в свої обійми, натомість із непереконливою байдужістю сказав: — Ну, бувайте. Приємно було провести з вами час.

Коррідон відчинив двері, струсив руку Енн, яка намагалася його втримати, та швидкою ходою попрямував коридором уздовж вагона.

2

Довга валка товарних вагонів, здригнувшись, почала зупинятися. Один за одним заgrimіли, стикаючись, буфери вагонів, здіймаючи тривалий стугін, і гудок потяга нетерпляче загорлав, сунучи на червоне світло далекого семафора.

Ян прокинувся, стрепенувшись, і, підвівши голову, почав вдивлятися в чорнильну темряву. Ритмічне погойдування вагона заколисало Яна, і він було заснув. Але зараз, коли потяг зупинився, він умить прокинувся, нашорошив вуха в очікуванні небезпеки, а його очі намагалися пронизати густу темряву перед ним. Ян усвідомив, як біль гризе його руку, відчув, що вона стала гаряча та набрякла, а в скронях калатало так, неначе хтось бив його по голові гумовим молотом. Ян ще ніколи не почувався таким недужим, і йому було страшно.

— Жанно... — його голос пролунав якимось хрипким кумканням, і, почувши цей непізнаваний звук, Ян неабияк перелякався. — Жанно, ти десь тут?

— Так, я тут, — озвалася Жанна з темряви, і Ян почув, як заскрипіли її черевики по долівці вагона, коли вона підвелася.

— З моєю рукою геть кепські справи, — сказав він, скрегогучи зубами, адже пульсація у руці раптом обернулася на злий удар болю, що неначе полум'ям обпікав його плоть. — Ми маємо щось попити?

— Ні.

Він чекав, що вона підійде до нього, бодай скаже співчутливе слово, та вона залишилася на місці. Кілька хвилин Ян лежав спокійно і, стискаючи пальцями скроні, намагався зупинити безугавне калатання у голові. Навіть не поворухнувшись, Ян уже зрозумів, що, поки він спав, сили геть його покинули. Янові м'язи, руки та сухожилля немовби розтанули у пропасниці, що охопила його. Лише розум залишався навдивовижу ясним. Поляк усвідомлював, що, коли не станеться дива, то цей сморідний вагон він зможе покинути хіба що на ношах.

— Тут задушливо, — раптом сказав він. — Можеш впустити сюди трохи повітря? І де ми зараз є? Поглянь-но, Жанно.

Він почув, як вона підводиться й наосліп пробирається вагоном. Ось Жанна почала намацувати двері. Тоді вона потягнула засувку, і верхня половина дверей з металевим брязкотом відкинулася назовні, впускаючи досередини слабке передсвітанкове світло. У тому кволому промінні Ян міг бачити лише обриси Жанни, різкий силует на тлі неба. Дівчина, не відриваючись, визирала назовні.

Ян зробив зусилля, намагаючись сісти, однак його негайно схопив такий біль, що поляк мусив лягти на долівку, судомно хапаючи ротом повітря. Молот у го-

лові загупав іще жорстокіше, аж Янові здалося, що його голова лусне під натиском цих ударів.

— Навпроти нас — семафор, — спокійно сказала Жанна. Тоді придивилася до свого наручного годинника. — Щойно перейшло за четверту ранку.

— Де ми, Жанно? — зболено запитав Ян. — Маєш бодай якийсь уявлення, де ми зараз є?

— Я не впевнена... думаю, що коло Шантії. — Вона знову вихилилася в отвір, пильно вдивляючись у п'їтмю, намагаючись розгледіти майже невидні околиці. — Я би сказала, що зараз ми десь західніше Шантії.

«Шантії? Про що вона говорить?» Та ці спроби думати були Янові не до снаги, і він заплющив очі, раптово збайдужівши і до того, де вони зараз, і до того, що з ними станеться. Він непорушно лежав, здавалося, вже тривалий час, коли це зненацька потяг смикнувся та рушив уперед, і гудок знову загорлав, а зчеплення вагонів загуркотіли навспак.

Цей різкий посмик повернув Яна до тями. Що вона сказала? Шантії? Але ж Шантії це у Франції. А вони — в Англії; принаймні він уважав, що вони в Англії; та чи так було насправді? Він заскреготав зубами, та, відчуваючи, як холодний піт струменить обличчям, спробував пригадати, що саме з ними сталося. Ян пригадав утечу з Чейні-Вок і церкву. В церкві він утратив багато крові. Тоді пригадав, яким смертельно хворим він почувався. Жанна сказала, що вони мусять дістатися вокзалу Кінгс-Кросс. Вони поїхали туди у таксі. Водій був літній чоловік — змучений, підпилий та байдужий до всього. Коли Жанна з Яном вместилися до його душного кеба, таксист лише раз окинув їх поглядом невидячих очей. Вони були впевнені, що той водій їх уже ніколи не впізнає. Ще Ян пригадав, як знепритомнів у таксі, як несамовито Жанна намагалася повернути

його до тями і як їй це вдалося за якусь мить до того, як такі зупинилося коло вокзалу.

Ян ніколи не зрозумів би, звідки у нього взялися сили, щоби дійти до вантажної станції. Він ледь усвідомлював, що Жанна підтримувала його у тій довгій, подібній на нічне жахіття прогулянці акрами* залізничних колій, попри нерухомі вагони вдалину, у простір, який видавався Янові суцільною коловертю білих, зелених і червоних вогнів. Час до часу якийсь паротяг із оглушливим верескливим звуком випускав пару, змушуючи Янову шкіру вкриватися сиротами, а жижки — тремтіти. Чоловікові щоразу здавалося, ніби потяг суне на них, аби покряяти та пошматувати на криваве клоччя. Й отак вони удвох, повільно рухаючись, проминали шпалу по шпалі, прямуючи до якоїсь невідомої та безнадійної мети. Ян негоден був збагнути, яким чином Жанна знала, до якого саме вагона їм треба дістатися. Вона залишила його сидіти на бочці мастила край залізничного шляху, а сама пішла у пільму. Її не було тривалий час, хоча Янові було вже байдуже. Він тішився тим, що наразі не мав потреби рухатися й міг сидіти, заколисуючи свою зболену руку, дозволяючи розуму поринути у забуття та відчуваючи вдячність до Жанни, яка перебрала на себе усю відповідальність і залишила Яна наодинці з його стражданнями.

Він пригадав, як відчув на своїй здоровій руці її сильні руки — вони тягнули його, підводячи, і підтримували, коли він насилу переставляв ноги, зосередившись лише на тому, щоби продовжувати рухатися, а вибір напрямку залишивши Жанні.

Він пригадав непереборний запах риби та звук залізної засувки, що заскреготіла, коли Жанна відчинила двері товарного вагона. Дівчина мала чимало труднощів із тим,

* Акр — одиниця міри площі у Великій Британії, США й інших країнах. 1 акр приблизно дорівнює 0,4 гектара.

аби посадити Яна до вагона. Він пережив нестерпні муки, поки Жанна, захопившись за Янів плащ, затягувала його у сморідну пільму. Без її допомоги це завдання було би просто неможливим.

Але більше він нічого не пригадував. Коли Жанна затягла його до вагона, він перекотився та ліг на поранену руку, натиснувши на неї всією своєю вагою. Біль, що охопив Яна тоді, був подібний на вибухову хвилю — він умить пожбурих його розум у страхітливу, сповнену крику чорноту, і Янова свідомість згасла, неначе він помер.

А зараз Жанна говорить про Шантії. Невже вони перетнули Канал*? Як вони могли опинитися західніше Шантії? Мабуть, він просто неправильно її зрозумів. Мабуть, вона назвала якесь англійське місто, і це прозвучало схоже на «Шантії». Його думки полинули в минуле. Шантії! Там була їхня стара штаб-квартира. Там була остання Гурвілева криївка. У Шантії була похована його Шарлотта. Задихаючись від хвилювання, Ян запитував себе, чи могло статися так, що якимось дивом Жанна змогла вивезти їх з Англії. Однак здоровий глузд відстоював свої права. Він просто неправильно її зрозумів, інакше не могло бути.

— Що ти сказала, Жанно? Де, ти кажеш, ми зараз є?

— Коло Шантії, — різко відказала вона, кинувши на нього погляд через плече. — Підводься-но та подивися сам. Чому ти там лежиш? Підводься! Ще мить — і потяг зупиниться.

— Але ж як ми тут опинилися? — збентежено запитав Ян. — Ми ж їхали до Шотландії. Що сталося? Яким чином ми перетнули протоку?

* Ла-Манш (*фр.* La Manche — «рукав»), також знаний як Англійський канал, або просто Канал (*англ.* English Channel, або The Channel) — протока, що відокремлює острів Велика Британія від Франції.

— Ох, годі тобі, тихо! Ти мариш! — люто сказала вона і знову вихилилася з вагона.

Вже світало, і тепер Ян міг бачити її ясніше. Її волосся замайоріло, наче прапор на вітрі, що здіймався, поки потяг торохкотів колією далі.

Ян сховав обличчя у долонях і заплакав. Вони повертаються додому. Якимось чином сталося диво. Тепер йому було однаково, що з ним трапиться. Він буде задоволений, якщо помре у Шантії. Якщо його поховають поруч із Шарлоттою, він радо прийме свою смерть. Але здоровий глузд знову забив на сполох. Вони просто не можуть бути у Франції. Це було неможливо.

— Жанно... ходи-но сюди, — покликав він, підвищуючи голос, аби перекричати гуркіт потяга. — Жанно...

— Зачекай! — крикнула Жанна, і коли вона озирнулася через плече, обриси її голови чітко вималювалися на тлі сірого неба. — Я виглядаю П'єра. Він казав, що зустрине нас.

— Жанно! Що ти таке кажеш? — Докладаючи неабияких зусиль, Ян підвівся, підтримуючи себе здоровою рукою та не зважаючи на біль, що вчепився в нього, наче пазурами, щойно він поворухнувся. — Жанно! Ходи сюди!

Але вона не звертала на нього уваги. А паротяг видав довгий пронизливий гудок і, стрімко набираючи швидкість, промайнув, не зупиняючись, повз маленьку залізничну станцію, освітлену газовими ліхтарями — брудну, безлюдну та слизьку від дощу та мастила.

— Вони не зупиняються! — несамовито закричала Жанна. — Ми проїхали! Ми проїхали повз Шантії!

Якусь страхітливу мить Ян думав, що Жанна зараз викинеться з вагона. Намагаючись востаннє поглянути на ту станцію, що вже даленіла позаду, дівчина надто вихилилася з вагона назовні, небезпечно тримала рівновагу на краю отвору, і її волосся струменіло у потоках вітру.

А тим часом довга валка вагонів обігнула закрут шляху та поторохкотіла далі, поступово набираючи швидкість.

— Вони проїхали повз станцію! — закричала вона, обертаючись. — Що подумає П'єр? Що нам тепер робити?

— Ходи сюди та сядь коло мене, — сказав Ян, остаточно впевнившись у тому, що Жанна геть утратила розум. Він і дотепер підозрював, що все те, що Жанна пережила в руках гестапівців, утрата П'єра та довгі місяці хвороби неабияк підточили підмурівки її здорового глузду. Ті дивні, вочевидь згубні для мозку напади, що траплялися з нею, лють і агресія, що охоплювали її за найменшого подразнення, похмурі мовчазні настрої та дивний полиск, який раз у раз з'являвся в її очах — усе це були застороги, що свідчили про погіршення її розумового стану. І ось зараз, у мить, коли він якнайнагальніше потребував її допомоги, тоненька, перетерта нитка її здорового глузду врешті-решт обірвалася.

— Не час сидіти сиднем! — несамовито вигукнула Жанна. — Нас везуть до Парижа. Ми мусимо щось зробити.

— Я нічого не можу вдіяти, — відказав він. — Мене важко поранено. Невже ти не пригадуєш? Мені прострелили руку.

Похитуючись від коливань вагона, Жанна підійшла до Яна та стала коло нього на коліна.

— Як сталося, що тебе поранили? Чому ти мені не сказав? Коли це сталося?

Було надто темно, аби можна було розгледіти обличчя дівчини, та він уявив, як виблискують її очі, й чув її утруднене дихання.

— Тобі недобре, — сказав Ян, стискаючи її руку. — Ти мусиш опанувати себе. Ти мені потрібна. А зараз послухай. П'єр мертвий. Меллорі виказав його. Просто зараз ми в англійському потязі, прямуємо до Шотландії, щоби знайти Меллорі. Невже ти не пригадуєш?

Тривалий час вона мовчки стояла коло нього на колінах. Ян відчував, як тремтить її рука, що її він і досі міцно стискав у своїй.

Врешті-решт вона сказала:

— Так, я пригадую. Однак оце щойно усе здавалося таким справжнім. Я думала, що зараз ми зустрінемося з П'єром, але, звісно, він мертвий.

«Невже вдалося повернути Жанну до тями? — запитував себе Ян, шкодуючи, що не може побачити виразу її обличчя. — І чи надовго?»

Та зараз поляк вже був упевнений, що це покращення могло бути лише тимчасовим.

— Тобі не варто так хвилюватися, — сказав він. — Просто минуло вже чимало часу, відколи ми востаннє отак подорожували у товарному вагоні. То й не дивно, що виникають такі асоціації. Коли я прокинувся, то й сам на якусь мить було подумав, ніби повернувся назад у минуле. Можеш сказати, де ми зараз є?

— Я не знаю, — похмуро мовила вона. — Голова болить. Не питай мене ні про що.

Жанна підвелася, мляво підійшла до дверей вагона та визирнула у напівморок.

«Усе марно! — розпачливо подумав він. — Що тепер буде?» Знову вся відповідальність за пошуки Меллорі лягла на нього. Його рішучість похитнулася. Він не міг ходити. Цього разу труднощі, що постали перед ним, були надто великі. Геть знесилений, Ян вирішив визнати свою поразку та здатися, і щойно він так постановив, ним оволодів якийсь летаргійний спокій. Навіть біль у руці, здавалося, вгамувався, і невдовзі Ян поринув у тривожний сон. І коли паротяг, із торохтінням та гуркотом подолавши складні відтинки шляху, виїхав на колію, що вела далі на північ, і засигналив, пронизливий крик його гудка не розбудив Яна.

Коррідон швидкою ходою прямував коридором уздовж вагона, аж раптом з купе першого класу вийшов кремезний, міцної статури чоловік і, ставши у проході, заступив йому шлях. Це був детектив-сержант Роулінс.

— Не варто опиратися, старий, — з привітною усмішкою сказав він. — Просто позаду вас стоїть Гадсон. Він — чудовий коп, тому давайте обійдемося без зайвого клопоту.

Коррідон різко завмер на місці, і його серце стрепенулося. Кинувши швидкий погляд назад, він побачив дужу постать детектива-констебля Гадсона, що перекиривала йому шлях для втечі.

Розвернувшись до Роулінса, Коррідон якомога недбаліше сказав:

— Овва, оце так зустріч! Вітаю, Роулінсе! Не чекав я вас тут побачити. Ви отримали мою телеграму?

Лише завдяки щасливій випадковості Коррідон зупинився якраз навпроти дверей вагона, одначе потяг їхав надто швидко для того, щоби можна було ризикнути та зістрибнути з нього під час руху. Цей шлях утечі був справжнісіньким самогубством.

— Отримав, — жваво озвався Роулінс. То був меткий чолов'яга — великий, червонолиций та дружній. Він завжди мав такий вигляд, неначе щойно повернувся з двотижневої відпустки на морському узбережжі, випромінюючи енергію та здоров'я. Коррідон знав його як сміливого, працьовитого та сумлінного поліціанта. Треба було мати неабияку витримку, щоби стати на його шляху так, як це допіру зробив Роулінс, і це змушувало Коррідона щиро захоплюватися детективом-сержантом. — Ви дарма непокоїлися стосовно Крю, — доброзичливо провадив Роулінс. — Ми вже знали про нього геть усе, і то ще до того, як ви нам телеграфували. А втім, я однаково вдячний вам за підказку. Гадаю, ви дозволите Гадсону

вас обшукати? Ви ж, певно, маєте при собі пістолета, чи не так?

— Ваша правда, — з глузливою посмішкою відказав Коррідон. — Ну ж бо, Гадсоне, гайда до роботи. Пістолет — у моїй правій кишені.

Гадсон, поліціант із кам'яним обличчям і жорсткими очима, занурив руку до Коррідонової кишені та видобув звідти автоматичний пістолет двадцять п'ятого калібру.

— То ви тепер захоплюєтеся іграшками? — запитав Роулінс, потираючи руки. — А я собі думав, що ви матимете щось краще за цю пукавку. Маєте на неї дозвіл?

— Авжеж, — сказав Коррідон. — Він у моєму гаманці. Бажаєте на нього поглянути?

— Не зараз. А ви не даєте нам багато шансів запроторити вас за ґрати, еге ж?

— Невже ви уявили собі, що цього разу ви мене туди запроторите? — запитав Коррідон, зводячи брови. — Ви нічого на мене не маєте, Роулінсе.

— Але ж точнісінько так само кажуть і всі ті злочинці, — радісно усміхнувся Роулінс. — Коррідоне, ви мене дивуєте. Не думав я, що ви станете передбачуваним. Заходьте-но сюди, старий. Ви мали би пишатися собою, — продовжив він, попровадивши Коррідона до купе першого класу, з якого сам нещодавно з'явився. У кутку купе сидів іще один офіцер поліції, який кинув на Коррідона похмурий погляд спідлоба, коли той опустився на сидіння навпроти. — Нам довелося витурити звідси кількох пасажирів, і все заради вашої зручності. А у Данбарі на вас чекає автівка, що відвезе вас до Лондона. Гадаю, ви мали би почуватися важливою особою.

— Я саме так і почувуюся, — відказав Коррідон. — Але до Лондона не повернуся.

— Вибачайте, старий, та вони там, у Лондоні, дуже вже хочуть з вами потеревенити, — сказав Роулінс,

дістаючи пачку цигарок. — То як, забиймо по цвяшку у наші домовини*?

Коррідон узяв запропоновану йому цигарку та дозволив Роулінсові запалити її для нього.

— Ну, якщо вже такі справи, — сказав він і засміявся, — то, гадаю, особливого вибору я не маю. — Він запитував себе, чи знає Роулінс, що Енн їде у цьому потягу. — До речі, звідки ви вигулькнули?

Роулінс усівся на сидіння коло дверей купе.

— Ми сіли в потяг у Бервіку. Побачили, як ви висовете з вікна свою симпатичну голову, та й тихесенько прослизнули до кондукторського вагона**. Ми не хотіли передчасно вас турбувати, правда ж, Гадсоне? — Гадсон, який сидів обіч Коррідона, щось буркнув собі під носа. — А взагалі-то наші хлопці помітили вас іще на вокзалі Кінгс-Кросс, але, бачте, втратили з поля зору, — провадив далі Роулінс. — Тому вони зателефонували до поліції Пітерборо, і, коли потяг зупинився у цьому місті, він узяв на борт детектива-констебля Стюарта. На щастя, сталося так, що я саме був у Карлайлі***, — мав там одну невеличку справу, яка вас не обходить, — коли це раптом мені зателефонували мої колеги та попросили зустріти потяг у Бервіку. Стюарт не мав певності щодо того, чи ви справді той чоловік, якого ми розшукуємо, а шеф поліції вважав за краще, якщо саме я привезу вас

* Цвях у домовину (*англ.* coffin nail) — сленгова англійська назва, що вживається на позначення цигарки.

** Кондукторський вагон, або гальмівний вагон (*англ.* guard's van, або brake van) — термін, яким у Великій Британії традиційно називають вагон у кінці потяга, що містить у собі ручні гальма, які за потреби могли застосовуватися кондуктором.

*** Карлайл (*англ.* Carlisle) — місто на крайньому північному заході Англії, столиця графства Камбрія. Розташоване за 16 км від кордону з Шотландією.

назад до Лондона. Тож я скочив у автівку — і ось я тут. Але ж і відчайдушна то була поїздка, скажу я вам.

«Ані згадки про Енн», — полегшено подумав Коррідон.

— Ви, звісно ж, висуваєте мені якісь обвинувачення? — сказав він.

— Ні, хіба що ви самі змусите мене це зробити, — із сядливою усмішкою відказав Роулінс. — І на вашому місці я би того не робив. Це лише все ускладнить. Я радше волів би, щоби ви зі мною співпрацювали. Звичайно, якщо ви створюватимете труднощі, то я можу вас заарештувати, але це вже залежить від вас.

— То у чому мене обвинувачують?

Роулінс підморгнув.

— Не просіть мене відкривати вам мої карти. Якщо я дуже захочу, то завиграшки знайду, у чому вас можна звинуватити. Та насправді зараз ми насамперед хочемо, аби ви допомогли нам у пошуку того поляка. А вже коли ми його знайдемо, то, либонь, і з вами поговоримо трішки серйозніше. Я не кажу, що обов'язково, але цілком можемо це зробити.

— Це означає, що ви не маєте достатньо доказів для того, щоби висувати мені обвинувачення, — сказав Коррідон. — І, обіцяю вам, Роулінсе, ніколи не матимете.

Тим часом Роулінс присмоктався до своєї цигарки. Він мав звичку курити, сильно слинячи цигарку, і після затяжки-другої вона геть розмокала.

— Побачимо, побачимо, — безтурботно сказав він. — Мушу визнати, що буду надзвичайно втішений, коли надовго запроторю вас за ґрати, старий. Можливо, якщо мені пощастить, я зможу навіть забезпечити для вас зашморґ. Мені не дає спокою один невеличкий довоєнний випадок, той, коли ви уколошкали того секретаря. Я відчуваю, що залишив незавершену справу, і, вже даруйте

мені мою грубість, але від незавершених справ у мене крутить живіт.

— Який такий секретар? — спантеличено запитав Коррідон.

— Не зважайте. Те, що відійшло в історію, ми наразі не ворушитимемо. — А тоді несподівано вигукнув: — То яка вона була у ліжку, та білявочка? Либонь, нівроку, га?

— Ви говорите загадками, — сказав Коррідон. — Спочатку секретар, тепер якісь білявки. Про що йдеться?

Роулінс радісно усміхнувся до двох інших детективів, які вступились у Коррідона з холодною неприязню на обличчях.

— Але й витримку має, еге ж? Святий та божий, правда? — Він підійшов до Коррідона. — Я говорю про ту біляву хвойду, до якої ви поїхали додому вночі сімнадцятого травня — Риту Аллен. Ну, знаєте, про ту, що впала зі сходів і зламала свою гарненьку шийку.

— Ніколи про неї не чув, — швидко відказав Коррідон. — Я знаю силу-силенну білявок, але не Риту... як ви сказали?

На підлогу купе навскіс упала тінь, і Роулінс підвів уважний погляд на дівчину, яка відсунула двері. Коррідон і собі побіжно глянув та відчув, як його спиною пробігли дрижаки. Це була Енн.

Вона стояла у дверному проході, не дивлячись на нього, але всміхаючись Роулінсові.

— Перепрошую, — сказала вона, кинувши швидкий погляд на грубі Роулінсові ноги, що загороджували прохід до купе. — Я хочу ввійти.

Роулінс покvapливо підвівся. Його масивна постать заступила собою весь прохід.

— Мадам, мені дуже шкода, — гречно мовив він. — Однак це купе — зарезервоване. Поза всяким сумнівом, ви зможете знайти вільне місце в будь-якому вагоні цього потяга. Прошу вибачення за завдані вам незручності.

— Не думаю, що у цьому потягу залишилося бодай одне вільне місце. Я вже скрізь дивилася. До того ж, ніде не вказано, що це купе — зарезервоване, чи не так? — непохитно мовила Енн.

— Це цілком слушно, мадам, — терпляче відказав Роулінс. — Але ми — офіцери поліції. Боюсь, я змушений просити вас знайти собі місце деінде.

— Ой! — відказала на це Енн та всміхнулася. — Я не знала. Мені страшенно шкода, що я вас потурбувала. Якщо ви офіцер поліції... — Вона поглянула повз Роулінса на Коррідона, який дивився на неї порожнім поглядом. — Що ж, гадаю, доведеться мені пошукати собі місця деінде, адже так?

— Боюсь, що саме так, мадам, — сказав Роулінс, широко усміхнувшись.

— А чи можу я поставити вам запитання? — спитала Енн, підводячи погляд на детектива-сержанта й відповідаючи на його усмішку.

— Авжеж, — трохи спантеличено сказав Роулінс. — То про що ви хотіли мене запитати?

— Мій брат присягається, що ще ніхто й ніколи не стягнув штраф у п'ять фунтів, який мали би стягувати за те, що ви зірвали стоп-кран. Він стверджує, що це обман. Але ж за це таки штрафують, правда?

— Так, мадам, штрафують, — сказав Роулінс. — Це все?

— Так. Сподіваюся, я вам не дуже завадила?

Коррідонове серце важко закалатало в грудях. Ця нісенітниця, яку вона щойно говорила, могла означати лише одне. Енн збирається зупинити потяг. І тоді вже від самого Коррідона залежатиме, як скористатися з такої нагоди.

— Аж ніяк, мадам, усе гаразд, — поважно мовив Роулінс.

— Дуже вам дякую, — сказала Енн і рушила далі коридором.

Роулінс заслонив жалюзі на дверях купе та зачинив двері.

— Оце, я розумію, мила дівчина, — сказав він, протираючи руки. — Старий, от ви як чоловік, який добре знається на жінках, скажіть-но, хіба ж то була не надзвичайно гарненька дівчина?

— Авжеж, — сказав Коррідон і з пересохлим ротом став чекати, коли зупиниться потяг.

РОЗДІЛ ТРИНАДЦЯТИЙ

1

— Зупиніть ту жінку! — схвильовано крикнув якийсь чоловік, однак Енн уже відчинила двері вагона та зістрибнула з нього на край колії. А тоді вона побігла до віадука, перекинутого через вузьку річку, що струменіла у долині. Коли дівчина наближалася до віадука, Коррідон уже перескочив через парапет, і Роулінсова рука, що марно намагалася його схопити, схибила на кілька дюймів.

Енн побачила, як з купе першого класу вибігли та приєдналися до Роулінса ще два детективи, один з яких тулив до носа закривавлену хустинку.

Детективи стояли утрюх і дивилися, як Коррідон летить у річку. Здавалося, що минуло неймовірно багато часу, перш ніж він занурився у воду. І хай який сміливий був Роулінс, та не наважився пірнути слідом.

Ці троє були такі поглинуті очікуванням миті, коли Коррідон вирине на поверхню, що жоден з них не помітив, як усього за кілька ярдів від них Енн видерлася на парапет мосту.

За цією сценою, позвішувавшись з вікон вагонів, спостерігало кількасот пасажирів, і, заледве вірячи у те,

що побачене ними відбувається насправді, роззявляки раптом застережно закричали.

Роулінс рвучко обернувся та спробував схопити Енн, але марно — дівчина вже стрибнула з мосту та стрімко летіла у річку.

Коррідон виринув на поверхню саме вчасно, аби побачити, як Енн стала, тримаючи рівновагу, на парапеті, а тоді він спостерігав, як її маленька фігурка кулею кинулася вниз, наближаючись до нього. Він бачив, як вона, заледве здійнявши бризки, занурилась у воду, а коли її голова виринула на поверхні, швидко до неї підплив.

— Ви — мала дурепа! — вигукнув він, діставшись до Енн. — Ви ж могли зламати собі шию.

— І ви також могли. Але ж ми нічого собі не зламали, чи не так?

— Упевнені, що з вами все гаразд?

— Звичайно. — Вона підпливла до нього ближче. — А ви мусите визнати, що я зупинила потяг точнісінько тоді, коли треба. Я мала приєднатися до вас. Той детектив, певно, вже здогадався, що у цій зупинці винна саме я, а мені якось не надто хотілося потрапити до місцевої буцегарні.

— То була вельми гарна командна робота, — сказав Коррідон, — але заради чого ви це зробили? Я ж застерігав, аби ви трималися від мене якнайдалі. А натомість ви вирішили мене не слухати — і подивіться-но, в яку халепу ускочили.

Вона засміялася.

— Краще вже я буду тут, ніж отам нагорі.

Обоє поглянули вгору, на далекий міст. Більшість пасажирів покинули свої вагони та, з'юрмившись уздовж парапету, дивилися на них згори. Коррідон упізнав у натовпі Роулінса та помахав йому рукою. Роулінс, прийнявши неминуче, помахав йому у відповідь.

— Бідолашний старий Роулінс, — сказав Коррідон, вишкіривши зуби в усмішці. — Готовий закластися, що зараз він кляне нас на всі заставки. Ну, рушаймо далі. Трохи пропливемо вниз за течією, а тоді вийдемо на берег. Сумніваюся, що від того мосту є шлях до води, та однаково немає сенсу марнувати час. Пливімо.

І вони жваво попливли вниз за течією. Річка бігла стрімко, і вони набрали чималу швидкість. За кілька хвилин їх змусив обернутися ледь чутний гудок паротяга. Ген-ген удалині потяг, тепер схожий на іграшку, сигналив, знову рушаючи далі.

— Цікаво мені знати, чи Роулінс залишився, а чи вирушив до наступного міста, щоби зійняти тривогу, — сказав Коррідон. — Я ладен закластися, що він волітиме дістатися телефона та викликати когось, хто зробить його роботу. Ну, як ви там тримаєтеся? Уже втомилися?

— Трішки, — визнала Енн. — Мене гальмує мій одяг. Як гадаєте, може, ми уже впливемо на берег?

Коррідон уважно оглянув густо порослі лісом річкові береги.

— Гарзд. Гайда ліворуч.

Вони дозволили річковій течії принести їх до узбережжя, а тоді з чималими труднощами видерлися на крутий берег. Енн, важко дихаючи, знесилено повалилася на траву.

— Хух! — захекано вимовила вона, витискаючи воду зі свого волосся. — Я страшенно втратила форму. Чи ми з вами бодай колись просохнемо?

Коррідон стояв над нею, геть забувши про воду, що крапала з нього. Квапливо роззирнувшись праворуч і ліворуч, він побачив, що перед ними розкинулася широка, безлюдна та лісиста місцевість з крутими трав'янистими пагорбами та рівнинами, зарослими дроком.

— Авжеж, просохнемо, — бадьоро сказав він. — Он, уже й сонце виходить з-за хмар. Віддихайтеся лишень, а тоді ми мусимо рушати далі.

— Ви знаєте, куди ми йдемо?

Він указав рукою на пагорби вдалині.

— Нам треба отуди. На північний схід. Це найкоротший шлях до Данбара. Прогулянка тими пагорбами буде нівроку тяжка, та вже з цим ми мусимо змиритися. Здається, тут на цілі милі навкруги немає жодної домівки.

— Та, либонь, по той бік пагорбів є людське житло. — Вона насилу підвелася на ноги. — Я почуваюся жахливо. Невже я маю йти аж до самісінького Данбара у цьому промоклому до рубчика одязі?

Він посміхнувся до неї.

— То зніміть його, якщо хочете. Я не заперечуватиму. Зараз ми не маємо часу сушити одяг.

— Такого я точно не робитиму, — сказала вона, намагаючись відтиснути воду зі своєї сукні. — Але, серйозно, нам треба десь дістати сухий одяг, та і їжу також. Ви усвідомлюєте, що зараз ми перебуваємо миль за двадцять* від Данбара?

— Це не повинно було б аж так вас турбувати. От тільки не кажіть мені, що одну з Массінгемових дівчат налякала така дрібничка. А я ж бо думав, що ви загартована.

— Я ж вам уже казала: я втратила форму. Що ми робитимемо? Як думаєте, ми зможемо викрасти автівку?

Коррідон засміявся до неї.

— Оце — найпевніший спосіб зробити так, аби копи вийшли на наш слід, — сказав він. — Ми можемо винайняти автівку, коли знайдемо таку. Хай там як, а наразі ходімо далі.

— Я не можу йти далі отак. Зараз же зайду за якесь дерево та викручу свій одяг, — твердо сказала вона. —

* 1 миля дорівнює 1609 м.

У моїх черевиках повнісінько води, а ще я впевнена, що поза спиною у мене плаває рибка.

— То вперед, — сказав він, знизуючи плечима. — Але покваптеся.

Енн зайшла за великий куш, а Коррідон, чекаючи на неї, відтиснув свої наскрізь просяклі водою піджак і штани.

— Енн! — гукнув він, затягуючи пасок. — То чому ви усе-таки зупинили потяг? Я думав, ми з вами погодилися розстатися. А тоді ви з доброго дива знову з'явилися та стали на перешкоді поліціантам, аби я міг урятуватися втечею. Навіщо ви це зробили?

Вона висунула голову з-поза куща та поглянула на Коррідона.

— Такий вже страшенно сумний та нещасливий вигляд ви мали, сидючи там, в оточенні поліціантів, — сказала вона. — Не могла ж я вас отак покинути.

— Облиште ці жарти, — коротко відказав Коррідон. — З усього, що ви про мене дізналися, у вас мало би скластися враження, що я — вбивця. До того ж ви знаєте, що я їду по вашого брата. Для вас було би неабияким полегшенням, якби я потрапив за ґрати. То чому ви раптом вирішили мені допомогти?

— Ви були добрі до мене, коли ті троє наскочили до моєї студії. Тож я відчула, що дещо вам завинила, — сказала вона. — І, крім того, я впевнена, що ви жодним чином не причетні до смерті Рити Аллен. Я спершу трохи злякалася, проте, коли ви пішли, добре подумала про цей випадок і дійшла висновку, що ви — не той тип людини, що коїть подібні речі.

— Що ж, це лише означає, що ви — мала дурепа, — роздратовано сказав Коррідон. — Вам не слід було пхати свого носа у цю справу.

— І це, я гадаю, просто притаманний вам спосіб сказати «дякую», — засміялася Енн.

Було близько шостої години вечора, коли Коррідон помітив, що їх переслідували. Досі йому здавалося, що він приховав їхні сліди досить добре для того, щоби уникнути облави, але зараз, побачивши лаву далеких постатей, що несподівано з'явилася з-за порослого лісом схилу пагорба, він зрозумів, що Роулінс його перехитрував.

— А ось і вони, — сказав він, хапаючи Енн за зап'ясток і вказуючи їй на загоничів. — Погляньте, онде вони, рухаються просто у наш бік.

Вони з Енн стояли серед густих дерев, і Коррідон був упевнений, що для чоловіків, які помалу рухалися їм назустріч, їхні постаті наразі були невидимі, а проте розумів, як небезпечно зараз робити різкі рухи, особливо якщо серед переслідувачів є вівчарі. Ті вівчарі з їхнім феноменальним зором швидко помітять якнайменший рвучкий порух.

— Думаєте, вони йдуть по нас? — запитала Енн, спостерігаючи за чоловіками, що наближались.

— Ще б пак. Нумо, відійдімо назад, під прикриття лісу. Але не поспішайте. Вони можуть нас побачити.

Вони повільно відійшли назад, у ліс, який став зараз їхнім прихистком, і Коррідон упав на землю, тягнучи Енн за собою.

Дотепер їм просто надзвичайно щастило. За кілька миль від того місця, де вони пірнули у річку, Енн із Коррідоном натрапили на усамітнену фермерську господу. Коррідон вирішив, що варто буде ризикнути і просушити тут свій одяг, а ще, можливо, дістати трохи їжі в дорогу.

Фермерова дружина повірила у розповідь про те, що цих двох подорожніх спіткала транспортна пригода. Вона розвела вогонь і, повісивши їхній одяг сушитися, приготувала для них велику миску яєчні з шинкою, якою вони й пригощалися, сидячи, загорнені у ковдри, перед вогнищем, у якому палахкотіли дрова.

Господиня сказала Коррідону та Енн, що раннього пообіддя до ферми приїздить поштовий фургон, водій якого, вона була певна, підвезе їх до Бортвіка, де, на її думку, був механік, який міг би їм допомогти.

Це влаштувало Коррідона. Їхній одяг уже повністю просохнув, а тоді приїхав поштовий фургон, і його водій охоче підвіз їх до Бортвіка. У Бортвіку вони сіли до автобуса, що прямував до Гіффорда, проте це був хибний хід, хоча й необхідний, адже Коррідону так і не вдалося винайняти автівку. Він був упевнений, що в автобусі їх хтось неодмінно впізнає та здійме тривогу.

А зараз вони полишили Гіффорд за п'ять миль позаду та пішки прямували в бік Данбара. З собою вони мали клунок їжі, який їм дала в дорогу дружина фермера, та були добре відпочили, тож далека лава чоловіків, що наближалися, їх наразі не турбувала. Коррідон відчував упевненість, що вони цілком зможуть вислизнути від переслідувачів.

— Якби ми дісталися сюди на якихось десять хвилин раніше, то не помітили б, як вони виходять із лісу, та наскочили би просто на них, — сказав Коррідон, спостерігаючи, як шереха чоловіків повільно відхиляється в інший бік. — Задача ось у чому: куди нам іти? Якщо ми й далі триматимемося первісного маршруту, то вони одразу здогадаються, що ми прямуємо до Данбара.

— То ходімо просто на північ, — порадила Енн. — Так ми вийдемо до Гаддінгтона. А вже звідти, якщо відірвемося від переслідувачів, повернемо на схід, до Данбара.

Коррідон здивовано витріщився на неї.

— Звідки ви це знаєте?

— Ото вже ці чоловіки! — сказала вона та засміялася. — Ви думаєте, ніби тільки вам усе відомо. Я чимало подорожувала Шотландією, і мені доводилося бувати у Гаддінгтоні. Ось звідки я знаю.

— Тим краще для вас, — відказав він і вишкірився. — Та хай там як, а я шкодую, що не маю при собі мапи. Блукання навмання може змарнувати нам чимало часу та бути небезпечним. Як гадаєте, ви зможете знайти шлях звідси до Гаддінгтона?

— Сподіваюся, що так, — трохи невпевнено відповіла Енн. — Щоправда, я трималася головних доріг, коли була тут востаннє. То як ми вчинимо — зачекаємо, поки спочіє, чи ризикнемо вирушити просто зараз?

— Ми не можемо дозволити собі гаяти час. — Тепер лава чоловіків зникла за пругом. — Вони прямують на захід. А ми підемо на північ. Якщо будемо обачні, то зможемо уникнути зустрічі з ними. Гадаю, нам уже слід вирушати.

І вони вирушили разом; швидко пересувалися відкритою долиною, а діставшись пагорбів, сповільнилися до розміреної ходи та обачно стежили за тим, аби їх не було видно понад обрієм.

— Я хвилююся щодо вас, — несподівано сказав Коррідон, коли вони рухалися пагорбами вперед. — Ліпше би вам було тоді мене покинути.

— Не метушіться так, — сказала Енн, усміхаючись. — Я можу дати собі раду.

— То ви так думаєте, — коротко відказав він, — однак, якщо вони звинуватять мене у смерті Рити Аллен, ви потрапите у неабияку халепу. Чули колись про співучасть у злочині?

— Я би воліла, аби ви не лізли поперед батька в пекло, — сказала Енн. — Я ж не хвилююся, то чому ви маєте?

Коррідон щось буркнув і, якусь часину пройшовши мовчки, зненацька сказав:

— А знаєте, ви починаєте мені подобатися.

— Справді? — вона кинула на нього швидкий погляд. — Не схоже, що це робить вас аж надто щасливим.

— Я й не щасливий. Я — не ваш тип. З вами мені доведеться бути вкрай обачним.

— Схоже, ви схильні робити з мухи слона, чи не так?

— Колись я міняв жінок, як циган коней. Любив їх якийсь час, а тоді кидав. Війна допомогла мені позбутися цієї звички, і вже багато місяців я не цікавився жінками. — Він опустил на неї погляд. — А от ви мене зацікавили, і це мені не до вподоби.

Цього разу вона вже не мала що сказати, і, помовчавши трохи, Коррідон мовив:

— То ви заручені чи щось на кшталт цього?

— Щось на кшталт цього, — сказала вона й усміхнулася. — Він служить у військово-морських силах. Я бачу його приблизно раз на пів року.

Коррідон знову щось пробурмотів.

— Ну, то й добре, — резюмував він.

— Справді? Ми з ним просто подобаємося одне одному, — сказала Енн, немовби обороняючись. — І нічого більше.

— То нехай він і надалі вам подобається, — кисло відказав Коррідон. — Менше знатимете горя. Навіщо зайві клопоти.

— Які клопоти?

Коррідон несподівано зупинивсь і пильно подивився на Енн.

— Ви мені подобаєтеся, — сказав він рівним, стриманим голосом. — А коли мені подобається якась особа, я стараюся зробити все, щоби цю особу не скривдити. Отакий вже я сентиментальний. Поглянувши на мене, ви б ніколи такого не подумали, але саме такий я є насправді. Таку вже маю ваду.

— Але чому б то ви мали мене кривдити? — спантеличено запитала вона.

— Я йду по вашого брата, чи не так? — нетерпляче сказав він. — Я маю намір передати його до рук поліції. Хоча зараз я вже не так у цьому певен.

— Вам не доведеться передавати його до рук поліції, — спокійно мовила вона. — Либонь, я вас засмучу, та ви стараєтеся марно.

— Що ви хочете сказати?

— Вкотре вам кажу, Браян не вбивав Риту Аллен і не міг зрадити Гурвіля. Я знаю Браяна. У чомусь він був радше схожий на вас. Він просто не зробив би такого. Тож не хвилюйтеся.

— А зараз послушайте мене, — сказав Коррідон. — Хтось зрадив Гурвіля. Хтось убив Риту Аллен, Любіша і Гарріса. Якщо ваш брат цього не робив, то хто ж тоді усе це скоїв?

— Не вдаватиму, ніби це мені відомо, знаю лише, що Браян цього не робив.

— Це мене нікуди не приведе. Вибачте, але це геть не доказ.

— До того ж я не вірю, що він живий. Хотіла вірити. Ба, навіть майже повірила, коли ви уперше мені це сказали. Однак потім я чимало думала над вашими словами. Браян дуже багато для мене значив. І я знала, коли саме він помер. Якось уночі я прокинулася й зрозуміла, що його не стало. Міністерство авіації повідомило мене про його смерть лише чотири місяці потому, але це вже не стало для мене несподіваним ударом. Я знала про це вже давно.

Коррідон поплескав її по руці.

— Ну ж бо, не треба про це. — А тоді в його голосі пролунала нотка роздратування: — Ліпше думайте про свого милого морячка. А зараз ходімо, ми марнуємо час.

Трохи згодом, коли сонце вже хилилося за пагорби, сталося дещо несподіване. Енн перша почула рев моторів і поглянула вгору. Вона побачила, як праворуч від них понад ялицями різко здійнявся вгору гелікоптер і полетів щонайменше у п'ятистах футах над землею.

— На землю! — крикнув Коррідон, однак Енн уже лежала пластом, коли він упав обіч неї. Удвох вони прикипіли очима до машини, що ширяла над ними.

— Вони нас помітили, — з відразою зауважив Коррідон. — Хто би сподівався? Певно, я їм конче потрібен. — Він бачив, як пілот і ще один чоловік вихилилися з кабіни. Пілот помахав Коррідону рукою. — Який милий та дружній тип, правда? — гірко провадив він далі. — Зараз ці двоє викличуть по рації тих загонців і скерують їх просто на нас. Ну ж бо, мерщій до лісу. Це наш єдиний шанс.

Вони зірвалися на ноги та кинулися бігти через відкриту долину в керунку ялицевого лісу. Бігти було доволі далеко — до лісу залишалося пів милі. Гелікоптер злетів над ними та шугав у повітрі, неначе яструб.

Перш ніж вони подолали половину відстані до лісового прихистку, здійнявся вітер і доніс до них якийсь ледь чутний вигук, що змусив Коррідона швидко озирнутися через плече. Праворуч, приблизно за миллю від них на пагорбі з'явилася лава чоловіків, які швидко бігли вперед, прямуючи туди, де шугав гелікоптер.

— Серед них є двійко хлопців, які справді вміють бігати, — похмуро мовив Коррідон. — Ходімо, крихітко, не даймо їм упіймати нас на відкритому просторі.

— Не даймо їм упіймати нас взагалі, — задихано мовила Енн і засміялася. Вона добре бігла, і її очі сяяли від збудження. Власне, дівчина бігла так добре, що, коли вона прискорилася, Коррідонові ставало снаги лише на те, щоби не відставати від неї.

І знову він озирнувся через плече. Двійко спритних бігунів залишили далеко позаду решту гурту переслідувачів і, неначе гончаки, скорочували відстань, що відділяла їх від Коррідона з Енн. Зараз вони були лише за чверть милі й швидко наближались. Коррідон заскреготів зубами та спробував бігти швидше, однак був надто важкий та кремезний для таких перегонів.

— Тікайте, — захекано промовив він до Енн. — Біжіть у ліс і чекайте на мене там. Залиште цих двох мені. Тікайте щодуху!

Енн слухняно підкорилася і побігла вперед. Вона без особливих зусиль рухалася зі швидкістю, з якою олень чимдуж тікає від погоні.

Коррідон уже чув за спиною глухий тупіт прудких ніг і знову озирнувся. Його швидко наздоганяло двоє чоловіків, і були вони молоді та дужі. Він спіткнувся і втратив рівновагу. Двоє переслідувачів були вже не більше ніж за п'ятдесят ярдів від нього.

— Гей! Зупиніться! — заволав один з них і пришвидшив свій біг.

До лісу було вже рукою сягнути. Енн зникла в гущавині, з хрускотом торуючи собі шлях через підлісок до найближчої галявини. Коррідон не мав наміру дозволяти цим двом слідувати за ними до лісу. Він кинув погляд повз них на лаву чоловіків, які, відстаючи, бігли далеко позаду. Вони ще й досі були за добрих пів милі; а отже, він мав досить часу, щоби впоратися з цими двома і встигнути втекти від решти переслідувачів.

Несподівано Коррідон звернув убік. Двоє чоловіків вже майже його наздогнали, і один із них, рухаючись швидше, ніж Коррідон очікував, кинувся на нього. Коррідон мусив ухилитися, а коли переслідувач схибив і пробіг повз нього, із вправною влучністю завдав йому різкого удару ребром долоні, рубанувши нею по шиї. Чо-

ловік упав, наче підтятий полексом*, і лежав нерухомо, розпластавшись на землі долілиць.

Його побратим, важко дихаючи, відскочив подалі від Коррідона, приголомшений тим, як різко змінилося становище. Коррідон не дав йому часу отямитися. Нездарма він свого часу чубився з найлютішими бійцями із загону командос. Із пронизливим криком він кинувся переслідувачеві в ноги, штовхнув його плечима попід коліна та повалив додолу.

Вони удвох впали на землю та покотилися нею, і той чоловік хапався за Коррідона й кволо намагавсь учепитися руками в його горлянку.

Він скинув його з себе, важко зіп'явся на коліна і, коли супротивник спробував сісти, завдав йому бічного удару в щелепу. Чоловік упав і простягся на землі.

Коррідон умить підвівся на ноги. Лава чоловіків, які їх переслідували, ще й досі була далеко. Вони вже цілу милю бігли цією горбистою місцевістю, і це їх сповільнювало. Серед тієї лави був і Роулінс, він повільно, але затято рухався вперед.

Коррідон помахав йому рукою та чкурнув у ліс. Енн ухопила його за руку, й вони удвох швидко побігли крутою стежиною, що вела в лісову гущавину.

Біжучи, вони чули далекі звуки — то їхні переслідувачі входили до лісу. До них долинав невпинний тріскіт підліску, ледь чутні вигуки та пищання свистків. А вони з Енн прямували далі. Сповільнившись до швидкої ходи, вони нечутно пробиралися крізь хащі, немов індіанці, аж поки звуки переслідування стихли.

Коррідон зупинився.

* Полекс (*англ.* pole-axe, або poleax) — європейська зброя XV—XVI ст., нагадує невелику алебарду з держаком 1,2 – 2 метри завдовжки та маленьким лезом у верхній частині. Форма полекса різнилася, він міг складатися з сокирного леза або молота, з шипами чи обухом на протилежному боці.

— Саме так я й думав, — він захекався та витирав обличчя рукавом. — Вони мало нас не упіймали, але хвацько ж ми від них утекли, правда? — запитав він й усміхнувся до Енн, яка притулилася до дерева, відсапуючись. Вона мала змучений вигляд, але відповіла на його усмішку своєю.

— І що тепер? — запитала вона та кинула погляд на темний, похмурий ялицевий ліс, який, здавалося, на цілі милі розкинувся перед нею.

— Зараз для них уже надто темно, аби нас переслідувати. Гадаю, тепер вони відступляться та зачекають до ранку. А до того часу, якщо нам пощастить, ми будемо вже за багато миль звідси.

— Підемо далі?

— Це саме те, що нам потрібно. Відчуваєте, що здужаєте?

— Не зовсім, але нам таки краще рушати далі.

— Немає потреби поспішати. Ходімо далі цією стежиною. Кудись вона та й виведе. А вже коли вийдемо з лісу, зможемо знайти якийсь дороговказ. Але ми мусимо рухатися далі.

За пів години розміреної ходи вони дісталися узлісся. Ця прогулянка була неквапна, адже їм довелося йти у цілковитій темряві, та обоє були треновані для того, щоби діяти за таких умов, інакше просування лісом уночі було би для них геть неможливе. Зараз, вийшовши з-під верховіть, які заступали небо, вони могли бачити бліде світло місяця, частково заховане важкими чорними хмарами, а ген-ген удалині видніли вогні якогось селища.

— Цікаво, чи далеко від нас те селище? — мовив Коррідон, вказавши у керунку вогнів.

— Не знаю, але воно лежить на нашому шляху, чи не так?

— Мабуть, що так, — невпевнено сказав Коррідон. — Але перш ніж ми підемо далі, поїжмо. Я такий голодний, що аж за живіт тягне.

Вони сіли біч-о-біч на траву, і, поки Енн розв'язувала клунок з їжею, що його досі носила, підвісивши до свого паска, Коррідон спробував роздивитися обриси тієї далекої місцевості, де розкинулося селище. Однак було занадто темно, аби розрізнити бодай щось, що могло правити за дороговказ, і Коррідон зрештою покинув свої спроби.

Вони їли мовчки. Кожен поринув у власні думки. Коррідон хвилювався. Меллорі не йшов йому з голови. Що станеться, коли він зустрінеться з ним віч-на-віч? А що, як врешті-решт виявиться, що Меллорі на тому острові нема? Шанси, що він буде там — один до ста. А коли його там не буде — що тоді?

— Знову хвилюєтеся? — запитала Енн, дивлячись на нього. З того напруженого виразу, якого набрало Коррідонове обличчя, вона бачила, що той має щось на думці.

— Авжеж, — сказав він і засміявся. — Я завжди про щось хвилююся, таку вже маю звичку. Але не починаймо знову ту розмову.

«Енн легко казати, що Меллорі мертвий, — думав він, — але ж примари не стріляють у п'їтьмі». Він пригадав той схожий на шепіт голос у квартирі Крю. І той постріл. Ні, Меллорі не був мертвий, до того ж міг бути небезпечний. Якби він був мертвий, не було би стількох ускладнень.

Аж раптом Енн сказала:

— Погляньте-но, там унизу — автівка. Певно, там є дорога.

Далеко внизу під ними, з-поза схилу пагорба зненацька з'явилися два подовгасті промені фар автівки, що прямувала до селища.

— Схоже, водій не поспішає, — сказав Коррідон, нахилиючись уперед, аби уважно роздивитися далекі вогні. — Здається, зупиняється. — Він зірвався на

ноги. — Він зупинився. Спустімося туди, Енн. Можливо, нас підвезуть.

— А що, як то виявиться поліція? Думаєте, варто так ризикувати?

— Ми підемо неквапливо. Можемо просто поглянути. Ходімо.

Шлях додолу, до прихованої від очей дороги, був крутий, одначе спускатися ним було легко, тож Коррідон з Енн набрали чималу швидкість. Вони то бігли, то йшли, підбадьорювані виглядом автівки, що й досі стояла нерухомо, немовби чекаючи на них.

— Схоже, машина зламалася, — сказав Коррідон, зупиняючись. Вони дісталися дороги. Зараз автівка була десь за сотню ярдів від них, і вони бачили піднятий капот та чоловіка з електричним ліхтариком, який роздивлявся двигун. — Зачекайте тут. Я підійду та перекинуся з ним словом. А ви пильнуйте.

Залишивши Енн, він пройшовся дорогою до автівки. Кинувши на водія швидкий погляд, Коррідон переконався, що той був сам.

— Чи можу я вам якось допомогти? — запитав Коррідон, коли наблизився до автівки на відстань кількох ярдів.

Водій рвучко підвів погляд і посвітив на Коррідона своїм ліхтариком.

— Сумніваюся, — сказав він, не намагаючись приховати свій кепський настрій. — Хіба що ви — ліпший механік, ніж оце я. Клята залізьяка щойно зламалася. А я зараз за чимало миль від будь-якого населеного пункту, чи не так?

— Найближче селище розташоване праворуч від вас, — сказав Коррідон, указуючи напрямом рукою. — До нього зо п'ять миль. — Тоді підійшов до водія ближче і роздивився його у відбитому світлі фар. «Тут нема

про що хвилюватися, — подумав він. — Либонь, якийсь мандрівний крамар».

— Від цих нових авто мене аж верне, — сказав водій, спересердя копнувши передню шину. — Оце лише кілька місяців маю цю машину, а вона постійно ламається.

— Погляньмо, — сказав Коррідон, схилиючись над гарячим двигуном. — То які були симптоми?

— Клята залізяка зненацька засичала та зупинилася.

— Бензин у нормі?

— Бак — повнісінький. Ця клята чортопхайка завжди виходить з ладу.

— Тоді, певно, проблема у карбюраторі. Маєте інструменти?

— Це дуже шляхетно з вашого боку, — втішено сказав водій. — До речі, звідки ви в біса вигулькнули?

— Ми з дружиною подорожуємо пішки, — поважно мовив Коррідон. А тоді підвищив голос і покликав. — Агов, любя, ходи-но сюди та допоможи нам.

З пільми з'явилася Енн.

— А ось і моя дружина, — сказав Коррідон, не дивлячись на Енн. — Нашого друга спіткала халепа з карбюратором, і я сподіваюся, що мені вдасться його полагодити, — провадив він далі, звертаючись до Енн, але й досі не дивлячись на неї.

— Мій чоловік — мастак на всі руки, — сказала Енн, стримуючись, аби не захихотіти. — Я впевнена, що він неодмінно полагодить ваш карбюратор.

— Це чудово, — сказав водій. — Мене звати Брюер. Дякую вам, добрі самаряни, мені пощастило, що я вас зустрів. Сам я в автівках не петраю. — Він утупився захопленим поглядом в Енн, і лише зараз дівчина зненацька з тривогою збагнула, що її сукня збіглася, сильно відкриваючи ноги.

— Ну, нам також пощастило, — сказав Коррідон, розкладаючи інструменти на крилі автівки. — Ми збилися на

манівці й саме шукали когось, хто би нас підвіз. Коли ми побачили світло ваших фар, то не могли повірити у своє щастя. Самотня тут місцина, еге ж?

Поки Коррідон розбирав карбюратор, Брюер балакав з Енн, намагаючись їй сподобатися. Він майже засмутився, коли Коррідон зібрав карбюратор, закрутив останній гвинт і сказав йому, щоби спробував завести двигун.

— Думаю, зараз автівка має завестися, — мовив він. — Судячи з усього, паливний канал був засмітився. У всякому разі пробуйте.

Двигун завівся з першої спроби.

— Та ви — справжнє диво, — сказав Брюер, радісно усміхаючись йому крізь вікно. — Якби не ви — застряг би я тут на цілу ніч. Ну ж бо, застрибуйте. Куди я можу вас доправити?

— Ми прямуємо до Данбара, — збуджено промовила Енн. — Чи не могли б ви нас туди підвезти?

— Чом би й ні? Сам я їду до Единбурга, та радо підвезу вас.

Вони сіли до автівки, і Коррідон, гримнувши, зачинив дверцята.

І вже коли вони, набираючи швидкість, їхали темною дорогою, долоня Енн ковзнула до Коррідонової долоні. Він дозволив їй залишитися там, але про дівчину не думав; усі його думки поглинув Меллорі.

РОЗДІЛ ЧОТИРНАДЦЯТИЙ

1

Моторний човен був невеликим судном фірми «Брук», мав вісімнадцять футів завдовжки, двигун потужністю десять кінських сил, і ним можна було стернувати за до-

помогою керма, як автівкою. Човен зберігався в елінгу*, збудованому з бетону та дерева, і був підвішений над водою у люльці зі сталевих тросів. За допомогою електричної лебідки човен можна було легко опустити на воду — досить було натиснути на гудзик.

Поки Енн перевіряла двигун, Коррідон неспокійно стояв на варті коло відчинених дверей.

Брюер залишив їх на головній вулиці Данбара, і, щойно він зник з поля зору, Енн із Коррідоном пішки спустилися до моря. Вони відійшли ще зовсім недалеко, коли це Коррідона раптом охопило відчуття, що хтось йде за ними назирці. Він нічого не сказав про це Енн, неохоче подумавши, що це відчуття, зрештою, могло виявитися нічим більшим, аніж нервовою фантазією. Він не втрачав пильності, проте нікого так і не побачив.

І зараз, стоячи у дверному проході, Коррідон відчував, ніби за ним спостерігають. Він визирнув у пільму, відчуваючи на обличчі холодний вітер, що здіймався з моря, проте не бачив нічого підозрілого.

— Усе гаразд, — сказала Енн, залазячи на стапель**. — То як, вирушаємо?

— Так, — сказав він, неохоче розвертаючись до дверей спиною. — Море стає неспокійним. Здіймається вітер. Що раніше ми вирушимо, то краще для нас. Як довго триває шлях до острова?

— Близько години, — відповіла Енн. — Та коли ми туди дістанемося — усе буде гаразд. У домі доскочу консервованої їжі. Вистачить якнайменше на тиждень.

* Елінг (від *нід.* helling) — споруда, призначена для побудови, зберігання та ремонту суден малого та середнього розміру, будинок для човнів.

** Стапель (від *нід.* stapel, *англ.* slipway) — нахилений до води й відповідно обладнаний майданчик елінга, фундамент з високими опорами, вантажопідйомним та іншим устаткуванням, на якому будують, ремонтують і з якого спускають на воду судна.

— Тиждень — то дуже добре. — Він знову визирнув у пільму. — Ну ж бо; вирушаймо.

Енн відчула його неспокій і проникливо поглянула на нього.

— Щось не так?

— Нічого. Гадаю, просто нерви. Мене не полишає відчуття, що за нами хтось стежить.

Вона поквапливо натиснула кнопку електричної лебідки і, поки човен м'яко спускався на воду, підійшла до Коррідона.

— Тоді вирушаймо. Було би жахливо, якби...

Вона затнулася і здушено скрикнула, коли несподіваний порух за відчиненими дверима змусив їх обох різко обернутися. У світлі жарівки, що звисала зі стелі, промайнула і впала на ніс човна чиясь тінь.

— Хто там? — запитав Коррідон, виступаючи вперед.

На світло вийшла Жанна. На рівні пояса вона тримала маузера і цілилася в них. На її білому обличчі застиг холодний вираз, а очі виблискували.

— Я їду з вами, — задихано сказала вона.

Коррідон стиха полегшено зітхнув. Він очікував, що з темряви до них вийде Роулінс.

— Я ще зроду не зустрівач жодної іншої жінки, яка б мала звичку отак несподівано з'являтися у найнедоречнішу мить, — сказав він і вишкірився. — Як ви в біса сюди дісталися?

— Ми з вами домовилися зустрітися тут, — сказала вона холодним, безживним голосом. — Невже ж ви думали, що зможете так легко мене здихатися?

— Та я взагалі про вас забув, — сказав Коррідон, насторожено стежачи за маузером у її руці. — А Ян, певно, чигає там, у темряві?

— Ні.

— То де ж він у такому разі?

Жанна засміялася. Це був дивний, неочікуваний звук, від якого Коррідону мурашки пробігли по спині. Він вступився в неї очима, раптово усвідомивши, який хворий вона має вигляд. Її шкіра немовби збіглася, надаючи обличчю дівчини голодного та лютого вигляду. Очі Жанни глибоко запали в оточених темними колами очницях і блищали, як у пропасниці. Губи були безкровні.

— Він мертвий, — сказала вона.

— Мертвий? — Такого Коррідон аж ніяк не очікував. — Що сталося? До нього дісталася поліція?

Жанна поглянула на Енн, і гірка, глузлива посмішка промайнула у кутиках її вуст.

— Запитайте її. Вона знає. Яна вбив Меллорі.

Енн судомно вхопила ротом повітря та зробила швидкий крок уперед, але Коррідон потягнув її до себе.

— Про що ви говорите? — запитав він Жанну. — Що змушує вас думати, ніби його вбив Меллорі?

— Я бачила, як це сталося. — Вона занурила свої нервові пальці в густе чорне волосся та пригладила його. — Він нас переслідував.

— Переслідував вас... але як?

Якусь мить Жанна стояла нерухомо, а тоді зненацька слова хлинули з неї потоком.

— Ренлі вбили. Він пожертвував собою заради нас. Яна поранили. Поліції майже вдалося нас упіймати. Ми з Яном сховалися у церкві. — А тоді потік слів пересох, Жанна стояла, дивлячись на Коррідона та Енн, і, хмурачись, притискала пальці до скронь.

— Що ж, продовжуйте, — різко сказав Коррідон. — Що сталося?

— Нам вдалося сісти у потяг, — провадила вона далі, цього разу вже повільніше. — Нам поталанило. Потяг ішов просто до Данбара. Яну було дуже зле. Він потерпав від спраги та постійно просив пити. Я полишила його та пробиралася від одного товарного вагона до

іншого, сподіваючись знайти щось, аби втамувати його спрагу. А тоді я почула, як він кричить. Я озирнулася. Він наполовину звисвся з вагона та щосили хапався за поручні. — Жанна стишила голос і продовжила говорити вже майже пошепки. — Меллорі тримав його за горло. Я нічим не могла зарадити. Я була надто далеко. Ян упав на колію. А нею саме прямував потяг. Він розкрав Яна на шматки. Він загинув так само, як Любіш; і вбив його Меллорі.

Коррідон відчув, як дрозж пройшов його спиною.

— Ви хочете сказати, що бачили Меллорі? — запитав він, пильно вдивляючись у її обличчя.

— Так.

— Ви його впізнали? Чи не міг то бути хтось інший, кого ви сплутали з Меллорі?

Обличчя Жанни стало жорстким, і, підвищивши голос, вона злостиво сказала:

— Невже ви думаєте, що я можу побачити Меллорі й не впізнати його?

— Вона бреше, — прошепотіла Енн, і Коррідон відчув, як дівчина тремтить коло нього.

— Заждіть, — стиха сказав він їй. — Нехай вона договорить. — І продовжив, звертаючись до Жанни: — А що сталося після того, як Яна було вбито?

Жанна безтямно витріщилася на нього, нахмурилася, а тоді, явно докладаючи чималих зусиль, немовби їй було вкрай складно видобувати спогади із закамарків своєї непевної пам'яті, сказала:

— Я йшла слідом за Меллорі аж сюди. Він вирушив на острів.

— Не поспішайте, — сказав Коррідон. — Меллорі знав, що ви були у тому потягу разом з Яном. Чому ж він не покінчив також і з вами?

Раптом очі Жанни спорожніли, а маузер, націлений на них, захитався в її непевній руці.

— Він вирушив на острів. Я бачила його, — неспокійно промовила вона.

— Звідки ви знаєте, що він на острові? — запитав Коррідон.

— Я бачила його.

— Але як він туди дістався? Ось це — його човен. Чому він ним не скористався?

Рука Жанни здійнялася до чола. Її обличчя набуло збентеженого вигляду.

— Я бачила, як він туди вирушає, — затято правила своєї Жанна. — Він узяв човна з гавані. — Вона зупинилась, а тоді продовжила, немовби промовляючи сама до себе: — Я — остання з них. Вони усі загинули, один за одним. Меллорі виявився надто розумним для них, але не для мене. — Вона зробила рух уперед, погрожуючи їм маузером. — Сідайте у човен, — веліла вона. — Хутчіш! Ми й так змарнували достатньо часу. Меллорі — на острові. Цього разу для нього не буде порятунку. Сідайте у човен.

— Ходімо, — сказав Коррідон до Енн і тихо додав: — Вона геть збожеволіла.

Вони першими залізли до човна, а Жанна — слідом. Вона, скулившись, сіла осторонь на кормі, тримаючи їх під прицілом.

Енн, напружена та зі сплотнілим обличчям, запустила двигун, вивела човен з елінгу та скермувала його у відкрите море.

2

Острів Відлюдника виявився набагато більшим, ніж Коррідон уявляв. Він малював його у своїй уяві як скелясту платформу площею, либонь, зо двісті ярдів, на якій зведено будинок, та коли моторний човен увійшов

у невеличку, добре приховану від сторонніх очей гавань, Коррідон поглянув угору та був неабияк вражений, побачивши величезні скелясті стіни, що здіймалися над ним й губилися в густій темряві ген-ген угорі. Вигляд гострих зубчастих скель нагадав Коррідону слова Енн, і тепер він почав розуміти, чому вона казала, що цей острів може бути небезпечний для тих, кому не відомий кожнісінький клаптик його землі.

Густі тумани з моря оповивали острів, у розколинах скелястої стіни завивав вітер, а коли човен наблизився до острова, звідкись із темряви здійнялася величезна згряя мартинів і їхні скорботні крики заглушили ревіння могутніх хвиль, що розбивалися об прибережні кручі.

Поруч з елінгом, точною копією того, що був у Данбарі, починався марш вирубаних у скелі сходів. Саме цими східцями вони утрюх почали спинатися нагору, борючись із поривами вітру, який немовби намагався схопити подорожніх і щомиті загрожував змести їх у море. Коррідон нарахував двісті сходинок, поки вони дісталися широкої кам'янистої платформи, з якої він міг розгледіти неясні, загострені чорні обриси величного піка, що здіймався вдалині на тлі нічного неба.

Він ішов слідом за Енн, пригинаючи голову від вітру, спинаючись вузьенькою стежиною, що полого здіймалася вгору, у темряву. Жанна йшла останньою, і Коррідон чув, як вона час до часу щось стиха бурмоче, спотикаючись на нерівній стежці.

Аж раптом вони геть неочікувано натрапили на дім. Він був збудований просто перед скелястою стіною та захищений обабіч масивними скельними утвореннями, але попереду відкривався пронизливим вітрам, що ві-

яли з Північного моря*. То був приземкуватий двоповерховий будинок, прип'ятий сталевими стрижнями до суцільної міцної скелі. Дах, підлоги першого та другого поверхів і стіни були зроблені з бетону, причому стіни сягали фута** завтовшки. На вигляд той дім був незугарний та міцний, як стародавня шотландська фортеця.

Неподалік від будинку Коррідон міг ледве розрізнити ще один вирубаний у скелі марш сходинок, які вели нагору. Згодом від дізнався, що цими східцями можна піднятися на плато — найвищу точку острова після далекого піка Відлюдник, якому цей острів завдячував своєю назвою. Саме його обриси Коррідон розрізнув ще тоді, коли підіймався стежиною до будинку.

Дім стояв у цілковитій темряві. У його вікнах, неначе у чорних дзеркалах, відбивалися хмари, що повільно сунули небом. Коли Енн зробила крок у бік вхідних дверей, Коррідон упіймав її за руку та потягнув назад.

— Не так швидко, — застеріг він, дивлячись на будинок. — Не кваптеся так. Якщо там усередині хтось є...

— Нікого там немає, — нетерпляче урвала його Енн. — Ви ж не вірите в її побрехеньки?

— Однаково немає сенсу ризикувати.

— Мені нема чого боятися, — відказала вона, вириваючись, і, перш ніж Коррідон устиг її зупинити, підбігла до вхідних дверей. — Маєте чим присвітити? — запитала вона, озираючись через плече. — Ми завжди запечатуємо вхідні двері, коли їдемо з острова. Якщо печатка неушкоджена, то всередині нікого немає.

* Північне море — море, що розташоване у північно-східній частині Атлантичного океану і є його частиною. На сході омиває береги Норвегії та Данії; на заході — Шотландії та Англії; на півдні — Німеччини, Нідерландів, Бельгії та Франції.

** 1 фут дорівнює 30,48 см.

Корридон став коло неї та спрямував промінь свого ліхтарика на чималу сургучеву печатку, що неодмінно зламалася б, якби двері відкривали. Йому вистачило кинути на неї побіжний погляд, аби зрозуміти, що сургуч, яким було запечатано двері та одвірок, був неушкоджений і нанесений вже давно.

— Чи є інші входи до будинку? — запитав він, коли Жанна обережно вийшла вперед і стала коло них.

— Ні, — сказала Енн. — Це — єдиний вхід. Як ви можете бачити, на усіх вікнах долішнього поверху є віконниці, й усі вони зачинені зсередини.

Вона дістала з кишені ключа та відімкнула двері. Утрюх вони увійшли до великої, зручної вітальні.

Поки Енн вмикала світло, Корридон протиснувся повз неї.

— Залишайтеся тут, — сказав він. — Я збираюся оглянути будинок.

— Ви нікого тут не знайдете, — коротко відказала на це Енн.

— Я волію не ризикувати, — промовив він.

Корридон переходив із кімнати до кімнати і, врешті-решт, задоволено відзначив, що в домі ніхто не ховається і що вдертися досередини ніхто не міг. Коли він повернувся до вітальні, Енн стояла коло великого електричного каміна, а Жанна ні в сих ні в тих неспокійно ходила кімнатою.

Було вже по одинадцятій, і Корридон заперечив проти того, щоб оглядати острів затемна. Жанна неохоче погодилася. Скидалося на те, що розміри острова, його стрімчасті кручі та несамовиті вітри сповнили дівчину шанобливим страхом. Вона трималася на відстані від Енн і Корридона, торкаючись пальцями маузера, а в її очах з'явився похмурий, задумливий вираз.

Коли Енн запропонувала провести Жанну до спальні, французженка коротко відказала, що воліє залишитись у вітальні коло каміна.

— Дайте їй спокій, — стишивши голос, промовив Коррідон. — Ходімо нагору й тримаймося від неї подалі.

Просто понад вітальнею була галерея другого поверху, звідки можна було пройти до чотирьох спалень. Коррідон пройшов слідом за Енн до однієї з них і зачинив за собою двері.

— Ви ж не вірите, що Браян тут, правда? — стривожено запитала вона, коли Коррідон трохи змучено сів на ліжку. — Ви ж не вірите в оту її брехню?

Він підвів на неї погляд.

— Я впевнений у тому, що вона — божевільна, — тихо сказав він. — Її історія про Яна взагалі не тримається купи. Я вже починаю думати, що Жанна така одержима Меллорі, що половина усього, що, на її думку, сталося з його вини — то лише витвір її уяви. — Коррідон потер свою щелепу та насупився. — Я міг би навіть припустити, що уся ця історія загалом — витвір її уяви, якби лише міг збагнути, чому було вбито Гарріса, Любіша та Риту Аллен. Проблема в тому, що, хай яка Жанна схиблена, та не одна вона переконана, що ваш брат живий. Ренлі з Яном теж так вважали.

— Ви ж не думаєте, що Яна вбив Браян? Ви ж не вірите у ту нісенітницю? — запитала Енн.

— Ні. Пригадуєте, Жанна казала, що нічим не могла зарадити Янові? Але ж вона мала маузера. Мусила мати, адже Ян точно не мав його при собі, коли випав з потяга. Жанна — першокласний стрілець. Вона могла завиграшки застрелити Меллорі, поки той убивав Яна. Ні, ця історія не тримається купи. Як нам відомо, Яна було серйозно поранено. Він міг померти від ран, а Жанна або уявила собі, що його вбив Меллорі, або ж умисно збрехала. — Коррідон провів пальцями по своєму волоссю. —

Але чому? Щось у всій цій справі не так. Чогось бракує. Я збираюся це обміркувати. Щось за усім цим стоїть; якась невеличка деталь, яка має надати усій цій справі сенсу. Якби ж я міг її знайти. — Він підвівся та підійшов до дівчини. — Вкладайтеся спати, Енн. Дайте мені про все поміркувати і не хвилюйтеся ні про що.

— Це таке полегшення для мене — знати, що ви не вірите в її історію, — сказала Енн, кладучи свою долоню на його руку. — Якби ж ви лише повірили, що Браян до цього жодним чином не причетний...

— Жанна каже, що він на острові, — сказав Коррідон. — Гаразд, якщо це так — я його знайду. Маю таке відчуття, що завтра усе це скінчиться.

— Ви його не знайдете, — сказала Енн. — Я це знаю напевне.

— Вкладайтеся спати, — його голос був різкий. — І зачиніть двері на ключ. Я їй не довіряю. Шкода, що я не можу забрати у неї пістолета. Ну ж бо, Енн, лягайте спати. Просто зараз, уночі, ми нічого не зможемо зробити. Мусимо чекати до світанку.

Коли вона пішла, Коррідон почав сновигати кімнатою.

У віконні шиби періщив дощ, і Коррідон виразно чув завивання вітру та звуки хвиль, що розбивалися об скелі внизу. Зараз нічого не можна було вдіяти, залишалось лише чекати ранку, проте йому не хотілося роздягатися та лягати в ліжку. Коррідон відчував неспокій, і невпинні приглушені звуки хвиль його турбували.

Він нетерпляче скинув плащ і сів у фотель. Йому здалося, що востаннє він спав колись дуже давно. Трохи подрімав у потягу, та й квіт. І зараз його повіки були важкі; але, навіть якби він ліг у ліжку, то однаково не зміг би заснути.

Він розвалився у фотелі, заплющив очі та почав думати про Меллорі.

Меллорі: голос у темряві; картина, викликана в уяві за описами, отриманими від різних людей. Хороша людина; погана людина. Міфічна постать і безжальний убивця. Чоловік, яким захоплювався Ренлі, якого любила Енн; якого Жанна з Яном так люто ненавиділи; зрадник; чоловік, який був вірним другом. Невловимий, наче мандрівний вогонь. І зараз він або на острові, або мертвий та похований у якійсь безіменній могилі у Франції.

Коррідон роздратовано гупнув кулаком по бильцю фотеля. Він явно чогось не помітив. Чогось у цій історії бракувало, тепер він був у цьому впевнений. Усе почалося через те, що Меллорі зрадив Гурвіля. Якби Меллорі тримав язика за зубами, нічого цього не трапилось би. Гарріс, Любіш і Рита Аллен були би живі. А ті троє не звернулися б до нього по допомогу. Якби Меллорі тримав язика за зубами. Але чому Меллорі зрадив Гурвіля? Навіть Ренлі не міг цього збагнути. Невже це й був ключ до розв'язання всієї цієї таємниці? Чи не було це саме те, чого він шукав?

Аж раптом Коррідон випростався у фотелі, бо кімната несподівано поринула у темряву. Це або знеструмлення, або хтось вимкнув головний вимикач. Коррідон тихо підвівся, вкрай обережно перетнув навпомацки кімнату, відчинив двері та поглянув у пільму. Усе світло в домі згасло. Чулося лише похмуре ревіння хвиль, що розбивалися об скелі.

Коррідон стояв і прислухався, його серце шалено калатало у грудях. І ось із долішньої пільми до нього долинув голос, від якого волосся на Коррідоновому зашийку піднялося дибки. То був хрипкий пронизливий шепіт, який, здавалося, був безтілесний та линув нізвідки у нікуди. Той самий голос, який він чув у квартирі Крю, — голос Меллорі. Той голос прошепотів:

— Жанно, ти тут?

Коррідон отямився за децицю секунди до того, як спалахнув вогонь і різкий звук пострілу розлігся домом. Слідом за пострілом пролунав крик — крик Жанни, а тоді — звук дверного засува. За мить будинком промчав потужний порив вітру.

З п'ятьми навпомацки вийшла Енн і налетіла на Коррідона.

— Що це було? Що коїться? — закричала вона, і голос її був сповнений страху.

Коррідон відштовхнув її вбік, а сам підійшов до балюстради галереї та посвітив потужним променем свого ліхтарика додолу, у вітальню.

Кімната була порожня, вхідні двері — розчахнуті.

— Жанно! — погукав він. — Де ви є?

Відповіді не було.

— Де головний вимикач? — запитав він, обертаючись до Енн.

— На кухні.

— Чекайте тут, — коротко велів він їй та побіг доли сходами. За мить світло знову ввімкнулося, і Коррідон вийшов з кухні, щоб оглянути вітальню.

— Вона зникла, — сказав він, підіймаючи очі на Енн.

— Але що ж то був за постріл? Що сталося? — запитала Енн, спустившись сходами та ставши коло Коррідона.

Він підійшов до вхідних дверей, визирнув у темряву, намагаючись розгледіти бодай щось за стіною дощу, а тоді зачинив двері та засунув засув.

— Роззирніться, Енн, я хочу знайти кулю, — сказав Коррідон і заходився оглядати стіни та меблі, а його обличчя аж сяяло від збудження.

Кулю, що застрягла у дубовій стінній панелі, знайшла Енн. Коррідон виколупав її своїм ножем і покрутив між пальцями сплющений шматочок металу.

— Це куля з маузера*, — сказав він, стоячи поруч з Енн і, пильно дивлячись на дівчину, злегка усміхнувся та промовив. — Я ж казав вам, що у цій справі чогось бракує. Мене ввів в оману голос. Але зараз я усе збагнув!

3

З плато, що здіймалося понад домом, Коррідон міг з висоти пташиного лету окинути оком геть увесь острів. На дальньому краї височів пік Відлюдник, голий та чорний на тлі ранкового неба. Зі свого місця Коррідонові було видно, що частково острів складався зі смуг вересових пустищ, але основну його масу становили скелі, що простягалися до узбережжя, де завершувалися стрімкими кручами, що обривалися в море. На східному краї простягалася широка смуга піску, а на заході пляж біля підніжжя чорних круч понад морем був густо вкритий зубчастими скелями.

Коррідон кілька хвилин оглядав довколишню місцевість, а тоді вирішив оминати увагою смуги вересовищ. Адже там годі було знайти бодай якийсь захисток, і кожного, хто захотів би перетнути ті пустища, можна було вмить побачити. Західна частина острова з її масивними кам'яними брилами здавалася найбільш придатним місцем для того, щоби там хтось міг переховуватися, тож Коррідон вирішив почати пошуки саме звідти.

Він спустився долі, у видолинок коло підніжжя плато. Ця місцина якнайкраще могла правити за укриття, одначе Коррідон просувався нею вельми повільно, адже більшість часу мусив йти нахильцем, аби його постать

* Йдеться про 7,63×25 мм Mauser (30 Mauser Automatic) — набій, створений спеціально для військового пістолета Маузер С96. Цей набій мав характерну пляшкоподібну форму.

не було помітно понад рівнем густих чагарників дреку, що вкривали дно видолінка. Він волів не ризикувати.

Далі за видолінком місцевість починала підійматися, і невдовзі він натрапив на дві стежки, одна з яких вела до пляжу, а інша — круто підіймалася вгору і в решті-решт виходила до стрімких круч десь за милю на захід. Стежина, що збігала до пляжу, була позбавлена будь-якого захистку, тому Коррідон вирішив піти горішньою стежиною, виснувавши, що, діставшись вершечка кручі, він знову зможе окинути острів поглядом з висоти пташиного лету і — принаймні так він сподівався — принагідно матиме можливість оглянути пляж згори, щоби не спускатися додолу.

Коррідон продовжував рухатися далі, усвідомлюючи, який цілковито безлюдний був цей острів. Його єдиними супутниками були мартини, що кружляли над головою, видаючи хрипкі пронизливі крики.

Вже майже ополудні він дістався круч, і сонце почало палити його своїм жаром. Він ішов уже майже три години і за весь цей час не бачив жодних ознак життя, якщо не рахувати мартинів.

А зараз Коррідон ліг долілиць і розпластався на землі, щоб його постать не була помітна на видноколі, та поповз до краю кручі. Він просувався вперед украй обережно, пам'ятаючи, як Енн застерігала його, що тутешня місцевість — вельми підступна та небезпечна. Аж ось він дістався краю та поглянув доли, на масивні кам'яні брили вниз. Трохи праворуч від нього, напів-прихована бар'єром каменів, простягалася смуга піску, що вже висихав на полуденному сонці. Щось на поверхні того піску привернуло Коррідонову увагу. Він повільно просунувся трохи далі за край, нахилив ший та поглянув додолу, на самотню низку слідів, що чітко вкарбувалася у пісок. Навіть з такої висоти — вони були за двісті футів униз — ті відбитки ніг годі було з чимось сплутати.

Сліди були великі, розташовані далеко один від одного та віддалялися на північ, у керунку, протилежному від того, звідки Коррідон прийшов, залишивши будинок за кілька миль позаду.

Побачивши сліди, Коррідон був неабияк приголомшений. Це було останнє, що він очікував тут знайти. Меллорі! І, немовби у відповідь на запитання, що спалахнуло в його мозку, він на мить побачив щось, що рухалося вдалині. Він швидко озирнувся та уважно роздивився широку долину, вкриту дроком і хащами чагарників, але не побачив там нічого. І, поки він запитував себе, чи то, бува, не гра його уяви, на небокраї з'явився силует високого та широкого у плечах чоловіка. Постать щезла так само швидко, як і з'явилася, але цього було достатньо.

Не вагаючись, Коррідон став накарачки та почав спускатися схилом, що вів з вершечка кручі додолу, а коли опинився досить низько, щоб його вже не було видно на небосхилі, випростався та побіг.

Місцевість була горбиста та нерівна, тож поки Коррідон дістався долини, він засапався, і піт стікав його обличчям.

За долиною до самого підніжжя Відлюдника простягалася смуга порожньої землі, поцяткована великими кам'яними брилами.

Зараз Коррідон був за пів милі від піка, що здіймався у небо. Коли це, поглянувши вгору, він помітив орла, що несподівано злетів зі свого прихованого серед скель гнізда та полинув на північ. Спостерігаючи за птахом, він побачив, як той, кілька разів квапливо змахнувши крилами, злетів угору та різко відхилився від свого курсу, видавши пронизливе квиління, немовби зненацька чимось стривожений. Коррідон здогадався, що чоловік, якого він мигцем побачив на небосхилі, мусить бути десь неподалік, а тому став обережно просуватися вперед, використовуючи все, що могло правити за захисток,

пильнуючи, щоби не зрушити котрогось із каменів, які встеляли його шлях, і жодним чином не виказати свого наближення.

У нього пішло майже пів години на те, щоби дістатися високого кряжу коло самого підніжжя Відлюдника. Він поглянув униз, на широку смугу вересових пустищ, яка круто спускалася додолу, до круч, і зненацька побачив дещо таке, що змусило його випростатися. З його очей нараз зник спантеличений, обережний погляд, а напружений та невпевнений вираз обличчя поступився місцем широкій усмішці.

Не більше ніж за десять ярдів від нього на кам'яній брилі сидів, розтираючи свою щиколотку, великий дужий чоловік, на обпаленому сонцем обличчі якого застиг смутний вираз.

Чоловік рвучко підвів погляд угору, побачив Коррідона, і його обличчя осяяла радісна усмішка.

— Здоров був, старий, — життєрадісно мовив той. — Збіса горбисті тут стежки, еге ж? А я сподівався вас перестріти набагато раніше. Вже донесхочу находився цим жахливим островом.

Це був детектив-сержант Роулінс.

4

— Ви не повірите, — сказав Коррідон, неквапливо спускаючись з кряжа, — та я надзвичайно радий вас бачити.

Роулінс і далі сяйливо усміхався, але в його очах з'явився тривожний погляд, а рука майже соромливо потягнулася до кишені плаща.

— Оце то так, — обачно сказав він. — Оце вже не думав я, що ви колись будете раді, побачивши мене. Здивовані — можливо, та аж ніяк не раді.

— А втім, я радий, — сказав Коррідон. — І годі вже вам намацувати того пістолета, у ньому не буде потреби, — глузливо додав він, сідаючи на кам'яну брилу коло Роулінса. — Я не завдаватиму клопоту. Я справді втішений, що зустрів вас тут. Ви підтвердили одну невеличку теорію, над якою я саме працював. Скажіть-но мені, чи то не ви, бува, походжали пляжем, отам, за кілька миль позаду?

— Ваша правда, ходив, — сказав Роулінс. Йому було складно продовжувати усміхатися, а очі були геть спантеличені.

— Знаєте, на якусь мить я подумав, що то міг бути дехто інший, — сказав Коррідон. — Хоча, зрештою, хто ще, крім копа, спроможний залишити відбитки ніг такого розміру? Як ви сюди дісталися?

— Той поляк, Ян, як там його прізвище, розповів нам, де ви можете бути, — сказав йому Роулінс. — А ця французенка тут, чи не так?

— Авжеж, вона тут. То ви знайшли Яна?

— О, так. Ми знайшли його чи радше те, що від нього залишилось. Мої хлопці підбрали його на залізничній колії за кілька миль від Кокбернспата. І яку ж то історію він нам розповів!

— З ним усе гаразд?

— Ні, я би так не сказав. Насправді, сумніваюся, що він доживе до нашої з ним наступної зустрічі. Він випав з потяга. Дивовижно вже те, що він узагалі міг говорити.

Коррідон витягнув пачку цигарок, запалив одну та кинув пачку Роулінсу. Йому здалося, ніби він почув позаду якийсь тихий звук, але озиратися не став.

— Він випав? Чи, може, його скинули?

— Ця дівчина, французенка, як то її звати?

— Жанна Персіні.

— Точно. Він каже, що вона вдарила його по голові та викинула з вагона.

Коррідон кивнув.

— Я так і думав, що дійде до цього.

— Що вам узагалі відомо про цю справу? — різко запитав Роулінс.

З кряжа покотився, торохкотячи схилом, камінь, і Роулінс підвів погляд угору, та Коррідон не озирнувся.

— Чимало всього, — сказав він. — Уся ця справа тісно пов'язана з одним типом на прізвище Меллорі. Чи Ян згадував про нього?

— Чи згадував? — мовив Роулінс і набрав трохи знуженого вигляду. — Та він тільки й говорив про того Меллорі та про те, як вони найняли вас, аби ви його знайшли, і ще бозна-що. Невже вони й справді заплатили вам сімсот п'ятдесят фунтів?

Коррідон вишкірився.

— Він явно перебільшував, — сказав він. — А втім, вони таки мені заплатили.

Роулінс допитливо на нього поглянув.

— Він стверджував, що Меллорі вбив двох його друзів — Любіша та Гарріса. А ще він казав, що це Меллорі вбив Риту Аллен. Хоч і сильно він поранений, та водночас навіжений, якщо ви даруєте мені цю гру слів*. Ми одразу ж перевірили того Меллорі. Він загинув на бойовій службі близько року тому. Щодо цього немає жодних сумнівів.

— Це точно? — запитав Коррідон. — Ви абсолютно впевнені у цьому?

— Цілковито впевнений.

* Гра слів, що не надається до дослівного перекладу. В оригіналі Роулінс каже «...The fellow's up the pole». Одне зі значень англійського слова pole — «поляю»; а up the pole — фразеологізм, який означає «несповна розуму», «навіжений».

— Гадаю, Ян розповів вам про те, що саме спричинило всю цю історію? — запитав Коррідон. — Чи розказав він вам про Гурвіля й про те, як усе це почалось?

Роулінс щось буркнув собі під носа.

— О, так. Мої хлопці саме зараз перевіряють ту його історію, та для нас вона не важить. Мене турбує насамперед смерть Рити Аллен, і я хотів би поговорити з отією французенкою. — Він і далі допитливо вдивлявся у Коррідона. — Нівроку ж ви маєте витримку, — провадив він далі. — Що ви знаєте про Риту Аллен? Ви ж були з нею, коли вона померла, чи не так?

Коррідон кивнув.

— Суто між нами — так, я був у неї вдома. Але я її навіть не торкався. Я почув, як вона закричала, та знайшов її мертвою коло сходів. Я не знав, упала вона, чи хтось її зіштовхнув. Але з моєю репутацією я потрапив би у вкрай незручне становище, якби хтось заскочив мене там за таких обставин. Тож я чимшвидше забрався звідти.

— Медичне обстеження показало, що її зіштовхнули, і це означає, що було скоєно вбивство, старий, — по-важно сказав Роулінс.

— Це буде непросто довести у суді, — відказав Коррідон. — Матимете чималий клопіт із тим, аби переконати присяжних.

— Але ми завжди можемо спробувати, — сказав Роулінс, і його обличчя знову пожвавішало. — Із вашим минулим і репутацією... — Він радісно усміхнувся. — Мене не здивує, якщо зрештою вам ця справа так просто не минеться.

— Восени й курчата курми будуть, — чемно відказав на те Коррідон. — А наразі на вас чекає невеличка несподіванка. Та не робіть різких рухів. Вона першокласний стрілець і вже зо три хвилини тримає нас під прицілом. — Невже ви її не почули? — Він кинув швидкий погляд через плече і, підвищивши голос, гукнув: — Виходьте-но

звідти, Жанно, я познайомлю вас із детективом-сержантом Роулінсом.

З-поза кам'яної брили на кряжі, просто над тим місцем, де вони сиділи, з'явилася Жанна, тримаючи маузера в руці. Легка глузлива посмішка тріпотіла у кутиках її вуст.

— Цього разу, для різноманітності, ви з'явилися в слухну мить, — сказав Коррідон. Він зиркнув на здивованого Роулінса. — Це — Жанна Персіньї. Не раджу вам намагатися утнути з нею якусь штуку. Просто сидіть собі спокійно та намагайтеся тримати язика на припоні. Нам із Жанною є про що поговорити. Правда, Жанно?

— Та невже? — холодним безживним голосом запитала вона.

— А зараз послухайте-но мене... — почав було Роулінс, але Коррідон жестом його вгамував.

— Не знаю, чи встигли ви підслухати те, про що ми тут розмовляли, — провадив він далі, звертаючись до Жанни, коли Роулінс, пробурмотівши щось собі під носа, затих, — та, якщо не встигли, вам може бути цікаво дізнатися, що наш друг знайшов Яна, і Ян, схоже, неабияк розговорився. Якщо вірити йому, то з потяга його скинув не Меллорі, а ви. Це так?

Жанна не відповіла нічого. Вона сперлася на брилу, тримаючи пістолета на рівні стегна та спрямувавши дуло на двох чоловіків. Незважаючи на глузливу посмішку на вустах, здавалося, що дівчина перебуває на межі знесилення.

— Могли би вже й зізнатися у скоєному, — різко сказав він. — Це ж ви скинули Яна з потяга?

— Так, — хрипко мовила вона. — Та хіба це важливо?

— Якраз-таки це важливо, — сказав Коррідон. — Це важить дуже багато. — Він зупинився, а тоді продовжив: — Дуже прикро, що ви не знали, що Меллорі помер ще понад рік тому.

Жанна здригнулася.

— Він живий, — заперечила вона, і її рука мимоволі потягнулася до чола.

— Ні, на жаль, це не так, — сказав Коррідон, уважно спостерігаючи за нею. — Якби ви знали, що він мертвий, усього цього не сталося б, чи не так? До минулої ночі я й сам був одурений вами. Але ви передали куті меду. Той фокус з імітацією голосу Меллорі спрацював першого разу, та вам не варто було послуговуватися ним удруге. Після того, як я пересвідчився у тому, що всі двері та вікна в домі були замкнені, мені стало цілком очевидно, що ніхто не міг вдертися досередини. А тоді я знайшов кулю і зрозумів, що стріляли саме з вашого маузера. Лише одна особа могла вистрілити й пошепки промовити ваше ім'я — і це були ви. Тоді мені усе стало ясно. Це ви імітували голос Меллорі минулої ночі, тож саме ви могли імітувати його голос у квартирі Крю. А тепер скажіть мені, навіщо ви це зробили? Чи не тому, що прагнули якомога дужче заплутати полювання на Меллорі?

На білому обличчі Жанни посмикувався м'яз. Вона мовчала.

— Була ще одна проблема, що збивала мене з пантелику, — провадив далі Коррідон, — а саме — чому вбили Гарріса, Любіша та Риту Аллен. Усі вони мали одну спільну рису: вони знали щось про Меллорі, щось, що могло до нього привести. Якщо Меллорі мертвий, то хто їх убив?

Жанна відсахнулася назад під його незворушним поглядом. Вона важко дихала, а в очах з'явився пропасний блиск.

— У чому була моя помилка — то це в тому, що я повірив у розповідь Ренлі про те, що Меллорі зрадив Гурвіля, — спокійним тоном провадив Коррідон. — Сам Ренлі вірив у ту історію, проте почув він її з ваших уст,

чи не так? Але ж не Меллорі виказав Гурвілеву криївку. Це були ви!

Вона судомно вхопила ротом повітря, і її руки зметнулися до обличчя.

— Цьому може бути лише одне ймовірне пояснення, — сказав Коррідон. — Я вас не звинувачую. Я знаю, якими дияволами були ті гестапівці. Спочатку вони взялися за вас, але нічого так і не добилися. Тоді вони вас облишили та взялися за Ренлі. А коли той знепритомнів, знову взялися за вас, чи не так? І цього разу вони змусили вас заговорити. Меллорі чув, як ви виказали Гурвіля. Та йому було вас шкода, тому він узяв вину на себе. Це був шляхетний вчинок, який цілком йому пасував. Такий уже він був. Коли Ренлі опритомнів, Меллорі сказав йому, що це він зрадив Гурвіля, і Ренлі йому повірив. Усе правильно?

Жанна зробила зусилля, аби щось сказати, але не здобулася на слово. Її обличчя посірішало, скидалося на те, що вона заледве здатна триматися на ногах.

— Ось ключ до розв'язання усієї цієї справи, — провадив далі Коррідон, уважно стежачи за Жанною. — На помсті наполягав саме Ян. А ви злякалися, що він дізнається правду. Ви ж бо знали — якщо він знайде Меллорі, той розповість йому, що сталося насправді. Тож ви робили усе можливе, щоби звести полювання на манівці. А тоді вам здалося, що Гарріс і Любіш вийшли на слід Меллорі, тож ви їх убили. Ви переслідували мене з Ритою до її будинку і, почувши, як вона розповідає мені про острів Меллорі, злякалися й убили її теж. — Коррідон випростав руку і обвинувально вказав на неї пальцем. — Увесь цей час це були ви, чи не так? Від самого початку це були лише ви, а не Меллорі.

Жанна заціпеніла, її обличчя пересмикувалося, а в очах був безумний блиск.

— Так! — пронизливо закричала вона. — Так, я виказала П'єра! Ви не знаєте, що вони зі мною робили! Але

я не хотіла, аби Меллорі брав вину на себе. Він кохав мене, той дурень. Так, ніби мені було не байдуже до такого тепення, як він. Так, я це зробила! Я вбила їх! — Вона почала задкувати, погрожуючи їм маузером. — Залишайтеся на місці! — закричала вона, коли Роулінс підвівся на ноги. — Я не дозволю кинути мене за ґрати. Якщо ви підете за мною, я вас уб'ю!

А тоді вона розвернулася й наосліп кинулася бігти уздовж кряжа, прямуючи до краю кручі.

Роулінс скрикнув і кинувся уперед, але зупинився, коли дві постаті здійнялися з поближніх чагарів і побігли за Жанною.

— Хапайте її, Гадсоне! — схвильовано загорлав він. — Не дайте їй утекти!

Але двом детективам годі було змагатися із Жанною у швидкості.

— Далеко вона не втече, — стиха мовив Коррідон.

Жанна дісталася краю кручі ще до того, як детективи подолали кряж. Вона прудко рухалася вперед, і продовжувала бігти, не зупиняючись, коли її ноги сягнули за край кручі. Здалося, ніби пройшло дуже багато часу, перш ніж вони почули глухий удар, коли її тіло розбилося об скелі.

5

Двоє детективів, несучи свою ношу, загорнуту у церагу, пройшли повз них піщаним берегом і попрямували до поліційного човна.

Роулінс непорушно стояв під поривами вітру, засунувши руки до кишень плаща. Його обличчя було задумливе. Час до часу він поглядав на Коррідона, який сидів на кам'яній брилі та курив цигарку, розвернувшись

своєю широкою спиною до двох детективів, які саме виконували свою жахливу роботу.

— Що ж, гадаю, ви й цього разу уникнули обвинувачення, — з жалем промовив Роулінс. — Зроду не знав я такого таланливого типа, як ви.

Коррідон похмуро зиркнув на нього спідлоба.

— У вас склалося про мене хибне уявлення, Роулінсе, — холодно сказав він. — Моя біда у тому, що я надто охоче беруся допомагати людям. Нехай це буде для вас засторогою — не повторюйте моїх помилок. Погляньте-но лишень, у яку халепу я вскочив через свою доброту.

— Знаю, аякже, — сказав Роулінс і пирхнув. — Сімсот п'ятдесят фунтів — і ви називаєте це допомогою людям. Краще вам бути обачнішим. Рано чи пізно ви потрапите у біду.

— Та хай би скільки вони мені заплатили, це однаково замала ціна за те, що мені довелося пережити, — гірко сказав Коррідон. — Мое обличчя поширила на своїх шпальтах кожнісінька газета цієї країни, в мене стріляли, мене переслідувала зграя плоскостопих, мене звинувачували у вбивстві й бозна-чому ще. А зараз, гадаю, мені доведеться повертатися разом з вами назад і гайнувати купу свого часу, даючи свідчення, аби допомогти вам розібратися у безладі цієї справи, яка, зрештою, набуде ще більше публічного розголосу. Та я б і пальцем не кивнув, якби, беручись до цієї роботи, знав, що мене спіткає.

— Якщо це вас бодай якось утішить, то знайте, що ми не затримаємо вас надовго, — сказав Роулінс, дивлячись у бік човна. — Добре, що Гадсон і Саундерс прийшли саме вчасно і встигли почути те, що сказала Жанна. Ну, ми вже майже готові вирушати. Маєте щось узяти з собою?

Коррідон повагався, а тоді похитав головою.

— Ні, я готовий, — сказав він і підвівся.

Роулінс лукаво усміхнувся.

— А як щодо човна? Ви ж не уплав сюди дісталися, еге? — запитав він і стиха засміявся, натякаючи, що йому все відомо.

— Щодо човна не переймайтеся, — коротко відказав Коррідон. — Не марнуймо часу. Він — на іншому боці острова. Згодом я пришлю когось, аби його відбуксирувати.

— А як щодо тієї молодиці — ну, тієї, яка зупинила потяг? — запитав Роулінс. — Вона тут, чи не так? На неї чекає штраф у розмірі п'яти фунтів і звинувачення у перешкоджанні поліції. Ми не можемо так просто залишити її тут, розумієте?

— Не згушуйте фарби аж так сильно, — сказав Коррідон. — Ніхто не бачив, як вона зриває той стоп-кран. Я готовий заприсягтися, що вона до цього жодним чином не причетна. Ви не матимете достатньо доказів, аби звертатися до суду. Не вплутуйте її у це.

— Цього я зробити не можу, — сказав Роулінс. — Мушу з нею зустрітися.

— Послухайте, вона — чудова дівчина, — палко сказав Коррідон. — Це — її дім. І човен теж належить їй. Вона може повернутися з острова, коли сама того захоче. Бодай раз будьте вищими за свій обов'язок, Роулінсе. Не вплутуйте її у це.

Роулінс пошкріб підборіддя.

— Вона — сестра Меллорі, чи не так?

— Ви й самі добре знаєте, хто вона така, — коротко мовив Коррідон. — У газетах буде чимало балачок про цю справу. Я не хочу, щоб її ім'я пов'язували з моїм. Ви ж бо розумієте, як усе це подадуть газетярі. Ви ж маєте дочку, чи не так?

Роулінс вишкірився.

— Отут ви дали маху. Це на мене не подіє, — сказав він. — Я маю сина. — Він замислився на мить, а тоді за-

питав: — А чи не та це дівчина, яку під час війни десяток разів скидали з парашутом у Франції?

— Саме так, це вона. Спробуйте якось і собі стрибнути — побачимо, як вам це сподобається.

— Е, ні, це — не для мене, — з упевненістю мовив Роулінс. — Отож, думаю, що наразі ви, для різноманітності, маєте рацію. Було би несправедливо пов'язувати цю дівчину з таким пройдисвітом, як ви. Ну, гаразд. Вирушаймо.

— Тільки подумайте, а дехто ще каже, ніби поліціянти геть безсердечні! — з глузливою посмішкою сказав Коррідон.

І, коли вони вже прямували до човна, Роулінс запитав:

— Можливо, ви хочете з нею попрощатися? Ми на вас зачекаємо. Не зважайте на нас. — Часом Роулінс був надзвичайно дотепним.

Коррідон поглянув на нього спідлоба.

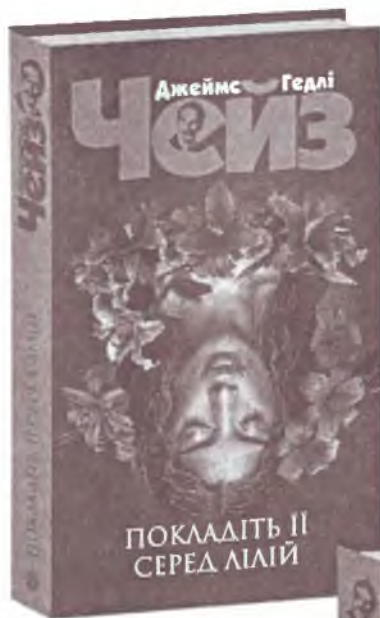
— Чому б то мені хотіти з нею прощатися? — коротко запитав він. — Вона — не мій тип. — І він пішов до човна, а коли Роулінс його наздогнав, кисло додав: — До того ж вона має хлопця, що служить на флоті.

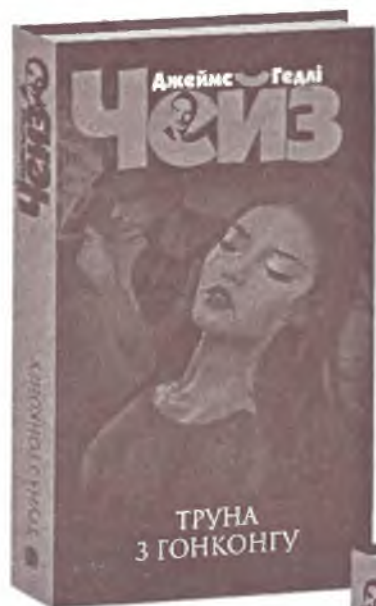
— Ті моряки — то хвацькі хлопці, — сказав Роулінс, ховаючи посмішку. — З моряком їй буде краще. Але однаково, ви мене розчарували, Коррідоне. А я ж бо думав, що ви — любас, який знай упадає за панянками.

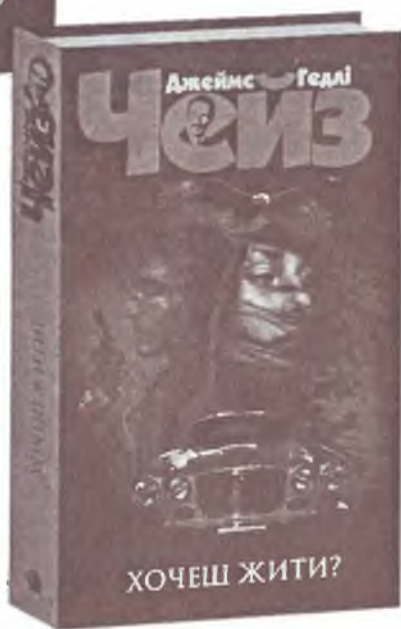
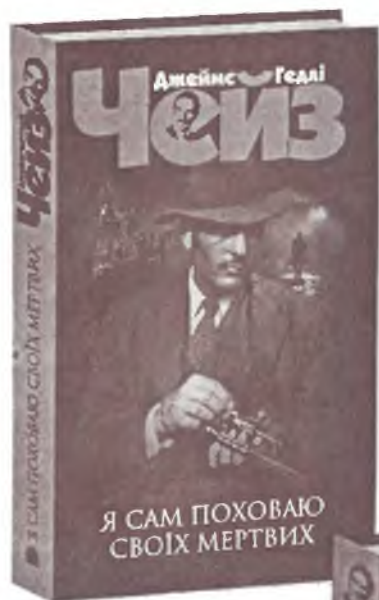
— Ой, та заціптесь ви нарешті! — прогарчав Коррідон і, вже сідаючи до човна, окинув поглядом смугу прибережних круч, сподіваючись востаннє бодай мигцем побачити Енн.

ЗМІСТ

Розділ перший	3
Розділ другий	18
Розділ третій	43
Розділ четвертий.....	65
Розділ п'ятий.....	86
Розділ шостий.....	106
Розділ сьомий	121
Розділ восьмий.....	141
Розділ дев'ятий.....	159
Розділ десятий	174
Розділ одинадцятий	191
Розділ дванадцятий.....	210
Розділ тринадцятий	230
Розділ чотирнадцятий	247

УДК 82-312.4

Ч 34

Чейз Дж.

Ч 34 Меллорі : детектив / Дж. Чейз ; пер. з англ. Є. Онуфрієнка. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2020. – 280 с. — (Серія «Чейзіана»).

ISBN 978-966-10-5234-4 (серія)

ISBN 978-966-10-6272-5

© Hervey Raymond, 1950

© Є.В. Онуфрієнка, переклад, 2020

© Навчальна книга–Богдан, виключна
ліцензія на видання, оригінал-макет, 2020

Літературно-художнє видання
Серію «Чейзіана» засновано 2017 року

ЧЕЙЗ Джеймс Гедлі

МЕЛЛОРИ

Детектив

Переклад Євгена Онуфрієнка

Головний редактор Богдан Будний
Літературний редактор Ганна Осадко
Коректор Петро Ктитор
Обкладинка Олега Кіналя
Технічний редактор Неля Домарецька
Комп'ютерна верстка Івана Бліща

Підписано до друку 18.06.2020. Формат 84×100/32.
Папір офсетний. Гарнітура Мініоп. Умовн. друк. арк. 13,56.
Умовн. фарбо-відб. 13,56. Термін придатності необмежений,
зберігати в сухому місці.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

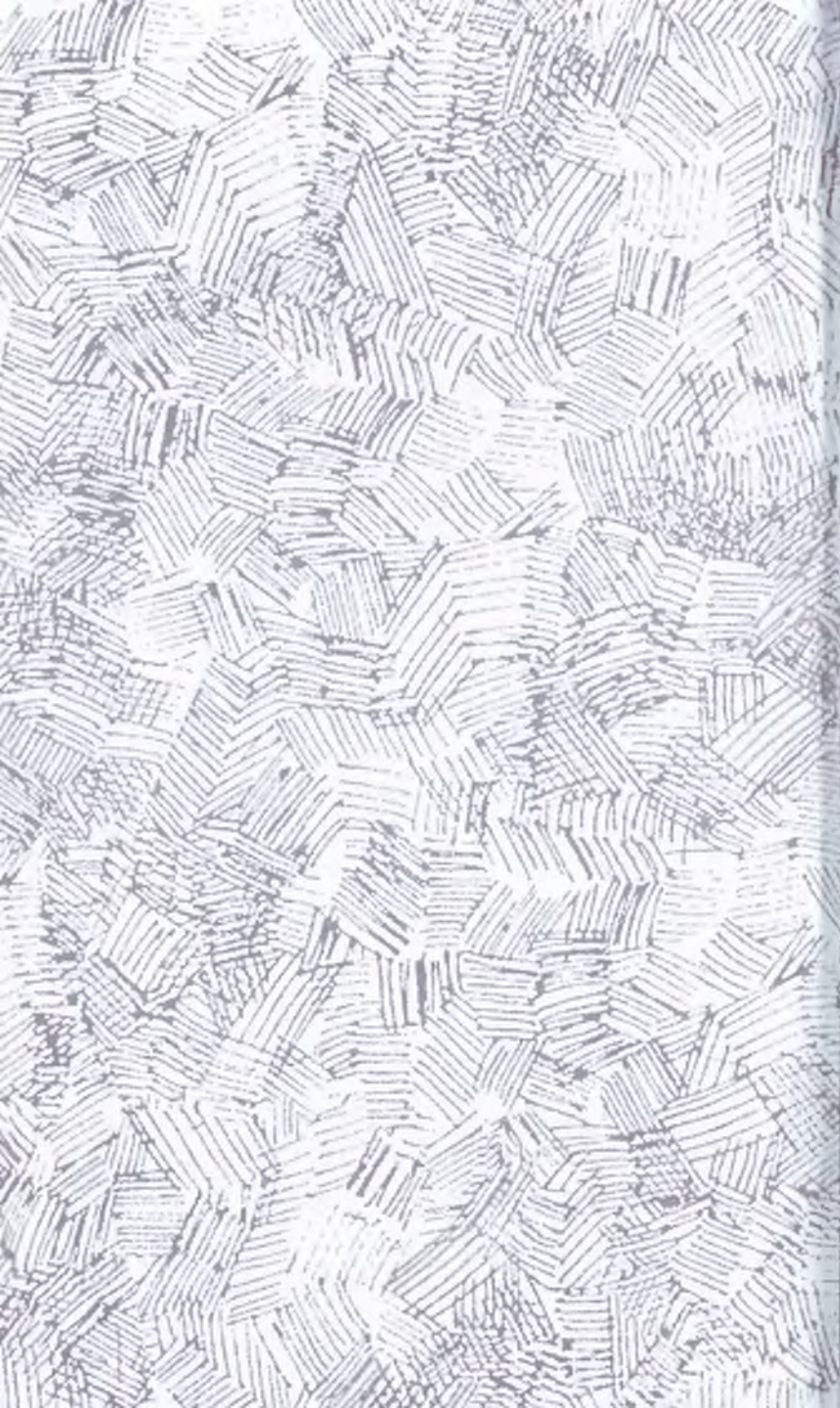
Видавництво «Навчальна книга – Богдан» у соцмережах:

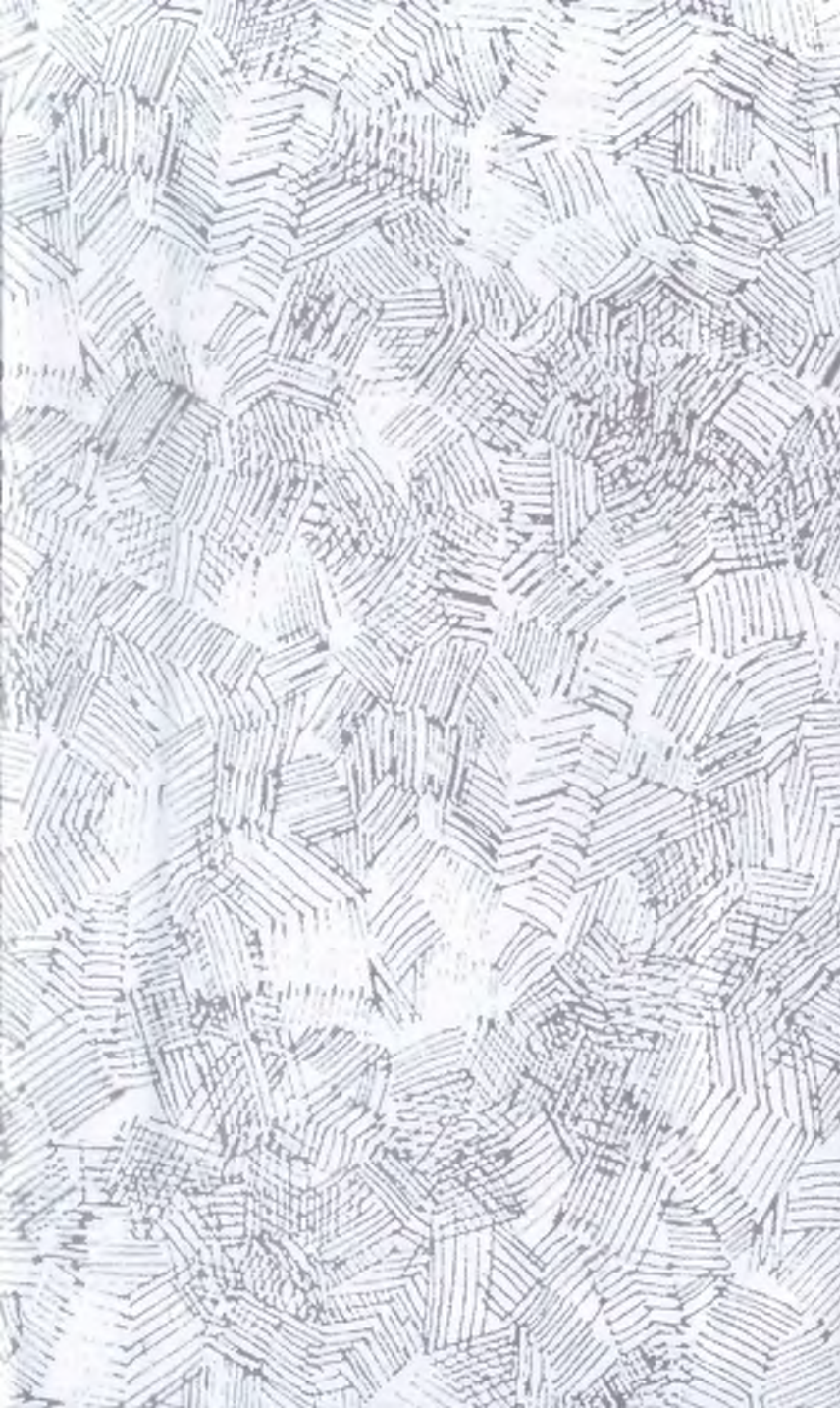
 [bohdanbooks](#)

 [bohdan_books](#)

 [c/NKBohdan](#)

 [t.me/bohdanbooks](#)

ISBN 978-966-10-6272-5

9 789661 062725

www.bohdan-books.com

